

F, f, ph,	F, f, ph,	פ פ
Z, z,	Z, z, tz,	צ צ
Kk, Qq,	Kk, Qq,	ק ק
R, r,	R, r,	ר ר
SCH, sch,	Sch, sch,	ש ש
SZ, sz,	S, ss, f,	ש ש
TH, th,	Th, th,	ת ת
TH, s,	Th, ss,	ת ת
o,	o, ( )	ס ס
a,	a, ( )	ס ס
ei,	ei, ( )	ס ס
e,	e, ä, ö, ( )	ס ס
i,	i, ie, ( )	ס ס
eu,	eu, ( )	ס ס
u,	u, ( )	ס ס
au,	au,	אױ
ue	ü,	יו

A, a,	A, a,	א א
B, b,	B, b,	ב ב
G, g,	G, g,	ג ג
D, d,	D, d,	ד ד
H, h,	H, h,	ה ה
W, w,	W, w,	ו ו
S, s,	S, s,	ז ז
GH, gh,	Gh, gh,	ח ח
T, t,	T, t,	ט ט
I, i,	I, i,	י י
C, c,	C, c,	כ כ
CH, ch,	Ch, ch,	ך כ
L, l,	L, l,	ל ל
M, m,	M, m,	מ מ
N, n,	N, n,	נ נ
SZ, sz,	ss, sz, s,	ס ס
E, e,	E, e,	ע ע
P, p,	P, p,	פ פ

ז
 ז
 ח
 ח
 ט
 ט
 י
 י
 כ
 כ
 כ
 ל
 ל
 מ
 מ
 נ
 נ
 ס
 ס
 ע
 ע
 פ
 פ

3.

יש להזהר שלא להחליף האותיות הדומות זו לזו בכתב, **ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, ס,**

4.

האותיות **ב, ב, כ, פ, ת, ת**, משתנות במט נקודה בהנה, והנקודה ההיא נקראת דגש.

5.

יש להנך הילדים להבדיל בין מבטא האותיות האלה הדומות במט **א, ה, ע, פ, ג, כ, ד, ט, ה, ח, ז, ש, ח, ה.**

6.

בשפת עבר יבטא איש את כל אחת מן האותיות הנזכרות, על חמשה פנים, כזה:

א, א, א, א, א, א

והסמנים האלה נקראים תנועות, או נקודות. אכן לאשר מבטא האותיות לפעמים נמשכות, ולפעמים נמהרות; לכן נולדו מהחמשה ההם עוד חמשה, לכמן את מהירת המבטא, כזה:

א, א, א, א, א, א, א, א, א, א

ונקראו הראשונות בשם אבות, או תנועות גדולות. והאחרונות בשם תולדות או תנועות קטנות, בסדר הזה:

תולדות

אבות

פתח (◌)

קמץ גדול

סגול (◌◌)

צירה

חירק קטן (◌◌◌)

זרק

קמץ חטף או קטן (◌◌◌◌)

שׁ

קובץ (◌◌◌◌◌)

מלאפום

שׁוֹ

3
3
3
3
3

7.

כל אות עם תנועה או נקודה, כאשר נראה לפני זה, למען יבטא אותן האדם, נקראה הברה; אכן אז בכוחן לעזור לאות שנית, וגם שלישיית ורביעית, אשר אין להן תנועה, להבטא יחדיו עמה; ובאופן הזה האותיות אשר אין להן תנועה מתהברות לה או מאתריה או מלפניה, או משני צדדיה יחדיו, כמו:

מאתרי האות הנקודה:

אָב בָּא, גַּד דָּג, הָה, וּו, זָר רָז, הַל לח,
מָל לָט, יַד דִּי, כַּד דָּך, לֵץ צֵל, מָר רָם,
נָד דָּן, סָם מָם, עַד דַּע, פֶּךְ כֶּף, צָר רֵץ,
קָר רַק, רָר, שֵׁשׁ, תֵּת תִּבְּךְ, תִּשְׁתֵּי.

8.

מלפני האות הנקודה:

בְּךְ גְּדִי דְלִי וְלֹא זֶרֶה מְלָה יִרְה כְּלִי לְמִי
מְחִי נְקִי סְחִי פְרִי צְלִי קְחִי רְדִי שְׁבִי תְחִי.

9.

משני צדדיה:

בְּכָל גְּדָל דְּבַר וְאִם זָכַר מְעַם יוּן כְּלִיל לְבָר
מְרוֹם נְסִיךְ סְגוֹר פְּנִים צְרוּר קָרֵב רְבִיד שְׁמֹם
שְׁמֵאל תְּהוֹם.

10.

האות אשר אין עמה תנועה, מנוקדת בסימן בזה: והוא נקרא שָׁנָא; והנה

אם הוא בא לפני האות אשר עמה תנועה, או השוא נקרא שוא נע על שם שהוא נע ונד ממקומו; ואם אות השוא באה אחרי האות בעלת התנועה, אז השוא נקרא שוא נח, מפני שבו קץ וסוף ההברה; כמו בְּרִי האות פ שוא נע; רִיב האות ב' שוא נח; אבל כמעט אין אות שואית אשר בסוף המלה שתהי' מנוקדת בשוא לפי שמוכן מאליו, על כי אין כמעט אות הבאה בתנועה בסוף המלה, וזלת ך ת ן (ה ח ע).

11.

האותיות א ה ח ע אינן מקבלות שוא נע לעולם; ואם יש הכרח אשר תהיינה מחוברות לאותיות שאחריהן אז הן מנוקדות בחצי תנועה, היינו בתנועה עם שוא אֲחֲדִיו, והוא נקרא חטף, על סימן מהירותו במבטא, כמו אֶבֶל אֶמֶת הַלֹּם חֲרִי עֲנִי וכן יש חטף לכל שלש התנועות הקטנות הדגה חֲטַף פִּתַח, חֲטַף סֵנֶל, חֲטַף קִמְץ, היינו שהתנועה הקטנה עוד תמדר במבטא, כאלו יחטפוה.

12.

האותיות ה ח ע, כאשר תבאנה בסוף המלה, מקבלות תנועת פתח - תמורת השוא הנח, על כי הנה רפויות ואינן נרגשות כל כך במבטא, והפתח ההוא נקרא פתח גנובה, על כי הוא נמהר גם כן מאד במבטא, על דרך החטף הבא תמורת השוא הנע: גְּבוּהַ רַחַח נִנְעַ.

13.

באות ה תבא לפעמים נקודה, להוראת חוזק הנשימה בעת יבטא אותה איש אחרי אות הבאה בתנועה: לָהּ בָּהּ, והיא נקראת מפיץ.

14.

האותיות א ה ך י כאשר תבואנה בלי תנועה אחר אחת מהתנועות הגדולות אינן נרגשות במבטא, כמו בֶּא מָה בּוּ מִי; ואז הן נקראות נח נסתר, היינו שהן כאלו בשוא נח ולא יבטא אותן האדם; אכן האות ך מן תוכל להיות נח נסתר רק בבואה אחרי חולם ושוק, אבל היא נח

נראה כשתבא אתרי יתר התנועות, כמו ון גו פיו, וכן האות י נח נסתר
רק אתרי צירה וחירק, ונה נראה אחר יתר התנועות, כמו חי הוי גלוי.

13.

הברה אחת, או חבור הברות אשר הונחו לסימן איזה ענין או דבר, נקרא
בשם מלה; ויש מלות משש הברות וגם שבע, כמו אב, מלך, ישראל,
השמים, וישאהו, וממצקותיהם, ומתחבלותיהם.

בן, משכיל, הפארת, למדריכהו, פדקה, תשוב, לו; אף,
בנים, בסילים, לכלמה, לאבותיהם, ומרס, יבוש, פם.

ואציג למשל מלות בנות הברה אחת:

אב אד איד או אז אה אח אט אי אי
אף אף אל אל אם אם אן אף אף אין
אור איש איש את את.

בא בא בג בד בה בו בז בן בך בל בל בם
בן בר בת בת.

גב גג גה גה גו גוי גל גל גל גם גן גע
גף גר גש גת.

דוב דג דד דוד דוד די דף דל דם דן דן
דע דף דק דר דר דור דוש דת.

הא הב הד הד הה הו הו הך הם הן הן
הם הר. וו.

זב זג זד זה זיו זיו זך זל זן זן זע זר זר זאת.

חוב חג חוג חר חה חי תי חך חל חל חוג
חיל חל חם חם חום חן חף חץ חק חש חת.
טוב טה טיט טל טף טור.

יד יה יז יט יך ים יף יש.

כר כה כח כז כז כל כל כן כן כם כף כף
כר כר.

לא לב לג לה לו לז לח לט לי לך לך לע לץ.
מז מז מוז מי מז מזל מזל מזל מזל מזל מזל
מזל מזל מזל מזל מזל מזל מזל מזל מזל מזל.

נא ניב נד נה נוז נין נס נס נס נס נע נע
נר נר.

סא סב סג סד סוד סה סך סל סם סם סים
סף סום סור סור.

עב עב עוג עד עד עוד עז עז עז עז עז
עי על עם עם עוף עץ ער ער עת.

פא פג פה פה פז פח פי פך פן פס פר פת.
צא צב צד צו צה צי צל צאן ציץ צק
צר צר.

קב קו קח קט קיא קל קם קז קז קז קז
קיר קיש.

האה מבווערת, הרוה סוער, והארמה תצמיה, וכו'; וגם להנה קרא האדם שמות על פי הפרדם באיכות פעולותיהן, והשמות האלה נכללו יחד במלות שם הפעולה, הפעל; והמדקדקים יקראו לו פעל.

(ג) ואהרי אשר ראינו איך הוסרו שם העצם ושם הפעולה בכל לשון ולשון, נסוב ללכת אל המלות ההנה הבאות לחורות התקשרות והבור הדברים הנמצאים במקום ובזמן כמו: אז, לפני, פה; המלות ההנה יקראו מאת החכמים והסופרים בשם מלות הקשור, והמדקדקים יקראו להן בשם הכללי: מלה. ואם כן נמצאים בידינו: (א) שם העצם (ב) שם הפעולה (ג) שם הקשור, או כאשר יקראו להן המדקדקים: שם, פעל, מלה.

ומשלשת מיני מלות ההנה תצאנה תשע, כי (א) שם העצם יתחלק לארבעה חלקי הדבור (1) שם העצם לבד, כמו אש, מים, קרש, רוח, עפר, אדם, בהמה, עץ, אבן, בית, כסא, מטה, שולחן, חכמה, גבורה, עצה, דעת, ילדות, בחרות, זקנה, עמל, הבל; (2) שם התואר הוא שם מורה על איזה עצם, איזה תואר או מעלה או סימן פרטי, כמו חכם, חכמה, גדול, גדולה, טוב, טובה, יפה, יפה, נעים, נעימח; (3) שם המספר הוא בא להורות כמה גופים ופרטים בשמות העצמים אשר מהם נדבר—כמו עשרת הדברות, מאה איש, אלף שקל, למאות ולאלפים; (4) שם הגוף הבא להורות את גוף העצם בעת הדבור, אם הוא המדבר או השומע או צדדי, היינו כאשר יאמרו המדקדקים או הוא מדבר בערו. או נוכח או נסתר; ד"מ אני אנחנו—מדבר בערו; אתה אתן, אתם אתן, נוכח; הוא היא, הם הן, נסתר. ולפעמים יבואו במקום המלות ההנה אותיות הכנויים, ד"מ עבדו עבדך ופי';

(ב) (5) הפעל איננו מתחלק. (ג) שם הקשור או המלה מתחלקת לארבעה חלקים (6) תואר הפעל הבא להגביל את הזמן ואת האיכות אשר לפעולה; (7) ההגבלה, היינו הגבלת המקום אשר לפעולה; (8) מלות ההבור היינו קשור הענינים; (9) מלות הקריאה. ובוזה תמו כל חלקי הדבור לעבור על פנינו ויבוארו אחד אחד על מקומו.

ההבדיל בין שין הימין ובין שין השמאל נציב בזה רוב המלות הנפרדות אשה מרעותה בהוראתן על פי השתנות השין בשין.

שין שמאלי	שָׂאֵר	שאר לא ימצא בבתיכם . (שמות י"ב , י"ט)
		כל שאר וכל רבש . (ויקרא ב' , י"א)
שין ימיני	שָׂאֵר	את שאר העיר . (דברי הימים א י"א , ח')
	שְׂאֲרִית	לשום לכם שארית בארץ . (בראשית מ"ה , ז')
	שָׂאֵר	אל כל שאר בשרו . (ויקרא י"ח , ו')
	שְׂאֲרָה	ועבר שארו אכזרי . (משלי י"א , י י"ז)
	שְׂאֲרָה	שארה הנה . (ויקרא י"ח , י"ז)
	שְׂאֲרָה	שארה ככותה . (שמות כ"א , יו"ד)
	שְׂאֵת	השאת והשבר . (איכה ג , מ"ז)
שין שמאלי	שְׂאֵת	אם תיטיב שְׂאֵת . (בראשית ד' , ז')
		שאת או ספחת . (ויקרא י"ג , ב')
	שֶׁבֶךְ	תחת שובך האלה . (שמואל ב' י"ח , ס'). וכן בסבך בקרניו , (בראשית כ"ב , י"ג) ושין כמו סמך.
שין ימיני	שׁוֹבֵךְ	ושובך שר צבא הדרעור (שמואל ב' י' , ט"ו)
	שֶׁבַע	שבע שנים נבנתה . (במדבר י"ג , כ"ב)
	שֶׁבַע	מלא שבע זאת . (בראשית כ"ט , כ"ז)
	שְׁבוּעָה	והקמתי את השבעה . (בראשית כ"ו , ג')
	הַשְּׁבַע	או השבע שְׁבוּעָה לְאָסוּר אָסַר עַל נַפְשׁוֹ . (במדבר ל' , ג')
שין שמאלי	שֶׁבַע	שבע גדול בכל ארץ מצרים . (בראשית מ"א , ט)
	שֶׁבַע	זקן ושבע . (בראשית כ"ה , ח')
	שֶׁבַע	שבע שמחות את פניך . (תהלים ט"ז , י"א)
	שְׁבַעָה	שבעה ברעות נפשי . (תהלים פ"ח , ד')
שין ימיני	שֶׁבֶר	הרפה שברה לבי . (תהלים ס"ט , כא)
	שֶׁבֶר	כי שבר דלתות נחשת . (תהלים ק"ז , יז)

לפני שבר גאון . (משלי פ"ז , י"ח)	שָׁבַר	
ושברה כשבר נבל . (ישעיה למד , י"ד)	שָׁבַר	
ובשברון מתנים . (יחזקאל כ"א , י"א)	שִׁבְרוֹן	
ואחי שובר בחומת ירושלים . (נחמיה ב' י"ג)	שָׁבַר	שין שמאלי
ובתלמוד סבר למימר .		
שברו על ה' אלהיו . (תהלים קמ"ו , ה')	שָׁבַר	
עיני כל אליך יִשְׁבְּרוּ . (תהלים קמ"ה , פ"ו)	שָׁבַר	
ואשגה הרבה מאד . (שמואל א' ד"ו , כ"א)	שָׁגָא	שין ימיני
שגיאות מי יבין . (תהלים י"ט , י"ג)	שִׁגְיָאָה	
כארז בלבנון ישגה . (תהלים צ"ב , י"ב)	שָׁגָא	שין שמאלי
	שָׁגָה	
כי תשגיא פעלו , הן אל שגיא . (איוב ל"ו כ"ד כ"ו)	שָׁגִיא	
על שגגתו אשר שגג . (ויקרא ה' , י"ח)	שָׁגַג	שין ימיני
מדם אענה אני שוגג . (תהלים קי"ט , פ"ו)	שָׁגַג	
אתי תלין משוגתי . (איוב י"ט , ד')	מְשֻׁגָּה	
שגיון לדוד . (תהלים ז' , א')	שָׁגִיוֹן	
לא נשוג אחור . (שמואל ב' א' , כ"ב)	שָׁוַג	שין שמאלי
סוגה בשושנים . (שה"ש ז' , ג')	סוּג	
מדרכיו ישבע סוג לב . (משלי י"ד , י"ד)	שׁוּג	
גם תנין חלצו שד . (איכה ד' , ג')	שָׁד	שין ימיני
ומה שדים כי אינק . (איוב ג' , י"ב)	שָׁדִים	
יזבחו לשדים לא אלוה . (דברים ל"ב , י"ז)	שָׁד	
ואת בנותיהם לשדים . (תהלים ק"ו ל"ז)	שָׁדִים	
כשד משדי יבוא . (ישעיה י"ג , ו')	שָׁד	
ושדת אתם בשיר . (דברים כ"ז , כ')	שָׁד	שין שמאלי
ועמק השדים בארת בארת חמר . (כראשית י"ד , י')	שָׁדִים	
שדה ושדות . (קהלת ב' , ח')	שָׂדֵה	שין ימיני
שם נפל שדוד . (שופטים ה' , כ"ו)	שָׂדַד	

והשודר שודר . (ישעיה כ"א , ב')	שֹׁדֵד	שין שמאלי
אני אל שדי . (בראשית י"ז , א')	שְׂדֵי	
ישרד לו יעקב . (הושע י' , י"א)	יִשְׂרָד	
יפתח וישדר אדמתו . (ישעיה כ"ח , כ"ד)	יִשְׂדָה	
על תלמי שדי . (הושע י' , ד')	שְׂדֵי	
הלכו שבי לפני צר . (איכה א' ה')	שְׁבָה	שין ימיני
אברהם שב למקמו . (בראשית י"ח , ל"ג)	שׁוּב	
גם שב גם ישיש בנו . (איוב ט"ו , י')	שׁוּב	שין שמאלי
ותשוח עלי גפשי . (איכה ג' , כ')	שׁוּחַ	שין ימיני
(כור או קנז) , כרו שוחה לנפשי . (ירמיה י"ח , ד')	שׁוּחָה	
(הכנס וספקה) , ויצא יצחק לשוחה בשדה . (בראשית כ"ד , ס"ג)	שׁוּחַ	שין שמאלי
ותגרע שיחה לפני אל . (איוב ט"ו , ד')	שִׁיחָה	
אריד בשיחי ואחימה . (תהלים נ"ה , ג')	שִׁיחַ	
(ענינו למהי) , וכל שיח השדה . (בראשית כ' , ה')	שִׁיחַ	
שמו העם ולקמו . (במדבר י"א , ח')	שׁוּט	שין ימיני
כל תפשי משוט . (יחזקאל כ"ז , כ"ט)	מִשׁוּט	
מכל סביבתם השאמים אותם . (יחזקאל ד"ח , כ"ד)	יִשְׂאֵט	
שטה מעליו ועבר . (משלי ד' , ט"ו)	שִׁטָּה	שין שמאלי
וְשִׁטָּה שָׁמַיִם העמיקו . (הושע ה' , ב')	שִׁטָּיִם	
איש איש כי תשטה איתו . (במדבר ה' , י"ב)	הִשְׁטָה	
ואת כי שטית . (במדבר ה' , כ')	יִשְׁטָה	
(ענינו גדר) , הנני שֶׁךְ את דְרָכְךָ . (הושע ב' , ח')	יִשְׁכֵךְ	
אתה שכת בעדו . (איוב א' , י')	שִׁכַת	
שוכת עצים . (שופטים ט' , כ"ח)	שִׁכָה	
והיו לשכים בעיניכם . (במדבר ל"ג , ה')		
כשך חמת . (אסתר ב' , א')	יִשְׁכֵךְ	שין ימיני
וַיִּשְׁכַּח הַמַּיִם . (בראשית ח' , א')		
(לשון עפיה) , לשום לכם שארית בארץ . (בראשית ט"ה , ד')	שִׁים	שין שמאלי

ועיניך שים עליו .	(ירמיה ל"ט , י"ב)	שִׁים	
שם שים לו חק ומשפט .	(שמות ט"ו , כ"ה)	שֵׁם	
ואת הבצלים ואת השומים .	(במדבר י"א , ה')	שׁוּם	שין ימיני
נעשה לנו שים .	(סראשית י"א , ד')	שֵׁם	
שם שם לו חק ומשפט .	(שמות ט"ז , כ"ה)	שֵׁם	
אשר שר לה' .	(תהלים ז"ו , א')	שׁוּר	
אשורנו ולא קרוב .	(במדבר כ"ד , י"ז)	שׁוּר	
שירו לה' שירחדש .	(תהלים צ"ו , א')	שִׁיר	
לא תשורני עין .	(איוב כ"ד , ט"ו)	תִּשְׁוֹרְנִי	
שור או כשב .	(ויקרא י"ז , ג')	שׁוּר	
באלהי אהלג שור .	(שמואל ב' כ"ב , ל')	שׁוּר	
(ענין ממסלה) , וישר אבימלך .	(שופטים ט' , כ"ב)	שׁוּרָה	שין שמאלי
וישר במגרה .	(דברי הימים א' כ' , ג')	שׁוּר	
אם יתגדל המשור .	(ישעיה י' , ט"ו)	מִשׁוּר	
ושם חטח שורה ושערה נסמן .	(ישעיה כ"ח , כ"ה)	שׁוּרָה	
ובאנו שרה את אלהים .	(הושע י"ב , ד')	שָׁרָה	
		יִשְׂרָאֵל	
שוקיו עמודי שש .	(שה"ש ה' , ט"ו)	שִׁישׁ	שין ימיני
ואבני שיש לרב .	(דברי הימים א' כ"ט , ב')	שִׁישׁ	
בגדי שש .	(בראשית מ"א , מ"ב)	שִׁישׁ	
שש שענינה מספר , שש שנים .	(שמות כ"א , ב')	שִׁישׁ	
פרה שושן .	(מלכים א' ז' , כ"ו) ושם כלי זמר , למנצח	שׁוֹשָׁן	
על שושנים .	(תהלים מ"ה , א')	שׁוֹשָׁן	
	(אסתר א')	שׁוֹשָׁן	
כשושנה בין החוחים .	(שיר השירים ב' , ב')	שׁוֹשָׁנָה	
שוש אשיש בה' .	(ישעיה ס"א , י')	שׁוֹשֵׁל	שין שמאלי
שישיו ושמיחי .	(איכה ד' , כ"א)	שׁוֹשֵׁל	
ושאבתם מים בששון .	(ישעיה י"ב , ג')	שׁוֹשֵׁן	

(ישעיה ל"ב , י"ג)	כל בתי משוש .	משוש	
(ישעיה נ"א , כ"ג)	שחי ונעברה .	שחה	שין ימיני
(איוב ס' , י"ג)	תחתיו שחחו עזרי רהב .	שחוח	
(ישעיה ב' , י"א)	ושח רום אנשים .	שח	
(ישעיה כ"ה , י"א)	כאשר יפרש השחה לשחות .	שחה	שין שמאלי
(איוב ט' , י"ג)	שחחו עזרי רהב .	שחחו	שין ימיני
(תהלים מ"ב , ו' , י"ב)	מה תשתוחחי נפשי .	שחח	
(שמואל א' י"ד , ל"ד)	ושחמתם בזה .	שחמתה	
(בראשית מ' , י"א)	ואשחט אתם .	שחט	שין שמאלי
(שמות ל' , ל"ו)	ושחקת ממנה הדק .	שחק	שין ימיני
(ישעיה ט' , ט"ו)	ובשחק מאזנים נחשבו .	שחק	
(תהלים פ"ט , ז')	כי מי בשחק יערוך לה' .	שחק	
(משלי כ"ט , ט')	ושחק ואין נחת .	שחק	שין שמאלי
(תהלים קכ"ו , ב')	אז ימלא שחוק פינו .	שחוק	
(ישעיה מ"א , י"ט)	במדבר ארו שמה .	שמה	שין ימיני
(שמות כ"ה , ה')	ועצי שמים .	שמים	
(בראשית כ"ז , מ"א)	וישטם עשו את יעקב .	שטם	שין שמאלי
(הושע ט' , ח')	משטמה בבית אלהיו .	משטמה	
(תהלים ק"ט , ד')	תחת אהבתי ישמנוני .	שמן	
(מלכים א' ה' , י"ח)	אין שמן .	שמן	
(עזרא ד' , ו')	כתבו שטנה .	שטנה	
(איוב א' , ז')	מושט בארץ .	שוט	שין ימיני
(משלי כ"ז , ג')	שוט לסוס .	שוט	
(מלכים א' י"ב , י"א)	אבי יסר אתכם בשוטים .	שוטים	
(יחזקאל כ"ז , ח')	היו שטים לך .	שטים	
(תהלים קכ"ו , א')	(ענין שני ונגות) , את שיבת ציון .	שיבה	
(בראשית ט"ז , ג')	לשבת אברם .	שבת	
(שמואל ב' י"ט , ל"ג)	בשיבתו במהנים .	שיבה	

(ויקרא י"ט, ל"ב)	מפני שיבה תקום.	שִׁיבָה	שין שמאלי
(נחמית ח', ח')	שם שכל.	שָׁכַל	
(משלי כ"ג, ט')	יבזז לְשָׁכַל מְלִיקָה.	שָׁכַל	
(קהלת א', י"ז)	כמו סגלות הללות ושכלות.	שְׁכָלוֹת	
(שיר השירים ד', ב')	וְשָׁכְלָה אֵין בָּהֶם.	שָׁכַל	שין ימיני
(שמואל א' ט"ו, ל"ג)	שכלה נשים חרבך.	שָׁכְלָה	
(ישעיה מ"ז, ט')	שכול ואלמן.	שָׁכּוֹל	
(דברים ל"ג, י"ב)	ובין כתפיו שכן.	שָׁכָן	
(כלי החוקק), ושמת שכינ בלעך.	(משלי כ"ג, ב')	שָׁכִין	שין שמאלי
(ענין ספקט והנחה מועף ורעש) וישכו המים.	(בראשית ח' א')	שָׁכַד	שין ימיני
כשך חמת המלך אחישורוש.	(אסתר ב', א')	כְּשָׁד	
ויחשבה עלי לשכרה.	(שמואל א', י"ג)	שָׁכַר	
שכרון ויגון.	(יחזקאל כ"ג, ל"ג)	שָׁכְרוֹן	
אם שכיר הוא.	(שמות כ"ב, י"ד)	שָׁכִיר	שין שמאלי
בתער השכירה.	(ישעיה ז', כ')	שָׁכִירָה	
שכרה הרבה מאד.	(בראשית ט"ו, א')	שָׁכַר	
וזרע צדקה שכר אמת.	(משלי י"א, י"ח)	שָׁכַר	
יין ושכר אל תשת.	(ויקרא י", ט')	שָׁכַר	שין ימיני
שכל רוד, (ענינו הלחה).	(שמואל א' י"ח, ל')	שָׁכַל	שין שמאלי
ומצא חן ושכל טוב.	(משלי ג', ד')	שָׁכַל	
שָׁכַל את ידיו, וענינו הסב את ידיו בְּשָׁכַל טוב,		שָׁכַל	
בכונה עשה.	(בראשית מ"ח, י"ד)		
(ג"כ ענינו חכמה) ונחמד העץ להשכיל.	(בראשית ג')	הַשְּׁכִיל	
שָׁלוֹ הוֹיְתִי.	(איוב ט"ז, י"ב)	שָׁלוֹ	שין ימיני
טוב פת חרבה ושלוה בה.	(משלי י"ז, א')	שְׁלוּהָ	
אל תשְׁלָה אתי.	(מלכים ב' ד', כ"ח)	שְׁלָה	
מין ארכס, ותעל השלו.	(שמות ט"ו, י"ג)	שָׁלוֹ	שין שמאלי
ויגזו שְׁלוֹיִם.	(במדבר י"א, ל"א)	שְׁלוֹיִם	

ויכחו שם האלהים על השל. (שמואל ב' ו' ז')	שין ימיני של
של נעליך מעל רגליך. (שמות ג' ה') (ענינו ספרה)	של
על שה על שלמה. (שמות כ"ב ז' ח')	שין שמאלי שלמה
(דברים ח' ד')	שלמה
מה תחזו בשולמית. (שה"ש ז' א')	שין ימיני שולמית
(במדבר ו' כ"ו)	ושלום
וישם לך שלום.	ושלום
כי לא שלם עון האמורי. (בראשית ט"ו מ"ו)	שלם
(וענין שלם נביאות) ויבא יעקב שלם. (בראשית ל"ג י"ח)	
אבן שלמה וצדק. (דברים כ"ה ט"ו)	שלמה
שלמים הם אתנו. (בראשית ל"ד כ"א)	שלמים
המלך שלמה. (מלכים א' ד' א')	שלמה
ושלמן הוליד את בועז. (רות ד' כ"א)	שלמן
(שמות כ"ג ח"ס)	
שנת שלומים. (ישעיה ל"ד ז' ח')	שין ימיני שלום
שלם ישלם המבער את הבערה. (שמות כ"ב ה')	שלם
(שם ע"ס פרטי) ונחשון הוליד את שלמה. (רות ד' כ')	שין שמאלי שלמה
על ימין או על שמאל. (בראשית כ"ד מ"ט)	שמאל
ותקרא את שמו שמואל. (שמואל א' א' כ')	שין ימיני שמואל
שם לו חק ומשפט. (שמות ט"ו כ"ה)	שין שמאלי שם
ושם נסהו. (שם)	שין ימיני שם
נבוא שמה. (בראשית כ' י"ג)	שמה
שם בנו הנולד לו. (בראשית כ"א ג')	שם
על הר ציון ששם. (איכה ה' י"ח)	ששם
שממה היא מאין אדם. (ירמיה ל"ב מ"ג)	שממה
ומימיהם בשממון ישתו. (יחזקאל י"ב י"ט)	שממון
שמח לבי. (תהלים ט"ו ט')	שין שמאלי שמח
ותאזרני שמחה. (תהלים ל' י"ב)	שמחה
ותכסהו בשמיכה. (שופטים ד' י"ח)	שמיקה
שממית בידים תתפש. (משלי ל' כ"ח)	שממית

ושמר רגלך מלכוד . (משלי ג' , כ"ו)	שִׁמֶר	יין ימיני
מכל משמר נצר לבך . (משלי ד' , כ"ג)	מִשְׁמָר	
סמר מפחדך בשרי . (תהלים קי"ט , ק"כ)	סָמַר	
(גלשון כניס זו"נ) , ויהזקוה במסמרים . (ישעיה מ"א , ז')	מִסְמָר	
(מלשון שינוי והמוצה) , ושנא את בגדי כלאו . (מלכים ב' כ"ה , כ"ט)	שָׁנָא	
ושנה בדבר מפריד אלוף . (משלי י"ז , ט')	שִׁנְיָה	
ומוצא שפתי לא אשנה . (תהלים פ"ט , ל"ה)	שָׁנָה	
ומאת שנה . (בראשית ה' , ג')	שָׁנָה	
(מלשון כסל) , ועל השָׁנוֹת החלום (בראשית ט"א , ל"ב) . ויאמר שָׁנוּ וַיִּשְׁנוּ . (מ"א י"ח ל"ד)	שָׁנָה	
ותולעת שני . (שמות כ"ה , ד')	שָׁנִי	
כי שנא אבשלום את אמנון . (ש"ב י"ג , כ"ב)	שָׁנָא	יין שמאלי
שנאה תערר מדנים . (משלי י' , י"ב)	שָׁנְאָה	
חושך שבטו שונא בנו . (שם י"ג , כ"ד)	שִׁוְנָא	
(סס סו) . יקראו לחרמון שְׁרִיץ . (דברים ג' , ט')	שְׁרִיץ	
(רעיון , מחשבה , רק נכניס) . בשעפים מהויונות לילה . (איוב ד' , י"ג)	שְׁעָף	
שער העיר . (יהושע ח' , כ"ט)	שַׁעַר	יין ימיני
שער העיר . (מלכים ב' ז' , י')	שַׁעַר	
כי כמו שער בנפשו . (משלי כ"ג , ז')	שַׁעַר	
על ראש השעיר . (ויקרא ד' כ"ד)	שַׁעִיר	יין שמאלי
ושער בנגע הפך לבן . (ויקרא י"ג , ג')	שַׁעַר	
כשעירם עלי דשא . (דברים ל"ב , ב')	שַׁעִיר	
(סס מקוס) , ארצה שעיר . (בראשית ל"ב , ד')	שַׁעִיר	
באבן אל השערה . (שופטים כ' , ט"ו)	שַׁעֲרָה	
שער קמב . (ישעיה כ"ח , ב')	שַׁעַר	
ובשערה דרכו . (נחום א' , ג')	שַׁעֲרָה	

(דברים ה' , ח')	ארע חטא ושערה .	שְׁעָרָה	שין שמאלי
(יחזקאל ד' ט')	קח לך חטין ושערים .	שְׁעָרִים	
(איוב ל"ג , כ"א)	ושפו עצמתיו לא ראו .	שָׁפָה	שין ימיני
(ש"ב י"ז , כ"ט)	בקר ושפות בקר הגנישו לדוד .	שָׁפוֹת בְּקָר	
(ישעיה י"ג , ב')	על הר נשפה .	שָׁפָה	
(בראשית י"א , א')	שפה אחת ודברים אחרים .	שָׁפָה	שין שמאלי
(משלי ד' כ"ד)	ולוות שפתים הרחק ממך .	שְׁפָתִים	
(שמות י"ד , ל')	על שפת הים .	שָׁפָה	
(שמות ו' י"ד)	משפחה משפחות ראובן .	שֵׁפֶח מִשְׁפָּחָה	שין ימיני
(בראשית ט"ז , ח')	הגר שפחת שרי .	שֵׁפֶחָה	
(ישעיה ג' י"ז)	ושפח ה' את קדקד בנות ציון .	שֵׁפֶח	שין שמאלי
(שם ה' ז')	והנה משפח .		
(ש"א ב' , ל')	ספחני נא אל אחת הבהנות .	שֵׁפֶח	
(ירמיה ג' ב')	שאי עיניך על שפים .	שָׁפִים	שין ימיני
(ויקרא י"ג , מ"ה)	ועל שפם יעטה .	שָׁפָם	שין שמאלי
(ש"ב י"ט , כ"ה)	ולא עשה שפמו .		
(דברים י"ד , ו')	הארנבת ואת השפן .	שָׁפָן	
(דברים ל"ג , י"ט)	ושפוני טמוני חול .	שָׁפָן	
(ישעיה ב' ו')	ובילדו נכרים ישפיקו .	שֵׁפֶק	
(מלכים א' כ' , י"ד)	אם ישפק עפר שמרון .	שֵׁפֶק	
(תהלים ט"ו , ו')	אף נחלת שפרה עלי .	שֵׁפֶר	שין ימיני
(שמות י"ט , י"ז)	וקל שפר חזק מאד .	שֵׁפֶר	
(בראשית מ"ט , כ"א)	הנותן אמרו שפר .	שֵׁפֶר	
(יחזקאל מ' ב')	וקסת הספר במתניו .	סֵפֶר	
(בראשית ט"ז , ז)	לא יספר כרב .	סֵפֶר	
(שמות כ"ד , ז')	ויקח ספר הברית .		

ואת שוק הימין . (ויקרא ח' , כ"ה)
 וסבבו בשוק הסופרים . (קהלת י"ב , ה')
 שק ואפר . (אסתר ד' , ג')
 מקל שקד אני ראה . (ירמיה א' , י"א)
 כי שקד אני על דבריו . (שם , י"ב)
 נשקד על פשעי בידו . (איכה א' , י"ד)
 נצח ישראל לא ישקר . (שמואל א' ט"ו , כ"ט)
 ומשקרות עינים . (ישעיה ג' , ט"ז)
 אשר שר לה' על דבריו כוש . (תהלים ז' , א')
 שרים ושרות . (קהלת ב' , ח')
 (שם)
 השתרר עלינו . (במדבר י"ז , י"ג)
 מי שמך לאיש שר ושפט . (שמות ב' , י"ד)
 באר הפרוה שרים . (במדבר כ"א , י"ח)
 והיום הוה תאמרנה שרות פרס ומדי . (אסתר א' , י"ח)
 ותהי המשרה על שכמו . (ישעיה ט' , ה')
 (לשון כונש כמלמוד) , (נזיר שְׁטָרָה פתו ביון) .
 וכל משרת ענבים . (במדבר ו' , ג')
 כי בשררות לבי אלך . (דברים כ"ט , י"ח)
 להיות כל איש שרר בביתו . (אסתר א' , כ"ב)
 כי שרה שמה . (בראשית י"ז , ט"ו)
 ובגפן שלשה שריגים . (בראשית מ' , יוד)
 (ענין אריגה) , עשו בגדי שרד . (שמות ל"ט , א')
 פליט ושריר . (איכה ב' , כ"ב)
 (שם קָן הנא לישר המדע) , נטה קו יתארהו בשרד .
 (ישעיה מ"ד , י"ג)

שין ימיני **שוק**
שוק
 שין שמאלי **שק**
 שין ימיני **שקד**
שקד
 שין שמאלי **שקד**
 שין ימיני **שקד**
 שין שמאלי **שקד**
 שין ימיני **שר**
שרים
שרות
 שין שמאלי **שרר**
שר
שרים
שרות
מְשָׁרָה
 שין ימיני **שְׁטָרָה**
מְשָׁרָה
שָׁרָר
 שין שמאלי **שָׁרָר**
שָׁרָה
שָׁרִיגִים
שָׁרָד
שָׁרִיד
שָׁרָד

וילבש אתו שריון . (שמואל א' י"ז , ל"ח)	שֵׁרִיזִין	שין ימיני
צידנים יקראו להרמון שרין . (דברים ג' , ט')	שֵׁרִיזִין	שין שמאלי
מחוט ועד שרוך נעל . (בראשית י"ד , כ"ג)	שֵׁרֶךְ	
בכרה קלה משרכת דרכיה . (ירמיה ב' , כ"ג)	שֵׁרֶךְ	
ושרה אחותם . (בראשית מ"ו , י"ז)	שֵׁרַח	
וסרח הערף .! (שמות כ"ו , י"ב)	סֵרַח	
ובבשרם לא ישרטו שרמט . (ויקרא כ"א , ה')	שֵׁרֵמֵט	
זשרט לנפש . (ויקרא י"ט , כ"ה)	שֵׁרֵמֵט	
לא ישרטו שרמט . (שם כ"א , ה')	שֵׁרֵמֵט	
ושור ושה שרוע וקלוט . (ויקרא כ"ב , כ"ג)	שֵׁרֹעַ	
שרף באיש . (ויקרא ט' , י"א)	שֵׁרַף	
היה לשרפת איש . (ישעיה ס"ד , י')	שֵׁרֶפֶה	
נחש שרף ועקרב . (דברים ח' , ט"ו)	שֵׁרַף	
שרפים עמדים ממעל לו . (ישעיה ו' , ב')	שֵׁרָפִים	
שרקו ויניעו ראשם . (איכה ב' , ט"ו)	שֵׁרַק	שין ימיני
שריקות עולם . (ירמיה י"ח ט"ז)	שֵׁרִיקוֹת	
שמה ושרקה מאין יושב . (ירמיה נ"א , ל"ז)	שֵׁרָקָה	
ולשרקה בני אתנו . (בראשית ס"ט , י"א)	שֵׁרָקָה	שין שמאלי
ויטעהו שרק . (ישעיה ה' , ב')	שֵׁרַק	
פשתים שריקות . (שם י"ט , ט')	שֵׁרִיקָה	
שרקים ולבנים . (זכריה א' , ח')	שֵׁרָקִים	
ומזה מִסָּרַק בתלמוד		
שררך אגן הסהר . (שה"ש ז' , ג')	שֵׁרַר	שין ימיני
ואונו בשרירי בטנו . (איובלמ' , ט"ז)	שֵׁרִיר	
בשררות לבי אלך . (דברים כ"ט , י"ט)	שֵׁרִירוֹת	
כל איש שרר בביתו . (אסתר א' , כ"ב)	שֵׁרַר	שין שמאלי
(במדבר כ"ד , ג')	שֵׁרַתֵּם	שין ימיני

(שמואל א' ה' , ט')	וישתרו להם עפלים .	שִׁין שְׂמָאֵלִי	שִׁתָּר
(איכה ג' , ח')	שתם תפלתי .		שִׁתָּם
(בראשית כ"ו , י"ה)	ויסתמום פלשתים .		סָתָם
(שופטים ג' , י"ט)	דבר סתר לי אליה .		סָתָר
(ישעיה נ"ט , י"ג)	פשע וכחש בה' .	שִׁין יְמִינִי	פְּשָׁע
(בראשית נ' , י"ז)	שאנא פשע אחיך .		פְּשָׁע
(ישעיה כ"ז , ד')	אפשעה בה אציתנה .	שִׁין שְׂמָאֵלִי	פְּשָׁע
(ש"א כ' , ג')	כפשע ביני ובין המות .		פְּשָׁע
(מלכים ב' כ"ג , ל"ה)	נגש את הכסף .		נָגַשׁ
(בראשית ל"ג , ז')	ואחר נגש יוסף .	שִׁין יְמִינִי	נָגַשׁ
(ויקרא כ"ד , כ')	עבר תחת שבר .		שָׁבַר
(שופטים ז' , ט"ו)	החלום ואת שברו .		שָׁבַר
(נחמיה ב' , י"ג)	(ואהי שבר בחומת ירושלים .	שִׁין שְׂמָאֵלִי	שָׁבַר
(תהלים קמ"ה , ט"ו)	עיני כל אליך ישברו .		
(אסתר א' , ד')	את עשר כבוד מלכותו .	שִׁין יְמִינִי	עִשָּׂר
(בראשית כ"ה , כ"ב)	עשר אעשרנו לך .	שִׁין שְׂמָאֵלִי	עִשָּׂר

שמות העצם

(א) ישם עצם פרטי: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, יהושע, אהוד, גדעון, יפתח, שמשון, עלי, שמואל, שאול, דוד, שלמה, אשור, ערב, מצרים, כנען, לוד, לוב, הדוי, פרס, מדי, יון, פתים, כוש, ירושלים, חברון, תרצה, שכם, ציון, שמרון, ביתאל, ישלה, ירדן, חדקל, פרת, גיחון, שיתור, ים סוף.
אין במושג שמות כאלה יותר מעצם פרטי אחד.

(א) ישם עצם כללי: אדם, בהמה, חייה, עוף, דגה, צומח, ירק, דשא, עשב, שור, חמור, בית, פסא, מטה, שלחן, מנורה, יד, רגל, יום, שנה, חדיש, עם, גוי, קהל, מחנה, עדה, צאן, בקר, יער, הר, עמק, שרון; דגן, חטה, קמח, חול, אבן, עץ, צמר, פשתים, יין, חלב, דבש, שמן, מים, אש, רוח, אדמה, זהב, כסף, נחושת, ברזל, בדיל, עפרת, פנינים.
במושג שמות כאלה ימצאו עצמים רבים הדומים זה לזה.

(ג) ישם עצם מפשיט: חכמה, עצה, דעת, בינה, גבורה, תפארת, חסד, הוד, מלכות, ילדות, בחרות, זקנה, שיבה, מות, חיים, עיזר, אשר, כעס, מכאוב, ענג, שמחה.

את שמות העצם האלה נוכל להשיג רק בהתחברותם אל שם עצם אחר.

שם התואר

אִישׁ חָכֵם ,	אִשָּׁה חַכְמָה ,	יָלָד יָפֵה ,	יְלָדָה יָפֵה ,
נָעַר קָטָן ,	נְעֵרָה קָטָנָה .		
בֶּן מִשְׁכִּיל ,	בַּת מִשְׁכַּלֶּת ,	אָח פָּתִי ,	אָחוֹת פְּתִיָּה ,
אָב שִׂמְחָה ,	אִם שְׂמֵחָה .		
מְגִדֵּל רֶם ,	יַד רָמָה ,	בֵּית גְּדוֹל ,	עִיר גְּדוּלָּה ,
שְׂבוּר , שְׂבוּרָה ,	שְׂבוּרָת .		
נִשְׂר לָבִן ,	יוֹנָה לְבָנָה ,	הוּא רָפָה ,	הִיא רַפָּה ,
בוֹר רֶק ,	אִמְתַּחַת רֶקָה .		
עֵלֶם נְחַמֵּד ,	עֵלְמָה נְחַמְדָּה ,	מֶלֶךְ חֹזֵק ,	מַמְלַכָּה חֹזְקָה ,
עֲנִי רָעִב ,	נָפִישׁ רַעֲבָה .		
אִתָּה עֵינִי ,	נִפְשִׁי עֵינִיפָה ,	אִישׁ צָמֵא ,	אִשָּׁה צָמֵאָה ,
אָדָם חָלֵשׁ ,	אִשָּׁה חֲלִישָׁה .		
עוֹף טְהוֹר ,	בְּהֵמָה טְהוּרָה ,	חָנֹב טְהוֹר ,	חֲזִיהַ טְמֵאָה ,
הוּא חֹזֵק ,	הִיא חֹזְקָה .		
בֶּן מְבִישׁ ,	בַּת מְבִישָׁה ,	בְּנִין מְפֹאָר ,	בְּדִינָה מְפֹאָרָה ,
כָּלִי נָאֵה ,	דִּירָה נָאֵה .		
אֲנָשִׁים חַכְמִים ,	נָשִׁים חַכְמוֹת ,	יְלָדִים יָפִים ,	יְלָדוֹת יָפוֹת ,
נְעָרִים קָטָנִים ,	נְעֵרוֹת קָטָנוֹת .		
בָּנִים מִשְׁכִּילִים ,	בָּנוֹת מִשְׁכִּילוֹת ,	אֲחִים פְּתִיִּים ,	אֲחִיוֹת פְּתִיּוֹת ,
אָבוֹת שִׂמְחִים ,	אִמּוֹת שְׂמֵחוֹת .		
מְגִדֵּלִים רָמִים ,	יָדַיִם רָמוֹת ,	בְּתִים גְּדוֹלִים ,	עָרִים גְּדוּלוֹת ,
שְׂבוּרִים ,	שְׂבוּרָת ,	שְׂבוּרוֹת .	

נָשָׂרִים לְבָנִים, יוֹנֹת לְבָנוֹת, לְבָנִים לְבָנִים, לְבָנִים אֲדָמִים
הֵם רָפִים, הֵן רָפוֹת, בָּלִים רָקִים.

בַּחֲרוֹרִים נַחְמָדִים, עַלְמוֹת נַחְמָדוֹת, מְלָכִים חֲזָקִים,
מִמְלָכוֹת חֲזָקוֹת, עֲנִיִּים רַעֲבִים, נְפִישׁוֹת רַעֲבוֹת.
אֲחֵם עֵיפִים, נְפִישׁוֹת עֵיפוֹת, אֲנָשִׁים צְמֵאִים, נָשִׁים צְמֵאוֹת,
אֲנָשִׁים חֲלָשִׁים, נָשִׁים חֲלָשׁוֹת.

עוֹפוֹת מְהוֹרִים, בְּהֵמוֹת מְהוֹרוֹת, חֲנָבִים טְמֵאִים,
חַיּוֹת טְמֵאוֹת, הֵם חֲזָקִים, הֵן חֲזָקוֹת.

בָּנִים מְבִישִׁים, בָּנוֹת מְבִישׁוֹת, בְּנֵינִים מְפּוֹאָרִים,
מְדִינּוֹת מְפּוֹאָרוֹת, בָּלִים נָאִים, דִּירוֹת נָאוֹת.

אִישׁ עֵבְרִי, אִישׁ מִצְרִי, עֶבֶד בְּנֵעֲנִי, סֹהַר מְדִינִי,
אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, יִשְׁמַעְאֵלִי.

פְּדִילִי, חֲרֵשׁ צְרִי, בְּתַב אִשׁוּרִי, יֶלֶד בּוֹשֵׁי,
גֵר אֲרָמִי, אֲדָמִי.

הָאִשָּׁה הָעֵבְרִיָּה, הַגֵּר הַמִּצְרִי, שִׁפְחָה בְּנֵעֲנִיָּה,
הָאִשָּׁה הַמִּצְרִיָּה, אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית, גַּעְרָה מֵאֲבִיהָ.

בַּת־לֵוִי, אֲנִיָּה צְרִית, שִׁפְתַּת אִשׁוּרִית, אִשָּׁה כְּשִׁית,
אֲלֻמְנָה אֲרָמִית, גַּעְרָה אֲדָמִית.

אֲנָשִׁים עֵבְרִים מִצְרִים, עֲבָדִים בְּנֵעֲנִים,
סוֹחְרִים מְדִינִים יִשְׂרָאֵלִים, יִשְׁמַעְאֵלִים.

בָּנוֹת־לֵוִי, חֲרִישִׁים צְרִים, כְּתָבִים אִשׁוּרִים, יֶלְדִים בּוֹשִׁים,
גֵּרִים אֲרָמִים, אֲדָמִים.

נָשִׁים עֵבְרִיּוֹת, עַלְמוֹת מִצְרִיּוֹת, שִׁפְחוֹת בְּנֵעֲנִיּוֹת,
נָשִׁים מְדִינִיּוֹת, אֲלֻמְנוֹת אֲרָמִיּוֹת, גַּעְרוֹת אֲדָמִיּוֹת.

מְלָכִים , מְלָכִי , מְלָכָה , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ , מְלָכִיךָ .

רְגֵל , רְגָלִי , רְגָלְךָ , רְגָלֶיךָ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ .

רְגָלִים , רְגָלִי , רְגָלֶיךָ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ , רְגָלֵךְ .

כְּסָא , כְּסָאִי , כְּסָאָךְ . כְּסָאָךְ , כְּסָאוֹ , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה , כְּסָאָה .

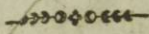
כְּסָאוֹת , כְּסָאֹתִי , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ , כְּסָאֹתֶיךָ .

בַּי , בַּתִּי , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ , בַּתְּךָ .

בָּנוֹת , בָּתִּי , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ , בָּנְתֶיךָ .

בֵּן , בְּנִי , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה , בְּנֶה .

בָּנִים , בָּנִי , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ , בָּנֶיךָ .

שם המספר

אחת היא יונתי תמתי. (שה"ש ה' ט')	אֶחָד	איש אחד. (ש"א א')	אֶחָד
ש תבאנה שתיים נעם. (מ' אג' טז')	שְׁתַּיִם	שנים כרובים. (שמות כ"ה, י"ח)	שְׁתַּיִם
שלו שנים יהיה לכסעולים. (ויקא י"ט, כ"ג)	שְׁלֹשׁ	שלושה גבעים. (שם שם, ל"ג)	שְׁלֹשָׁה
ארבע אמה (שמות כ"ז, ב')	אַרְבַּע	ארבעה מלכים את החמושה. (בראשית י"ד, ט')	אַרְבַּעָה
חמש הירוק. (שמות ג')	חֲמִישׁ	ארבעה מלכים את החמשה. (שם)	חֲמִישָׁה
ואת שש היעת לכד. (שם ז ט')	שֵׁשׁ	וששה קנים יצאים מצדיה. (שמות כ"ה, ל"ב)	שֵׁשָׁה
והיו לך ימי שבע שבתות. (ויקא כ"ה, ח')	שִׁבְעַ	פרים שבעה. (במדבר כ"ט, ל"ב)	שִׁבְעָה
שמנה ועשרים באמה. (שמות כ"ב')	שְׁמֹנֶה	פרים שמנה. (שם, כ"ט)	שְׁמֹנֶה
תשע וארבעים שנה. (ויקא כ"ה ח')	תֵּשַׁע	פרים תשעה. (שם, כ"ו)	תֵּשַׁעָה
עשר אמות. (שמות כ"ו, ט')	עֶשֶׂר	פרים עשרה. (שם, כ"ג)	עֶשְׂרֵה
עשתי עשרה יריעת (שמות כ"ו, ד')	עֶשְׂרֵי עֶשְׂרֵה	אחד עשר יום מחרב. (דברים א', ב')	אַחַד עֶשְׂרֵה
שתים עשרה שנה. (בראשית י"ד, ד')	שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה	פרים בני בקר שנים עשר. (במדבר כ"ט, י"ז)	שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פְּרִים בְּקֶדֶר יִשְׁלַח עֲשָׂרָה וּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה שְׁנָה מֵרָדוּ . (בראשית י"ד , ד')	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר . (במדבר כ"ט , י"ג)	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פְּרִים בְּקֶדֶר יִשְׁלַח עֲשָׂרָה וּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה שְׁנָה מֵרָדוּ . (בראשית י"ד , ד')	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר . (במדבר כ"ט , י"ג)
אַרְבַּעַת עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי שְׁנָה אֹרְבָעָה עֶשֶׂר . (במדבר י"ג)	אַרְבַּעַת עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי שְׁנָה אֹרְבָעָה עֶשֶׂר . (במדבר י"ג)	אַרְבַּעַת עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי שְׁנָה אֹרְבָעָה עֶשֶׂר . (במדבר י"ג)	אַרְבַּעַת עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי שְׁנָה אֹרְבָעָה עֶשֶׂר . (במדבר י"ג)
חֲמִישָׁה עָשָׂר חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה אֹמֶה . (בראשית ז' , ד')	חֲמִישָׁה עָשָׂר . (במדבר כ"ח , י"ז)	חֲמִישָׁה עָשָׂר חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה אֹמֶה . (בראשית ז' , ד')	חֲמִישָׁה עָשָׂר . (במדבר כ"ח , י"ז)
יָשֵׁב עֲשָׂרָה עָרִים שֵׁשׁ עֲשָׂרָה . (יהושע ט"ו , ט')	יָשֵׁב עֲשָׂרָה עָרִים שֵׁשׁ עֲשָׂרָה . (יהושע ט"ו , ט')	יָשֵׁב עֲשָׂרָה עָרִים שֵׁשׁ עֲשָׂרָה . (יהושע ט"ו , ט')	יָשֵׁב עֲשָׂרָה עָרִים שֵׁשׁ עֲשָׂרָה . (יהושע ט"ו , ט')
יָשָׁבַע עֲשָׂרָה שִׁבְעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (בראשית ל"ז , ב')	יָשָׁבַע עֲשָׂרָה שִׁבְעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (בראשית ל"ז , ב')	יָשָׁבַע עֲשָׂרָה שִׁבְעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (בראשית ל"ז , ב')	יָשָׁבַע עֲשָׂרָה שִׁבְעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (בראשית ל"ז , ב')
יִשְׁמְנָה עֲשָׂרָה כִּי אִם בְּשִׁמְנָה עֲשָׂרָה שְׁנָה . (מלכים ב' כ"ג , כ"ג)	יִשְׁמְנָה עֲשָׂרָה כִּי אִם בְּשִׁמְנָה עֲשָׂרָה שְׁנָה . (מלכים ב' כ"ג , כ"ג)	יִשְׁמְנָה עֲשָׂרָה כִּי אִם בְּשִׁמְנָה עֲשָׂרָה שְׁנָה . (מלכים ב' כ"ג , כ"ג)	יִשְׁמְנָה עֲשָׂרָה כִּי אִם בְּשִׁמְנָה עֲשָׂרָה שְׁנָה . (מלכים ב' כ"ג , כ"ג)
תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (שם כ"ה , ח')	תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (שם כ"ה , ח')	תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (שם כ"ה , ח')	תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה תִּשְׁעַת עֲשָׂרָה שְׁנָה . (שם כ"ה , ח')
(בראשית ל"א , מ"א)	זֶה לִי עֲשָׂרִים שְׁנָה .	(בראשית ל"א , מ"א)	זֶה לִי עֲשָׂרִים שְׁנָה .
(אסתר ד' , י"א)	זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם .	(אסתר ד' , י"א)	זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם .
(שמות כ"ד , י"א)	אַרְבַּעִים יוֹם וָאַרְבַּעִים לַיְלָה .	(שמות כ"ד , י"א)	אַרְבַּעִים יוֹם וָאַרְבַּעִים לַיְלָה .
(במדבר ח' , כ"ה)	וּמִבֵּן הַמִּשִּׁים שְׁנָה .	(במדבר ח' , כ"ה)	וּמִבֵּן הַמִּשִּׁים שְׁנָה .
(ויקרא י"ב , ה')	וּשְׁשִׁים יוֹם .	(ויקרא י"ב , ה')	וּשְׁשִׁים יוֹם .
(במדבר י"א , ט"ז)	עֵבְרִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל .	(במדבר י"א , ט"ז)	עֵבְרִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל .
(אסתר א' , ד')	שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם .	(אסתר א' , ד')	שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם .
(בראשית י"ז , א')	וַיְהִי אַבְרָהָם בֶּן תְּשַׁעִים שְׁנָה .	(בראשית י"ז , א')	וַיְהִי אַבְרָהָם בֶּן תְּשַׁעִים שְׁנָה .
(ויקרא כ"ז , ח')	וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ .	(ויקרא כ"ז , ח')	וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ .
(בראשית י"א , ט')	וּמֵאֵתִים שְׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת .	(בראשית י"א , ט')	וּמֵאֵתִים שְׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת .
(בראשית י"ד , י"ד)	וַיִּלְדֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת .	(בראשית י"ד , י"ד)	וַיִּלְדֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת .
(שם ט"ו , י"ג)	אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנָה .	(שם ט"ו , י"ג)	אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנָה .
(במדבר ל"א , י"ד)	אַלְף לְמִטָּה .	(במדבר ל"א , י"ד)	אַלְף לְמִטָּה .
(שם ל"ה , ה')	אַלְפִים בְּאַמָּה .	(שם ל"ה , ה')	אַלְפִים בְּאַמָּה .
(ויקרא כ"ו , ח')	וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ .	(ויקרא כ"ו , ח')	וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה יִרְדְּפוּ .

חֲצִי, מְחֻצֵּת
 עֲלִישׁ, שְׁלִישׁ
 רֶבַע, רְבִיעִית
 חֲמִשׁ, חֲמִישִׁית
 שֵׁשׁ, שְׁבִיעִית
 שְׁמִינִית, תְּשִׁיעִית
 עֲשִׂירִית, עֲשִׂירִיה, עֶשְׂרוֹן
 חֶלֶק הָעֲשָׂרִים
 חֶלֶק הַשְּׁלֹשִׁים
 חֶלְקֵי הָאֶחָד-עָשָׂר
 חֶלְקֵי הַשְּׁנָיִם-עָשָׂר

יְשָׁלִישִׁים
 רְבָעִים
 הָרֵאשֹׁן, הַרְשֹׁנָה
 הַשֵּׁנִי, הַשְּׁנִיָּה
 הַיְשָׁלִישִׁי, הַיְשָׁלִישִׁית
 רְבִיעִי, רְבִיעִית
 חֲמִישִׁי, חֲמִישִׁית
 שֵׁשִׁי, שֵׁשִׁית
 שְׁבִיעִי, שְׁבִיעִית
 שְׁמִינִי, שְׁמִינִית
 תְּשִׁיעִי, תְּשִׁיעִית
 עֲשִׂירִי, עֲשִׂרִית

אֶחָד, אַחַת

שְׁנַיִם, שְׁתֵּי; שְׁנַיִמָּה, שְׁתֵּיהֶם
 שְׁלֹשָׁה, שְׁלֹשׁ, שְׁלֹשָׁתָם
 אַרְבַּעַת, אַרְבַּע, אַרְבַּעָתָם
 חֲמִשָּׁה, חֲמִשׁ, חֲמִשָּׁתָם
 שֵׁשֶׁת, שֵׁשׁ, שֵׁשָׁתָם
 שִׁבְעַת, שִׁבְעִי, שִׁבְעָתָם
 שְׁמֹנֶת, שְׁמוֹנֶה, שְׁמוֹנָתָם
 עֲשָׂרֹת, תְּשַׁע, תְּשַׁעָתָם
 עֶשְׂרֹת, עֶשָׂר, עֶשְׂרָתָם

הָאֶחָד עָשָׂר, הָאֶחָת עֲשָׂרָה
 הַשְּׁנָיִם עָשָׂר, הַשְּׁתַיִם עֲשָׂרָה
 הַיְשָׁלִישׁ עָשָׂר, הַיְשָׁלִישׁ עֲשָׂרָה
 הָאַרְבַּעָה עָשָׂר, הָאַרְבַּע עֲשָׂרָה
 הַחֲמִישָׁה עָשָׂר, הַחֲמִישׁ עֲשָׂרָה
 הַיְשִׁשָׁה עָשָׂר, הַיְשִׁשׁ עֲשָׂרָה
 הַשִּׁבְעָה עָשָׂר, הַשִּׁבְעִי עֲשָׂרָה
 הַשְּׁמוֹנֶה עָשָׂר, הַשְּׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה
 הַתְּשַׁעָה עָשָׂר, הַתְּשַׁע עֲשָׂרָה
 הָעֲשָׂרִים, הַיְשָׁלִישִׁים
 הָאַרְבָּעִים, הַחֲמִישִׁים

כֹּף, שְׁנַיִם, פְּעֻמִּים, מִשְׁנָה

עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ,
עֲשׂוֹתֵיהֶם.

חֲמִישֵׁי, חֲמִישֵׁי, חֲמִישֵׁי, חֲמִישֵׁי, חֲמִישֵׁי, חֲמִישֵׁי,
מֵאוֹתַי, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֵיהֶם,
אֶלְפֵי, אֶלְפֵיךָ, אֶלְפֵיךָ, אֶלְפֵיךָ, אֶלְפֵיךָ, אֶלְפֵיהֶם,
רִבּוּתַי, רִבּוּתֶיךָ, רִבּוּתֶיךָ, רִבּוּתֶיךָ, רִבּוּתֶיךָ, רִבּוּתֵיהֶם,
רִבּוּתֵיהֶם.

דוגמאות לשם המספר

אֶחָד	הוא אלהינו בשמים ובארץ.	הוא האמת, ואם לא תהי נעדרת.
שְׁנַיִם	הם ההורים, אב ואם.	הנה העינים, והאזנים, ורק לשון אחד לאדם ללמד שיראה הרבה וישמע הרבה, וידבר מעט.
שְׁלֹשָׁה	המה הזמנים, עבר, הנה, ועתיד.	הנה כחות השכל, חכמה בינה, ודעת.
אַרְבָּעָה	הם עתות השנה, אביב, קיץ, סתו, ותרף.	הן ארבע קצות הארץ מזרח, מערב, צפון, ודרום.
חֲמִישָׁה	הם החושים, השמיעה, הראיה, הריח, הטעם, והמשוש.	הן מחלקות הארץ, האת היא אירופה, והשני אזיה, והשלישית אפריקא והרביעית אמעריקא והחמישית אויסטראליה.
שֵׁשָׁה	ששה צדדים לכל דבר, ימין ושמאל, פנים ואחור, למעלה ומתחת.	שש כנפים שש כנפים ראה הנביא ישעיהו בשרפי מעל.

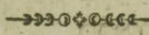

שם הגוף או תחת השם

אני , אני , אנכי .	ממני .	אתנו .
אתה , את .	אתה , את .	בנו .
הוא , היא .	שלה .	ממנו .
אנחנו , אנו , חנו .	אליה , לה , לה .	אתם , אתן , אתנה .
אתם , אתן , אתנה .	אתה , אתה .	שלכם , ן .
הם , תמה , זן , הנה .	בה , בה .	אליכם , לכם , ן .
שלי .	ממה , ממה .	אתכם , ן .
שלה , שלה .	את . ב .	בכם , ן .
שלו , שלה .	הוא , ו .	מכם , ן .
שלו .	שלו .	הם , הן , הנה .
שכם , שלכן .	אליו , לו .	שלכם .
להם , שלהן .	אתו .	אליהם , להם , ן .
מי .	בו .	אתם , אתהן .
של מי .	ממנו .	בהם , בהן .
אל מי .	היא .	מהם , מהנה .
את מי .	שלה .	אלה .
במי .	אליה , לה .	של אלה .
ממי .	אתה .	לאלה .
אני .	בה .	את אלה .
שלי .	ממנה .	באלה .
אלי , לי .	אנחנו .	מאלה .
אתי .	שלנו .	במני .
בי .	אלינו , לנו .	במה , במכי .

שָׁל זֶה , שָׁל זֹאת .	שָׁל מָה .	כְּמוֹהוּ , כְּמוֹהָ .
אֶל זֶה , אֶל זֹאת .	אֶל מָה , לְמָה .	כְּמִנּוּ .
אֶת זֶה , אֶת זֹאת .	אֶת מָה .	כְּמַכֵּם , כְּכֶם , כְּמִכּוֹן .
בְּזֶה , בְּזֹאת .	בְּמָה , בְּמָה .	כְּמוֹ , כְּמִתְּכֶם , כְּתֶם ,
מִזֶּה , מִזֹּאת .	מִמָּה .	כְּהִנֵּה .
	זֶה זֹאת , הִזֶּה הִזֹּאת .	מָה , מָה , מָה .

נְטִיּוֹת הַשְּׂמוֹת בִּיחֻסִּיָּהֶם

בְּתִים	בֵּית
פְּתַח־הַבְּתִים	פְּתַח־הַבַּיִת
נִגְשׂוּ אֶל הַבְּתִים	נִגְשׂוּ אֶל הַבַּיִת
הֲרִסוּ אֶת הַבְּתִים	הֲרִסוּ אֶת הַבַּיִת
נִמְצְאוּ בַּבְּתִים	נִמְצְאוּ בַּבַּיִת
יֵצְאוּ מִן הַבְּתִים	יֵצְאוּ מִן הַבַּיִת
אֲנָשִׁים	אִישׁ
אִם הָאֲנָשִׁים	אִם הָאִישׁ
אֶל הָאֲנָשִׁים	אֶל הָאִישׁ
אֶת הָאֲנָשִׁים	אֶת הָאִישׁ
בְּאֲנָשִׁים	בְּאִישׁ
מִן הָאֲנָשִׁים	מֵאִישׁ
עָרִים	עִיר
שַׁעְרֵי־הָעָרִים	שַׁעַר־הָעִיר
הוֹבִילוּ אֶל הָעָרִים	הוֹבִילוּ אֶל הָעִיר , הָעִירָה
בָּנוּ אֶת הָעָרִים	בָּנוּ אֶת הָעִיר
הִתְחַבְּאוּ בְּעָרִים	הִתְחַבְּאוּ בְּעִיר

שָׁכְבוּ אֶצֶל הָעָרִים

כְּרָמִים

בָּאוּ אֶל הַכְּרָמִים

נָטְעוּ אֶת הַכְּרָמִים

יָצְאוּ מִן הַכְּרָמִים

הַחֲצֵרִים

פָּתְחוּ הַחֲצֵרִים

מִבְּאוֹת הַחֲצֵרִים

שָׁעַרֵי הַחֲצֵרִים

אֶל הַחֲצֵרִים

אֶת הַחֲצֵרִים.

בַּחֲצֵרִים

מִן הַחֲצֵרִים

בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

שׁוֹמְרֵי בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

בָּאוּ אֶל בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

בָּנוּ אֶת בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

הִתְחַבְּאוּ בְּבֵתֵי הַמֶּלֶךְ

נָסוּ מִבְּתֵי הַמֶּלֶךְ

סִפְרֵי הַתּוֹרָה

כּוֹתֵב סִפְרֵי הַתּוֹרָה

נִגְשׂוּ אֶל סִפְרֵי הַתּוֹרָה

קָרְאוּ אֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה

נִמְצְאוּ בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה

לְלַמֵּד מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה

אֲנָשִׁים חֲכָמִים

בְּנֵי אֲנָשִׁים חֲכָמִים

שָׁכְבוּ אֶצֶל הָעִיר

כְּרָם

בָּאוּ אֶל הַכְּרָם

נָטְעוּ אֶת הַכְּרָם

יָצְאוּ מִן הַכְּרָם

הַחֲצֵר

פָּתַח הַחֲצֵר

מִבּוֹא הַחֲצֵר

שָׁעַר הַחֲצֵר

אֶל הַחֲצֵר

אֶת הַחֲצֵר

בַּחֲצֵר

מִחֲצֵר , מִן הַחֲצֵר

בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

שׁוֹמְרֵי בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

בָּאוּ אֶל בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

בָּנוּ אֶת בְּתֵי הַמֶּלֶךְ

הִתְחַבְּאוּ בְּבֵית הַמֶּלֶךְ

נָסוּ מִבְּתֵי הַמֶּלֶךְ

סִפְרֵי הַתּוֹרָה

כּוֹתֵב סִפְרֵי הַתּוֹרָה

נִגְשׂוּ אֶל סִפְרֵי הַתּוֹרָה

קָרְאוּ אֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה

נִמְצְאוּ בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה

לְלַמֵּד מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה

אִישׁ חָכָם

בֶּן אִישׁ חָכָם

נָתַן לְאִישׁ חָכֶם
 שְׁלַח אֶת הָאִישׁ הַחֲכָם
 דְּבַר טוֹב בְּאִישׁ חָכֶם
 שְׁמַעְנוּ מֵאִישׁ חָכֶם
 בֶּן-בְּלִיעַל
 דְּרָכָי בֶּן-בְּלִיעַל
 אֵל תִּקְרַב לְבֶן-בְּלִיעַל
 הָבוּ אֶת בֶּן-הַבְּלִיעַל
 בְּטַחוּ בְּבֶן-בְּלִיעַל
 תִּרְחַק מִבֶּן-בְּלִיעַל
 שׁוֹמֵר הַגֵּן
 בְּאֵר שׁוֹמֵר-הַגֵּן
 אֵל שׁוֹמֵר-הַגֵּן
 אֶת שׁוֹמֵר הַגֵּן
 בְּשׁוֹמֵר הַגֵּן
 מִשׁוֹמֵר הַגֵּן
 שׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 בְּאֵר שׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 אֵל שׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 אֶת שׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 בְּשׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 מִשׁוֹמְרֵי הַגֵּן
 שׁוֹמֵרֵי הַפְּרָמִים
 קוֹל שׁוֹמֵרֵי-הַפְּרָמִים
 שׁוֹמֵרֵי הַפְּרָם
 שׁוֹמְרוֹת הַפְּרָם
 קוֹל שׁוֹמְרוֹת הַפְּרָם

נָתַנוּ לְאִנְשֵׁים חֲכָמִים
 שְׁלַחוּ אֶת הָאִנְשֵׁים הַחֲכָמִים
 בְּמַחְנוּ בְּאִנְשֵׁים חֲכָמִים
 שְׁמַעְנוּ מֵאִנְשֵׁים חֲכָמִים
 בְּנֵי בְלִיעַל
 דְּרָכָי בְנֵי בְלִיעַל
 אֵל תִּאָּכֶה לְבְנֵי-בְלִיעַל
 הָבוּ אֶת בְּנֵי הַבְּלִיעַל
 בְּטַחוּ בְּבְנֵי-בְלִיעַל
 תִּרְחִיקוּ מִבְּנֵי-בְלִיעַל
 שׁוֹמֵר הַגֵּנִים
 בְּאֵר שׁוֹמֵרֵי-הַגֵּנִים
 אֵל שׁוֹמֵר הַגֵּנִים
 אֶת שׁוֹמֵר הַגֵּנִים
 בְּשׁוֹמֵר הַגֵּנִים
 מִשׁוֹמֵר הַגֵּנִים
 שׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 בְּאֵר שׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 אֵל שׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 אֶת שׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 בְּשׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 מִשׁוֹמְרֵי הַגֵּנִים
 נֹמֶרֶת , נֹמֶרֶה , נֹמֶר •
 נֹמֶרֶת-שְׁנָאָה
 נֹמֶרֶה אֶת הַפְּרָמִים
 נֹמֶרֶת-שְׁנָאָה
 נֹמֶרוֹת אֶת הַפְּרָמִים

הפעל

יחיד נסתר	ז' פְּתַב	נ' פְּתָבָה	עבר
רבים נסתרים	זו"ג פְּתָבוּ		בעבר משמשות אותיות
יחיד נוכח	ז' פְּתַבְתָּ	נ' פְּתַבְתְּ	ת' ה' י' מ' ו' ן'
רבים נוכחים	ז' פְּתַבְתֶּם	נ' פְּתַבְתֶּן	
יחיד מדבר בעדו	זו"ג פְּתַבְתִּי		
רבים מדברים בעדם	זו"ג פְּתַבְתֶּנּוּ		

כפועל משמשות אותיות	ז' פְּתַבְתָּ	נ' פְּתַבְתְּ, פְּתַבְתֶּם, פְּתַבְתֶּן	בינוני פועל
ת' ה' י' מ' ו' ן'		פְּתַבְתֶּם	

ת' ה' י' מ' ו' ן'	ז' פְּתוּב	נ' פְּתוּבָה	בינוני פעול
רבים פְּתוּבִים	ז' פְּתוּבְתֶם	נ' פְּתוּבְתֶן	

במקור משמשות אותיות	ב' כְּתַב	מקור
ב' כ' ל' ס'		

כצווי משמשות אותיות	ז' כְּתַב	נ' כְּתַבִּי	צווי
י' ו' נ' ה'	רבים כְּתָבוּ	נ' כְּתַבְנָה	

יחיד מדבר בעדו	זו"ג אֶכְתֹּב	עתיד
רבים מדברים בעדם	זו"ג נִכְתֹּב	בעתיד משמשות אותיות

יחיד נוכח	ז' תִּכְתֹּב	נ' תִּכְתֹּבִי	א' י' ת' נ' ה'
רבים נוכחים	ז' תִּכְתֹּבוּ	נ' תִּכְתֹּבְנָה	
יחיד נסתר	ז' יִכְתֹּב	נ' יִכְתֹּב	
רבים נסתרים	ז' יִכְתֹּבוּ	נ' יִכְתֹּבְנָה	

כְּכַתֵּב, כְּכַתֵּב, לְכַתֵּב, מִכַּתֵּב, אַחֲרֵי כְּכַתֵּב, ה', ו', ה', נו', כָּס, כֵּן, כָּס, כֵּן.

לוח תארי הפעל

ונאום הגבר הקם על(ש"ב כ"ג א),
 עמדים ממעל לו (ישעיה ו', כ').
 בין דין לדין (דברים י"ז, ה'),
 מבין עפאים (תהלים ק"ד, י"ב).
 תחת העץ (בראשית י"ח, ה'),
 למעןסור משאול מטה(משלי ט"ו),
 מבית ומחוץ בכפר.

(בראשית ז', י"ד)

לפני שמש ינון שמו (תהלים ע"ב),
 ואחר כבוד תקחני (שם ע"ג).
 ויבחר אתם בהוך (בראשית ס"ו),
 אל תוך הים (שמות י"ד).
 עד פה תבוא (איוב ל"ח),
 עד כה ועד כה (מלכים א' יח, ס"ה),
 עד הגבול שלחוך (עובדיה א'),
 ולא ראיתיו עד הנה (בראשית מ"ד),
 הגם הלב ראיתי (בראשית ט"ז),
 כה עשו אבותיכם (במדבר ל"ב),
 ויהי עבדך עשה הנה והנה
 (מ"א כ'), ולא תצא משם אנה
 ואנה (מ"א כ').

וישם שם את האדם (בראשית כ'),
 וערם אשוב שמה (איוב א'),
 גש הלאה (בראשית י"ט).

אל מול ההר (שמות ל"ד), נוכח
 עיני ה' דרכי איש, (משלי ה')
 נגד אחינו (בראשית ל"א), משמר
 לעמת משמר (נחמיה י"ב).

על, ממעל, מעל

בין, מבין

תחת, מתחת, מלמטה, מטה

מבית, מחוץ

לפני, אחר, אחרי

בתוך, בתוך, הוך

עד, עד פה, עד פה

עד הנה

הלום, פה, פה, כה וכה;

הנה והנה, אנה ואנה,

שם, שמה,

הלאה

מול, נוכח, נגד, לעמת

היום, כיום, לעת;

קטר יקטרון כיום (ש"א ב')
לעת ערב (בראשית ח')

בעצם היום

בעצם היום הזה (בראשית ו')

עתה, אתמול, המול, שלשום,

כי עתה ידעתי (בראשית כ"ב)

כי תמול אנהנו (איוב ח')

גם אתמול גם שלשום (ש"ב ה')

אתמול, המול שלשום, מחר;

לא ידעת תמול שלשם (רות ב')

מאתמול תפתה (ישעיה ל')

יודעו מאתמול (ש"א י')

ישאלך בנך מחר (שמות י"ג)

לפנים בישראל (רות ד')

יצמח (בראשית ב')

עתה (בראשית ל"ב)

לפנים, טרם, עד עתה,

עדנה;

אשר המה היים עדנה (קהלת ד')

והכנעני או בארץ (בראשית י"ב)

טאו הבקר (רות ב')

או, מאו, מני או,

עולם, מעולם ועד עולם, תמיד

ער עולם (ש"א א')

ועד העולם (תהלים מ"א)

עלינו תמיד (מלכים ב', ד')

הי ימלך לעלם ועד (שמו' ט"ז)

עדי-עד, לעולם ועד

זאת מנוחתי עדי-עד

(תהלים קל"ב)

לא אסף לקלל עוד (בראשית ח')

מדי דברי בו (ירמיה ל"א)

כאשר כלו הגמלים (בראשית כ"ד)

ואת מי אין כמו אלה (איוב י"ב)

כמו כן ימותון (ישעיה נ"א) וכאשר

יענו אתו כן ירבה (שמות א')

כבה יעשה לאיש (אסתר ו')

ואל תתחכם יותר (קהלת ו')

מדי עוד, וכל עוד, באישר

כמו, באישר,

כן, ככה, כמו כן;

יותר, עוד יותר;

מַעַט, מְעַט מְזוּעָר;

מעט מעט אנרשנו (שמות כ"ג),
מעט מזער (ישעיה ט"ו).

מְאוּמָה, מְאוּם;

ולא ידבק בדרךמאומה (דברים י"ג
ג'), ובכפי דבק מאום (איוב ל"א).
טוב מאד (בראשית א'), אל
תעובני עד מאד (תהלים קי"ט),
במאד מאד (בראשית יז).

מְאֹד, עַד מְאֹד, מְאֹד מְאֹד;

עד בלידיו (מלאכי ג'), כפי איש
לא נשא ראשו (זכריה ב'), לפי
שכלו (משלי י"ב).

בְּלִידֵי, כְּפִי, לְפִי,

בבלי דעת (איוב ל"ה), ימות
בה בלאדאות (במדבר ל"ה).

בְּבַלִּידְעַת, בְּלֹא רְאוּת;

פתאום עשיתי ותבאנה
(ישעיה ט"ח), פתאום לפתע
(ישעיה ל').

פְּתֹאוּם, פְּתֹאוּם לְפַתְעַ,

ואכלתם אתו בחפזון (שמות
י"ב, י"א), ההלכים לאט
(ישעיה ח'), ותבוא אליו בלאט
(שופטים ד').

בְּחֶפְזוֹן, לְאֵט, בְּלֹאט;

יצא לחפשי חנם (שמות כ"א),
לשוא צרף צרוף (ירמיה ו', כ"ט).

לִישׁוּא, חָנֶם;

יד ליד לא ינקה (משלי ט"ז), יצאים
ביד רמה (שמות י"ד), עין
בעין יראו (ישעיה נ"ב).

יַד לְיָד, עֵין בְּעֵין, בְּיַד רִמָּה

אצא כפעם בפעם (שופטים ט"ו),
זה שלש רגלים (במדבר כ"ב),
שבע יפול צדיק וקם (משלי כ"ד).

כְּפַעַם כְּפַעַם, שְׁלֹשׁ רִגְלִים, שְׁבַע

עד כמה פעמים (מלכים כ"ב, ט"ז),
איך אעלה (בראשית מ"ד), איכה
אשא (דברים א').

עַד בְּמָה? אֵיךְ, אֵיכָה? מִתִּי?

פֶּן אֲוִלִי, מִדְּנֹעַ? לְמָה? עַד אָנָּה? פֶּן יִפְתָּה, אֲוִלֵי יַחֲנָן, מִדְּנֹעַ
מִהֲרַת, לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם,
עַד אַנְה מֵאֲנַת. —

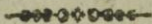
לוח מלות היחס

- אֶד; וִיקְרָא אֶל מֹשֶׁה. (וִיקְרָא א', א')
- אָח; אֵת הָאָדָם. (בְּרֹאשִׁית א', כ"ו)
- עִם; עִם אֲבֹתֵינוּ. (מְלָכִים א ח', נ"ו)
- מִן; מִעֵם, מֵאֵת; מִן הָאָרֶץ. (שְׁמוֹת א'), מִעֵם פְּרַעֲהָ.
(שֵׁם ח'), מֵאֵת פְּנֵי פְּרַעֲהָ. (שֵׁם י')
- מֵעַל, עַל; מֵעַל רֹאשׁוֹ. (בְּרֹאשִׁית מ' י"ו)
עַל כִּנְךָ. (שֵׁם י"ג).
- בְּעַד, תַּחַת; עוֹר בְּעַד עוֹר. (אִיּוֹב ב', ד')
- עַל פִּי ה'; נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. (שְׁמוֹת כ"א, כ"ג).
- בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. (מְלָכִים ב כ"ד, ב').
- לְפָנַי, מִפְּנֵי, עַל פְּנֵי הָרַעֲהָ. (שְׁמוֹת ו',)
- (יִשְׁעִיהָ נ"ו,) עַל פְּנֵי כָל אַחִיו נִפְלָא.
(בְּרֹאשִׁית כ"ה, י"ח)
- בְּגִלְלָה, בְּעֵבֹר, לְמַעַן; בְּגִלְלָה הַדְּבָר הַזֶּה. (דְּבָרִים ט"ו, י')
- לְמַעַן שִׂמְךָ הַגְּדוֹל. (דְּבָרִים ב' ו',)
- מֹל, נֹכַח; מֹל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה. (שְׁמוֹאל ב' י"א, מ"ו)
- אֶצֶל, אַחֲרַי, בְּתוֹךְ; אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ. (וִיקְרָא ו', ג')
- אַחֲרֵי הַדְּבָרִים, אֱלֹהִים. (בְּרֹאשִׁית מ"ח א')
- בְּתוֹךְ עָמִי אֲנֹכִי יֹשֵׁבֶת. (מְלָכִים ב' ד', י"ג).
- לְקִרְאָת חַתָּנוֹ. (שְׁמוֹת י"ח, ד')
- בֵּין ה' וּבֵינֵינוּ. (דְּבָרִים ה', ד')

לוח מלות החבור

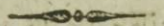
- אָף, גַּם, כִּי, אָף אֲשֶׁר; אָף כִּי אָמַר אֱלֹהִים. (בראשית ג', א')
- גַּם ה' הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ. (ש"ב י"ב, י"ג).
- יַעַן, לָכֵן, אַפְסִים, אֲוִלָּם, אֲמָנָם; יַעַן כִּי יַעֲזֵב עֲלֶיךָ. (ישעיה ד', ה')
- לָכֵן יִתֵּן ה' הוּא. (שם י"ד).
- אֲפֹס כִּי לֹא יִהְיֶה בְךָ אֲבִיוֹן. (דברי' ט"ז, ד')
- וְאֲוִלָּם אַחֲזִיו הַקָּטָן. (בראשית ט"ח, י"ט).
- אֲמָנָם כִּי אַתֶּם עִם. (איוב י"ב, כ').
- עַל־כֵּן, בְּכָל זֹאת, עַל אֲשֶׁר; עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ. (בראשית כ', כ"ד)
- בְּכָל זֹאת לֹא חָטָא. (איוב א', כ"ב).
- או, אוֹלִי, פֶּן;
- או בֶּן יִגַּח או בַת. (שמות ל"א)
- פֶּן יִנְהַם הָעָם. (שם י"ג, י"ז)
- אוֹלִי יִשֵּׁן הוּא. (מ"א י"ח, כ"ז)
- או יִשִּׁיר מִשֶּׁה. (שמות פ"ו, א')
- אָבִן, אֲבָל, הֵן;
- אֲכַן נֹודַע הַדְּבָר. (שמות כ', י"ד)
- הֵן גִּרְשַׁת אֲתִי. (בראשית ד', י"ד)
- וְאֵלוּ לַעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת. (אסתר ז', ד')
- אֵלוּ;
- בְּלָתִי, בְּלַעְדֵי, זֹלָת;
- בִּלְתִּי לֹהֵ לְבָדוּ. (שמות כ"ב, י"ח)
- מִבְּלַעְדֵי אִישָׁךְ. (במדבר ה', כ')
- זֹלָת דֶּלֶת עִם הָאָרֶץ. (מ"ב כ"ד, י"ד)
- לֹהֵ יֵשׁ חֶרֶב בִּידֵי. (במדבר כ"ב, כ"ט)
- לֹלִי כַעַם אוֹיֵב אֲנֹור. (דברים ל"ב, כ"ז)
- לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל.
- לְמַעַן, יַעַן, פֶּן;
- פֶּן יֵאֱמָרוּ יִדְנֹו רַמָּה. (שם, שם)
- רַק אֵין דְּבַר בְּרַגְלֵי אַעֲבֵרָה. (במדבר כו, י"ט)
- רַק

לוח מלות הקריאה

(שמות א' , י')	הבה נתחכמה .	הִבֵּה ! לִקְהָ ! —
(ישעיה מ"א , כ"ו)	הנה הנם .	הִנֵּה ! רֵאֵה !
(שם מ"ד , ט"ו)	האח המותי ראיתי אור .	הֵאָח ! הֵאָח !
(בראשית מ"ד , י"ח)	בי אדני .	אָהָה ! הָהָ ! הוּי ! אָבוּי !
(שם נ' , י"ו)	אנא שא נא פשע אחיך .	נָא ! אָנָא ! בְּיָ !
(מלכים ב' ה' , ג')	אחלי אדני .	לוּ ! אַחְלִי ;
(שופטים ג' , י"ט)	ויאמר הם .	הֵם ! —

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב :

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל
 נפשך ובכל מאריך : והיו הדברים האלה
 אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם
 לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלקחתך
 בדרךך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאזני
 על ידך והיו למטפת בין עיניך : וכתבתם
 על מזוזות ביתך ובשעריך :

אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר
 נברא : לעת נעשה בחפצו כל אזי מלך שמו
 נקרא : ואחרי כאלות הבל לבדו ימלוך נזרא :
 והוא הנה והוא הנה והוא יהיה בתפארה :
 והוא אחד ואין שני להמשיל לו להחבירה :
 בלי ראשית בלי תכלית ולו העז והמשורה :
 והוא אלי וחי גואלי וצור חבלי בעת צרה :
 והוא נסי ומנום לי מנת כוסי ביום אקרא :

בִּירוֹ אֶפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישָׁן וְאֶעִירָה : וְעַם
רוּחִי גִוַּיְתִי יְיָ לִי וְלֹא אִירָא :

נִמְצָא וְאִין עֵרַת אֶל מְצִיאוֹתוֹ :	יִגְדֵל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח
נְעֻלָם וְגַם אִין סוּף לְאַחֲדוֹתוֹ :	אֶחָד וְאִין יְחִיד בְּיַחֲדוֹ
לֹא גְעֻרָךְ אֵלָיו קִדְשָׁתוֹ :	אִין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גּוֹף
רֵאשׁוֹן וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ :	קִדְמוֹן לְכָל דְבַר אֲשֶׁר נִבְרָא
יִזְרָה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ :	הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נּוֹצֵר
אֲנָשֵׁי סִגְלָתוֹ וּתְפֹאֲרָתוֹ :	שִׁפְעָה נִבּוֹאָתוֹ נִתְּנוּ אֵל
נְבִיאָה וּמִבֵּיט אֶרֶת הַמּוֹנָתוֹ :	לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשְׁדֵּה עוֹד
עַל יַד נְבִיאָה נֶאֱמַן בֵּיתוֹ :	הַזֹּרֵת אֶמֶת נִתֵן לְעַמּוֹ אֵל
דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָּתוֹ :	לֹא יִחְלִיף הָאֵל וְלֹא יִמִּיר
מִבֵּיט לְסוּף דְבַר בְּקִדְמָתוֹ :	צוּפָה וְיִזְדַּע סִתְרֵינוּ
נוֹתֵן לְרִשְׁעָה רַע בְּרִשְׁעָתוֹ :	גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעֵלוֹ
לְפָדוֹת מַחֲבִי קֶץ יִשׁוּעָתוֹ :	יִשְׁלַח לְקֶץ יָמָיו מִשִּׁיחָנוּ
בְּרוּךְ עַדֵּי עַד שֵׁם הַתְּהִלָּתוֹ :	מִתִּיבִים יִחִיהַ אֵל בְּרַב חֶסְדוֹ

על דבר שאין גדולו מן הארץ מנרך

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַבֵּל
נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ :

על פירות הארץ ועל סירקות מנרך

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הָאָדָמָה :

על כל פירות האילן מנרך

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הָעֵץ :

על ה' מיני דגן שהם חטה, שעורה, כוסמין, שכולת שועל ושפון, ששלקו לו
כתשן ועשה מהן תבשיל מצרך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
מִיְיָ מְזוֹנוֹת :

הרואה מלך מצרך בשם ומלכות

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁנַתָּן
מִכְבוֹדוֹ לְבָשָׂר וָדָם :

הרואה חכמי ישראל מצרך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁחַלַּק
מִחֲכָמָתוֹ לִירֵאָיו :

הרואה חכמי העולם שחכמים בחכמת העולם, מצרך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁנַתָּן
מִחֲכָמָתוֹ לְבָשָׂר וָדָם :

על הרעמים מצרך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁכַחוּ
וּגְבוּרָתוֹ מִלֵּא עוֹלָם :

על הברקים מצרך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עֲשֵׂה
מִעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית :

הרואה קשת מצרך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹכֵר
הַבְּרִית וְגַאֲמֵן בַּבְּרִיתוֹ וְקִיָּם בְּמֵאֲמָרוֹ :

דְּבַרֵי מוֹסֵר

כָּפַר אֶת אֲבִיהַּ וְאֶת אִמּוֹ .

(שמוס כ', י"ב)

מִדָּה רָעָה הִיא בְּאָדָם, אֲשֶׁר תִּמְשִׁילֶהוּ לְחַיֵּת הַיַּעַר, לְשִׁכְחַת טוֹבָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לוֹ, אוֹ לְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה; כִּי גַם הַיּוֹנָה יוֹדַעַת אֶת הַמִּכִּין לָהּ מִזֶּן פְּשׁוּבָךְ, וְגַם הַחֲמוֹר יוֹדַע אֶת אָבוֹס בְּעָלָיו, וְרַק הַחַיּוֹת הַטּוֹרְפוֹת תִּאָרְבְּנָה לָדָם זוֹלָתָן תָּמִיד, מִבְּלֵי הַבְּדִיל .

לָכֵן אִם עָשִׂה עִמָּךְ רָעָה חֶסֶד, אִם הוֹשִׁיעָךְ בְּצַר לָךְ, אִם הִצִּילָךְ מִחֹק מָמָךְ; אִזְּיִי הַחֶסֶד הַזֶּה חַרּוֹת תִּמְיֹד עַל לֹחַ לְבָבְךָ, וְרַגְשׁוֹת נַפְשְׁךָ תִּהְיֶינָה לָךְ כְּנוֹשִׁים, וְזִכְרוֹנְךָ יִהְיֶה כְּשֹׁמֵר חוֹב אֲשֶׁר יִתְּנוּ הַלְוִים לְנוֹשִׁיָהֶם לְאוֹת וּלְזָכְרוֹן .

אֲבָל מִי יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד יוֹתֵר מֵאֲבוֹתֵינוּ אֲבִי וְאִמִּי? הֲמָה בְּחַמְלַתָם עָלַי בְּנָם יִשְׂאוּהוּ עָלַי כְּפִימוֹ, וְאֲכִילוּהוּ, יִשְׁקוּהוּ, יִלְבִּישׁוּהוּ, יִדְרִיכוּהוּ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, לְטוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים, וְכָל טוֹב אֲשֶׁר תִּשְׁאַל נַפְשׁ הָאָדָם, הֲלֹא מִיָּדָם לוֹ יִנְתֵּן .

לָכֵן כָּכָל לֵבֵב וּכְכָל גַּפְשׁ אֶהֱבֶה אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמִּי .

Sittenlehre

I.

Ehre Vater und Mutter

Exodus XX, 12

---

1) Wer fühlt es nicht, daß es beim Menschen eine schlechte, ihn zum Raubthiere herabwürdigende Eigenschaft wäre, empfangene Wohlthaten zu vergessen, oder gar Gutes mit Bösem zu vergelten? Denn auch die Taube kennt den ihr im Taubenschlage Nahrung reichenden Pfleger; auch der Esel kennt die Krippe seines Besizers; und bloß reisende Thiere schnauben immer nach dem Blute anderer Mitgeschöpfe, ohne Unterschied.

2) Daher, mein Kind, wenn dein Nächster dir eine Wohlthat erwiesen, wenn er dir in der Noth geholfen, wenn er dich von der Uebermacht rettet: da sey diese Wohlthat in die Tafel deines Herzens eingeschrieben; die Empfindungen deiner eignen Seele sey dir wie Gläubiger, und dein Gedächtniß sey wie ein Schuldbrief, welchen Geld Borgende ihren Gläubigern zum Zeichen und Unterpfang geben.

3) Wer aber erzeigt uns mehr Wohlthaten, als unsre eignen Eltern, als Vater und Mutter? In ihrem Erbarmen über ihr Kind tragen sie es auf den Händen, speisen tränken kleiden es, und leiten es auf den rechten Weg, zu seinem Besten sein Lebenlang; wie das Kind auch alles Gute, welches das menschliche Herz nur wünschen kann, von ihnen empfängt.

4) Daher, mein Sohn, liebe auch deinen Vater und

כַּבֶּדְם, נִשְׂאֵם, שִׁמְעוּ לִפְקֻדֹתֵם, קַבְּלוּ בְּאַהֲבָה אֶת גְּעֵרַתְם, כִּי פְקֻדֹתֵם רַק עֵצָה טוֹבָה הִיא, וְדִבְרֵי תוֹכַחְתֶּם רַק דִּבְרֵי חַן וְאַהֲבָה וְדַאֲנָה אֵלֶיךָ.

ה

אָבֵל לֹא לֵבֵד בְּשִׁבְתֶּךָ אֶל מוֹל פְּנֵיהֶם תִּרְאֶה אֶת אֲהַבְתֶּךָ לָהֶם, וְלֹא לֵבֵד בְּדַעְתֶּךָ אֲשֶׁר עֵינֵיהֶם פְּקֻחוֹת עֲלֶיךָ תִּשְׁמֹר אֶת דִּבְרֵיהֶם, כִּי אִם בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל עֵת, אֲשֶׁר תִּזְכּוֹר אֶת שְׁמֵם וּבִרְכַתֶּם, וְהִקְרַבְתָּ לָמוֹ עַל מִזְבֵּחַ לִבְבֶּךָ מִנְחַת־תּוֹדָה, וְאֵת פְּקֻדֹתֵם תִּשְׁמֹר גַּם בְּעֵת לֹא יִשְׁגִּיחוּ עֲלֶיךָ.

ו

כִּי מִה נִפְשָׁךָ וְלִבְּךָ שׁוֹאֲלִים מִמֶּךָ כִּי אִם אֲשֶׁר תְּחִי מִשְׁמַח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים. וְהִי אָמַר כִּבְדוֹ אֶת אֲבֹתֶיךָ וְאֵת אִמֶּךָ, וְאֲבֹתֶיךָ הֵיוּ הַמָּה הָאֲנָשִׁים הָרִאשׁוֹנִים וְהַקְּרוֹבִים לָךְ לְכָל דִּבְרַר, מִלֵּאכִי חֶסֶד אֲשֶׁר שָׁלַח לָךְ אֱלֹהִים מִמַּעַל.

ז

כִּי תִהְיֶה בְּעִיר בֵּין אֲנָשִׁים זָרִים, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם, וְשִׂאלוּךָ עַל מִנְהַג אֲבֹתֶיךָ בְּבֵית, מֵאֲבֹתֶם, מִשְׁקִיהֶם, בְּזָאת, וּכְזָאת; אִז תִּעֲנֶה בְּלִשׁוֹן רַבָּה, שֶׁלֹּא יֵאוֹת לָךְ לְדַבֵּר עַל אֱלֹה; כִּי אֵתָּה לֹא יָדַעְתָּ אִם לֹא לָרַגַל אֶת כְּבוֹד בְּיַתְכֶם פְּנִימָה שִׂאלוּ אוֹתְךָ עַל כִּכָּה.

ח

כִּי יִקְרָא אִישׁ זָר בְּבֵיתְכֶם בְּעֵת אֲשֶׁר יוֹכִיחוּךָ אֲבֹתֶיךָ אוֹ יִסְרוּךָ, וְחָמַל הָאִישׁ תְּהוּא עֲלֶיךָ וְקָם לְדַבֵּר עֲלֶיךָ טוֹבָה, אוֹ לְהַצִּילְךָ מִכַּף אֲבִיךָ וְאִמֶּךָ, אוֹ אֵל יִפְתּוּךָ דִּבְרֵי הָאִישׁ תְּהוּא, וְאֵל יִסִּיתְךָ לִבְבֶּךָ לֵאמֹר: לֹא כִי אֲבֹתַי עוֹשִׂים עִמָּדִי;

deine Mutter mit ganzer Seele von und ganzem Herzen; ehre sie, schätze sie hoch, sey gehorsam ihrem Befehle, empfang mit Liebe selbst ihr züchtigendes Wort; denn ihr Befehl ist nur ein guter Rath, und ihre Strafreden sind blos Worte der Fürsorge, der Vernunft und der Liebe.

5) Doch nicht blos in ihrer Gegenwart sollst du ihnen deine Gegenliebe zeigen, nicht blos wenn du weißt, daß ihre Augen auf dich Acht geben, sollst du ihre Worte beobachten: sondern an jedem Orte und zu jeder Zeit, wo und wann du dich ihres Namens erinnern wirst, sollst du sie segnen und ihnen auf dem Altare deines Herzens ein Dankopfer darbringen, indem du ihre Vorschriften auch in ihrer Abwesenheit treu beobachtest.

6) Denn was verlangt dein Herz mehr und deine Seele, als daß du Gott und Menschen gefällig werden könntest? Gott aber hat gesagt: Ehre Vater und Mutter!"; auch sind deine Eltern dir die ersten und nächsten Menschen in jeder Hinsicht, Engel der Wohlthätigkeit, die Gott dir vom Himmel gesandt.

7) Befindest du dich irgendwo in der Stadt bei fremden Menschen, die du nicht schon seit lange kennest, und sie dich befragen über die häusliche Lebensweise deiner Eltern, über Speise und Trank und dergleichen, — so antworte mit bescheidener Sanftmuth, daß es dir nicht gezieme, darüber zu sprechen; denn du kannst nicht wissen, ob man durch solche Fragen die inneren Verhältnisse Eurer Familie nicht auskundschaften wolle.

8) Befindet sich ein Fremder in Eurem Hause während deine Eltern dich wegen etwas zur Rede stellen, dich bestrafen, er aber sich deiner annimmt, dich vertheidigen, oder aus deiner Eltern Hand befreien will: so laß dich von den Worten dieses Fremdlings nicht verführen, noch von deinem eignen Herzen reizen, zu denken: meine Eltern handeln nicht recht gegen mich? —

כי הם לא יבקשו על בנם כל תואנה, והאיש הוא לא דבר
לפניהם נכונה, וגם גדול פשעו לאלהים ואדם.

ט

פי ישובו אנשים רבים במספה עם אבותיה, ושמעת
את אביה או אמה מדברים דבר אשר לא ישר בעיניה, או
כל תעזו להוכיחם על פניהם לאמר: לא כן הדבר; כי אם
באיותה לבדה עמם בבית ואין זר אתכם, או תוכל לבקש מהם,
אשר יואילו להסיר הספק מעל לבבה, והמה יורוה את אשר
שנית.

וכן השמר לה פן תעשה בין אנשים זרים כל דבר
אשר לא יעשה האדם בעיני אבותיו, ונקמה; כי אשר רעה
בעיני אבותיה, רעה גם לאחרים; ורק תוסף בזה חטא על פשע
להודיע ברבים את קלונך.

יא

ויותר בני הזהר מהעלים מאבותיה ומהכחיד תחת
לשונך כל דבר, מגדול ועד קטן; הגד תגיד להם כל אשר
עם לבבה לעשות, והמה יהיו תמיד יועציה או שופטיה, וגם
על עונך בסתר לפניהם תתודה, כי מודה ועוזב ירוחם.

יב

אל תשא לך גדולות, ואל ירע לבבה אם לא יעשו את
בקשתך; כי גם הלחם אשר אתה אוכל, וגם כל אשר לך,
שלהם הוא. ולא תוכל לבעוס אף גם על עמיתה, אם לא יתן
לה מתנת חנם את כל משאלות לבה.

denn sie werden wohl nicht falsche Beschuldigungen gegen ihren Sohn ersinnen wollen; der Fremde aber wird wahrscheinlich nicht aufrichtig (recht) vor ihnen gesprochen haben, weswegen sein Vergehen auch unberzeihlich ist.

9) Wenn mehrere Menschen in Gesellschaft mit deinen Eltern sich befinden, du aber dann deinen Vater oder deine Mutter etwas sprechen hörst, was dir nicht recht scheint: so sollst du dich nicht unterstehen ihnen in's Angesicht zu sagen, die Sache wäre nicht so, (sie Lügen strafen zu wollen); sondern du hast die Zeit abzuwarten, wo Ihr allein zu Hause bleibt und Niemand mehr mit Euch; dann erst kannst du sie bitten, daß sie doch deine Zweifel lösen und dich belehren möchten, worin du geirrt.

10) Eben so nimm dich in Acht in Gegenwart fremder Menschen das zu thun, was Niemand ungestraft in Gegenwart seiner Eltern thun dürfte; denn was den Eltern misfällt, muß auch anderen misfallen, und du würdest nur dadurch Fehler an Fehler häufen, indem du auch in den Augen Anderer zu Schaden würdest.

11) Noch mehr aber, mein Sohn, nimm dich in Acht etwas vor deinen Eltern zu verhehlen oder zu verläugnen, es sey noch so klein: Alles mußt du ihnen mittheilen, was du zu thun gedenkst; und mögen sie immer entweder deine Rathgeber oder deine Richter sein; sogar deine geheimsten Fehler mußt du vor ihnen entdecken; denn wer bereuet und das Schledliche aufgiebt, der findet Verzeihung.

12) Verlange nicht zu Großes von ihnen, und sey nicht bösen Blutes, wenn sie deine Bitte nicht erfüllen; denn seltsam ist das Brod, welches du issest, und Alles was du sonst hast, gehöre ihnen; du aber hast doch kein Recht einem Freunde deswegen zu zürnen, daß er dir nicht schenkt, was du wünschest.

יג

כי תראה ילדים כגילך סרים וזועפים בפנות הבית ,
לא יאכלו ולא ישתו למען הדאיב לב אבותם ; אל תחוק ידך
עמם , ואל תלמד ממעשיהם . כי הילדים האלה חוטאים
בנפשותם , ולא נחלו על מורת רוח אבותיהם .

יד

אחרי קומך מעל שלחן אבותיך , כי תלפש בגד חדשה ,
כי תלך אל בית הספר , בשכבה בליטה , ובקומך בבקר ; תשק
את ידי אביך ואמך הנותנים לך את כל מחסורך , והנושאים
עבורך עול הדאגה והעבודה .

טו

השומר לך פן תעירם מתנומתם , פן תכעיסם כי תשמח
בעת יגונם ; נחם תנחמם , ואם לא תוכל , תלך לך אל חדרה ,
רק לא תהיה עליהם למשא .

טז

כי תוכל לעשות דבר קטן או גדול עבורם : לתת להם כפא
להרים מעל הארץ את אשר נפל מידם , וכל אשר יאות לך
לעשות כאלה , אז מהר תמהר לשרתם ; כי הלא ישמח איש
בשלמו את נשיחו , אף כי בן בהשיבו גמול לאבותיו היקרים .

יז

כי יהיה אביך בדרך מרחוק , דרוש תדרוש בשלומי
בכל עת אשר תוכל , דבר עמו בכתב כאלו תדבר עמו פה אל
פה , ספר לו את כל אשר עשית ; כי גם מרחוק עיניו תמיד
פקוחות על ביתו ועל בניו , ורק עבודתו ודאגותיו לא יתנוהו
לדבר עמך פעם בפעם כאשר תחפץ .

13) Wenn du Kinder deines Alters siehst, wie sie düster und mürrisch in den Winkeln des Hauses schmollen, und weder essen noch trinken, bloß um die Eltern damit zu kränken, so hast du nicht mit ihnen gemeinschaftliche Sache zu machen, noch ihre Sitten anzunehmen; denn solche Knaben versündigen sich gegen ihr eigenes Leben, indem sie keinen Anstand nehmen ihre Eltern zu kränken.

14) Nach jedem Essen, beim Anziehen eines neuen Kleides, auf dem Wege nach der Schule, beim Schlafengehen und Aufstehen, Morgens und Abends, — küsse deinem Vater und deiner Mutter die Hand, dafür daß sie alles Nöthige dir geben, und die Last der Sorgen und der Arbeit deinetwegen tragen.

15) Nimm dich wohl in Acht sie vom Schlafe zu wecken, ihnen Verdruß zu verursachen, oder ausgelassen fröhlich zu seyn während sie betrübt sind; suche sie in letzterem Falle zu trösten; bist du nicht im Stande es zu thun, so ziehe dich auf dein Zimmer zurück, damit du ihnen nicht zur Last werdest.

16) Wenn du Gelegenheit hast Etwas für sie zu thun, ihnen einen Stuhl zu reichen, von der Erde zu heben was sie haben fallen lassen, und dergleichen für dich geeignete Beschäftigungen — dann beeile dich sie zu bedienen: schon bei der Zahlung einer bloß einfachen Schuld, freuet sich der Mensch; wie viel mehr also müßte sich ein Kind freuen, wenn es irgend wie seinen theuern Eltern vergelten kann.

17) Ereignet es sich, daß dein Vater auf einer fernen Reise sich befindet, so erkundige dich nach seinem Wohlbefinden so oft es dir möglich wird; sprich mit ihm schriftlich so wie vorher mündlich; erzähle ihm Alles von deinem Thun und Wirken: denn selbst aus der Ferne hat er ohne Zweifel ein wachsames Auge auf seine Familie und seine Kinder, und bloß seine Geschäfte und Sorgen erlauben ihm nicht so oft mit dir sich zu unterhalten wie du es wünschtest.

יח

חֲלִילָה לְאֱלֹהִים אִם יִפְּלֵ אֲבוֹתֶיךָ עַל עֶרְשׂ רְוִי , אִזְלָא
 תְּמוּשׁ יוֹמָם וְלַיְלָה מִחֹדְרָם , לְמַעַן תּוֹכַל לְשַׁרְתָּם כְּכֹל מֵאוֹיֵי
 נַפְשָׁם ; כִּי רַק לַעֲת כֹּזֵאת תּוֹכַל אֲהַבְתָּךְ לְהִרְאוֹת לָהֶם כְּכֹלֵל
 יִפְיָה , וְגַם פְּעֻלוֹתֶיךָ וְגַם דְּבָרֶיךָ וְדַמְעוֹת עֵינֶיךָ , יִהְיוּ צְרוּרוֹת
 בְּזִכְרוֹנָם עַד עוֹלָם .

יט

גַּם אֶת אַחֶיךָ וְאֶת אַחֵיֹתֶיךָ תֵּאָהֵב כַּאֲשֶׁר יֵאָהֵבֶיךָ אֲבִיךָ
 וְאִמֶּךָ ; אַל תִּרְגְּזוּ בַּבַּיִת , וְאַל תִּרְיֹבוּ ; כִּי אִם תִּקְרִיב כָּל דִּין וּדְבָרִים
 אֲשֶׁר בֵּינְךָ וּבֵין אַחֶיךָ לְאִמֶּךָ לְמִשְׁפַּחָה , וְהִיא תִחְרָץ .

כ

אֶת אַחֶיךָ וְאֶת אַחֵיֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִמֶּךָ כִּבְדֵה , וְאֶת הַקְּטַנִּים
 מִמֶּךָ תִלְמַד דַּעַת אֲהַבָה וְאַחֻוּהָ ; כִּי כָל אֲשֶׁר אֵתָה עוֹשֶׂה לָהֶם —
 גְּמוּלָה הוּא לְאֲבוֹתֶיךָ , אֲשֶׁר נַפְשָׁם קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁ כָּל בְּנֵיהֶם יַחְדָּו .

כא

אֲבָל כָּל אֱלֹהֵי תַעֲשֶׂה בְּלִבְ שָׁלֵם , וּבְנַפְשׁ חַפְצָה , וְאַל
 יִשְׁיֵאֶךָ לִבֶּךָ לֵאמֹר : „מִי יוֹדֵעַ אֶת רַעֲיוֹנֵי וְאֶת קְרָבֵי ?“ ; כִּי
 הַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאַף עָלֵי יְדֵיהֶם מִיּוֹם הַגְּלוּתָהּ , יִרְאוּ אֶת
 עֲשֻׂתְנֹתֶיךָ כְּתוֹבִים בְּחֶרֶט אֱלֹהִים עַל פְּנֵיךָ וְעַל עֵינֶיךָ , וּבְכֹל
 אֲשֶׁר אֵתָה עֲשֶׂה .

כב

סוֹף דְּבַר , בְּנֵי , אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא , וְאֶת אֲבוֹתֶיךָ אֲהַב ;
 לְפָנֵי הָאֱלֹהִים תִּתְפַּלֵּל , וּלְפָנֵי אֲבוֹתֶיךָ תִּדְבֵר אֱמֶת : כִּי הָאֲהַבָה
 וְהָאֱמֶת , הֵן הֵנָּה שְׁנֵי הַמְּאֻרֹת הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִן הַשָּׁמַיִם
 לְהַאִיר לְבַנֵי הָאָדָם עַל הָאָרֶץ .

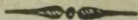
18) Wenn deine Eltern, verhüte es der Himmel, auf's Krankenlager fallen, dann entferne dich nicht weit von ihrem Zimmer, damit du sie nach ihrem Wunsche bedienen könntest: denn nur in einer solchen Zeit kann deine Liebe in ihrer ganzen Schönheit sich ihnen zeigen; auch werden dann deine Thaten, wie auch deine Worte und deine Thränen, ihrem Gedächtnisse für immer eingeprägt bleiben.

19) Auch deine Brüder und Schwestern mußt du nicht weniger lieben, wie dich Vater und Mutter lieben; zanket nicht, lärmet nicht untereinander im Hause herum; hast du Etwas mit deinen Geschwistern vor, so mußt du Alles dem Richterspruche der Mutter überlassen, und ihrer Entscheidung hast du zu gehorchen.

20) Deinen ältern Brüdern und Schwestern bezeuge Ehrfurcht, den jüngern suche brüderliche Liebe mitzutheilen; denn was du für sie thuest ist für deine Eltern gethan, deren Seele durch ein gleiches Band alle ihre Kinder umschlingt.

21) Hauptsächlich aber mußt du alles Dieses mit ganzem Herzen und mit williger Seele vollziehen; und denke ja nicht; Wer kann's wissen was in meinen Gedanken, in meinem Innern verborgen liegt? Denn die Menschen, welche dich seit deiner Geburt auf den Händen getragen, werden wohl deine Gedanken zu lesen wissen, wie sie in Zügen einer höhern Natur auf deinem Angesichte, in deinen Augen und in allem deinem Thun ausgeprägt sind.

22) Mit einem Worte, mein Sohn, fürchte Gott und liebe deine Eltern: bete vor Gott und sprich Wahrheit vor deinem Eltern: denn die Liebe und die Wahrheit sind die zwei glänzendsten Sterne, welche vom Himmel auf die Erde für die Menschen herunterstrahlen.

ב

הַאֲשִׁית הַכְּמָה קְנָה תְּכַמֶּה
וּבְכָל קְנִינָה קְנָה בִּינָה •
(משלי ד', ז')

א

בְּנֵי רַבּוֹת כָּתְבוּ רְאִישֵׁי כָּל הַזֶּר וְדוֹר עַל אֹדוֹת הַתּוֹרָה
וְעַל הָעֲבוּדָה, אֲשֶׁר תִּדְרֹשׁ מֵעַל הַסֵּפֶר וּמִצְאָתָם בַּתּוֹרָה,
בְּנְבִיאִים, וּבְכַתּוּבִים, בְּשִׁשָּׁנָה, בְּגִמְרָא, וּבְאַחֲרוֹנִים •

ב

וְגַם נִכּוֹן לְבִי בְטוֹחַ, אֲשֶׁר גַּם בְּלִי כָּל יוֹעֵץ וּמִזֹּרָה, תִּתֵּן
אֶת לִבְךָ לַדַּעַת לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל; וְאוֹלָי גַּם לְמוֹתֵר יִחְשְׁבוּ בְּעִינֶיךָ
כָּל דְּבָרֵי מִשָּׁל וּמוֹסֵר, הַבָּאִים לְעֹזֵר אֶת נַפְשׁ הָאָדָם לְתוֹרָה •

ד

וְהַתּוֹרָה רַחֲבָה הִיא מְנִי יָם, וְאַרוּכָה מְדָה מְנֵי אֶרֶץ
וְאִם גַּם רְחוּקִים קְצוּזוֹתֶיהָ אִשָּׁה מְרַעוּתָהּ, כְּרְחוּק מִזֹּרֵחַ מִמַּעֲרֵב—
הֲלֹא זֶה יַעֲיֵד בְּךָ עַל גְּדֻלָּהּ וְתַפְאֲרָתָהּ; כִּי תוֹרָה אַחַת הִיא לָנוּ,

II.

Der Weisheit Anfang ist : Erwirb Weisheit!
Und in all' deinem Erwerbe— erwirb Einsicht!

Proverbia Cap. IV. v.—7.

---

1) Mein Sohn! Vieles haben die Großen jeder Zeit über die Lehre und über geistige Thätigkeit geschrieben, was du auch nachsuchen und finden könntest, wenn du die Bibel und die anderen Religionsbücher aufschlügest.

2) Ebenso bin ich voller Hoffnung, daß du auch ohne Rathgeber und Wegweiser dich befleißigen werdest, deinen Geist durch Studium zu entwickeln; vielleicht wirst du sogar alles Zureden und Aufmuntern zum Fleiße im Lernen als überflüssig betrachten.

3) Die Lehre aber ist breiter als das Meer und größer als die Erde; wenn also auch ihre Extreme einander so entgegengesetzt sind, wie der Osten dem Westen, so wäre dies nur ein desto größerer Beweis ihrer allumfassenden Erhabenheit. Bloss eine Lehre giebt es für uns Menschen, so wie es dieselbe Sonne

בשמש המאיר לכל הארץ, ממזרח — וממערב, מצפון —
ומזנגב, וכאל שדי אשר יעבדו אתו כל החיים, ורק יקראו לו
איש איש בלשון עמו שם אחר •

ה

לכן אתה אחוז בזה, וגם מזה אל תרף, ואל תהיה
בנבהלים, המביטים בשאט — בנפש אחרי חכמת הכתב
והלשון וכאלה, כי אתה לא ידעת איזה מהם יכשר; וגם שקר
יענו האנשים האומרים אשר אסרה תורתנו אפר על נפש
הישראלי, ותצוהו לבל ילמוד ספר וחכמה •

ו

לא כל הדעות שוות, ולא כל המדות שוות, ולא כל
האדם יתקדש לדבר אחד; לכן בלמדך גמרא עם מפרשיה, אל
תבז את רעה היושב ושוקד על המשנה, או המקרא, או
הכתב והחשבון, אף כי נקלים אלה בעיני ילד המתחסד • וכן
גם להפך •

ז

תן לבך לכל אשר יצוה מורה, לקולו תשמע, ואת כל
אשר ישית עליך תעשה, ואותו תירא ותאהב •

ח

ואל יסיתך לביבך לאמר, הן רק עבד אבותי הוא, אשר
ישלמו לו חלף עבודתו עמי, ולמה זה אכבדהו ואנשאהו, ואירא
מבניו • • • ידוע תדע אשר גם כל הון אבותיך לא יספיק
לשלם לו חלף עבודתו עמך, ושכר הלמוד גדול מאד עד אשר
אין על ארץ ערכו; וכל אשר יתנו לו אבותיך הוא רק שכר
בפלה: שכר — חוטב — עצים, או שואב — מים בשעה ההיא
אשר הוא עשה עמך •

ist, welche Ost und West, Süd und Nord beleuchtet; sie ist ein Ebenbild des Allmächtigen Schöpfers, dem alle Wesen dienen, und der nur Einer ist— obgleich ein jedes Volk ihn anders bekennt und sich von ihm andere Begriffe macht.

5) Daher, mein Sohn, halte fest an dem Einem und lasse auch das Andere nicht; sey nicht Einer jener Unbedachtsamen, die mit Geringschätzung die Schüler der Sprachkenntnisse und ähnlicher Wissenschaften ansehen. Denn du kannst es nicht wissen, was für dich am geeignetesten ist; jene aber haben nicht wahr gesprochen, welche behaupten wollten, daß unsere Religionsvorschriften dem Israeliten alles andere Studium verboten hätten.

6) Nicht alle Meinungen, nicht alle Neigungen gleichen einander, noch sind alle Menschen für eine und dieselbe Sache geschaffen: daher, wenn's dir auch gelungen in der heiligen Schrift zu forschen, in die gelehrten Commentarien des Thalmud einzudringen, kannst du dennoch deinen Kameraden nicht geringschätzen weil er es bloß bis zur **Mischna**, bis zur **Mikra** gebracht, oder weil er sich mehr in Sprachen und Wissenschaften auszeichnet, obgleich diese dem frömmelnden Menschen für unwichtig erscheinen; und so auch umgekehrt.

7) Sey auf alle Vorschriften deines Lehrers aufmerksam, seinem Befehle gehorsam, in den Schularbeiten, die er dir giebt, unberdrossen, gegen ihn selber aber ehrfurchtsvoll und dankbar.

8) Laß dich ja nicht von dem Gedanken verleiten, als wäre er bloß ein Lohndiener deiner Eltern, die ihn für alle seine Mühe um dich reichlich belohnen, und als hättest du folglich auch nicht mehr nöthig ihn zu ehren, hochzuschätzen und zu fürchten; denn wisse, daß auch alle Gelder deiner Eltern nicht hinreichen würden einen treuen Lehrer zu bezahlen; auch ist der wahre Lohn des Unterrichtes erhaben über alles Irdische, und was du ihm an Geldern geben magst— ist bloß ein Lohn für den Zeitverlust beim Unterrichte, während dessen er sonst irgend eine andere Arbeit verrichten könnte.

ט

כִּבְד תִּכְבְּדֵנוּ , אֱהוּב תֵּאֱהַבְנוּ , וְאֵל תִּבּוּז לֹא כִי עֲנִי וְאֲבִיּוֹן
הוּא , וְכִי מִךְ עָרְכוּ מִמֶּךָ ; כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא לְמַעַן הִרְבִּיץ תּוֹרָה
בְּיִשְׂרָאֵל , חֲשֵׁךְ אֱלֹהִים מִמְּבִינֵי מִדַּע עוֹשֵׂר וְגִדְלָה .

י

אַחַר מֵאֲכַל הַצְּהָרִים תֵּלֵךְ לְשׁוֹחַ מַעֵט בְּגָן אִו בַּחוּץ כְּשֶׁעָה
אַחַת , כִּן בַּחוּרְף , וְכִן בְּקִיץ , אִו תִּשְׁחַק בְּזֶה וּבְזֶה , לְמַעַן תִּהְיֶה
לְךָ הַשְּׁעָה הַזֹּאת עֵת מְרַגְּוֶע אִו לְתַנּוּגָה קְלָה וְנִעִימָה ; כִּי אִף אִם
הַתּוֹרָה הִיא הוֹד וְהַדָּר לְעֹשִׂירִים , חַיִּים וּמְרַפָּא לְעֲנִיִּים , כִּלְיִל
יוֹפִי לְבַחוּרִים , מְשַׁעַן וּמְסַעֵד לְזֻקְנִים , זֹלַת כְּבוֹד בֵּת הָאֱלֹהִים
הַזֹּאת פְּנִימָה אֲשֶׁר לֹא יִכְלָכְלוּהָ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ ; — בְּכָל זֹאת
לֹא נִתְּנָה לְמִלְאֲכֵי שָׁמַיִם , וְהַתּוֹרָה בְּלִי דְרָךְ אָרֶץ , סוֹפָה בְּמִלְהָ
וְגוֹרֶרֶת עֵינַי .

יא

הַשְּׁמֹר לְךָ מְקֻרָא , אִו מִכְּתוּב דְּבַר גְּדוֹל וְקַמֵּן בְּנִשְׁפָּה בֵּין
הָעַרְבִים , פֶּן יִבְלַע לְעֵינֶיךָ ; כִּי אִם תִּשׁוּחַ בְּשִׂדָּה , אִו תִּנּוּחַ מַעֵט ,
רַק לֹא תִבְיֵט בְּסִפְר טָרָם צֵאת הַפּוֹכְבִים ; וְהִיָּה כֹּאֲשֶׁר יֵאִירוּ
הַנִּירוֹת הָאֵלֶּה בְּשָׁמַיִם , אִו תִּדְּלִיק אֶת הַנֵּר גַּם בַּחֲדָרְךָ וְיִתִּיז עֵינֶיךָ
וְנִפְשֶׁךָ פְּקוּחוֹת עַל הַתּוֹרָה .

יב

וְכִן תִּשְׁמֹר לְךָ אֶת עֲתוֹתֶיךָ : שִׁבְעָה שְׁעוֹת תִּשְׁכַּב עַל
מִטְתֶּךָ , וְשֵׁתִים תִּקַּח לְךָ לְמַרְגּוּע , בַּיּוֹם , וּבְעָרֵב ; אֲבָל הַחֲמִשׁ
עֶשְׂרֵה הַנּוֹתְרִים , תִּקְדִּישׁ לְתוֹרָה וּלְחֻכְמָה , כֹּאֲשֶׁר יִהְיֶה לְאֵל
יְדֶךָ לְעִשׂוֹתוֹ , וּלְתַפְּלָה , וּלְסַעֵד אֶת לִבְךָ פֶת לְחֵם .

יג

וּבְהִיוֹתְךָ בְּבֵית הַסִּפְר אֵל תִּרְיֵב שֵׁם אֶת רַעֲיָה , כִּי אִם
תִּגִּישׁ אֶת כָּל דְּבָרֶיךָ לְפָנַי רַבָּכֶם ; אֲכַן אֵל תִּהְיֶה מְלִשִׁין עַל רַעֲיָה .

9) Ehre ihn, liebe ihn; schätze ihn aber nicht gering, weil er ärmer ist, weil er niederer Herkunft ist als du: denn wer weiß ob nicht Gott, bloß um Lehre und Wissen im Volke zu verbreiten, den Weisen und Gelehrten keinen Reichthum, keinen Stolz gegeben?

10) Nach dem Mittagessen erhole dich etwas im Garten, oder auf dem Felde, in einem ungefähr einstündigen Spaziergange, im Winter wie im Sommer; oder belustige dich durch irgend ein Spiel, damit diese Nachmittagsstunde für dich eine Erholung, eine angenehme, leichte Bewegung sey. Denn obgleich die Lehre eine Zierde für die Reichen, eine Nahrung (Erquickung) für die Armen, ein Schmuck für Jünglinge und eine Stütze für alte Leute ist, auffer allem innern Werthe dieser göttlichen Gabe, der unermesslich und unschätzbar ist—so ist sie dennoch nicht für Engel gegeben. Und ohne Regelmäßigkeit im Leben wäre sie nicht von Dauer und hätte schlechte Folgen.

11) Nimm dich in Acht, irgend Etwas in der Abenddämmerung zu lesen oder zu schreiben, weil es den Augen schadet; diese Stunde sey immer der Erholung gewidmet; ruhe oder gehe Spazieren, nur sieh in kein Buch bevor sich Sterne zeigen. Dann erst, wenn diese den Himmel beleuchten, kannst du auch dein Zimmer mit Lichtern erhellen, um dich wieder mit der Wissenschaft zu beschäftigen.

12) Auf diese Weise theile deine Zeit folgendermaßen ein: 7 Stunden für den Schlaf, 2 zur Erholung 2 zum Essen, 1 zum Gebet und 12 zum Lernen und Lesen nach deinen Kräften.

13) Wenn du aber in der Schule bist, so zankte dich dort nicht mit deinen Schulkameraden herum, sondern du hast deine Zwistigkeiten dem Lehrer zur Entscheidung vorzulegen. Doch mußt du nicht die Geschichten Anderer dem Lehrer erzählen,

אֲשֶׁר חָמָא לֹא לָךְ ; רַק אֶת רִיבְךָ תַגִּישׁ לְמִשְׁפַּט , וְסוּד אַחֵר
אֶל תִּגַּל .

י

אִם עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ אֶחָד מִחֻבְרֶיךָ , אוּ יוֹכִיחֶנּוּ מוֹרֶךָ , אוּ כָל
דָּבָר אֲשֶׁר יִקְרָה בְּבֵית הַסֵּפֶר , אֶל תַּעֲזוֹ לְסַפֵּר בְּבֵית אָבִיךָ , אוּ
לְכָל אִישׁ זוֹלָתְךָ . כִּי מוֹצִיא סוּד הַחוּצָה , עֲוֹנוֹ גָּדוֹל מִנְּשׂוּא ;
רַק אִם יֵרְאֶת פָּן יִבְלַע לָךְ בְּחָמָא חֻבְרֶיךָ הָרָעִים , אוּ תוּכַל
לְהַגִּיד לְאָבִיךָ וּלְאִמְךָ , לְמַעַן יַעֲצוּךָ מִזֶּה תַעֲשֶׂה .

מ

אִם גָּדוֹל אַתָּה בְּבֵית הַסֵּפֶר — עֲזוֹר לְרַעֲיָךְ הַקְּטַנִּים
מִמֶּךָ , וְאַל תִּתְנַאֵחַ בְּפָנֶיהֶם ; אֲכַן לְרַע וְיַחְבֵּר , הֵן בְּלִמּוּד , וְהֵן
בְּשִׂיחַת — חוּלִין , וְהֵן בְּשִׁחוּק — תִּבְחַר לָךְ תְּמִיד אֶת הַגְּדוֹלִים
מִמֶּךָ , אֲשֶׁר תוּכַל לְלַמּוֹד מֵהֶם הַעֵת , מִדּוֹת טוֹבוֹת , דְּבָרִים
טוֹבִים וּמְשִׁבִּילִים , וּכְאֵלֶּה .

מ

אִם יֵשׁ כֶּסֶף בְּאִמְתַּחְתְּךָ , אֶל תִּהְיֶה לְבַדְּךָ כְּלִי כַּאֲשֶׁר תִּרְאֶה
רַעֲיָךְ קוֹנִים מְגֻדְּנוֹת וּפְרֵי הָאָרֶץ ; אֲבָל הַשְּׁמֹר לָךְ פָּן תִּקְנֶה לָךְ
נוֹשִׁים , בְּקִנּוּתְךָ אֶת זֶה אוּ אֶת זֶה ; תִּלְוֶה תִלְוֶה לְרַעֲיָךְ בְּצַר
לָהֶם וְאֶתָּה לֹא תִלְוֶה .

י

מִזֶּה טוֹב לָךְ אִם הַסֵּפֶן הַסְּפֵנֶת בְּיַלְדוּתְךָ לְקִנּוּת בְּכִסְפְּךָ
סְפָרִים קְטַנִּים וַיִּבִּים לְקְרוֹא בָּהֶם לַעֲת מְצֵא , סְפָרֵי מוֹסֵר , סְפָרֵי
מִשָּׁל וּמְלִיצָה , וּסְפָרֵי כְּתָב וְחֻכְמָה ; אֲבָל גַּם מִתַּעֲנוּגֵי הַיַּלְדִּים
אֶל תִּנַּח יַדְּךָ , וְשִׁמְחֶת גַּם אֶתָּה בְּיָמֵי שְׁחָרוּתְךָ כְּכֹל בְּנֵי גִילְךָ .

klatschen oder gar verläumden; bloß deine eigenen Rechtshändel kannst du dem Richter vorstellen; fremde Geheimnisse aber gehen dich nichts an.

14) Wird einer von deinen Schulgenossen gezüchtigt oder gescholten, oder ereignet sich irgend was dergleichen in der Schule, so unterstehe dich ja nicht zu Hause oder vor irgend einem Andern es auszusprechen; denn wer Geheimnisse ausplaudert dem kann manches Mal unmöglich verziehen werden. Bloß in einem solchen Falle, wo du durch die Schuld Anderer auch zu leiden befürchtest, da kannst du den Vater oder die Mutter um Rath fragen, was du dabei zu thun hast.

15) Bist du der Größte in der Schule, so helfe deinen jüngern Kameraden, ohne gegen sie stolz zu thun; jedoch zum Genossen, sey's in der Lehre, im gewöhnlichen Umgange oder auch im Spiele, sollst du stets Aeltere und Größere, als du bist, zu wählen suchen, damit du von ihnen nützlichcs Wissen, gute Sitten, und Dergleichen lernen kannst.

16) Hast du Geld in deiner Tasche, so geitze nicht allein damit zu sehr, während deine Schulgenossen sich Kuchen oder Früchte kaufen; aber du mußt dich in Acht nehmen, jemals Etwas zu borgen; deinen Bekannten kannst du Geld borgen, du aber borge von Niemanden.

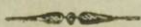
17) Gut wäre es, wenn du dich von Kindheit an daran gewöhntest für dein Geld hübsche kleine Bücher dir anzuschaffen, um bei Gelegenheit darin zu lesen, Moralschriften, Fabeln und Poesieen, Sprach- und Kunst-Lehrbücher. Doch selbst diesem Zwecke sollst du deine Kindervergnügungen nicht aufopfern, sondern dich auch deiner Jugendzeit freuen, wie Alle deines Alters.

יח

סוף דבר בני אהב את התורה ואל תשנא גם את החיים ,
אהב את העבודה ואל תשנא גם את המרגוע , אהב את הכבוד
והיה ענו מכל האדם , והאהבה והאחזה פנגד כלם .

יט

כי מפלי חיים אין תורה , בלי מרגוע אין עבודה , בלי ענוה
אין כבוד , אבל בלי אהבה ואחזה אין לנו לא ענוה ולא כבוד ,
לא עבודה ולא מרגוע , לא תורה ולא חיים , וזה כל האדם .

18) Mit kurzen Worten, mein Kind, liebe die Lehre, doch hasse deshalb das Leben nicht; liebe die Arbeit, doch hasse deshalb die Ruhe nicht; liebe die Ehre, doch sey bescheiden gegen Jeden; Liebe und Freundschaft aber wägen Alles auf.

19) Denn ohne Leben ist keine Lehre; ohne Erholung keine Arbeit und ohne Bescheidenheit keine Ehre: aber ohne Liebe und Freundschaft giebt's weder Bescheidenheit noch Ehre, weder Beschäftigung noch Erholung, weder Lehre noch Leben; da diese des Menschen ganzes Wesen ausmachen.

— 000000 —

ג

איש רעים להתרועע
 ויש אוהב דבק מאח.
 (משלי י"ט, ג')

ד

אם ישאלך איש היום לאמר, הן אהבת עשר ונכסים הוד
 וחדר, לכה איפה ואתנה לך את כל אלה, ועוד כהנה וכהנה —
 רק אשר תהיה כל ימי היקך בדרך מבלי אה ואחות, מבלי
 רעים, על אי הים, או בנאות המדבר מקום לא שופת: עיו
 חי . . . האם תאבה לאיש ההוא ?

ה

הלא תענהו : טוב לי שבתנו אחים יחדו באהל, בסכת,
 במלגת מקשה; משבת בדרך בארצות גזית. טוב לי כי
 אשקוד על למודי, ואמצא חן בעיני אבותי, ובעיני אנשי עירי;
 מאשר אהבם לבדי ואין אתי איש.

ו

לבן ראה בני, אשר לא תהי בין אחים ורעים כבמדבר
 ובעל אירחוק, אשר לא דרכו בו רגלי איש, ראה אשר מתת
 אלהים תואת להיות איש בין אנשים, לא תאבד הנס — בהיותך
 מונח לאחיק.

III.

Wer zu viel Gesellschaften nachjagt, Kommt ins Unglück; es giebt aber manchen Freund, der treuer ist als ein leiblicher Bruder.

Prover. Cap. XVIII, 27

---

1) Würde Jemand an dich folgenden Antrag richten: „Ohne Zweifel fühlst du den Werth von Reichthum und Glanz; ich will dir also alles Gold und Silber von der Welt geben, bloß mit der Bedingung, daß du dein Lebenlang einsam bleibest, ohne Bruder und Schwester, ohne Freunde, auf irgend einer Insel oder in der Wüste wo kein lebendiges Auge dir begegnet,“ würdest du wohl darauf eingehn?

2) Würde nicht deine Antwort lauten: besser, ich bin in geselligem Kreise, im engen Zelte, in einer Hütte, unter einem Strohdach, als daß ich einsam in marmornen Palästen wohnte; besser daß ich wegen Fleiß und guter Sitten von meinen Eltern und Nebenmenschen geliebt werde, als daß ich allein im Glanz lebte, ohne daß jemand an meinem Leben Theil nehme.

4) Daher, mein Kind, gieb Acht, daß du nicht inmitten deiner Brüder und Freunde — wie in der Wüste, wie auf einer fernnen Insel lebest, wohin kein Menschenfuß gekommen; gieb Acht, daß die göttliche Gabe der Geselligkeit in dir nicht umsonst verloren gehe, indem du dir die Herzen der Nebenmenschen entfremdest.

ה

אם חלקה לך בעושר, אל תהי כלי להטמין את כסףך
 ואת זהבך, למען לא יודע לאיש מהם דבר; כי אם חיה תחיה,
 ועשית במ את כל צרכך, תעזור לקרוביך ותושיע לכל איש
 עני וחלקה:

ו

אם חלק ה' לך בבינה, אל תהי כלי את חכמתך לכל יצא
 מפה דבר החוצה; כי אם תחווה לרעיך דעת, ותלמד את
 סיודעיך בינה, ולכל שואליך תשיב דבר דבור על אפניו:

ז

כי באשר הפסך יעשיר את בעליו ויעזו לעני, כן גם
 החכמה, תעשיר את בעליה ותעזו לתלמיד; ולא בחכמה ידבר
 העשיר לאמר: "הן כל החכמה רק דבר שפתים היא,
 ולא בצדקה יאמר החכם: "הן כל הפסך והזהב רק תרש את
 תרשי אדמה הוא".

ח

אם האמין בך רעה, ויגד לך את כל לבבו, או יהיו דבריו
 חתומים וטמונים בקרבה, ושמתם בכל מאדך, ובכל נפשך;
 חזק ואמץ, ואל תבוב באמונתך.

ט

אם הפאת לאיש, לך התרפס ורהב אתו, עד אשר
 יסלח לך; ואם חטא לך איש, או תלך אתה ותגד לו אשר סלחת
 לו ואל תחפה עד אשר יבא להתחנן לפניך.

י

באשר יגמול עמך רעה טובה, או תראה לו את אשר רחש

5) Hat der liebe Gott dir Reichthümer zugetheilt, so geize damit nicht zu sehr, noch scharre sie im Stillen zusammen, so daß Niemand von ihnen Etwas erfahre; sondern lebe, und lasse auch Andere leben, kaufe was du nöthig hast, hilf deinem Nächsten, unterstütze die Armen und Bedürftigen.

6) Hat dich Gott mit Verstand und Gelehrsamkeit beschenkt, so geize nicht damit, als wolltest du dein Wissen zusammenscharren, ohne daß Jemand Etwas davon erfahre—sondern theile deinem Freunde von deinem Wissen mit, belehre deine Bekannten, und antworte allen Fragenden ausführlich und klar in der Lehre.

7) Denn, wie das Geld seinen Besitzer reich macht und dem Armen aufhilft, so macht die Wissenschaft den Weisen reich und hilft dem Schüler auf; es wäre ebenso wenig gerecht vom Reichen, zu behaupten, daß die Gelehrsamkeit ein blosser Wortschwall sey,— wie es auch von Seiten des Gelehrten unflug wäre, zu behaupten, daß alles Gold und Silber blosser Erdschollen wären, ohne allen Werth.

8) Hat dein Freund dir sein Vertrauen geschenkt und sein Herz entdeckt, so mögen seine Worte verborgen und versiegelt in deinem Innern seyn; mit ganzer Seele mußt du darüber machen.

9) Hast du gegen Jemand gefehlt, so thue ihm Abbitte, bis er dich entschuldigt; hat Jemand sich gegen dich vergangen, so komme ihm zuvor mit deiner Verzeihung, ohne seine Reue abzuwarten.

10) Hat dein Freund dir Gutes erwiesen, so zeige ihm, welchen Dank du für ihn fühlst; bei Gelegenheit einer Vergeltung

לו לְבַבְךָ , וּבְהִשִּׁיבְךָ לוֹ אֶת גְּמוּלוֹ , הִשֵּׁב לוֹ גַם תּוֹדוֹת אֱלֹהֵי יְתֵד
שִׂאת עַל טוֹבָתוֹ , אֲכֵן כְּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עִם רַעְךָ חֶסֶד , עֲשֵׂה בְּלִבְּךָ
שָׁלֵם , וּבְנַפְשׁ חֲפִצָּה , וְאֵל תְּהִי לוֹ כְּנוֹשָׂה , בְּגִדּוֹל מִמֶּנּוּ ,
כְּטוֹב מִמֶּנּוּ , כִּי אִם כְּאוֹהֵב , וּכְאֵחַ וּכְרֵעִ •

יא

אֵל תִּבְקֶשׁ מֵאִישׁ עוֹר , כֹּל עוֹד יֵשׁ תִּקְוָה אֲשֶׁר תּוֹשִׁיעַ לָךְ
יְמִינְךָ , עַד אִם גְּדוֹל הַדְּבָר מִמֶּךָ לְבַדְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ; אֲבָל אִם תִּרְאֶה
רַעְךָ רוֹבֵץ תַּחַת מַשְׂאוֹ , מֵהָר עֲזוּב עִמּוֹ , וְאֵל תַּחֲכֶּה עַד אֲשֶׁר
יִקְרָא לָךְ לַעֲזֹרָה :

יב

הִשְׁמֹר לָךְ לְהוֹצִיא דְבַר שִׁקֵּר מִפִּיךָ אַף בְּצַחֲוֶק : וְאִם
יִשְׁאַלֹּךְ דְבַר , אֲשֶׁר לֹא תַחֲפוּץ לְהַשִּׁיב דְבַר אֶמֶת וּתְשׁוּבָה
נְכוֹנָה ; אִז תֹּאמֹר לוֹ , כִּי לֹא תוּכַל לְהַשִּׁיב דְבַר •

יג

וּמַה טוֹבוֹ , וּמַה נְאוּוֹ הָיָה חַיֵּי הָאָדָם עַלֵי אַדְמוֹת , אִם עָשׂוּ
כֹּל בְּנֵי הָאָדָם רַק טוֹב וְחֶסֶד לְאַחֵיהֶם ! הָעָרִים הָיוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת
וּכְבֵּיתֵי אֲבוֹת , וְהַמּוֹשְׁלִים — כְּאֲבוֹת הַמַּטּוֹת , אֵין פּוֹרֵץ גְּדֵר וְאֵין
צֹחֶה בְּרַחוּבוֹת , אִישׁ אִישׁ עַל מְכוּנּוֹ יֵשֵׁב שְׂאֵנָן וְשָׁלוֹ ! •••

יד

אֲבָל לְמוֹרֶת רוּחַ הַיִּשְׂרָאִים וְהַטּוֹבִים , נִמְצְאוּ אֲנָשִׁים רָעִים
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל לְבָבָם , הַצּוֹעֵק אֵלֵיהֶם תָּמִיד "דִּבְרוּ אֶמֶת
וְעָשׂוּ צְדָקָה " : כִּי אִם יִלְכוּ בְּשִׁרְרוֹת לִבָּם , וְאֶת הַכֹּל יִתְּנוּ
בְּעַד רִגְעֵי תְאוֹתָם •

טו

לָכֵן הִשְׁמֹר לָךְ פֶּן תִּתְאַרַח לְחִבְרָה אֶת אֲנָשִׁים כְּאֵדָה , אַף

gieb ihm deine Herzlichkeit als Renten auf die Schuld; hast du aber Jemanden eine Wohlthat zu erweisen, so beeile dich mit ganzem Herzen und williger Seele ihm zu helfen; spiele aber nicht den Wucherer dabei, den Großen, den Gefälligen, sondern thue es als Freund, als Bruder, als Nebenmensch.

11) Nimm deine Zuflucht nicht zu deinem Nächsten so lange Hoffnung ist, daß du dir selber aushelfen werdest; bloß wenn du allein nicht im Stande bist durchzukommen, dann kannst du es thun: wenn du aber deinen Nächsten hilfsbedürftig siehst, so beeile dich ihn zu unterstützen, ohne darauf zu warten, daß er dich darum ersuche.

12) Nimm dich in Acht irgend eine Lüge zu sagen, wenn auch scherzweise; sollte man dich über etwas befragen, worüber du nicht offenherzig Bescheid zu geben Ursache hast, so erkläre, daß du darauf nicht antworten kannst.

13) Und wie schön, wie herrlich wäre auch des Menschen Leben, wenn Alle nur Recht und Güte den Nebenmenschen zu theil werden ließen! Die Städte würden dann einem Familienkreise gleichen, und die Herrscher den Familienvätern; Niemand würde das Gesetz übertreten, Niemand sich zu beklagen haben; Jedermann würde ruhig seinem Geschäfte nachgehen, sorgenlos und friedvoll.

14) Aber zum Leidwesen aller Guten und Gerechten giebt es Menschen, die dem Herzensrufe, Wahrheit zu sprechen und rechtmäßig zu handeln, keine Folge leisten wollen, sondern den Gelüsten nachlaufen, und Alles für einen momentanen Genuß auf's Spiel setzen.

15) Daher nimm dich in Acht vor der Freundschaft oder der Gesellschaft solcher Menschen, wenn sie dich auch wirklich zu

כִּי נִרְאִים לָךְ כְּאוֹהֲבוֹם ; כִּי כָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ מִתְמוּל
שְׁלֵשׁוֹם יִחְשְׁבוּךָ כְּאֶחָד הַרְקִים וְהַפּוֹחֲזִים אֲשֶׁר עִמָּהֶם הִתְחַבְּרָת ,
בְּשֵׁנֶם עוֹדֶךָ רַךְ וְצַעִיר , וּבְנֵי הַבְּלִיעַל יוֹכְלוּ לְהַדְרִיחַךָ מִדְרֶךְ הַיֵּשֶׁר !

טו

כִּי אִם תִּקַּח לָךְ תְּמוּד אֶת מִבְּחַר מְיֻדְעֶיךָ לְהִנֵּת עִמָּם
אֲחוֹזֹת מֵרַעִים יִחְדּוּ בְּלִבְתֶּךָ לְשׁוֹחַ בְּשֵׂדָה בְּשַׁחֲוֶק , בְּמַחֲוֹל ,
בְּמַרוּץ , וּבְכָל אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ הַיְלָדִים תִּתְאַרַח תְּמוּד לְחִבְרָה אֶת
מֵיטֵב מֵאֲהַבֶּיךָ !

יז

אֲבָל גַּם לֹא תַעֲשֶׂה רָעָה לְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵינֶם אֲהוּבִים
לְבָרִיוֹת , וְלֹא תַעֲלִים עֵינֶיךָ מֵהֶם בְּעַת אֲשֶׁר תּוֹכַל לְהוֹשִׁיעַם
מִצָּרָתָם ; כִּי אַתָּה לֹא יִדְעַת אִם לֹא מִקְשֵׁי יוֹמָם וּמְמוֹרַת רוּחָם
נִשּׁוּ מִדְרֶךְ הַטּוֹב לְלֶכֶת עַקְלָקְלוֹת , וְאִם לֹא יֵךְ לִבָּם אוֹתָם עַל אֲשֶׁר
חָטְאוּ לְאֱלֹהִים אוֹ לְאָדָם , וְאִם לֹא חָנַם יִרְדּוּף אַחֲרֵיהֶם הַדְּמוּן
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לֹא יִדַּע עַד מָה , וַיִּחְפְּאוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרִים אֲשֶׁר
לֹא כֵן .

יח

גַּם יֵשׁ חוֹלֵי רַע בְּאָדָם , אֲשֶׁר הִקְנִיָּה תוֹלִיד לוֹ תְמוּד אֶת
הַשְּׂנֵאָה וְאֶת הָעוֹלָה ; וְאִם גַּם לֹא עָשָׂה לוֹ רָעָהוּ כָּל רַע , רַק
אֲשֶׁר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻמָּה , בְּזִקְנָה , בְּיָחוּס , בְּעוֹשֶׁר אוֹ בְּמִדּוֹת
טוֹבוֹת , אוֹ יִחְשְׁבֵהוּ כְּאוֹיֵב וְצָר וַיִּשְׁמָמְהוּ וַיִּחְפְּזוּ לְהַשְׁפִּילוֹ עַד
שֶׁפֶל עַמְדָתוֹ גַּם הוּא .

יט

וְלָכֵן אַתָּה בְּנֵי הַזֶּהָר לָךְ מֵהַדְּבֵק בְּגַנְעַ הָרַע הַזֶּה , וּנְהַפּוּךְ
הוּא , אִם תִּרְאֶה בְּחֹר טוֹב מִמֶּךָ , לָךְ וְהַכְּנַע לְפָנָיו , בְּקִשׁ
קִרְבָּתוֹ , שְׂבַחְהוּ , לְפָנֵי מְיֻדְעֶיךָ , וְכָל קִנְיָתְךָ תְּהִי לָךְ רַק

lieben scheinen; denn schon Alle, die dich nicht näher kennen, werden dich als einen Tongenichts ansehen müssen, weil du in schlechter Gesellschaft bist; besonders aber, weil du noch jung und zart bist, können die Bösewichter dich wirklich vom graden Wege ableiten.

16) Wähle daher auf immer die Besten unter deinen Bekannten aus, um mit ihnen nähern Umgang zu pflegen; bei deinem Spaziergange, im Spiele, im Tanz, im Wettlauf, und in allen kindlichen Unterhaltungen, geselle dich immer zu den Besten unter deinen Kameraden.

17) Aber wenn du auch keine Verbindungen mit ihnen anknüpfest, darfst du doch weder Böses Denjenigen zufügen, die von den Menschen nicht geduldet werden; noch darfst du dich ihnen entziehen, wenn sie deiner Hilfe bedürfen in der Noth: denn du kannst nicht wissen, ob nicht die Noth und das Unglück die Ursache waren, weshalb sie vom graden Wege abwichen, ob sie nicht bereuen, daß sie gegen Gott oder Menschen sich vergangen; oder ob die große Menge, die selten Etwas gehörig prüft, nicht ohne Grund sie verfolge, und ihnen Laster zuschreibe, welche sie sich vielleicht am wenigsten haben zu Schulden kommen lassen.

18) Auch ist es eine Art Krankheit beim Menschen, daß der Neid bei ihm fast immer Haß und Unrecht erzeugt; so daß, wenn Einer dem Andern auch nicht Böses zufügte, ihn dieser schon deshalb, weil er vorzüge der Weisheit, des Alters, der Herkunft, des Reichthums oder auch der guten Sitten besitzt, als seinen Gegner, seinen glücklichen Nebenbuhler ansieht, ihn zu hassen, anfängt, und ihn zu sich herabzuziehen sucht.

19) Du aber, mein Kind, nimm dich wohl in Acht, daß du nicht von dieser Krankheit angesteckt werdest, im Gegentheil, siehst du einen Knaben der besser ist als du, so würdige ihn demüthig nach Verdienst, suche seine Freundschaft, zolle ihm öffentlich das

לְעוֹרֵר תְּשׁוּקַתְךָ לְעִשׂוֹת וּלְהַגְדִּיל שְׂמֶיךָ וּתְפַאֲרֶתְךָ כְּמוֹדוֹ
בְּהַעֲפִילָהּ לְעֵלוֹת אֵלָיו אֶל מְרוֹם שְׁבֵתוֹ .

כ

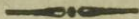
וְיִזְהַר בְּנֵי הַזֶּהָר מִדְּבַר דְּבַר רַע , מִלְּקְרוֹץ עֵינַי . וּמִלְּעַקֵּם
שְׂפָתַיִם עַל רַעְךָ לִפְנֵי אֲנָשִׁים זָרִים ; אִם מִצְּאֵת בּוֹ חֲטָא , הַזִּכִּיחַ
תּוֹכִיחַ אוֹתוֹ בְּפֶתֶר , אֲבָל מוֹצִיא שֵׁם רַע עֲזוּנו גְּדוֹלֵמָאד .

כא

כִּי הַשֵּׁם הַטּוֹב יוֹתֵר טוֹב לְאָדָם מִכָּל עֵשֶׂר וּמִכָּל אֲשֶׁר
הַחַיִּים : וְאִם גְּזֹלָת מֵאִישׁ אֵת כֶּסֶפוֹ וְזָהָבוֹ , אֵת לַחֲמוֹ , וְאֵת בְּגָדוֹ ,
הֵן תּוֹכֵל לְהַשִּׁיבָם וְהוּא יִסְלַח לָךְ ; אֲבָל אִם שָׁחַת שְׁמוֹ הַטּוֹב ,
אִז גְּזֹלָת אֵת נַפְשׁוֹ , וְאֵתָהּ לֹא תִשָּׁיב לוֹ אֵת אֲבִדְתּוֹ , וְגַם חֲטָאֲתָךְ
הוּא חֲטָא מוֹשֶׁפֵּט מוֹת .

כב

סוֹף דְּבַר בְּנֵי , אִם תִּרְצֶה לְהִיּוֹת אֲהוּב לַבְּרִיּוֹת , אֲהוּב אֵת
הַבְּרִיּוֹת . אִם תִּרְצֶה כְּבוֹד מִבְּנֵי הָאָדָם . — תֵּן כְּבוֹד לְנִכְפָּדִים
בְּעֵינֶיךָ , וְאֵל תְּהִי שְׂמִיחַ לְקַחַת מִתְּנוּת מֵאָדָם , מִתְּנוּת הַנְּרָאוֹת
לְעֵינַי , כִּמְתְּנוּת הַנְּרָאוֹת רַק לִלְבָב . תֵּן לָהֶם אֲהָבָה תַּחַת אֲהָבָה ,
כְּבוֹד תַּחַת כְּבוֹד , וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב גְּדוֹלָה מִן תְּהוֹרָה וּמִן הַכְּהֻנָּה .

ihm zukommende Lob: und all' dein Neid diene dir nur, um deinen Wetteifer anzuspornen, durch Tugend auch deinen Werth zu steigern, dich bis zu seiner Höhe emporzuschwingen.

20) Noch mehr aber, mein Kind, mußt du dich wohl hüten deinem Nächsten Böses nachzureden, mit den Augen, mit den Lippen, hinter dem Rücken Jemanden zu verhöhnern; hast du Etwas an deinem Freunde auszusprechen, so rede es ihm selber aus, daß Niemand davon Etwas merke; aber den Namen eines Menschen öffentlich schänden, oder ihn beschimpfen, ist eine unverzeihliche Sünde.

21) Denn der gute Ruf ist für den Menschen mehr als alle Reichthümer und aller Glanz auf Erden; hast du Jemanden seines Silbers und Goldes, seines Brodes und Kleides beraubt, so kannst du es ihm noch zurückerstatten, und er kann dir noch verzeihen; wenn du ihn aber seines guten Rufes beraubest, so hast du seine Seele gemordet; du kannst dann weder seinen Verlust ersetzen, noch würdest du dich gegen diese Todesfünde je vertheidigen können.

22) Vor allem, mein Kind! willst du bei den Menschen beliebt sein, so liebe die Menschen; willst du geehrt sein— so ehre selbst die würdigen Menschen; und vermeide es Geschenke von den Leuten zu empfangen, eben so Geschenke für das Auge wie Geschenke für das Herz; gieb ihnen Liebe für Liebe, Ehre für Ehre; und sey eingedenk, daß die Krone des guten Rufes größer ist, als die Krone der Gelehrsamkeit und der Frömmigkeit.

ד

וְרָאִיתִי אֶת־כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא
יֻכַל הָאָדָם לְמַצּוֹא אֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר גַּעֲשָׂה
הַתַּת־הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם
לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמְצָא וְגַם אִם יֹאמֶר הַחֶכֶם
לָדַעַת לֹא יֻכַל לְמַצּוֹא .

(קס"ג ס' י"ו)

א

זְכוֹר אָנֹכִי וְאַתָּה אֶת הָעֲרִישָׁה הַקְּמֵנָה בָּהּ שְׁכַבְנוּ , אֲשֶׁר
דָּמַתָּה בְּעֵינֵינוּ לְבֵית גְּדוֹל וְרַחֵב יָדַיִם , וּמִדּוּעַ עָתָה כַּאֲשֶׁר גְּדַלְנוּ
מֵעַט נִשְׂא עֵינֵינוּ אֶל כָּל קְצוֵי אֶרֶץ וַיִּם רְחוֹקִים , וְנִגִּיעַ עַד בּוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם , וְעוֹד לֹא נִשְׁקוּט וְנִעֲפִיל לְחַקּוֹר מַה לְמַעַלָּה מִרְקִיעַ
הַתְּכֵלֶת הַזֶּה אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁינוּ , וּמַה מֵאַחֲרֵי מִסְךְ הָאוֹהֶל הַזֶּה ,
אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ מִצָּפוֹן וּמִיָּם ? רוּם שָׁמַיִם וְעוֹמֵק הָאֶרֶץ קָצְרוּ מֵהַכִּיל
אֶת לְבַבְנוּ , אַף כִּי גְדַלְנוּ רַק שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים , וְכָל גְּוִיָּתָנוּ
נִגְדִים בְּנִמְלָה אֲשֶׁר לֹא תִרְאֶה לְעֵין .

ב

זְכוֹר אָנֹכִי וְאַתָּה אֶת אִמּוֹן לְבַבְנוּ לְכָל דָּבָר , לְכָל מִרְאֵה עֵין
וּמִשְׁמַע אָזֶן , מִבְּלֵי חַקּוֹר וּמִבְּלֵי דְרוֹשׁ אַחֲרָיו , מַה זֶה וְעַל מַה
זֶה , וּמִדּוּעַ עָתָה נִשְׂיָם אֶת לְבַבְנוּ לָדַעַת וְלַהֲבִין אֶת תְּהַלְכוֹת כָּל
אֲשֶׁר נִהְיָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם : אֵיךְ תּוֹצִיא הָאֶרֶץ דָּשָׂא , וְאֵיךְ יִהְיָה
לֵילָה וַיּוֹם . אֵיךְ יַעֲוֶף הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם , וְאֵיךְ יִשׁוּטְטוּ רַעֲיוֹנוֹת

IV.

Und ich sah aus der ganzen Schöpfung des Allmächtigen, daß der Mensch nicht enträthseln kann die Zwecke welche unter der Sonne erreicht werden; denn so mancher Mensch giebt sich Mühe im Forschen ergründet aber nichts; sogar der Weise welcher da schon glaubt zu wissen, wird am Ende doch nichts enträthseln können.

Prediger VIII, v. 47.

1) Du und ich, wir sind noch beide eingedenk, der Zeit, wo wir uns mit der kleinen Wiege begnügt, in welcher wir schliefen, und die uns wie ein großes, geräumiges Haus vorgekommen; warum sind wir denn jetzt, da wir etwas gewachsen, im Stande mit unserm Auge die Pole der Erde wie die weiten Meere zu messen, bis an die Sterne des Himmels zu reichen, und warum verlangen wir damit nicht zufrieden gestellt, nach dem jenseits der blauen Himmelsdecke, hinter den lasurnen Vorhängen nach Ost und West, Süd und Nord Verborgenen? Die Höhe des Himmels und die Tiefen der Erde haben zu wenig Raum um unsre Gedanken zu fassen, ungachtet wir blos ein paar Fuß größer geworden, und unser ganzer Körper im Vergleich mit der Welt kaum wie eine Milbe ist, die unser Auge nicht leicht wahrnimmt!

2) Wir sind noch beide eingedenk, wie unser Herz Alles gläubig hinnahm, was das Auge gesehen, was die Ohren gehört, ohne nachzugrübeln, ohne nachzuforschen über Ursprung und Zweck der Dinge; warum sind wir denn jetzt so sehr gespannt, alles Geschehene zu ergründen und zu begreifen, wie die Erde das Gras hervorbringt, wie Tag und Nacht entstehen, wie der Adler in der Luft schwebt und des Menschen

הָאָדָם עַל כָּל הַתֵּבֵל וּמְלוֹאָהָ, ? גַּם בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ נְשִׁים מְגַרְעַת,
וְגַם שָׁמַיִם לֹא זָכוּ בְּעֵינֵינוּ! .

ג

אֵין זֹאת כִּי אִם הַחֶלֶק טוֹב מִמַּעַל, אֲשֶׁר נָתַן לָאָדָם, וְהוּא
הוֹלֵךְ וְגָדוֹל בְּקִרְבָּנוּ לְאֱלֹפִים וְלִרְבֹּבוֹת עַד אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ בַּל
מְקוֹם, כִּי לִפְנֵינוּ אַפְסֵם מְקוֹם; זֶה מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה, וְזֶה
שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

ד

כִּי יֵשׁ גַּם רָמֵשׁ, גַּם חִיָּה וְעוֹף, אֲשֶׁר לָהֶם כַּח גְּדוֹל; אָבֵד
לָהֶם יֵשׁ רַק מֵה שְׁנֵתֵן לָהֶם בְּצֵאתָם מִרְחֵם אִמָּם: סִנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת
לְדָגָה, נוּצוֹת וְכַנְפִּים לְעוֹף, פְּרָסוֹת וּמְלִתְעָה לְחִיָּה, — וְהָאָדָם
לְבָדוֹ יֵצֵא עָרוֹם מִבֶּטֶן אִמּוֹ, חָלָשׁ וְקָטָן, וּבְעוֹד מְעַט וְהִנֵּה
הוּא הַמוֹשֵׁל בְּכָל הָאָרֶץ.

ה

עָרוֹם אִם הוּא, יִתְפַּזֵּר לוֹ כְּסוֹת בְּקָרָה; סִנְפִיר אִם אֵין
לוֹ — יִבְנֶה לוֹ אֲנִיָּה לְמִשׁוֹט; כַּנְפִּים אִם אֵין לוֹ — יַעֲשֶׂה
לוֹ כְּדוֹר לְעוֹף; וְקַרְנִים, וּמְלִתְעָה, וּפְרָסוֹת אִם אֵין לוֹ, —
יַעֲשֶׂה לוֹ חָרֵב, וְחֲנִית וְקִשֶׁת וְקַלַּע, לִירוֹת בָּהֶם אֵף לְמִרְחוֹק.

ו

כָּל הַחַי גְּבֵרָא, אוֹ לְעֵפֶר אוֹ לְמִים, אוֹ לְרוּחַ, לִכְן לְכֻלָּם
יֵשׁ גְּבוּל, וְלֹא יַעֲזוּזוּ לְצֵאת מֵאֲחוּזוֹת אֲבוֹתֵיהֶם וְהִלְאָה, כִּי הִמָּה
עֲבָדִים לְיִסּוּדוֹת — מְגוֹרְתָם, אֲשֶׁר, לְאַחַד — לְאַחַד, וְאֲשֶׁר
לְשָׁנִים — לְשָׁנִים, וְכֻלָּם יִבְרָחוּ מִפְּנֵי הָאֵשׁ; אָבֵל הָאָדָם יֵצֵא
וַיָּבֵא בְּכָל הַיְסוּדוֹת, וְהוּא יִמְשָׁל בָּם: הוּא יַצְרֹר רוּחַ בְּכָל
אֲשֶׁר יִרְצֶה, הוּא יוֹצִיא מִים מִתַּחַת לְאָרֶץ, הוּא יַחְצוֹב לוֹ
מִשְׁכָּנוֹת בְּסַלַּע, וְגַם אֶת הָאֵשׁ יֶאֱסוֹר בְּסוּס בְּמִרְכָּבַת הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר לוֹ.

B Gedanken über die ganze unendliche Schöpfung? Selbst das Sonnenlicht erscheint uns nicht so rein, und selbst der Himmel nicht so klar.

3) Wir können uns dies nicht anders erklären, als daß dem Menschen noch eine besondere Gabe beigelegt wurde, welche sich in ihm tausend und aber tausend Mal vervielfältigt, bis das Weltall keinen Raum mehr für seinen Geist hat, weil es für das Unendliche keinen Raum geben kann. Dies ist auch der Vorzug des Menschen gegenüber dem Thiere und die Pforte zum himmlischen Leben.

4) Wohl giebt es auch Insekten, Thiere und Vögel, die große Naturgaben besitzen; diese haben jedoch nur was die Natur ihnen bei der Geburt gegeben: der Fisch Flossfedern und Schuppen, der Vogel Federn und Flügel, die Thiere Tazgen und Hauer,— der Mensch allein wird nackt geboren schwach, unbehilflich; dennoch beherrscht er in Kurzer Zeit die Erde!

5) Er ist nackt von Natur, aber er näht sich ein künstliches Kleid; er hat keine Schwimmkraft aber er baut sich Schiffe; er hat keine Flügel,— erdenkt sich aber einen Luftballon,— und da ihm die Natur weder Hörner, noch Hauer, noch Tazgen gegeben— so verschaffte ihm seine Kunst dafür Schwerdt und Wurffpieß, Bogen und Schleuder, um auch in die Ferne zu schleßen!

6) Jedes lebendige Wesen ist für irgend ein Element erschaffen: für die Erde, das Wasser oder die Luft; diese natürlichen Grenzen wagt keines zu überschreiten, weil sie alle Sklaven ihrer Elemente sind. Wenn es auch manche giebt, die sogar in zweien leben können,— so fliehen doch alle das vierte Element, das Feuer; der Mensch allein ergeht sich frei in allen Elementen und beherrscht sie noch obendrein: Er fesselt den Wind, läßt das Wasser hervorsprudeln und Felsen zu Wohnungen werden, ja selbst das Feuer zwingt er als Stellvertreter der Natur, wie ein gebändigtes Pferd, in sein Biergespann.

ובכל זאת, בכל מקום אשר נשים את לבנו להבין ולהשכיל, נראה כי גם לנו ולרעיונינו יש תכלה וגבול; ובאשר לא גדע מאין יולד פה ציץ, ופה עין, פה דשא ופח חוח, — כן לא גדע גם מאין התקבצו אלפי רבבות אדמות המזהירים לנו ככוכבי השמים.

ה

שא עיניך ורעיוניך, וראה והבין את כל הגדולות והגפלאות אשר לנגדה, ואם לא ישאלך לבך בחילה לאמר: "מי עשה את כל אלה"? או תשוב ותביט אחריה ואשאלך אני והודיעני: מי נתן לה לבב לדעת להבין ולהשכיל? גלמה אוש — עפר, ורוחה גבוה, אין על עפר משלו!

ט

מה לרוח החי את הגולם המת? מה לרעיון הנצחי את הגוויה הפלה? איך נקרבו, איך יחדו התלכדו? ולא על חיקי אנכי שואל אותך: איך יחיו העצמות היבשות, אשר תשיבני דבר לאמר: "כאשר יצא האיש מן החוח, ויאכל את היער, כן תהלכות החיים על הארץ, ... — כי אם אשאלך על רעיונה על רוחה, על מבינתה, אשר בשמה את רעיונה ומבינתה בקול, בדבור, באותות, ובכתב; כן הדבר הזה: הקול והכתב לא יקרים המה, ובתוכם דברים נשגבים ונפלאים, וגם אמנה הקול לא יוליד את הרעיון, והכתב לא יוליד את הכתוב בו, אף כי הרעיון והכתוב מונחים וגמגמרים בקול ובכתב.

ובל בני האדם יחדו כשירת—דודים אחת הם, אשר

7) Und dennoch andererseits, wo wir nur unsre Blicke hinwenden, wie armselig und wie beschränkt erscheinen uns doch nicht unsre Künste und Wissenschaften! Wir können uns eben so wenig erklären: warum hier eine Blume und dort ein Baum, hier Gras und dort Dornen wachsen, wie wir nicht erforschen werden, woher jene tausend Myriaden von Welten kommen, die uns am Himmel als leuchtende Sterne erscheinen.

8) Erhebe deinen Blick und deine Gedanken, lerne auffassen und begreifen alles das Große und Wunderbare um dich, und frage dich noch nicht dein vor Erstaunen bebendes Herz, Wer dieses Alles erschaffen, so wende deinen Blick und deine Gedanken nach deinem Innern (in dich), und sag mir: Wer dir das fühlende, prüfende, wissende Herz gegeben? Dein Körper ist Erde — und dein Geist so erhaben über alles Irdische hienieden!

9) In welchem Zusammenhange steht der lebendige Geist mit dem todtten Staube, der ewige Gedanke mit dem vergänglichem Körper? Wie kamen sie sich so nahe, wie schmolzen sie zusammen? Und nicht bloß über das Leben befrage ich dich, wie es diese irdischen Bestandtheile durchdrungen, — worauf du mir antworten könntest: wie aus Dornen Feuer hervorgebracht werden kann, das den ganzen Wald verbrennt, so auch das irdische Leben. Meine Frage bezieht sich hauptsächlich auf den Verstand, auf die Urtheilskraft, auf das Bewußtseyn, die in dir wohnen; auf den Ausdruck deiner Gedanken, deines Urtheils in Stimme, Sprache, Buchstaben und Schrift. Die Stimme und die Schrift haben sonst keinen hohen Werth, in ihnen aber können wunderbare, erhabene Dinge enthalten seyn; und weder die Stimme ist es, welche das Wort hervorbringt, noch die Schrift, welche den Gedanken schafft, obgleich das Wort und der Gedanke eben in der Stimme und in der Schrift liegen und durch sie ausgedrückt werden.

10) Das ganze Menschengeschlecht aber ist wie ein ein-

חַרוּזֵיהֶ עֲמִים, טוֹרֵיהֶ מְשַׁפְּחוֹת, מְלוֹתֵיהֶ בְּתֵי אָבוֹת,
וְאוֹתֵיהֶ—אִישׁ וְאִשָּׁה, אָח וְרֵעֵהוּ; בְּכָל אוֹת יֵשׁ שׁוֹרֵשׁ דָּבָר
בְּכָל מְלָה רְעִיּוֹן, בְּכָל טוֹר מְאֹמֵר, בְּכָל חַרוּז מְלִיצָה גְעִימָה
וְגִשְׁבָּה, וְכָל הַשִּׁירָה—תְּהַלֵּה וְכַבּוֹד, וְלִמִּי אִם לֹא לַעֲשֵׂה?

יא

זְכוֹר אָנִי וְאַתָּה אֲשֶׁר חָדַר מִשְׁכַּבְּנוּ, חָדַר הַמַּאֲכָל, הַחֲצָר,
וְהַגֵּן אֲשֶׁר אַחֲרָיו, גִּרְאוּ בְּעֵינֵינוּ כְּדַבְרִים שׁוֹנִים וְנִפְרָדִים
אִישׁ מֵרֵעֵהוּ; וַיְהִי כֹאֲשֶׁר גִּדְּלָנוּ מֵעַט, וְנִרְאָה שְׁכָלָם יַחְדוֹ רַק
מִשְׁכָּן אֶחָד הוּא לְכָל בֵּית אָבוֹתֵינוּ; אַחֲרֵי כֵן רָאִיתִי אֲשֶׁר גַּם
שָׂדוֹת וְכַרְמִים וְכַפְרִים, וְעָרִים מְעָרִים שׁוֹנוֹת—יַחְדוֹ רַק מְדִינָה
אֶחָת הֵם, וְכֵן מְדִינוֹת רַבּוֹת וְגְדוּלוֹת יַחְדוֹ—רַק מְמַלְכָה אֶחָת
הֵנָּה; כֵּן בְּנֵי, גַם הָעֶפֶר, הַמַּיִם, הָרוּחַ וְהָאֵשׁ יִתְלַבְּדוּ וְיִתְחַבְּרוּ
אִישׁ בְּרֵעֵהוּ וַיְהִי לְדָבָר אֶחָד. וְכֵן גַּם הַדּוֹמָם, הַצּוֹמָח, הַחַי
וְהַמְדַבֵּר, מִשְׁלֵבוֹת אִשָּׁה בְּאַחוּתָהּ וַיְהִי לְסֵלֶם אֶחָד. וְכֵן גַּם
הַשָּׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ, וְהָאָרֶץ, וְהַכּוֹכָבִים וְהַשָּׁמַיִם וְשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם—
יַחְדוֹ—רַק עֲטֵרָה אֶחָת הֵם, תִּפְאָרֶת לַעֲשֵׂה.

יב

אָבֵל מִי זֶה עָשָׂה כָּל הַגְּדוּלוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת הָאֵלֶּה? מִתִּי
קִץ הַפְּלְאוֹת הַהֵנָּה? לָמָּה כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַחֲסָדִים וְכָל הַכְּבוֹד
הַגְּדוֹל הַזֶּה? מַה הֵינּוּ טָרָם נִבְרָאנוּ, מַה תְּהִי הַתֵּבֵל הַזֹּאת
אַחֲרֵי בְלוֹתָהּ? . . . יְהוּא הַדָּבָר, בְּנֵי, אֲשֶׁר אָמַרְתִּי: נִפְלְאוִים
אֲנַחְנוּ מִכָּל הַבְּרוּאִים, כִּי נִכְלָפַל קִרְבָּנוּ שְׂאוֹלוֹת גְּדוּלוֹת כְּאֵלֶּה
זְכִי אֵין לְרוּחָנוּ גְבוּל לְאֹמֵר, עַד פֹּה תִבָּא! . . . אָבֵל כְּאֲשֶׁר
לֹא יַחְקְרוּ הַקּוֹל וְהַכְּתָב אַחֲרֵי הַרְעִיּוֹן הַנִּסְגָּר וְהַנְּכַלָּל בָּם וְהַפּוֹכֵב
אוֹתָם כְּאַחַד, כֵּן לֹא נוֹכַל לַחְקוֹר אַחֲרֵי הַבְּלָתִי בְּעַל תְּכֵלִית,
וְהַבְּלָתִי בְּעַל גְבוּל וְהַבְּלָתִי בְּעַל תְּמוּנָה, הַנִּסְגָּר וְהַנְּכַלָּל בְּנֵי,

ziges Lied der Liebe, dessen Strophen Völker, dessen Zeilen Stämme, dessen Wörter Familien, und dessen Buchstaben Mann, Weib und Kind bilden. In jedem Buchstaben liegt schon der Anfang eines Wortes, in jedem Worte der Anfang eines Gedankens, in jeder Zeile ein Satz, in jeder Strophe eine Poesie; das ganze Gedicht aber enthält Ehre und Ruhm dem Göttlichem Schöpfer desselben.

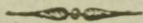
11) Wir sind noch beide wohl eingedenk, daß das Schlafzimmer, der Hof, der Garten, und die Strasse uns als untereinander ganz verschiedene Dinge vorkamen. Wir wuchsen etwas heran— und begriffen, daß alles dieses eine Wohnung für unsere Familie ausmachte; etwas später bemerkten wir schon, daß sogar verschiedene Felder, Gärten und Dörfer das Land gut einer einzigen Familie wären; dann sah ich, daß sogar verschiedene Städte und Provinzen ein einziges Königreich ausmachen; so auch, mein Kind, sind Erde, Wasser, Luft und Feuer untereinander verschmolzen und bilden ein einziges Ganzes; so sind auch das Mineralreich, das Pflanzenreich, das Thierreich und der Mensch in einander verkettet, und bilden eine einzige Stufenleiter; ganz so bilden auch Sonne, Mond, Erde, Sterne, Sphären und höhere Sphären eine einzige Krone— und für wen, wenn nicht für ihren Meister?

12) Wer aber hat alle diese Wunder gebildet? Wann begann diese Schöpfung? Wann geht sie zu Ende? Wozu diese Kraft und Gnade, wozu diese große Ehre und Herablassung? Was waren wir bevor wir erschaffen worden? Was wird aus der Welt nach ihrer Vernichtung werden?.... Das eben ist es, was ich dir sagte, wir wären wunderbarer gestaltet als alle andere Geschöpfe, indem wir so endlose, grenzenlose Fragen aufstellen können, daß unserm Forschungsgeiste keine Schranken gesetzt werden können: aber wie weder Stimme noch Schrift über den Gedanken nach grübeln können, der in ihnen enthalten ist und sie zugleich umschließt, eben so auch können wir über jenes Ewige, unendliche, unvorstellbare Wesen keine Forschun-

וְהַסוּבֵב אוֹתָנוּ כָּלֵנוּ בְּאַחַד, וְאֲשֶׁר רַק בְּעוֹלָלִים וּכְיוֹנָקִים נִקְרָא
לוֹ בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם .

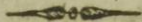
יג

וּכְאֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לְחַקֹּר אַחֲרֵי הָאֱלֹהִים, כִּן גַּם נַעֲלָמִים
וְנִשְׁגָּבִים מִמֶּנּוּ יִתֵּר הַפְּלָאִים אֲשֶׁר לֹא נִתְּנוּ לָנוּ לְדַעַת, רַק נוֹדָה
לְפָנָיו בְּאֲמוּנָה זָכָה, עַל אֲשֶׁר חָנַן אוֹתָנוּ בַּתּוֹרָה הַשְּׁלֵטֶת עַל
כָּל בֵּיתוֹ, וְאֲשֶׁר רַק הַכֶּסֶא גָּדַל מִמֶּנּוּ; נוֹדָה לְפָנָיו בְּאֲמוּנָה
זָכָה, עַל אֲשֶׁר אָנוּ יוֹדְעִים שְׂאִינְנוּ יוֹדְעִים; נוֹדָה לְפָנָיו בְּאֲמוּנָה
זָכָה, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ—אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד וְאַמֶּת הוּא
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם סֵלָה .

gen anstellen, das in uns enthalten und uns alle zugleich umfängt, und dessen heiligen Namen wir blos wie Kinder und Säuglinge lallen: der Ewige, der Herr des Weltalls“.

15) Ebenso wenig, wie über den Schöpfer, können wir Forschungen auch über die andern erhabenen Dinge anstellen, die der menschliche Geist nicht ergründen soll. Blos in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen, daß Er uns das heilige Gesetz gegeben, welches die ganze Schöpfung regiert; in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen, daß Er uns das Bewußtseyn vom Nichtwissen gegeben; in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen— daß alles was Er für uns thut— nur Güte, Gnade und Wahrheit seyn kann, von Ewigkeit zu Ewigkeit, Selah. —

1.

חנוך בהוראת נטיות השמות בסמני היהם

מספר יהיד

אב, בן; אבי־הבן, בן־האב;

איש, אשה; אישה־אשה (ישל האשה), אשת־האיש;

שומר, שרה; שומר השרה. שרה השומר;

מלך, ארץ; מלך הארץ, ארץ המלך;

מלמד, ספר, לוח, ספר־המלמד (ספר של המלמד), לוח הספר;

עלמה, ראי (טראטה), זהר; ראי העלמה, זהר־הפראה;

אם, פת, ולד, שעשוע; פת־האם; ולד־הפת, שעשוע־הילד;

בן, עץ, פרי, טעם; עץ־הבן (העץ של הבן), פרי העץ, טעם הפרי, (הטעם של הפרי);

חיל, דגל, צבע; דגל־החיל, צבע הדגל;

מספר רבים

אבות, בנים; אבות הבנים, בני האבות;

אנשים, נשים; אנשי־הנשים (פעלי־הנשים), נשי האנשים;

שומרים, שדות, שדמות; שומרי־השדות, שדות, שדמות
תשומרים;

1.

U e b u n g s s t ü c k e.

Declination der Hauptwörter.

S i n g u l a r.

Der Vater, der Sohn; der Vater des Sohnes, der Sohn des Vaters.

Der Mann, die Frau; der Mann der Frau, die Frau des Mannes, die Frau eines Mannes.

Der Wächter, das Feld; der Wächter des Feldes, das Feld des Wächters.

Der König, das Land; der König des Landes, das Land des Königs.

Der Lehrer, das Buch, die Tafel; das Buch des Lehrers, die Tafel des Buches.

Das Mädchen, der Spiegel, der Abglanz; der Spiegel des Mädchens, der Abglanz des Spiegels.

Die Mutter, die Tochter, das Kind, das Spielzeug; die Tochter der Mutter, das Kind der Tochter, das Spielzeug des Kindes.

Der Garten, der Baum, die Frucht, der Geschmack; der Baum des Gartens, die Frucht des Baumes, der Geschmack der Frucht.

Das Heer, die Fahne, die Farbe; die Fahne des Heeres, die Farbe der Fahne.

P l u r a l.

Die Väter, die Söhne; die Väter der Söhne, die Söhne der Väter.

Die Männer, die Frauen; die Männer der Frauen, die Frauen der Männer.

Die Wächter, die Felder; die Wächter der Felder, die Felder der Wächter.

מְלָכִים , אֲרָצוֹת ; מְלָכֵי הָאָרְצוֹת , אֲרָצוֹת הַמְּלָכִים ;
מְלַמְּדִים, סִפְרִים , לוחות ; סִפְרֵי הַמְּלַמְּדִים , לוחות־הַסִּפְרִים ;
עֲלָמוֹת, מְרָאוֹת, זֶהָר ; מְרָאוֹת הָעֲלָמוֹת , זֶהָר־הַמְּרָאוֹת ;
אֲמוֹת , בָּנוֹת , וְלָדוֹת (וְיָלְדִים) יִשְׁעֵי־יִשׁוּעִים ; בָּנוֹת־הָאֲמוֹת ,
יְלָדֵי הַבָּנוֹת , יִשְׁעֵי־יְהוּדִים ;
גָּנִים , עֲצִים , פְּרוֹת , טַעַם ; עֲצֵי־הַגָּנִים , פְּרוֹת־הָעֲצִים ,
טַעַם הַפְּרוֹת ;
חִילִים , דְּגָלִים , צְבָעִים ; דְּגָלֵי־הַחִילִים , צְבָעֵי־הַדְּגָלִים .

2.

מ ס פ ר י ח י ד

אָח , מֶלֶךְ ; לְאָחִי־הַמֶּלֶךְ ;
מְלָכָה , מְצָרִים ; לְמַלְכַת־מְצָרִים ;
זָאֵב , יָשָׁה ; זָאֵב בָּא אֶל הַיָּשָׁה ; יָשָׁה בָּא אֶל הַזָּאֵב ;
אֲרִיָּה , סוּם , חֲמוֹר ; הָאֲרִיָּה אָמַר לְחֲמוֹר , הַחֲמוֹר נִגַּשׁ אֶל
הַסּוּם , וְהַסּוּם רָץ אֶל הָאֲרִיָּה ;
מִישֶׁרֶת , אֲדוּן ; הָאֲדוּן נָתַן לְהַמִּישֶׁרֶת (לְמִישֶׁרֶת) , וְהַמִּישֶׁרֶת
הִשִּׁיב לְהָאֲדוּן (לְאֲדוּן) ;
הָאֵם אָמְרָה לְבָתָּהּ , הַבֵּת אָמְרָה לְאִחֹתָהּ , וְאִחֹתָהּ הִשִּׁיבָה
לְאִמָּהּ ;
כָּלֵב , אֲרֻנְבַת , יַעַר ; הַכָּלֵב קָרַב אֶל הָאֲרֻנְבַת , הָאֲרֻנְבַת
בָּרַחָה אֶל הַיַּעַר ;

Die Könige, die Länder; die Könige der Länder, die Länder der Könige.

Die Lehrer, die Bücher, die Tafeln; die Bücher der Lehrer, die Tafeln der Bücher.

Die Mädchen, die Spiegel, der Abglanz; die Spiegel der Mädchen, der Abglanz der Spiegel.

Die Mütter, die Töchter, die Kinder, die Spielsachen; die Töchter der Mütter, die Kinder der Töchter, die Spielsachen der Kinder.

Die Gärten, die Bäume, die Früchte, der Geschmack; die Bäume der Gärten, die Früchte der Bäume, der Geschmack der Früchte.

Die Heere, die Fahnen, die Farben; die Fahnen der Heere, die Farben der Fahnen.

2.

S i n g u l a r.

Der Bruder, der König; zu dem Bruder des Königs.

Die Königin, Aegypten; zu der Königin Aegyptens, von Aegypten.

Der Wolf, das Schaaf; der Wolf kam zum Schaafe, das Schaaf kam zum Wolfe.

Der Löwe, das Pferd, der Esel; der Löwe sagte dem Esel; der Esel ging hin zum Pferde und das Pferd lief herbei zum Löwen.

Der Diener, der Herr; der Herr gab dem Diener und der Diener gab's zurück dem Herrn.

Die Mutter sagte der Tochter, die Tochter sagte der Schwester, und die Schwester antwortete der Mutter.

Der Hund, der Hase, der Wald; der Hund näherte sich dem Hasen, der Hase lief dem Walde zu.

הַצִּיד קָרָא אֶל הַכֶּלֶב , וְהַכֶּלֶב יָשָׁב אֶל הַצִּיד .

מספר רבים

אֲדוֹנִים , בָּתִּים , לֹאדוֹגֵי־הַבָּתִּים , לְבַתֵּי הָאֲדוֹנִים ;

אֲחִים , מַלְכִים , לְאֲחֵי הַמַּלְכִים ; מַלְכוֹת , מְצָרִים ; לְמַלְכוֹת
מְצָרִים ;

זָאֲבִים , שִׁוּוֹת ; הַזָּאֲבִים בָּאוּ אֶל הַשִּׁוּוֹת , הַשִּׁוּוֹת בָּאוּ אֶל
הַזָּאֲבִים ;

אֲרֻזוֹת , סוּסִים , הַמּוֹרִים ; הָאֲרֻזוֹת אָמְרוּ אֶל הַחֲמוּרִים ,
הַחֲמוּרִים נִגְיָשׁוּ אֶל הַסּוּסִים , הַסּוּסִים רָצוּ אֶל הָאֲרֻזוֹת ;

מְשֻׁרְתִים , אֲדוֹנִים ; הָאֲדוֹנִים נָתְנוּ לְהַמְשֻׁרְתִים (לְמִשְׁרָתִים) ,
וְהַמְשֻׁרְתִים הִשִּׁיבוּ לְהָאֲדוֹנִים (לְאֲדוֹנִים) ;

הָאֲמוֹת אָמְרוּ לְבָנוֹת , וְהַבָּנוֹת אָמְרוּ לְאֲחֵיוֹתֵיהֶן , וְאֲחֵיוֹתֵיהֶן
הִשִּׁיבוּ לְאֲמוֹתֵיהֶן ;

בָּלָבִים , אֲרַנְבוֹת , יַעֲרִים , צִידִים ; הַבָּלָבִים קָרְבוּ אֶל
הָאֲרַנְבוֹת , הָאֲרַנְבוֹת בָּרְחוּ אֶל הַיַּעֲרִים , הַצִּידִים קָרְאוּ
אֶל הַבָּלָבִים , וְהַבָּלָבִים שָׁבוּ אֶל הַצִּידִים ;

3.

הַחֲפֹלֵל לֵאלֹהִים , כִּפֵּד אֶת הַזֵּרִיקָה , אֶתֵּב אֶת־עַמִּיתָהּ ,
נִשְׂאָ אֶת־מוֹרֵיקָה , וְהָיוּ דָן לְכַף זְכוֹת אֶת־רַעְיָהּ , וְהָטָה בְּמַעֲשֵׂיהָ
אֶת־הַלְמִידָה שִׁיכַבְּדָהּ ; קָנְהָ לָּהּ שָׂדֵהּ , בָּנְהָ לָּהּ בַּיִת , וְאַחַר
הַקַּח לָּהּ אִשָּׁה ; זְכוֹר הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָּהּ וּשְׂכַח אֶת־הַרְעָה
אֲשֶׁר גָּמְלוּהָ ; מִתֵּר לְסִלּוֹחַ לְעַמִּיתָהּ יוֹתֵר מִלַּעֲצָמָהּ ; שָׁמַע
הַכֹּל וְדַבֵּר אֶת־אֵת הָאֲמֶת ; נָחַם אֶת הָאֲבִיוֹנִים , הִגֵּן בְּעַד

Der Jäger rief dem Hunde zu, und der Hund kehrte zurück zum Jäger.

P l u r a l.

Die Wirthe, die Häuser; zu den Wirthen der Häuser, zu den Häusern der Wirthe.

Die Brüder, die Könige; zu den Brüdern der Könige. Die Königinnen, Aegypten. Zu den Königinnen Aegyptens.

Die Wölfe, die Schaaf; die Wölfe kamen zu den Schaafen, die Schaaf kamen zu den Wölfen.

Die Löwen, die Pferde, die Esel; die Löwen sagten zu den Eseln, die Esel gingen zu den Pferden, und die Pferde liefen zu den Löwen.

Die Diener, die Herren; die Herren gaben den Dienern, die Diener gaben zurück den Herren.

Die Mütter sagten den Töchtern, die Töchter sagten den Schwestern, und die Schwestern antworteten den Müttern.

Die Hunde, die Hasen, die Wälder; die Hunde näherten sich den Hasen, die Hasen liefen den Wäldern zu, die Jäger riefen den Hunden zu, und die Hunde kehrten zurück zu den Jägern.

5.

Bete zu Gott, ehre die Eltern, liebe den Nächsten; achte die Lehrer, urtheile von der guten Seite über deinen Gefährten, und bewege durch deine Thaten den Schüler dich zu achten. Kaufe dir ein Feld, baue dir ein Haus, hernach nimm dir ein Weib. Gedenke der dir erwiesenen Wohlthaten und vergiß Beleidigungen. Entschuldige schneller einen Andern als dich selbst. Höre alles, sprich nur die Wahrheit. Tröste die Armen, vertheidige die Wittwen und Waisen, belohne die Gu-

האלמנות והיתומים, וגמל טוב את הישרים, ואז האלהים יגמל אתך (לך) טובה; אהב את המלאכה, ושנא את הרבנות, ואז תמצא מנוח בחיים; שמור את המשפטים, עשה צדקה וחסד, וסלח לאשר חטא לך; טוב לדבר דבר אמת, אבל לפעמים יותר טוב לחשות; הגיש ירך על השדות, ועל גאות הדשא, ודבר חכמה ירך בלבב אנוש; אכן באשר גשם שטף רב, ישחית את הזרע ואת העשב, כן גם הרבות למודים אין יקץ, ילאו את נפש האדם ויטוה מהמטרה הטובה.

4.

על ידי משה יצאו בני ישראל מתחת סבלות מצרים; בעזרת אלהים עשה משה הדבר הנפלא הזה; על ידי יהושע בן נון הובאו אל הארץ הקדושה, ועד שאול נישפטו על ידי הזקנים והשופטים והנביאים. בלחי חמור הבה שמשון אלף פלשתים; אכן בערמת דלילה ובתגלות לבו נפל בידי אויביו. שאול געלה בגבה קומתו, ובנדיבות רוחו, אכן בעתתו אחרי כן רוח הרעה; יהונתן בנו געלה בגבורתו, ברגשות נפשו, וכמו כן גם במהרה לבבו ובאהבתו לכל דבר טוב; באשר נראה מזה שחשקה נפשו ברוד אף נגד רצון אביו.

5.

מספר יחיד

בעיר, בכפר; על החר, על העץ; אצל האם, אצל האב, אצל האח, אצל האחות; מהמלך, מהמורה, מהיונה, מהנשר; בקבר, בחשך (באפלה).

ten, — und Gott wird dich belohnen. Liebe die Arbeit, hasse den Stolz, dann wirst du Ruhe im Leben finden. Beobachte die Gesetze, gib Almosen, verzeihe denen, die dich beleidigt. Die Wahrheit zu sprechen ist gut, aber bisweilen ist schweigen besser. Der Regen tränkt die Felder und Wiesen, und ein belehrendes Wort durchdringt das menschliche Herz; aber wie überflüssiger Regen Saaten und Pflanzen verderbt; ebenso ermüdet eine übermäßige Belehrung die menschliche Seele, und lenkt sie vom guten Ziele ab.

4.

Die Isracliten wurden durch Moses vom Aegyptischen Joche befreit; mit der Hülfe Gottes vollführte Moses diese Wunderthat. Durch Josua, Sohn Nuns, wurden sie ins gelobte Land eingeführt, und bis Saul wurden sie von den Ältesten regiert, von Richtern und Propheten. Mit einem Eselskinnbacken erschlug Simson tausend Philister; doch durch den Betrug der Delila und durch seine Offenherzigkeit gerieth er zuletzt in die Hände seiner Feinde. Saul zeichnete sich aus durch seinen hohen Wuchs und durch seine erhabene Seele, doch litt er in der Folge an Anfällen von Geistesverwirrung. Jonathan, sein Sohn, zeichnete sich ebenso aus durch Tapferkeit und Edelmut der Seele, als durch Reinheit des Herzens und Liebe zu allem Schönen; dieses wird dadurch bewiesen, daß er mit David Freundschaft anknüpfte, sogar wider den Willen seines Vaters.

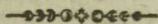
5.

S i n g u l a r.

In der Stadt, in dem Dorfe; auf dem Berge, auf dem Baume. Bei der Mutter, bei dem Vater, bei dem Bruder, bei der Schwester, Von dem Könige, von dem Adler, im Grabe, im Dunkeln, (im Finstern).

מספר רבים

בְּעָרִים, בְּכַפְרִים; עַל הַתְּהָרִים, עַל הָעֵצִים; אֶצֶל
הָאֲמוֹת, אֶצֶל הָאֲבוֹת, אֶצֶל הָאֲחִים, אֶצֶל הָאֲחִיזוֹת;
מִהַמְּלָכִים, מִהַמְּזוֹרִים, מִהַיּוֹנִים, מִהַנְּשָׂרִים; בְּקַבְרִים,
בְּמִים, בְּנֶתֶר, בְּדָם, בְּמִרְאֵה; בְּנֶהָרִים, בְּמִרְאוֹת; עָלֵי,
עָלֶיךָ, עָלַי, עָלֶיהָ, עָלַי, עָלֶיהָ, עָלֵינוּ, עָלֵיכֶם, עָלֵיהֶם
(עָלֵיהֶן); מִכָּל, מִזֶּה, — בְּמָה? בְּבִקְבוֹק, בְּאַרְגָּז, בִּסְפָר;
בְּבִקְפוּקִים, בְּאַרְגָּזִים, בְּסַפְרִים; בְּאַרְץ רוֹסִיא, בְּאַרְץ
צְרַפֶּת; עַל הַר צִיּוֹן; בְּחַיִּים, בְּמוֹרֵת, בְּרַעֲיוֹנוֹת; אַחֲרֵי
הַיּוֹלֵד, אַחֲרֵי מוֹת, אַחֲרֵי שׁוּב, אַחֲרֵי לְמוֹד.

דוגמאות לשם עצם

1.

מספר רבים

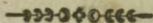
שְׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
פִּיל, הַפִּיל,
שְׁל שְׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
שְׁל פִּיל, הַפִּיל,
אֶל הַשְּׁנֵהֶב, לַשְּׁנֵהֶב,
אֶל הַפִּיל, לַפִּיל,
אֶת הַשְּׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
אֶת הַפִּיל, הַפִּיל,
בְּשְׁנֵהֶב, עַל יַדֵּי הַשְּׁנֵהֶב,
בְּפִיל, עַל יַדֵּי הַפִּיל,
אֶצֶל, מִן הַשְּׁנֵהֶב,
אֶצֶל, מִן הַפִּיל,

מספר יחיד

שְׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
פִּיל, הַפִּיל,
שְׁל שְׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
שְׁל פִּיל, הַפִּיל,
אֶל שְׁנֵהֶב, לַשְּׁנֵהֶב,
אֶל הַפִּיל, לַפִּיל,
אֶת הַשְּׁנֵהֶב, הַשְּׁנֵהֶב,
אֶת הַפִּיל, הַפִּיל,
בְּשְׁנֵהֶב, עַל יַדֵּי הַשְּׁנֵהֶב,
בְּפִיל, עַל יַדֵּי הַפִּיל,
אֶצֶל, מִן הַשְּׁנֵהֶב,
אֶצֶל, מִן הַפִּיל,

P l u r a l.

In den Städten, in den Dörfern, auf den Bergen, auf den Bäumen. Bei den Müttern, bei den Vätern, bei den Brüdern, bei den Schwestern. Von den Königen, von den Lehrern, von den Tauben, von den Adlern. In den Gräbern, im Wasser, im Fluß, im Blute, im Spiegel; in den Flüssen, in den Spiegeln. Auf mir, auf dir, auf ihm, auf ihr; auf uns, auf euch, auf ihnen; von Allem, von Diesem. Worin? in der Flasche, im Kasten, im Buche; in den Flaschen, in den Kästen, in den Büchern. In Rußland, in Frankreich. Auf dem Berge Zion. Im Leben, im Tode, in den Gedanken. Nach der Geburt, nach dem Tode, nach der Rückkehr, nach der Erlernung.

B e i s p i e l e.

1.

Singular oder Einheit.

Plural, oder Mehrheit.

der Elephant,
des Elephanten,
dem Elephanten,
den Elephanten,
durch den Elephanten,
bei, von dem Elephanten,

die Elephanten,
der Elephanten,
den Elephanten,
die Elephanten,
durch die Elephanten,
bei, von den Elephanten.

2.

מספר יחיד

שֶׁלַחַן , הַיְשָׁלַחַן ,
שֶׁל הַיְשָׁלַחַן , הַיְשָׁלַחַן ,
אֶל הַיְשָׁלַחַן , לַיְשָׁלַחַן ,
אֶת הַיְשָׁלַחַן , הַיְשָׁלַחַן ,
בַּיְשָׁלַחַן , עִם הַיְשָׁלַחַן , בַּיְשָׁלַחַן ,
עַל הַיְשָׁלַחַן , מִהַיְשָׁלַחַן ,

מספר רבים

שֶׁלַחָנוֹת , הַיְשָׁלַחָנוֹת ,
שֶׁל הַיְשָׁלַחָנוֹת , הַיְשָׁלַחָנוֹת ,
אֶל הַיְשָׁלַחָנוֹת , לַיְשָׁלַחָנוֹת ,
אֶת הַיְשָׁלַחָנוֹת , הַיְשָׁלַחָנוֹת ,
בַּיְשָׁלַחָנוֹת , עִם הַיְשָׁלַחָנוֹת , בַּיְשָׁלַחָנוֹת ,
עַל הַיְשָׁלַחָנוֹת , מִהַיְשָׁלַחָנוֹת ,

3.

מספר יחיד

מֶלֶךְ , הַמֶּלֶךְ ,
שֶׁל מֶלֶךְ , הַמֶּלֶךְ ,
אֶל מֶלֶךְ , לַמֶּלֶךְ ,
אֶת הַמֶּלֶךְ , הַמֶּלֶךְ ,
בַּמֶּלֶךְ , עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ ,
עִם מֶלֶךְ , אֶצֶל הַמֶּלֶךְ ,
מִהַמֶּלֶךְ , מִן הַמֶּלֶךְ ,

מספר רבים

מְלָכִים , הַמְּלָכִים ,
שֶׁל מְלָכִים , הַמְּלָכִים ,
אֶל מְלָכִים , הַמְּלָכִים , לַמְּלָכִים ,
אֶת הַמְּלָכִים , הַמְּלָכִים ,
בַּמְּלָכִים , עַל יְדֵי הַמְּלָכִים ,
עִם מְלָכִים , אֶצֶל מְלָכִים ,
מִהַמְּלָכִים , מִן מְלָכִים .

4.

מספר יחיד

יְתֵד , הַיְתֵד ,
שֶׁל יְתֵד , הַיְתֵד ,
אֶל יְתֵד , לְיְתֵד , לְיְתֵד ,
אֶת הַיְתֵד , הַיְתֵד ,
בְּיְתֵד , עִם יְתֵד ,
עַל הַיְתֵד , מִהַיְתֵד ,
מִן הַיְתֵד ,

מספר רבים

יְתֵדוֹת , הַיְתֵדוֹת ,
שֶׁל יְתֵדוֹת , הַיְתֵדוֹת ,
אֶל יְתֵדוֹת , לְיְתֵדוֹת ,
אֶת הַיְתֵדוֹת , הַיְתֵדוֹת ,
בְּיְתֵדוֹת , עִם יְתֵדוֹת ,
עַל הַיְתֵדוֹת , מִהַיְתֵדוֹת ,
מִן הַיְתֵדוֹת .

2.

Singular.

der Tisch,
des Tisches,
dem Tische,
den Tisch,
durch den Tisch,
auf, von dem Tische,

Plural.

die Tische,
der Tische,
den Tischen,
die Tische,
durch die Tische,
auf, von den Tischen.

3.

Singular.

der Kaiser,
des Kaisers,
dem Kaiser,
den Kaiser,
durch den Kaiser,
bei, von dem Kaiser,

Plural.

die Kaiser,
der Kaiser,
den Kaisern,
die Kaiser,
durch die Kaiser,
bei, von den Kaisern.

4.

Singular.

der Nagel,
des Nagels,
dem Nagel,
den Nagel,
mit dem Nagel,
von dem Nagel,

Plural.

die Nägel,
der Nägel,
den Nägeln,
die Nägel,
mit den Nägeln,
von den Nägeln.

5.

מספר יהיד

מספר רבים

שר-האוצר, נאמן, גזבר, סכן,	שרי = אוצר = האוצר,
של שר האוצר	של שרי = אוצר = האוצר,
אל שר האוצר, לשר האוצר	אל שרי = אוצר = האוצר,
את שר האוצר, שר האוצר,	את שרי = אוצר = האוצר,
בשר = על ידי = שר-האוצר,	בשרי = על ידי שרי = אוצר, ה-
אצל = מן = שר האוצר,	אצל = מן = שרי = אוצר,
מישר האוצר,	מישרי אוצר,

6.

מספר יחיד

מספר רבים

נשר, הנשר,	נשרים, הנשרים,
של נשר, הנשר,	של נשרים, הנשרים
אל נשר, לנשר,	אל נשרים, הנשרים,
את הנשר,	את הנשרים,
בנשר, על ידי הנשר,	בנשרים, על ידי נשרים,
מהנשר, מן הנשר,	מנשרים, מהנשרים, מן נשרים
אצל הנשר,	אצל הנשרים.

7.

מספר יחיד

מספר רבים

יום, היום,	ימים, הימים,
של יום, היום,	של ימים, הימים,
אל יום, ליום,	אל ימים, לימים,
את היום,	את הימים, הימים,
ביום, ביום,	בימים, בימים,
מיום, מהיום,	מימים, מן הימים

5.

Singular.

der Rentmeister,
des Rentmeisters,
dem Rentmeister,
den Rentmeister,
durch den Rentmeister,
bei dem Rentmeister,

Plural.

die Rentmeister,
der Rentmeister,
den Rentmeistern,
die Rentmeister,
durch die Rentmeister,
bei den Rentmeistern.

6.

Singular.

der Adler,
des Adlers,
dem Adler,
den Adler,
in dem Adler,
von dem Adler,

Plural.

die Adler,
der Adler,
den Adlern,
die Adler,
in den Adlern,
von den Adlern..

Singular.

der Tag,
des Tages,
dem Tage,
den Tag,
in dem Tage,
von dem Tage.

Plural.

die Tage,
der Tage,
den Tagen,
die Tagen,
in den Tagen,
von den Tagen.

8.

מספר יחיד

גֹּזֵר, הַגֹּזֵר,
שֶׁל גֹּזֵר, הַגֹּזֵר,
אֶל גֹּזֵר, הַגֹּזֵר,
אֶת הַגֹּזֵר,
עִם הַגֹּזֵר,

מספר רבים

גֹּרְנוֹת, הַגֹּרְנוֹת,
שֶׁל גֹּרְנוֹת, הַגֹּרְנוֹת,
אֶל גֹּרְנוֹת, הַגֹּרְנוֹת,
אֶת הַגֹּרְנוֹת,
עִם הַגֹּרְנוֹת, בַּגֹּרְנוֹת,
בַּגֹּזֵר, בְּתוֹךְ הַגֹּזֵר, מִן הַגֹּזֵר, בְּתוֹךְ הַגֹּרְנוֹת, מִן הַגֹּרְנוֹת,

9.

מספר יחיד

יֶלֶד, הַיֶּלֶד,
שֶׁל הַיֶּלֶד, הַיֶּלֶד,
אֶל הַיֶּלֶד, לַיֶּלֶד,
אֶת הַיֶּלֶד,
בַּיֶּלֶד, עִם, עַל יְדֵי הַיֶּלֶד,
מֵהַיֶּלֶד, מִן הַיֶּלֶד,

מספר רבים

יְלָדִים, הַיְלָדִים,
שֶׁל הַיְלָדִים, הַיְלָדִים,
אֶל יְלָדִים, הַיְלָדִים,
אֶת הַיְלָדִים,
בַּיְלָדִים, עִם, עַל יְדֵי הַיְלָדִים,
מֵהַיְלָדִים, מִן הַיְלָדִים,

10.

מספר יחיד

זְמִיר, זְמִיר הַלַּיִל,
שֶׁל זְמִיר הַלַּיִל,
אֶל זְמִיר הַלַּיִל,
אֶת זְמִיר הַלַּיִל,

מספר רבים

זְמִירֵי הַלַּיִל,
שֶׁל זְמִירֵי הַלַּיִל,
אֶל זְמִירֵי הַלַּיִל,
אֶת זְמִירֵי הַלַּיִל,
בְּזְמִירֵי הַלַּיִל, עִם זְמִירֵי הַלַּיִל,
עַל יְדֵי זְמִירֵי הַלַּיִל,
מִזְמִירֵי הַלַּיִל, מִן זְמִירֵי הַלַּיִל,
אֶצֶל זְמִירֵי הַלַּיִל,

8.

Singular.

die Scheune,
der Scheune,
der Scheune,
die Scheune,
mit der Scheune,
in der Scheune,

Plural.

die Scheunen,
der Scheunen,
den Scheunen,
die Scheunen,
mit den Scheunen,
in den Scheunen,

9.

Singular.

daß Kind,
deß Kindes,
dem Kinde,
daß Kind,
durch daß Kind,
von dem Kinde.

Plural.

die Kinder,
der Kinder,
den Kindern,
die Kinder,
durch die Kinder,
von den Kindern.

10.

Singular.

die Nachtigall,
der Nachtigall,
der Nachtigall,
die Nachtigall,
mit der Nachtigall,
bei der Nachtigall.

Plural.

die Nachtigallen,
der Nachtigallen,
den Nachtigallen,
die Nachtigallen,
mit den Nachtigallen,
bei den Nachtigallen.

41.

מספר רבים

חֲרָבוֹת, הַחֲרָבוֹת,
 שֶׁל חֲרָבוֹת, הַחֲרָבוֹת,
 אֶל חֲרָבוֹת, לְהַחֲרָבוֹת,
 אֶת הַחֲרָבוֹת, הַחֲרָבוֹת,
 בְּחֲרָבוֹת עִם חֲרָבוֹת, הַחֲרָבוֹת,
 מִהַחֲרָב, מִן עַל יְדֵי הַחֲרָב,
 הַחֲרָבוֹת, בְּחֲרָבוֹת.

מספר יחיד

חָרֵב, הַחָרֵב,
 שֶׁל חָרֵב, הַחָרֵב,
 אֶל חָרֵב, הַחָרֵב,
 אֶת הַחָרֵב, הַחָרֵב,
 בְּחָרֵב, עִם חָרֵב, הַחָרֵב,
 מִהַחָרֵב, מִן עַל יְדֵי הַחָרֵב,

42.

מספר רבים

יְעָרִים, הַיְעָרִים,
 שֶׁל הַיְעָרִים, הַיְעָרִים,
 אֶל הַיְעָרִים, לְיְעָרִים,
 אֶת הַיְעָרִים,
 בְּיְעָרִים, עִם עַל יְדֵי הַיְעָרִים,
 מִהַיְעָרִים, מִן הַיְעָרִים.

מספר יחיד

יַעַר, הַיַּעַר,
 שֶׁל הַיַּעַר, הַיַּעַר,
 אֶל הַיַּעַר, לְיַעַר,
 אֶת הַיַּעַר,
 בְּיַעַר, עִם עַל יְדֵי הַיַּעַר,
 מִהַיַּעַר מִן הַיַּעַר,

43.

מספר רבים

הַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל,
 שֶׁל הַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל,
 אֶל הַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל,
 אֶת הַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל,
 בְּהַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל,
 מִהַרְבֵּה מִיְנֵי חוֹל.

מספר יחיד

חוֹל, הַחוֹל,
 שֶׁל הַחוֹל,
 אֶל הַחוֹל,
 אֶת הַחוֹל,
 בְּחוֹל,
 מִחוֹל, מִן חוֹל,

11.

Singular.

das Schwert,
 des Schwertes,
 dem Schwerte,
 das Schwert,
 mit dem Schwerte,
 von dem Schwerte.

Plural.

die Schwerter,
 der Schwerter,
 den Schwertern,
 die Schwerter,
 mit den Schwertern,
 bei den Schwertern.

12.

Singular.

der Wald,
 des Waldes,
 dem Walde,
 den Wald,
 mit dem Walde,
 von dem Walde,

Plural.

die Wälder,
 der Wälder,
 den Wäldern,
 die Wälder,
 mit den Wäldern,
 von den Wäldern,

13.

Singular.

der Sand,
 des Sandes,
 dem Sande,
 den Sand,
 mit dem Sande,
 von dem Sande,

Plural.

die Sandarten,
 der Sandarten,
 den Sandarten,
 die Sandarten,
 mit den Sandarten,
 von den Sandarten.

14.

מספר רבים	מספר יחיד
מיני ציבִיא ,	צִבִיא , (עֲשִׂבִי רְפוּאָה) ,
שֶׁל מִינֵי צִבִיא ,	שֶׁל צִבִיא ,
אֶל מִינֵי צִבִיא ,	אֶל הַצִּיבִיא ,
אֶת מִינֵי הַצִּיבִיא ,	אֶת הַצִּיבִיא ,
בְּמִינֵי הַצִּיבִיא ,	בְּצִיבִיא , עַל יְדֵי הַצִּיבִיא ,
מִמִּינֵי הַצִּיבִיא .	מִן הַצִּיבִיא ,

15.

מספר רבים	מספר יחיד
אִיִּים , הָאִיִּים ,	אִי , הָאִי ,
שֶׁל הָאִיִּים , הָאִיִּים ,	שֶׁל הָאִי ,
אֶל הָאִיִּים ,	אֶל הָאִי ,
אֶת הָאִיִּים ,	אֶת הָאִי ,
בְּאִיִּים , עַל יְדֵי הָאִיִּים ,	בְּאִי , עַל יְדֵי הָאִי ,
עַל הָאִיִּים , מֵהָאִיִּים .	עַל הָאִי , בְּאִי ,

16.

מספר רבים	מספר יחיד
קָרְנִים , הַקָּרְנִים ,	קָרֵן , הַקָּרֵן ,
שֶׁל הַקָּרְנִים , קָרְנִים ,	שֶׁל קָרֵן , הַקָּרֵן ,
אֶל הַקָּרְנִים ,	אֶל הַקָּרֵן ,
אֶת הַקָּרְנִים ,	אֶת הַקָּרֵן ,
בְּקָרְנִים ,	בְּקָרֵן , עַל יְדֵי הַקָּרֵן ,
עַל הַקָּרְנִים ,	עַל קָרֵן , עַל הַקָּרֵן ,

14.

Singular.

der Thee,
des Thees,
dem Thee,
den Thee,
durch den Thee,
von dem Thee.

Plural.

die Theesorten,
der Theesorten,
den Theesorten,
die Theesorten,
durch die Theesorten,
von den Theesorten.

15.

Singular.

die Insel,
der Insel,
der Insel,
die Insel,
durch die Insel,
auf der Insel,

Plural.

die Inseln,
der Inseln,
den Inseln,
die Inseln,
mit den Inseln,
auf den Inseln,

16.

Singular.

das Horn,
des Horns,
dem Horn,
das Horn,
mit dem Horn,
auf dem Horn.

Plural.

die Hörner,
der Hörner,
den Hörnern,
die Hörner,
mit den Hörnern,
auf den Hörnern.

17.

מספר רבים

מספר יחיד

רעים ,	רע ;
של הרעים ,	של הרע , הרע ,
אל הרעים ,	אל רע , לרע ,
את הרעים ,	את הרע ,
עם , על ידי רעים , הרעים ,	עם , על ידי רע , הרע ,
מהרעים , מן הרעים , מן הרעים .	מהרע , מן הרע , מן רע ,

18.

מספר רבים

מספר יחיד

נְסִיכִים , הנְסִיכִים ,	נְסִיךְ , הנְסִיךְ ,
של הנְסִיכִים ,	של הנְסִיךְ ,
אל הנְסִיכִים ,	אל הנְסִיךְ ,
את הנְסִיכִים ,	את הנְסִיךְ ,
על ידי הנְסִיכִים , בְּנְסִיכִים ,	על ידי הנְסִיךְ , בְּנְסִיךְ ,
מִן הנְסִיכִים , מְנְסִיכִים .	מִן הנְסִיךְ , מְהַנְסִיךְ ,

19.

מספר רבים

מספר יחיד

אין }	דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,
	של דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,
	אל דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,
	את דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,
	בְּדְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל , על ידי
	דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,
	בְּתוֹךְ דְּבִישׁ קָנָה מִבְּשָׁל ,

17.

Singular.

der Freund,
des Freundes,
dem Freunde,
den Freund,
mit dem Freunde,
von dem Freunde.

Plural.

die Freunde,
der Freunde,
den Freunden,
die Freunde,
mit den Freunden,
von den Freunden,

18.

Singular.

der Fürst,
des Fürsten,
dem Fürsten,
den Fürsten,
mit dem Fürsten,
von dem Fürsten,

Plural.

die Fürsten,
der Fürsten,
den Fürsten,
die Fürsten,
mit den Fürsten,
von den Fürsten.

19.

Singular.

der Zucker,
des Zuckers,
dem Zucker,
den Zucker,
mit dem Zucker,
von dem Zucker.

Plural.

}
Fehlt.

20.

מספר רבים

נָשִׁים ,
 שָׁל הַנְּשִׁים ,
 אֶל הַנְּשִׁים ,
 אֶת הַנְּשִׁים ,
 עַל יְדֵי הַנְּשִׁים , עִם הַנְּשִׁים ,
 מִהַנְּשִׁים , מִן הַנְּשִׁים ,

מספר יחיד

אִשָּׁה , הָאִשָּׁה ,
 שָׁל הָאִשָּׁה , הָאִשָּׁה ,
 אֶל הָאִשָּׁה ,
 אֶת הָאִשָּׁה ,
 עַל יְדֵי אִשָּׁה ,
 מִהָאִשָּׁה , מִן הָאִשָּׁה ,

21.

מספר רבים

גָּלִים , הַגָּלִים ,
 שָׁל גָּלִים , הַגָּלִים ,
 אֶל גָּלִים , הַגָּלִים ,
 אֶת הַגָּלִים , הַגָּלִים ,
 עַל יְדֵי הַגָּלִים , בַּגָּלִים ,
 מִן הַגָּלִים , הַגָּלִים ,

מספר יחיד

גַּל , הַגַּל ,
 שָׁל גַּל , הַגַּל ,
 אֶל גַּל , הַגַּל ,
 אֶת הַגַּל , הַגַּל ,
 עִם הַגַּל , בַּגַּל ,
 מִן הַגַּל , מִהַגַּל ,

22.

מספר רבים

יָדִים , הַיָּדִים ,
 שָׁל הַיָּדִים ,
 אֶל הַיָּדִים ,
 אֶת הַיָּדִים ,
 בְּהַיָּדִים ,
 מִן הַיָּדִים ,

מספר יחיד

יָד , הַיָּד ,
 שָׁל יָד , הַיָּד (כְּתַב־יָד) ,
 אֶל יָד , הַיָּד ,
 אֶת הַיָּד , הַיָּד ,
 בְּיָד , בַּיָּד ,
 מִיָּד , מִיָּד ,

II.

20.

Singular.

die Frau,
der Frau,
der Frau,
die Frau,
mit der Frau,
von der Frau,

Plural.

die Frauen,
der Frauen,
den Frauen,
die Frauen,
mit den Frauen,
von den Frauen,

21.

Singular.

die Woge,
der Woge,
der Woge,
die Woge,
mit der Woge,
von der Woge,

Plural.

die Wogen,
der Wogen,
den Wogen,
die Wogen,
mit den Wogen,
von den Wogen,

22.

Singular.

die Hand,
der Hand,
der Hand,
die Hand,
mit der Hand,
von der Hand,

Plural.

die Hände,
der Hände,
den Händen,
die Hände,
mit den Händen,
von den Händen,

23.

מספר יחיד

מספר רבים

אֲבֵטִיחַ ,	אֲבֵטִיחִים , הָאֲבֵטִיחִים ,
שֶׁל אֲבֵטִיחַ ,	שֶׁל אֲבֵטִיחִים , הָאֲבֵטִיחִים ,
אֶל אֲבֵטִיחַ , לְאֲבֵטִיחַ ,	אֶל אֲבֵטִיחִים , הָאֲבֵטִיחִים ,
אֶת הָאֲבֵטִיחַ ,	אֶת הָאֲבֵטִיחִים , הָאֲבֵטִיחִים ,
בְּאֲבֵטִיחַ ,	בְּאֲבֵטִיחִים , בְּאֲבֵטִיחִים ,
מֵאֲבֵטִיחַ ,	מִן הָאֲבֵטִיחִים , מֵהָאֲבֵטִיחִים ,

24.

מספר יחיד

מספר רבים

גְּבִירָה , גְּבִירָת , הַגְּבִירָה ,	גְּבִירוֹת , הַגְּבִירוֹת ,
שֶׁל גְּבִירָה , הַגְּבִירָה ,	שֶׁל גְּבִירוֹת , הַגְּבִירוֹת ,
אֶל גְּבִירָה , הַגְּבִירָה ,	אֶל גְּבִירוֹת , הַגְּבִירוֹת ,
אֶת הַגְּבִירָה , הַגְּבִירָה ,	אֶת הַגְּבִירוֹת ,
עַל יְדֵי גְבִירָה , הַגְּבִירָה ,	עַל יְדֵי גְבִירוֹת , הַגְּבִירוֹת ,
מִן גְּבִירָה , מִן גְּבִירוֹת , מֵהַגְּבִירָה ,	מִן גְּבִירוֹת , מִן גְּבִירוֹת , מֵהַגְּבִירוֹת , מֵהַגְּבִירוֹת ,

25.

מספר יחיד

מספר רבים

מְדַבֵּר , הַמְדַבֵּר ,	מְדַבְּרוֹת , הַמְדַבְּרוֹת ,
שֶׁל מְדַבֵּר (נְאוֹת מְדַבֵּר) ,	שֶׁל מְדַבְּרוֹת , הַמְדַבְּרוֹת ,
אֶל מְדַבֵּר , הַמְדַבֵּר ,	אֶל מְדַבְּרוֹת , הַמְדַבְּרוֹת ,
אֶת הַמְדַבֵּר , הַמְדַבֵּר ,	אֶת הַמְדַבְּרוֹת , הַמְדַבְּרוֹת ,
בְּמְדַבֵּר , בְּמְדַבֵּר ,	בְּמְדַבְּרוֹת , בְּמְדַבְּרוֹת ,
מִן הַמְדַבֵּר , מֵהַמְדַבֵּר ,	מִן מְדַבְּרוֹת , מֵהַמְדַבְּרוֹת ,

23.

Singular.

die Melone,
der Melone,
der Melone,
die Melone,
mit der Melone,
von der Melone,

Plural.

die Melonen,
der Melonen,
den Melonen,
die Melonen,
mit den Melonen,
von den Melonen,

24.

Singular:

die Kaiserin,
der Kaiserin,
der Kaiserin,
die Kaiserin,
mit der Kaiserin,
von der Kaiserin,

Plural.

die Kaiserinnen,
der Kaiserinnen,
den Kaiserinnen,
die Kaiserinnen,
mit den Kaiserinnen,
von den Kaiserinnen.

25.

Singular.

die Wüste,
der Wüste,
der Wüste,
die Wüste,
mit der Wüste,
von der Wüste,

Plural.

die Wüsten,
der Wüsten,
den Wüsten,
die Wüsten,
mit den Wüsten,
von den Wüsten,

26.

מספר יחיד

מספר רבים

עֵצִים , גָּרָם , הָעֵצִים , הַגָּרָם ,	עֵצִמוֹת , הָעֵצִמוֹת ,
שֶׁל עֵצִים , הָעֵצִים ,	שֶׁל עֵצִמוֹת , הָעֵצִמוֹת ,
אֶל עֵצִים , הָעֵצִים ,	אֶל עֵצִמוֹת , הָעֵצִמוֹת ,
אֶת הָעֵצִים , הָעֵצִים ,	אֶת הָעֵצִמוֹת , הָעֵצִמוֹת ,
בְּעֵצִים , בְּעֵצִים ,	בְּעֵצִמוֹת , בְּעֵצִמוֹת ,
מִן עֵצִים , מֵעֵצִים , מִהָעֵצִים ,	מִן הָעֵצִמוֹת , מִהָעֵצִמוֹת ,

27.

מספר יחיד

מספר רבים

סוּם , הַסּוּם ,	סוּסִים , הַסּוּסִים ,
שֶׁל הַסּוּם (מְרוּצַת הַסּוּם) ,	שֶׁל סוּסִים , הַסּוּסִים ,
אֶל סוּם , הַסּוּם ,	אֶל סוּסִים , הַסּוּסִים ,
אֶת הַסּוּם , הַסּוּם ,	אֶת הַסּוּסִים ,
בְּסוּם , בְּסוּם ,	בְּסוּסִים , בְּסוּסִים ,
מִן הַסּוּם , מִסּוּם , מִהַסּוּם ,	מִן סוּסִים , מִהַסּוּסִים .

28.

מספר יחיד

מספר רבים

מַמְלָכָה , מְמִשְׁלָה ,	מַמְלָכוֹת , הַמְּמַלְכוֹת , מְמִשְׁלוֹת
שֶׁל הַמְּמַלְכָה ,	שֶׁל מַמְלָכוֹת , הַמְּמַלְכוֹת ,
אֶל מַמְלָכָה , הַמְּמַלְכָה ,	אֶל מַמְלָכוֹת , הַמְּמַלְכוֹת ,
אֶת הַמְּמַלְכָה , הַמְּמַלְכָה ,	אֶת הַמְּמַלְכוֹת , הַמְּמַלְכוֹת ,
בְּמַמְלָכָה , בְּמַמְלָכָה ,	בְּמַמְלָכוֹת , בְּמַמְלָכוֹת ,
מִן הַמְּמַלְכָה ,	מִן הַמְּמַלְכוֹת ,

26.

Singular.

der Knochen,
des Knochens,
dem Knochen,
den Knochen,
mit dem Knochen,
von dem Knochen.

Plural.

die Knochen,
der Knochen,
den Knochen,
die Knochen,
mit den Knochen,
von den Knochen,

27.

Singular.

das Pferd,
des Pferdes,
dem Pferde,
das Pferd,
mit dem Pferde,
von dem Pferde,

Plural.

die Pferde,
der Pferde,
den Pferden,
die Pferde,
mit den Pferden,
von den Pferden.

28.

Singular.

das Reich,
des Reiches,
dem Reiche,
das Reich,
mit dem Reiche,
von dem Reiche.

Plural.

die Reiche,
der Reiche,
den Reichen,
die Reiche,
mit den Reichen,
von den Reichen.

29.

מספר רבים

אָמֹת,
שֶׁל אָמֹת,
אֶל הָאֲמֹת,
אֶת הָאֲמֹת,
בְּאֲמֹת,
מֵאֲמֹת,

מספר יחיד

אֵם, הָאֵם,
שֶׁל אֵם, הָאֵם,
אֶל אֵם, לָאֵם, לְהָאֵם,
אֶת הָאֵם, הָאֵם,
בְּאֵם,
מֵאֵם, מִהָאֵם,

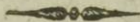
30.

מספר רבים

בָּנוֹת, הַבָּנוֹת,
שֶׁל בָּנוֹת, הַבָּנוֹת,
אֶל הַבָּנוֹת, לַבָּנוֹת,
אֶת הַבָּנוֹת, הַבָּנוֹת,
בְּבָנוֹת,
מִבָּנוֹת, מִהַבָּנוֹת,

מספר יחיד

בַּת, הַבַּת,
שֶׁל בַּת, הַבַּת,
אֶל בַּת, לְבַת, הַבַּת,
אֶת הַבַּת, הַבַּת,
בְּבַת, בַּבַּת,
מִבַּת, מִהַבַּת,

29.

Singular.

die Mutter,
der Mutter,
der Mutter,
die Mutter,
mit der Mutter,
von der Mutter.

Plural.

die Mütter,
der Mütter,
den Müttern,
die Mütter,
mit den Müttern,
von den Müttern,

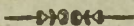
30.

Singular.

die Tochter,
der Tochter,
der Tochter,
die Tochter,
mit der Tochter,
von der Tochter,

Plural.

die Töchter,
der Töchter,
den Töchtern,
die Töchter,
mit den Töchtern,
von den Töchtern,

III.

51.

מספר רבים

מראות, הראי, המראות, הראי,
 של מראות, המראות,
 אל מראות, המראות,
 את המראות, המראות,
 במראות, במראות,
 מן המראות,

מספר רבים

מראות, ראי, המראות, הראי,
 של מראות, המראות,
 אל מראות, המראות,
 את המראות, המראות,
 במראות, במראות,
 כן המראות,

52.

מספר רבים

גלגלים, אופנים,
 של הגלגלים,
 אל הגלגלים,
 את הגלגלים,
 בגלגלים,
 מהגלגלים,

מספר יחיד

גלגל, אופן,
 של גלגל,
 אל הגלגל,
 את הגלגל,
 בגלגל,
 מהגלגל,

53.

מספר רבים

רגישות הנפש,
 של רגישות הנפש,
 אל רגישות הנפש,
 את רגישות הנפש,
 ברגישות הנפש,
 מרגישות הנפש,

מספר יחיד

רגישת הנפש,
 של רגישת הנפש,
 אל רגישת הנפש,
 את רגישת הנפש,
 ברגישת הנפש,
 מרגישת הנפש,

III.

31.

Singular.

der Spiegel,
des Spiegels,
dem Spiegel,
den Spiegel,
mit dem Spiegel,
von dem Spiegel.

Plural.

die Spiegel,
der Spiegel,
den Spiegeln,
die Spiegel,
mit den Spiegeln,
von den Spiegeln.

32.

Singular.

das Rad,
des Rades,
dem Rade,
das Rad,
mit dem Rade,
von dem Rade,

Plural.

die Räder,
der Räder,
den Rädern,
die Räder,
mit den Rädern,
von den Rädern,

33.

Singular.

das Gefühl,
des Gefühles,
dem Gefühle,
das Gefühl,
durch das, mit dem Gefühl,
von dem Gefühle,

Plural.

die Gefühle.
der Gefühle,
den Gefühlen,
die Gefühle,
durch die Gefühle, mit den ge-
fühlen,
von den Gefühlen,

54.

מספר רבים

שָׁדוֹת, שָׁדוֹת, שָׁדוֹת, שְׁדָמוֹת,
שֶׁל הַשָּׁדוֹת,
אֶל הַשָּׁדוֹת,
אֶת הַשָּׁדוֹת,
בַּשָּׁדוֹת,
מִן הַשָּׁדוֹת,

מספר יחיד

שָׁדָה,
שֶׁל הַשָּׁדָה,
אֶל הַשָּׁדָה,
אֶת הַשָּׁדָה,
בַּשָּׁדָה,
מִן הַשָּׁדָה,

55.

מספר רבים

יָמִים,
שֶׁל הַיָּמִים,
אֶל הַיָּמִים,
אֶת הַיָּמִים,
בַּיָּמִים,
מִן הַיָּמִים,

מספר יחיד

יָם, הַיָּם,
שֶׁל הַיָּם, הַיָּם,
אֶל הַיָּם,
אֶת הַיָּם,
בַּיָּם,
מִן הַיָּם,

56.

מספר רבים

עֲצוֹת, דְּעוֹת,
שֶׁל הָעֲצוֹת,
לְעֲצוֹת,
אֶת הָעֲצוֹת,
בְּעֲצוֹת,
מֵעֲצוֹת,

מספר יחיד

עֲצָה, דְּעָה,
שֶׁל הָעֲצָה,
אֶל הָעֲצָה לְעֲצָה לְעֲצָה,
אֶת הָעֲצָה,
בְּעֲצָה בְּעֲצָה,
מֵעֲצָה מֵעֲצָה,

34.

Singular.

das Feld,
des Feldes,
dem Felde,
das Feld,
mit dem, in dem Felde,
von dem Felde.

Plural.

die Felder,
der Felder,
den Feldern,
die Felder,
mit den, in den Feldern
von den Feldern.

35.

Singular.

das Meer,
des Meeres,
dem Meere,
das Meer,
mit, in dem Meere,
von dem Meere.

Plural.

die Meere,
der Meere,
den Meeren,
die Meere,
mit, in den Meeren,
von den Meeren.

36.

Singular.

die Meinung,
der Meinung,
der Meinung,
die Meinung,
durch die, mit der Meinung,
von der Meinung.

Plural.

die Meinungen,
der Meinungen,
den Meinungen,
die Meinungen,
durch die, mit den Meinungen,
von den Meinungen.

37.

מספר רבים

זמנים, עתים, עתות,
של זמנים, הזמנים,
אל זמנים, הזמנים,
את הזמנים, הזמנים,

בזמנים, בעתים,
מזמנים, מעתים, מהעתים,

מספר יחיד

זמן, עת,
של זמן,
אל זמן,
את הזמן,

בזמן, בעת, בזמן, בעת,
מזמן, מעת, מעת,

38.

מספר רבים

דגלים, הדגלים,
של דגלים, הדגלים,
אל דגלים, הדגלים,
את הדגלים, הדגלים,
בדגלים, בדגלים,
על דגלים, הדגלים,

מספר יחיד

דגל, הדגל,
של דגל,
אל דגל,
את הדגל,
בדגל, בדגל,
על דגל, הדגל,

59.

מספר רבים

שמות, השמות,
של שמות, השמות,
את השמות, השמות,
אל שמות, השמות,
בשמות, בשמות,
משמות, מהשמות,

מספר יחיד

שם, השם,
של שם, השם,
אל שם, לשם, אל השם,
את שם, השם,
בשם, בשם,
מישם, מהשם,

57.

Singular.

die Zeit,
der Zeit,
der Zeit,
die Zeit,
mit der Zeit,
von der Zeit,

Plural.

die Zeiten,
der Zeiten,
den Zeiten,
die Zeiten,
mit den Zeiten,
von den Zeiten.

58.

Singular.

die Fahne,
der Fahne,
der Fahne,
die Fahne,
durch die Fahne,
auf der Fahne,

Plural.

die Fahnen,
der Fahnen,
den Fahnen,
die Fahnen,
durch die Fahnen,
auf den Fahnen,

59.

Singular.

der Name,
des Namens,
dem Namen,
den Namen,
mit dem Namen,
von dem Namen,

Plural.

die Namen,
der Namen,
den Namen,
die Namen,
mit den Namen,
von den Namen,

40.

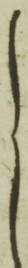
מספר רבים
 שְׁמַיִם, שְׁחָקִים,
 שֶׁל הַשְּׁמַיִם,
 אֶל הַשְּׁמַיִם,
 אֶת הַשְּׁמַיִם,
 בַּשְּׁמַיִם,
 מִן הַשְּׁמַיִם,

מספר יחיד
 רְקִיעַ, שְׁמַיִם, שְׁחָק,
 שֶׁל הַרְקִיעַ,
 אֶל הַרְקִיעַ, לַרְקִיעַ,
 אֶת הַרְקִיעַ,
 בַּרְקִיעַ,
 מִן הַרְקִיעַ,

41.

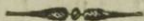
מספר רבים

אֵין

מספר יחיד

הַתּוֹנָה,
 שֶׁל הַתּוֹנָה,
 אֶל הַתּוֹנָה,
 אֶת הַתּוֹנָה,
 בַּתּוֹנָה,
 מִתּוֹנָה,

40.

Singular.

der Himmel,
des Himmels,
dem Himmel,
den Himmel,
mit, in dem Himmel,
vom Himmel.

Plural.

die Himmel,
der Himmel,
den Himmeln,
die Himmel,
mit, in den Himmeln,
von den Himmeln.

41.

Singular.

der Kummer,
des Kummers,
dem Kummer,
den Kummer,
durch den Kummer,
von dem Kummer.

Plural.

} Fehlt.

שמות הגוף

מספר רבים

(מדבר בערו)

אֲנַחְנוּ , אָנוּ ,
 שְׁלָנוּ ,
 לָנוּ , אֵלֵינוּ ,
 אוֹתָנוּ ,
 בָּנוּ ,
 מִמֶּנּוּ ,

(נוכח)

אֲתָם , אִתְּוֹ ,
 שְׁלָכֶם , שְׁלָכֹן ,
 אֵלֵיכֶם , לָכֶם , אֵלֵיכֹן , לָכֹן ,
 אֲתָכֶם , אֲתָכֹן ,
 בָּכֶם , בָּכֹן ,
 מִכֶּם , מִכֹּן ,

(נסתר)

הֵם , הֵן ;
 שְׁלָהֶם , שְׁלָהֵן ,
 לָהֶם , אֵלֵיהֶם , לָהֵן , אֵלֵיהֵן ,
 אוֹתָם , אוֹתָן , אֲתָהֶם , אֲתָהֵן ,
 בָּהֶם , בָּם , בָּהֵן ,
 מֵהֶם , מֵהֵן ,

מספר יחיד

(מדבר בערו)

אֲנִי , אֲנִיכִי ,
 שְׁלִי ,
 לִי , אֵלַי ,
 אוֹתִי ,
 בִּי ,
 מִמֶּנִּי ,

(נוכח)

אֲתָהּ , אֵתָּ ,
 שְׁלָהָּ , שְׁלָהָךְ ,
 לָהּ , לָךְ , אֵלֶיהָ , אֵלֶיךָ ,
 אוֹתָהּ , אוֹתָךְ ,
 בָּהּ , בָּךְ ,
 מִמֶּנָּה , מִמֶּךָ ,

(נסתר)

הוא , היא ,
 שְׁלוֹ , שְׁלָהּ ,
 לוֹ , אֵלָיו , לָהּ , אֵלֶיהָ ,
 אוֹתוֹ , אוֹתָהּ ,
 בוֹ , בָּהּ ,
 מִמֶּנּוּ , מִמֶּנָּה ,

Persönliche Fürwörter.

Singular.

Plural.

Erste Person.

Erste Person.

Ich,

Wir,

Mein,

Unser,

Mir,

Zu uns, uns,

Mich,

Uns,

In mir,

In uns,

Von mir,

Von uns,

Zweite Person.

Zweite Person.

Du,

Ihr,

Dein,

Euer,

Dir,

Zu euch, euch,

Dich,

Euch,

In dir,

In euch,

Von dir,

Von euch,

Dritte Person.

Dritte Person.

Er, sie,

Sie,

Sein, ihr,

Ihre,

Ihm, ihr,

Zu ihnen, ihnen,

Ihn, sie,

Sie,

In ihm, in ihr,

In ihnen,

Von ihm, von ihr,

Von ihnen,

Fragenderweise.

Wer? Was?	Wen? Was?
Wessen?	Mit Wem? mit Was? Womit?
Zu Wem? Wem? zu Was?	Von wem? von Was? Woher?
wozu?	

Niemand,	Wer er sey,
Nichts,	Was es sey,
Jrgend Etwas,	Sey er Wer,
Jrgend Etwas	Sey es Was,

Der Fürwörter stellvertretende Buchstaben.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Singular.

Mein, ihr, sein unser Sohn,	Meine, ihre, seine, unsere
Meines, ihres, seines, unseres	Tochter,
Sohnes,	Mit meiner, ihrer, seiner, un-
Meinem, ihrem, seinem, un-	serer Tochter,
serem Sohne,	Von meiner, ihrer, seiner, un-
Meinen, ihren, seinen, unsern	serer Tochter,
Sohn,	Dein Sohn, Deine Tochter,
Mit meinem, ihrem, seinem,	Deines Sohnes, Deiner Toch-
unserm Sohne,	ter,
Von meinem, ihrem, seinem,	Deinem Sohne, Deiner Toch-
unserm Sohn,	ter,
Meine, ihre, seine, unsere	Deinen Sohn, Deine Tochter,
Tochter,	Mit deinem Sohne, mit deiner
Meiner, ihrer, seiner, unserer	Tochter,
Tochter.	Von deinem Sohne von deiner
Meiner, ihrer, seiner, unse-	Tochter,
rer Tochter.	

מספר רבים

בְּנֵי , בְּנָיו , בְּנוֹתַי , בְּנוֹתָיו ,	בְּנֵיהָ , בְּנֵיהֶם , בְּנוֹתָיו , בְּנוֹתֵיהֶם
אֶל בְּנֵי , אֶל בְּנֵיהֶם , אֶל בְּנוֹתַי , אֶל בְּנוֹתֵיהֶם	אֶל בְּנֵי , אֶל בְּנֵיהֶם , אֶל בְּנוֹתַי , אֶל בְּנוֹתֵיהֶם
אֶת בְּנֵי , אֶת בְּנֵיהֶם , אֶת בְּנוֹתַי , אֶת בְּנוֹתֵיהֶם	אֶת בְּנֵי , אֶת בְּנֵיהֶם , אֶת בְּנוֹתַי , אֶת בְּנוֹתֵיהֶם
בְּבָנַי , בְּבָנֵיהֶם , בְּבָנוֹתַי , בְּבָנוֹתֵיהֶם	בְּבָנַי , בְּבָנֵיהֶם , בְּבָנוֹתַי , בְּבָנוֹתֵיהֶם
מִבְּנֵי , מִבְּנֵיהֶם , מִבְּנוֹתַי , מִבְּנוֹתֵיהֶם	מִבְּנֵי , מִבְּנֵיהֶם , מִבְּנוֹתַי , מִבְּנוֹתֵיהֶם

בְּנֵיכֶם , בְּנֵיכֶן , בְּנוֹתֵיכֶם , בְּנוֹתֵיכֶן	בְּנֵיכֶם , בְּנֵיכֶן , בְּנוֹתֵיכֶם , בְּנוֹתֵיכֶן
אֶל בְּנֵיכֶם , אֶל בְּנֵיכֶן , אֶל בְּנוֹתֵיכֶם , אֶל בְּנוֹתֵיכֶן	אֶל בְּנֵיכֶם , אֶל בְּנֵיכֶן , אֶל בְּנוֹתֵיכֶם , אֶל בְּנוֹתֵיכֶן
אֶת בְּנֵיכֶם , אֶת בְּנֵיכֶן , אֶת בְּנוֹתֵיכֶם , אֶת בְּנוֹתֵיכֶן	אֶת בְּנֵיכֶם , אֶת בְּנֵיכֶן , אֶת בְּנוֹתֵיכֶם , אֶת בְּנוֹתֵיכֶן
בְּבָנֵיכֶם , בְּבָנֵיכֶן , בְּבָנוֹתֵיכֶם , בְּבָנוֹתֵיכֶן	בְּבָנֵיכֶם , בְּבָנֵיכֶן , בְּבָנוֹתֵיכֶם , בְּבָנוֹתֵיכֶן
מִבְּנֵיכֶם , מִבְּנֵיכֶן , מִבְּנוֹתֵיכֶם , מִבְּנוֹתֵיכֶן	מִבְּנֵיכֶם , מִבְּנֵיכֶן , מִבְּנוֹתֵיכֶם , מִבְּנוֹתֵיכֶן

הָיָא

הָאִשָּׁה הָיָא ,
 שֶׁל הָאִשָּׁה הָיָא ,
 אֶל הָאִשָּׁה הָיָא ,
 אֶת הָאִשָּׁה הָיָא ,
 בְּאִשָּׁה הָיָא ,
 מִן הָאִשָּׁה הָיָא .

הָיָא

הָאִישׁ הָיָא ,
 שֶׁל הָאִישׁ הָיָא ,
 אֶל הָאִישׁ הָיָא ,
 אֶת הָאִישׁ הָיָא ,
 בְּאִישׁ הָיָא ,
 מִן הָאִישׁ הָיָא .

P l u r a l.

Meine, deine, seine, ihre, ihre Söhne, Töchter,	Meine, deine, seine, ihre, ihre Söhne, Töchter,
Meiner, deiner, seiner, ihrer, ihrer Söhne, Töchter,	Mit meinen, deinen, seinen, ih- ren, ihren Söhnen, Töchtern,
Meinen, deinen, seinen, ihren, ihren Söhnen, Töchtern,	Von meinen, deinen, seinen, ih- ren, ihren Söhnen, Töchtern,

Unsere, euerer Söhne, Töchter, Unserer, euerer Söhne, Töch- ter,	Unsere, euerer, Söhne, Töch- ter,
Unsere, eueren Söhnen, Töchtern,	Mit, von unsern, euren Söh- nen, Töchtern,

Dieser.

Dieser Mann,
Dieses Mannes,
Diesem Manne,
Diesen Mann,
Mit diesem Manne,
Von diesem Manne,

Diese.

Diese Frau,
Dieser Frau,
Dieser Frau,
Diese Frau,
Mit dieser Frau,
Von dieser Frau,

הַזֹּאת

הַחֲכָמָה הַזֹּאת ,
שֶׁל הַחֲכָמָה הַזֹּאת ,
אֶל הַחֲכָמָה הַזֹּאת ,
אֶת הַחֲכָמָה הַזֹּאת ,
בַּחֲכָמָה הַזֹּאת ,
מִהַחֲכָמָה הַזֹּאת .

הַזֶּה

הַחֲכָם הַזֶּה ,
שֶׁל הַחֲכָם הַזֶּה ,
אֶל הַחֲכָם הַזֶּה ,
אֶת הַחֲכָם הַזֶּה ,
בַּחֲכָם הַזֶּה ,
מִהַחֲכָם הַזֶּה .

הַהֵנָה

הַנְּשִׁים הַהֵנָה ,
שֶׁל הַנְּשִׁים הַהֵנָה ,
אֶל הַנְּשִׁים הַהֵנָה ,
אֶת הַנְּשִׁים הַהֵנָה ,
בַּנְּשִׁים הַהֵנָה ,
מִהַנְּשִׁים הַהֵנָה ,

הֵהֶם

הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
שֶׁל הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
אֶל הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
אֶת הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
בָּאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
מִהָאֲנָשִׁים הֵהֶם .

בְּזֹאת

אִשָּׁה בְּזֹאת ,
שֶׁל אִשָּׁה בְּזֹאת ,
אֶל אִשָּׁה בְּזֹאת ,
אֶת אִשָּׁה בְּזֹאת ,
כִּי עַל יְדֵי אִשָּׁה בְּזֹאת ,
מִן אִשָּׁה בְּזֹאת ,

בְּזֶה

אִישׁ בְּזֶה ,
שֶׁל אִישׁ בְּזֶה ,
אֶל אִישׁ בְּזֶה ,
אֶת אִישׁ בְּזֶה ,
כִּי עַל יְדֵי אִישׁ בְּזֶה ,
מִן אִישׁ בְּזֶה ,

Jener.

Jener Weise, Kluge,
Jenes Weisen, Klugen,
Jenem Weisen, Klugen,
Jenen Weisen, Klugen,
Mit Jenem Weisen, Klugen,
Von Jenem Weisen, Klugen,

Jene.

Jene Kluge,
Jener Klugen,
Jener Klugen,
Jene Kluge,
Mit jener Klugen,
Von jener Klugen,

Jene.

Jene Männer,
Jener Männer,
Jenen Männern,
Jene Männer,
Mit jenen Männern,
Von jenen Männern,

Jene.

Jene Frauen,
Jener Frauen,
Jenen Frauen,
Jene Frauen,
Mit jenen Frauen,
Von jenen Frauen,

Solcher.

Solcher Mann,
Solchen, solches Mannes,
Solchem Manne,
Solchen Mann,
Durch solchen Mann, mit sol-
chem Manne,
Von solchem Manne,

Solche.

Solche Frau,
Solcher Frau,
Solcher Frau,
Solche Frau,
Durch solche, mit solcher
Frau,
Von solcher Frau,

כֵּאלֹה

נָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 שֶׁל נָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 אֶל נָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 אֶת נָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 בְּנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 מִן נָשִׁים כְּאֵלֹה ,

אֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 שֶׁל אֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 אֶל אֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 אֶת אֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 בְּאֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,
 מִן אֲנָשִׁים כְּאֵלֹה ,

הָאֵלֹה , הָאֵל

הַבְּתוּלוֹת הָאֵלֹה ,
 שֶׁל הַבְּתוּלוֹת הָאֵלֹה ,
 אֶל הַבְּתוּלוֹת הָאֵלֹה ,
 אֶת הַבְּתוּלוֹת הָאֵלֹה ,
 בְּבְתוּלוֹת הָאֵלֹה ,
 מִהַבְּתוּלוֹת הָאֵלֹה ,

הַבְּחוּרִים הָאֵלֹה ,
 שֶׁל הַבְּחוּרִים הָאֵלֹה ,
 אֶל הַבְּחוּרִים הָאֵלֹה ,
 אֶת הַבְּחוּרִים הָאֵלֹה ,
 בְּבְחוּרִים הָאֵלֹה ,
 מִן הַבְּחוּרִים הָאֵלֹה ,

S o l c h e.

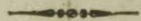
Solche Männer,
Solcher Männer,
Solchen Männern,
Solche Männer,
Mit solchen Männern,
Von solchen Männern,

Solche Frauen,
Solcher Frauen,
Solchen Frauen,
Solche Frauen,
Mit solchen Frauen,
Von solchen Frauen,

D i e s e.

Diese Jünglinge,
Dieser Jünglinge,
Diesen Jünglingen,
Diese Jünglinge,
Mit diesen Jünglingen,
Von diesen Jünglingen,

Diese Mädchen,
Dieser Mädchen,
Diesen Mädchen,
Diese Mädchen,
Mit diesen Mädchen,
Von diesen Mädchen,

הפעלים

(המקור) הִיָּה, הָיִיתָ

אָנִי, אַנְכִּי, אַתָּה, אַתָּךְ, הוּא, הִיא, הֵן, הֵיאָה, הֵיָּתָה

אֲנַחְנוּ, אַנְחֵנוּ, אַתֶּם, אַתְּנֶם, הֵם, הֵנּוּ, הֵיָּתְנָה, הֵיָּתְנָה

(עבר)

הָיִיתִי

הָיִיתְךָ

הָיָה

הָיִינוּ

הָיִיתֶם, הָיִיתְנָה

הָיוּ

(עתיד)

אֶהְיֶה, אֶהְיֶיךָ

תִּהְיֶה, תִּהְיֶיךָ

תִּהְיֶינּוּ, תִּהְיֶינָה

יִהְיֶה, יִהְיֶיךָ

תִּהְיֶינּוּ, תִּהְיֶינָה

נִהְיֶה, נִהְיֶיךָ

תִּהְיֶינּוּ

תִּהְיֶינָה

יִהְיוּ

תִּהְיֶינָה

(צווי)

הָיִה, הָיִיתָ, הָיִי, הָיִינָה

(בינוני פועל)

הוּה, הוּתָה, הוּי, הוּיָה

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּהוּתָה, בְּהוּתָה, לְהוּתָה

מְהוּתָה, אֲתִרִי הוּתָה

פָּעַל (מקור)

(הוה)

אָנִי פּוֹעֵל, פּוֹעֵלְתָה

אַתָּה פּוֹעֵל, אַתָּתְךָ

הוּא פּוֹעֵל, הוּיָה

הִיא פּוֹעֵלְתָה, הִיָּתְנָה

אֲנַחְנוּ פּוֹעֵלִים, אֲנַחְנֵנוּ

אַתֶּם פּוֹעֵלִים, אַתְּנֶם

הֵם פּוֹעֵלִים, הֵנּוּ

הֵיָּתְנָה, הֵיָּתְנָה

הֵנּוּ פּוֹעֵלִים, הֵנּוּ

הֵנּוּ פּוֹעֵלִים, הֵנּוּ

Zeitwörter.

Seyn. (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin,

Du bist,

Er, sie ist,

Wir sind,

Ihr seyd,

Sie sind.

(Vergangene Zeit)

Ich War,

Du warst,

Er, sie war,

Wir waren,

Ihr waret,

Sie waren,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,

Du wirst,

Sie wird,

Er wird,

Wir werden,

Ihr werdet,

Sie werden

seyn

(Befehlende Art)

Seh,

Sehd,

Participium Mittelwort

Sehender,

Sehende,

Sehende.

(Die unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben.

ב כ ל ם

Während des Seyns,

Im,

Vom,

Nach dem

} Seyn,

Wirken, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich wirke,

Du wirkest,

Er, sie wirkt,

Wir wirken,

Ihr wirket,

Sie wirken,

(Vergangene Zeit)

Ich wirkte,
Du wirktest,
Er, sie wirkte,
Wir wirkten,
Ihr wirktet,
Sie wirkten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er wird,
Sie wird,
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} wirken,

(Befehlende Art)

Wirke,
Wirket,

(Participium),

Wirkender,
Wirkter,
Wirkende,
Wirklerin,
Wirkende,
Wirkter,
Wirkende,
Wirkterinnen,

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

א ל ד ב)

Während des Wirkens,
Im, vom,
Nach dem Wirken.

Sagen (Unbestimmte Art)
(Gegenwärtige Zeit)

Ich sage,
Du sagest,
Er, sie saget,
Wir sagen,
Ihr saget,
Sie sagen,

(Vergangene Zeit)

Ich sagte,
Du sagtest,
Er, sie sagte,
Wir sagten,
Ihr sagtet,
sie sagten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden,

} sagen,

רְחֻצָתָם, רְחֻצָתָן,
 רְחֻצוּ, רְחֻצְנוּ,
 רְחֵץ, רְחֻצָה, הִתְרַחֲצָה,
 הֵם רֻחָצִים,
 הֵן רֻחָצוֹת,

(עתיד)

אֶרְחֵץ,
 תִּרְחֹץ, תִּרְחָצִי,
 יִרְחֹץ, תִּרְחֹץ,
 יִרְחֻצוּ, תִּרְחַצְנָה,
 גִּרְחֹץ, תִּרְחַצְנוּ, תִּרְחַצְנָה,

(צווי)

רְחֵץ, רְחָצִי,
 רְחֻצוּ, רְחַצְנָה,

(בינוני פועל)

רוֹחֵץ, רוֹחָצָה,
 רוֹחָצִים, רוֹחָצוֹת,

(המקור עם אותיות בכלים)

בִּרְחֵץ, בִּרְחָצִי,
 מִרְחֵץ, לִרְחָצִי,
 אַחֲרֵי רְחֵץ, רְחָצִי, וְגו'.

רָדַף (מקור)

(הוה)

אֲנִי רוֹדֵף, רוֹדֶפֶת,

(צווי)

אֲמַזְרֵךְ — מֵר, אֲמַרִי
 אֲמַרוּ, אֲמַרְנָה,

(בינוני פועל)

אוֹמֵר, אוֹמְרָה,
 אוֹמְרִים, אוֹמְרוֹת,

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּאֵמֶר, בְּאֵמְרֵךְ,
 מֵאֵמֶר, לֵאמֹר,
 אַחֲרֵי אֵמֶר, אֲמַרִי, הִיא, הֵיא,

רָחַץ (מקור)

(הוה)

אֲנִי רוֹחֵץ, רוֹחָצָה,
 אַתָּה רוֹחֵץ,
 אַתָּה רוֹחָצָה,
 הוּא רוֹחֵץ,
 הִיא רוֹחָצָה,
 אֲנַחְנוּ רוֹחָצִים, רוֹחָצוֹת,
 אַתֶּם רוֹחָצִים,
 אַתֶּן רוֹחָצוֹת,
 הֵם רוֹחָצִים,
 הֵן רוֹחָצוֹת,

(עבר)

רְחַצְתִּי,
 רְחַצְתָּ, רְחַצְתָּ,

(Befehlende Art).

Sage,
Saget.

(Participium)

Sagender,
Sager,
Sagende,
Sagerin,
Sagende, Sagerinnen,

(Die Unbestimmte Art mit
den Bedienungsbuchstaben

Ⓢ ל כ ב

Während des Sagens,
Im, vom, Nach dem Sagen,

Baden, Waschen (Unbe-
stimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bade,
Du badest,
Er, sie badet,
Wir baden,
Ihr badet,
Sie baden,

(Vergangene Zeit)

Ich badete,
Du badetest,
Er, }
Sie } badete,

Wir badeten,
Ihr badetet,
Sie badeten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden } baden,

(Befehlende Art).

Bade,
Badet,

(Participium)

Badender,
Bader,
Badende,
Baderin,
Badende,
Baderinnen,

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben,

Ⓢ ל כ ב

Während des
Badens,
Im, Vom, nach dem Baden,

(בינוני פועל)

רודף , רודפת ,
רודפים , רודפות ,

(המקור עם אותיות בכלים)

ברדוף , ברדוף ,
לרדוף , מרדוף ,
ברדפי , וגו' .
אחרי רדוף , וגו' .

אָפֵה (מקור) אָפֵה

(הוה)

אָנִי אָפֵה , אָפֵה ,
אָתָּה אָפֵה ,
אָתָּה אָפֵה ,
הוּא אָפֵה ,
הִיא אָפֵה ,
אֲנַחְנוּ אָפִים , אָפֹת ,
אֲתֶם אָפִים ,
אֲתֶן אָפֹת ,
הֵם אָפִים ,
הֵן אָפֹת ,

(עבר)

אָפִיתִי ,
אָפִיתָ , אָפִיתְּ ,
אָפִינוּ ,
אָפֵה , אָפֵתָה ,

אָתָּה רֹדֵף ,
אָתָּה רֹדֶפֶת ,
הוּא רֹדֵף ,
הִיא רֹדֶפֶת ,
הֵם רֹדֶפִים ,
הֵן רֹדֶפֹת ,
אֲנַחְנוּ רֹדֶפִים , רֹדֶפֹת ,
אֲתֶם רֹדֶפִים ,
אֲתֶן רֹדֶפֹת ,

(עבר)

רֹדַפְתִּי ,
רֹדַפְתָּ , רֹדַפְתְּ ,
רֹדַף , רֹדַפוּ ,
רֹדְפוּ ,
רֹדַפְתֶּם , רֹדַפְתֶּן ,
רֹדַפְנוּ ,

(עתיד)

אֲרֹדֹף ,
תֲרֹדֹף , תֲרֹדְפִי ,
יֲרֹדֹף , תֲרֹדֹף ,
נֲרֹדֹף ,
תֲרֹדְפוּ , תֲרֹדְפֶנָּה ,
יֲרֹדְפוּ , תֲרֹדְפֶנָּה ,

(צווי)

רֹדֵף , וְרֹדְפִי ,
רֹדְפוּ , רֹדְפֶנָּה ,

Verfolgen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich verfolge,
Du verfolgest,
Er, sie verfolget,
Wir verfolgen,
Ihr verfolget,
Sie verfolgen.

(Vergangene Zeit)

Ich verfolgte,
Du verfolgtest,
Er, sie verfolgte,
Wir verfolgten,
Ihr verfolgtet,
Sie verfolgten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

} verfolgen,

(Befehlende Art)

Verfolge,
Verfolget.

(Participium)

Verfolgender,
Verfolger,

Verfolgende,

Verfolgerin,

Verfolgende,

Verfolgerinnen.

(Unbestimmte Art mit den Be-
dienungsbuchstaben

ו כ ל ם

Während des Verfolgens,

Im,

Vom,

Nach dem

} Verfolgen.

Backen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich backe,
Du bäckst,
Er, sie bäckt,
Wir backen,
Ihr backet,
Sie backen.

(Vergangene Zeit).

Ich buck, backte,

Du buckst,

Er, sie buck,

הוא שרף ,
 היא שרפת ,
 אַנְחָנו שרפים , שרפות ,
 אתם שרפים ,
 אתן שרפות ,
 הם שרפים ,
 הן שרפות ,

(עבר)

שרפתי ,
 שרפת , שרפת ,
 שרף , שרפה ,
 שרפנו ,
 שרפתם , שרפתן ,

(עתיה)

אשרף ,
 תשרף , תשרפי ,
 ישרף , תשרף ,
 נשרף ,
 תשרפו , תשרפנה ,
 ישרפו , תשרפנה ,

(צווי)

שרף , שרפי ,
 שרפו , שרפנה ,

(בינוני פועל)

שורף , שורפת ,
 שורפים , שורפות ,

אפו , אפיתם ,
 אפיתן , אפינו ,

(עתיד)

(אאפה) , אופה ,
 תאפה , תאפי ,
 יאפה , תאפה ,
 נאפה ,

האפו , תאפנה ,
 יאפו , תאפנה ,

(צווי)

אפה , אפי ,
 אפו , אפינה ,

(בינוני פועל)

אפה , אפה ,
 אפים , אופות ,

(המקור עם אותיות בכלים)

באפות , באפות ,
 לאפות , מאפות ,
 אחרי אפות , וגו'

(מקור) שרף

(זה)

אני שרף , שרפת ,
 אתה שרף ,
 את שרפת

Wir backen, backten,
Ihr buckt,
Sie backen.

(Zukünftige Zeit).

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} backen,

(Befehlende Art).

Backe,
Backet,

(Participium).

Backender,
Bäcker,
Backende,
Bäckerinn,
Backende,
Bäckerinnen,

Verbrennen (Unbestimmte
Art).

(Gegenwärtige Zeit).

Ich verbrenne,
Du verbrennest,
Er, sie verbrennet,

Wir verbrennen,
Ihr verbrennet,
Sie verbrennen,

(Vergangene Zeit).

Ich verbrannte,
Du verbranntest,
Er, sie verbrannte,
Wir verbrannten,
Ihr verbranntet,
Sie verbrannten,

(Zukünftige Zeit).

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

} verbrennen.

(Befehlende Art)

Verbrenne,
Verbrennet.

(Participium)

Verbrennender, Verbrenner,
Verbrennende, Verbrennerinn,
Verbrennende, Verbrenner,
Verbrennende, verbrennerinnen

יְנַהֲלוּ , הַנְּהַלְנָה ,
תְּנַהֲלוּ , תְּנַהֲלֵנָה ,

(צווי)

נְהַל , נְהַלִּי ,
נְהַלוּ , נְהַלְנָה ,

(בינוני פועל)

מְנַהֵל , מְנַהֵלֶת ,
מְנַהֵלִים , מְנַהֵלוֹת ,

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּנַהֵל , בְּנַהֵלֶת ,
לְנַהֵל , מְנַהֵל ,
אַחֲרֵי נְהַל , וְגו' .

נְהַג (מקור) נְהַג

(הוה)

אָנִי נְהַג , נְהַגְתָּ ,
אָתָּה נְהַג ,
אָתָּה נְהַגְתָּ ,
הוּא נְהַג ,
הִיא נְהַגְתָּ ,
אֲנַחְנוּ נְהַגִּים , נְהַגוֹת ,
אַתֶּם נְהַגְתֶּם ,
אַתֶּן נְהַגוֹת ,
הֵם נְהַגְתֶּם ,
הֵן נְהַגוֹת ,

(המקור באותיות בכלים)

בְּשָׂרוֹף , כְּשָׂרוֹף ,
לְשָׂרוֹף , מִשָּׂרוֹף ,
אַחֲרֵי שָׂרוֹף , וְגו' .

נְהַל (מקור) נְהַל

(הוה)

אָנִי מְנַהֵל , מְנַהֵלֶת ,
אָתָּה מְנַהֵל ,
אָתָּה מְנַהֵלֶת ,
הוּא מְנַהֵל ,
הִיא מְנַהֵלֶת ,
אֲנַחְנוּ מְנַהֵלִים , מְנַהֵלוֹת ,
הֵם מְנַהֵלִים ,
הֵן מְנַהֵלוֹת ,

(עבר)

נְהַלְתִּי ,
נְהַלְתָּ , נְהַלְתָּ ,
נְהַל , נְהַלָּה ,
נְהַלְנוּ ,
נְהַלְתֶּם , נְהַלְתֶּן ,
נְהַלוּ , נְהַלוּ ,

(עתיד)

אֲנַהֵל ,
תְּנַהֵל , תְּנַהֵלִי ,
יְנַהֵל , תְּנַהֵל ,

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

Ⓞ 5 3 3

Während des Verbrennens,

Im,

Vom,

Nach dem

} Verbrennen.

Leiten (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich leite,

Du leitest,

Er leitet,

Sie leitet,

Wir leiten,

Ihr leitet,

Sie leiten.

(Vergangene Zeit)

Ich leitete,

Du leitetest,

Er leitete,

Sie leitete,

Wir leiteten,

Ihr leitetet,

Sie leiteten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,

Du wirst,

Er, sie wird

} leiten,

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

} leiten.

(Befehlende Art)

Leite, leitet,

(Participium)

Leitender,

Leiter,

Leitende,

Leiterinn,

Leitende,

Leiter,

Leitende,

Leiterinnen,

(Unbestimmte Art mit dem
Bedienungsbuchstaben

Ⓞ 5 3 3

Während des Leitens,

Zum,

Vom,

Nach dem

} Leiten.

Führen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich führe, du führst,

Er, sie führet,

Wir führen,

Ihr führet, sie führen,

מְקוֹר הַכֹּהֵן, נָכַח

(הוה)

אָנִי מִכָּה, מִכָּה,

אֶתָּה מִכָּה,

אֶת מִכָּה,

הוּא מִכָּה,

הִיא מִכָּה,

אָנוּ מִכִּים־מִכּוֹת,

אַתֶּם מִכִּים,

אַתֶּן מִכּוֹת,

הֵם מִכִּים,

הֵן מִכּוֹת,

(עבר)

הַבַּיִת,

הַבַּיִת, הַבַּיִת,

הַכֹּהֵן, הַכֹּהֵן,

הַכִּיתֶם, הַכִּיתֶן,

הַכִּינוּ,

הַכּוּ,

(עתיד)

אֶכֶּה,

תִּכָּה, תִּכִּי,

יָכַח, יָכַח,

תִּכָּה, תִּכָּה,

יִכּוּ, תִּכְנֶה,

תִּכּוּ, תִּכְנֶה,

(עבר)

נִהְיֶה,

נִהְיֶה, נִהְיֶה,

נִהְיֶה, נִהְיֶה,

נִהְיֶנוּ,

נִהְיֶתֶם, נִהְיֶתֶן,

נִהְיֶוּ,

(עתיד)

אֶנְהֶה,

תִּנְהַי, תִּנְהַי,

יִנְהַי, תִּנְהַי,

נִנְהַי,

תִּנְהַיְנָה, תִּנְהַיְנָה,

יִנְהַיְנָה, תִּנְהַיְנָה,

(צווי)

נִהְיֶה, נִהְיֶה,

נִהְיֶנוּ, נִהְיֶנָּה,

(בינוני פועל)

נִוְהַי, נִוְהַיְתָה,

נִוְהַיְתֶם, נִוְהַיְתֶן,

(המקור עם אותיות בכלים)

כִּי, לִי, מִנְהַיְנָה,

אֲחֵרֵי נִהְיֶה, וְגו',

(Vergangene Zeit)

Ich führte,
Du führtest,
Er, sie führte,
Wir führten,
Ihr führtet,
Sie führten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie, wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

führen,

(Befehlende Art)

Führe, führtet.

(Participium)

Führender, Führer,
Führende, Führerin,
Führende, Führer,
Führende, Führerinnen.

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

⓪ Ⓛ ⓓ ⓑ

Während des Führens,
Zum, vom, nach dem Führen.

Schlagen(Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich schlage,
Du schlägst,
Er, sie schlägt,
Wir schlagen,
Ihr schlaget,
Sie schlagen.

(Vergangene Zeit)

Ich schlug,
Du schlugst,
Er, sie schlug,
Wir schlugen,
Ihr schluget,
Sie schlugen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

Schlagen.

(עבר)

יִצְקָהּ ,
 יִצְקָתָּ , יִצְקָתִי ,
 יִצַּק , יִצְקָה ,
 יִצְקֵנוּ ,
 יִצְקֶתֶם , יִצְקֶתֶן ,
 יִצְקוּ ,

(עתיד)

אִצַּק ,
 תִּצַּק , תִּצְקִי ,
 יִצַּק , תִּצַּק ,
 נִצַּק ,
 תִּצְקוּ , תִּצְקֶנָּה ,
 יִצְקוּ , תִּצְקֶנָּה ,

(צווי)

צַק , צְקִי , יִצַּק , יִצְקִי ,
 צְקוּ , צְקֶנָּה ,

(בינוני פועל)

יִצַּק , יִצְקָתָּ ,
 יִצְקִים , יִצְקוּתָּ ,

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּצַקָּתָּ , בְּ , לְ , מִצְקָתָּ ,
 אַחֲרֵי צַקוּתָּ , צַקְתִּי , וכו' ,

צָבָה , נָה ,

(צווי)

הָהָ , הָבִי ,
 הָבוּ , הַפְּנֵה ,

(בינוני פועל)

מָבָה , מָבָה ,
 מָבִים , מָבוּתָּ ,

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּהַבּוּתָּ , בְּ , לְ , מְהַבּוּתָּ ,
 אַחֲרֵי , הַבּוּתָּ , וכו' ,

(מקור) יִצַּק , שָׁפַךְ

(הוה)

אֲנִי יִצַּק , יִצְקָתָּ ,
 אַתָּה יִצַּק ,
 אַתָּה יִצְקָתָּ ,
 הוּא יִצַּק ,
 הִיא יִצְקָתָּ ,
 אֲנִי יִצְקִים , יִצְקוּתָּ ,
 אַתָּם יִצְקִים ,
 אַתֶּן יִצְקוּתָּ ,
 הֵם יִצְקִים ,
 הֵן יִצְקוּתָּ ,

(Befehlende Art)

Schlage, schlaget.

(Participium)

Schlagender,
Schläger,
Schlagende,
Schlägerinn,
Schlagende,
Schläger,
Schlagende,
Schlägerinnen,

(Unbestimmte Art mit den Be-
dienungsbuchstaben

◻ ל כ ב

Während des Schlagens,
Zum, vom, nach dem Schlagen,

Gießen, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich gieße,
Du gießest,
Er, sie gießet,
Wir gießen,
Ihr gießet, |
Sie gießen,

(Vergangene Zeit)

Ich goß,

Du goßest,
Er, sie goß,
Wir goßen,
Ihr goßet,
Sie goßen,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst, }
Er, sie wird } gießen,
Wir werden }
Ihr werdet }
Sie werden }

(Befehlende Art)

Gieße, gießet,

(Participium)

Gießender,
Gieser,
Gießende,
Gieserinn,
Gießende,
Gieserinnen.

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

◻ ל כ ב

Während des Gießens,
Von, nach dem Gießen.

נפעל, פעול

(אהוב, אהובה, נאהב, נאהבה)

תִּיתָה אַהוּבָה, נִאֲהָבָה,
הָיוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,
אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

(עתיד)

אֶהְיֶה נִאֲהָב, נִאֲהָבָה, אַהוּב,
אַהוּבָה,

תִּהְיֶה נִאֲהָב, אַהוּב,

תִּהְיֶינָה נִאֲהָבָה, אַהוּבָה,

יִהְיֶה אַהוּב, נִאֲהָב,

תִּהְיֶה אַהוּבָה, נִאֲהָבָה,

נִהְיֶה אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

תִּהְיוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

תִּהְיֶינָה אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

יִהְיוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

תִּהְיֶינָה אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

(צווי)

הִיךְ אַהוּב, נִאֲהָב,

הִי אַהוּבָה, נִאֲהָבָה,

הִיוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

הִינָה אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

(הווה)

אֲנִי אַהוּב, אַהוּבָה,

אֲנִי נִאֲהָב, נִאֲהָבָה,

אַתָּה אַהוּב, נִאֲהָב,

אַתָּה אַהוּבָה, נִאֲהָבָה,

הוּא אַהוּב, נִאֲהָב,

הִיא אַהוּבָה, נִאֲהָבָה,

הֵם אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

הֵן אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

אַתֶּם אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

אַתֶּן אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

אֲנַחְנוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

(עבר)

הָיִיתִי נִאֲהָב, אַהוּב, נִאֲהָבָה,

אַהוּבָה,

הָיִיתְנָה נִאֲהָב, אַהוּב,

הָיִיתְנָה נִאֲהָבָה, אַהוּבָה,

הָיִינוּ אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

הָיִיתֶם אַהוּבִים, נִאֲהָבִים,

חָיִיתֶן אַהוּבוֹת, נִאֲהָבוֹת,

הָיָה אַהוּב, נִאֲהָב,

Passivum Leidende Form

(Geliebt seyn)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin	}	geliebt.
Du bist		
Er, sie ist		
Wir sind		
Ihr seyd		
Sie sind		

(Zukünftige Zeit)

Ich werde	}	geliebt seyn.
Du wirst		
Er, sie wird		
Wir werden		
Ihr werdet		
Sie werden		

(Vergangene Zeit)

Ich ward	}	geliebt.
Du wardst		
Er, sie ward		
Wir wurden		
Ihr wurdet		
Sie wurden		

(Befehlende Art)

Seh, Seyd geliebt.

(בינוני פעול)

אהוב, אהובה, נאהב,
נאהבה, אהובים, אהובות,
נאהבים, נאהבות,

(נקשר עם היות באותיות בכלים)

בהיות, כ, ל, מהיות, אהוב,
אהובה, אהובים, אהובות,
נאהב, נאהבה, נאהבים,
נאהבות,
אחרי היות אהוב, וגו'

מכה, מכה

(הזה)

אני מכה, מכה,
אתה מכה,
את מכה,
הוא מכה,
היא מכה,
אנחנו מכים, מכות,
אתם מכים,
אתן מכות,
הם מכים,
הן מכות,

(עבר)

הייתי מכה, מכה,
היית מכה,
היית מכה,
היה מכה,

הייתה מכה,

היינו מכים, מכות,

הייתם מכים,

הייתן מכות,

היו מכים, מכות

(עתיד)

אהיה מכה, מכה,

תהיה מכה,

תהיי מכה,

יהיה מכה,

תהיה מכה,

יהיו מכים,

תהיינה מכות,

נהיה מכים,

תהיו מכים,

תהיינה מכות,

(צווי)

היה מכה,

היי מכה,

היו מכים, היינה מכות,

(בינוני פעול)

מכה, מכה,

מכים, מכות,

(המקור עם אותיות בכלים)

בהיות, כ, ל, מהיות

מכה מכה וגו',

אחרי היות מכה, וגו'.

(Participium)

Geliebter,
Geliebte,
Geliebte.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

ו כ ל ה ם

Während des Geliebtsseyns,
u. s. w.

Geschlagen werden.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er, sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden } geschlagen.

(Vergangene Zeit)

Ich ward
Du wardst
Er ward
Sie ward
Wir wurden
Ihr wurdet
Sie wurden } geschlagen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden } geschlagen=
werden.

(Befehlende Art)

Werde
Werdet } geschlagen.

(Participium)

Geschlagener,
Geschlagene,
Geschlagene,

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

ו כ ל ה ם

Während des Geschlagenwer=
dens,

u. s. w.

נְסַתֵּר, נְסַתְרָה (מְקוֹר)

תְּהִי־יֵנָה נְסַתְרוֹת,
יְהִיוּ נְסַתְרִים,
תְּהִי־יֵנָה נְסַתְרוֹת,

(צווי)

הִיָּה נְסַתֵּר,
הִיָּי נְסַתְרָה,
הִיוּ נְסַתְרִים, הִיָּנָה נְסַתְרוֹת,

(בינוני פועל)

נְסַתֵּר, נְסַתְרָה,
נְסַתְרִים, נְסַתְרוֹת,

(בקשור עם היות באותיות בכל"ם)
בְּהִיּוֹת, פֿ, לֿ, מְהִיּוֹת
נְסַתֵּר וכו',
אַחֲרֵי הִיּוֹת נְסַתֵּר וכו'.

נְשָׂא, נְשִׂיא, שְׂאֵת (מְקוֹר)

(הוה)

אֲנִי נוֹשֵׂא, נוֹשְׂאָה,
אַתָּה נוֹשֵׂא,
אַתָּה נוֹשְׂאָה, נְשִׂאת
הוא נוֹשֵׂא,
היא נוֹשְׂאָה,
אֲנַחְנוּ נוֹשְׂאִים, נְשִׂאות,
הם נוֹשְׂאִים,

(הוה)

אֲנִי נְסַתֵּר, נְסַתְרָה, נְסַתְרוֹת,
אַתָּה נְסַתֵּר,
אַתָּה נְסַתְרָה, נְסַתְרוֹת,
הוא נְסַתֵּר, היא נְסַתְרָה,
הם נְסַתְרִים,
הן נְסַתְרוֹת,
אַתֶּם נְסַתְרִים,
אַתֶּן נְסַתְרוֹת,

(עבר)

הִיָּתִי נְסַתֵּר, נְסַתְרָה,
הִיָּיתָ נְסַתֵּר,
הִיָּיתָ נְסַתְרָה,
הִיָּה נְסַתֵּר,
הִיָּתָה נְסַתְרָה,
הִיוּ נְסַתְרִים, נְסַתְרוֹת,
הִיָּיתֶם נְסַתְרִים,
הִיָּיתֶן נְסַתְרוֹת,
הִיָּינוּ נְסַתְרִים, נְסַתְרוֹת,

(עתיד)

אֶהְיֶה נְסַתֵּר, נְסַתְרָה,
תִּהְיֶה נְסַתֵּר,
תִּהְיֶי נְסַתְרָה,
נִהְיֶה נְסַתְרִים, נְסַתְרוֹת,
תִּהְיוּ נְסַתְרִים,

Verheimlicht seyn.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin	}	verheimlicht
Du bist		
Er, sie ist		
Wir sind		
Ihr seyd		
Sie sind		

(Vergangene Zeit)

Ich ward	}	verheimlicht
Du wardst		
Er, sie wurde		
Wir wurden		
Ihr wurdet		
Sie wurden		

(Zukünftige Zeit)

Ich werde	}	verheimlicht seyn
Du wirst		
Er wird		
Sie wird		

Wir werden	}	verheimlicht seyn
Ihr werdet		
Sie werden		

(Befehlende Art)

Seh, Send verheimlicht.

(Participium)

Verheimlichter,

Verheimlichte,

Verheimlichte.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn durch die Buchstaben

ס ל כ ב

Während des Verheimlicht seyns, u. s. w.

Tragen, Getragen werden,

(Gegenwärtige Zeit)

Ich trage,
 Du trägst,
 Er, sie trägt,
 Wir tragen,
 Ihr traget,
 Sie tragen

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בְּשֵׂאת , פְּשֵׂאת ,
לְשֵׂאת , מְשֵׂאת ,

(נפעל)

אֲנִישָׂא , אֶהְיֶה נִישָׂא , נִשְׂפָּאה ,
נִשְׂוֹא , נִשְׂוֹאה ,

תִּנְשָׂא , תִּנְשָׂאִי , תִּהְיֶה נִשָּׂא ,
תִּהְיֶה נִשְׂפָּאה ,

יִנְשָׂא , יִהְיֶה נִישָׂא ; תִּנְשָׂא ,
תִּהְיֶה נִשְׂפָּאה , נִשְׂוֹא , נִהְיֶה

נִשְׂוֹאִים , נִשְׂוֹאת , נִשְׂוֹאִים ,
נִשְׂוֹאת ,

תִּנְשָׂאוּ , תִּהְיוּ נִשְׂוֹאִים ,
תִּנְשָׂאנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂוֹאת ,

יִנְשָׂאוּ , יִהְיוּ נִשְׂוֹאִים ,
תִּנְשָׂאנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂוֹאת ,

(צווי)

הִיֵּה נִישָׂא , הִיֵּה נִשְׂפָּאה , הִנְשָׂא ,
הִנְשָׂאִי ,

הִיוּ נִשְׂוֹאִים , נִשְׂוֹאת , נִשְׂוֹאִים ,
נִשְׂוֹאת ; הִנְשָׂאוּ , הִנְשָׂאנָה .

(בינוני פעול)

נִשָּׂא , נִשְׂפָּאה ,
נִשְׂוֹאִים , נִשְׂוֹאת ,

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בְּהִיֹת , כ , ל , מְהִיֹת נִישָׂא וְגו'
אֲחֵרֵי הִיֹת נִישָׂא וְכו' ,

הִנְשָׂאת ,

אֲתֶם נִשְׂוֹאִים ,
אֲתֶן נִשְׂוֹאת ,

(עבר)

נִשְׂאֲתִי , הִיִּיתִי נִשָּׂא , נִשְׂפָּאה ,
נִשְׂאֲתָ , הִיִּיתָ נִשָּׂא ,

נִשְׂאֲתָ , הִיִּיתָ נִשְׂפָּאה ,
נִשָּׂא , הָיָה נִישָׂא ,

נִשְׂפָּאה , הָיָתָה נִשְׂאֲתָ ,
נִשְׂאֲנִי , הָיִינוּ נִשְׂוֹאִים , נִשְׂוֹאת ,

נִשְׂאֲתֶם , הָיִיתֶם נִשְׂוֹאִים ,
נִשְׂאֲתֶן , הָיִיתֶן נִשְׂוֹאת ,

(עתיד)

אִישָׂא , אֶהְיֶה נִישָׂא , נִשְׂפָּאה ,
תִּשָּׂא , תִּשָּׂאִי , תִּהְיֶה נִישָׂא ,

תִּהְיֶה נִשְׂפָּאה ,
יִשָּׂא , יִהְיֶה נִישָׂא , תִּשָּׂא ,

תִּהְיֶה נִשְׂפָּאה ,
נִשָּׂא , נִהְיֶה נִשְׂוֹאִים , נִשְׂוֹאת ,

תִּשָּׂאוּ , תִּהְיוּ נִשְׂוֹאִים ,
תִּשָּׂאנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂוֹאת ,

יִשָּׂאוּ , יִהְיֶינָה נִשְׂוֹאִים ,
תִּשָּׂאנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂוֹאת ,

(צווי)

שָׂא , שָׂאִי , שָׂאוּ , שָׂאנָה ,

(Vergangene Zeit)

Ich trug,

Du trugst,

Er, sie trug,

Wir trugen,

Ihr truget,

Sie trugen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

tragen.

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

tragen.

(Befehlende Art)

Trage, traget,

(Participium)

Tragender,

Träger,

Tragende,

Trägerinn,

Tragende,

Trägerinnen.

(Mit den Buchstaben

ו כ ל ה ס)

Während des Tragens,

Im, vom, nach dem Tragen.

נִקְרָא , נִקְרָאָה , קָרוּא , קָרוּאָה

נִקְרָאתֶם — הַיִּיתֶם נִקְרָאִים

קָרוּאִים ,

נִקְרָאתֶן — הַיִּיתֶן נִקְרָאוֹת

קָרוּאוֹת ,

נִקְרָאוּ — הָיוּ נִקְרָאִים קָרוּאִים

נִקְרָאוֹת קָרוּאוֹת ,

(עֵתִיד)

אִקְרָא — אֶהְיֶה נִקְרָא קָרוּא

נִקְרָאָה קָרוּאָה ,

תִּקְרָא — תִּהְיֶה נִקְרָא קָרוּא ,

תִּקְרָאִי — תִּהְיֶינִי נִקְרָאָה

קָרוּאָה ,

יִקְרָא — יִהְיֶה נִקְרָא קָרוּא ,

תִּקְרָא — תִּהְיֶה נִקְרָאָה

קָרוּאָה ,

נִקְרָא — נִהְיֶה נִקְרָאִים

קָרוּאִים נִקְרָאוֹת , קָרוּאוֹת ,

תִּקְרָאוּ — תִּהְיוּ נִקְרָאִים

קָרוּאִים

תִּקְרָאנָה — תִּהְיֶינָה נִקְרָאוֹת

קָרוּאוֹת ,

יִקְרָאוּ — יִהְיוּ נִקְרָאִים

קָרוּאִים ,

תִּקְרָאנָה — תִּהְיֶינָה נִקְרָאוֹת

קָרוּאוֹת ,

(הוּה)

אֲנִי נִקְרָא , נִקְרָאָה , קָרוּא ,

קָרוּאָה ,

אַתָּה נִקְרָא , אַתָּה נִקְרָאָה ,

אַתָּה קָרוּא , אַתָּה קָרוּאָה ,

הוּא נִקְרָא , קָרוּא , הִיא ,

נִקְרָאָה , קָרוּאָה ,

אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים , קָרוּאִים ,

נִקְרָאוֹת , קָרוּאוֹת ,

אַתֶּם נִקְרָאִים , קָרוּאִים , אַתֶּן

נִקְרָאוֹת , קָרוּאוֹת ,

הֵם נִקְרָאִים , קָרוּאִים , הֵן

נִקְרָאוֹת , קָרוּאוֹת ,

(עֵבֶר)

נִקְרָאתִי , — הִיִּיתִי נִקְרָא

נִקְרָאָה קָרוּא קָרוּאָה ,

נִקְרָאתְּ — הִיִּיתְּ נִקְרָא קָרוּא ,

נִקְרָאתְּ — הִיִּיתְּ נִקְרָאָה

קָרוּאָה ,

נִקְרָא — הִיָּה נִקְרָא קָרוּא ,

נִקְרָאָה — הִיָּתָה נִקְרָאָה

קָרוּאָה ,

נִקְרָאנוּ — הִיִּינוּ נִקְרָאִים

קָרוּאִים נִקְרָאוֹת קָרוּאוֹת ,

Gerufen werden.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

gerufen.

(Vergangene Zeit)

Ich wurde, Ward

Du wurdest, Wardst

Er, sie ward, Wurde

gerufen.

Wir wurden

Ihr wurdet,

Sie wurden

gerufen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

gerufen werden.

(צווי)

הַיָּה נִקְרָא = קְרוּא — הַקְרָא ,
 הַיָּה נִקְרָאָה קְרוּאָה — הַקְרָאִי ,
 הַיָּה נִקְרָאִים = קְרוּאִים —
 הַקְרָאוּ ,
 הַיָּינָה נִקְרָאוֹת = קְרוּאוֹת —
 הַקְרָאנָה ,

(בינוני פעול)

נִקְרָא , נִקְרָאָה , נִקְרָאִים ,
 נִקְרָאוֹת ,
 קְרוּא , קְרוּאָה , קְרוּאִים ,
 קְרוּאוֹת ,

(בקשור עם היות באותיות בכלים)
 פְּהוּת , פִּ , ל , מְהוּת ,
 קְרוּא , וכו' ,
 אַחְרֵי הוּת קְרוּא , וכו' .

(נִשְׁגָּב)

(הוה)

אָנִי נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
 אַתָּה נִשְׁגָּב , אַתְּ נִשְׁגָּבָה ,
 הוּא נִשְׁגָּב , הִיא נִשְׁגָּבָה ,
 הֵם נִשְׁגָּבִים , הֵן נִשְׁגָּבוֹת ,
 אַתֶּם נִשְׁגָּבִים , אַתֶּן נִשְׁגָּבוֹת ,
 אֲנַחְנוּ נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבוֹת ,

(עבר)

הָיִיתִי נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
 הָיִינוּ נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבוֹת ,
 הָיָה נִשְׁגָּב , הָיְתָה נִשְׁגָּבָה ,
 הָיוּ נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבוֹת ,
 הָיִיתָם נִשְׁגָּבִים ,
 הָיִיתֶן נִשְׁגָּבוֹת ,

(עתיד)

אֶהְיֶה נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
 תֵּהְיֶה נִשְׁגָּב , תֵּהְיֶה נִשְׁגָּבָה ,
 יֵהְיֶה נִשְׁגָּב , יֵהְיֶה נִשְׁגָּבָה ,
 יֵהְיוּ נִשְׁגָּבִים , תֵּהְיֶינָה
 נִשְׁגָּבוֹת ,

בְּהֵיָה נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבוֹת ,
 תֵּהְיוּ נִשְׁגָּבִים , תֵּהְיֶינָה
 נִשְׁגָּבוֹת ,

(צווי)

הַיָּה נִשְׁגָּב , הַיָּה נִשְׁגָּבָה ,
 הַיָּה נִשְׁגָּבִים , הַיָּינָה נִשְׁגָּבוֹת ,

(בינוני פעול)

נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
 נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבוֹת ,

(בקשור עם היות באותיות בכלים)
 פִּ , ל , מְהוּת נִשְׁגָּב וכו'
 אַחְרֵי הוּת נִשְׁגָּב וכו' .

(Befehlende Art)

Werde }
 Werdet } gerufen.

(Participium)

Gerufener,
 Gerufene,
 Gerufene.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
 durch die Buchstaben

ו ה כ ב

Während des Gerufenwerdens,
 Im, vom, nach dem Gerufen-
 werden.

Mächtigsenn.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin }
 Du bist }
 Er, sie ist }
 Wir sind }
 Ihr seyd }
 Sie sind } mächtig.

(Vergangene Zeit)

Ich wurde }
 Du wurdest }
 Er, sie wurde } mächtig.

Wir würden }
 Ihr würdet }
 Sie würden } mächtig.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde }
 Du wirst }
 Er, sie wird }
 Wir werden }
 Ihr werdet }
 Sie werden } mächtig werden.

(Befehlende Art)

Werde }
 Werdet } mächtig.

(Participium)

Mächtiger,
 Mächtige,
 Mächtige,

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
 durch die Buchstaben

ו ה כ ב

Während des Mächtigwerdens
 Im, vom, nach dem Mächtig-
 werden.

— (מקור) עִשָּׂה

(הוה)

אֲנִי עִשָּׂה , עִשָּׂה ,
אֶתְּה עִשָּׂה ,
אֶתְּ עִשָּׂה ,
הוּא עִשָּׂה , הִיא עִשָּׂה ,
אֲנַחְנוּ עֹשִׂים , עֹשׂוֹת ,
אַתֶּם עֹשִׂים ,
אַתֶּן עֹשׂוֹת ,
הֵם עֹשִׂים ,
הֵן עֹשׂוֹת ,

(עבר)

עֹשִׂיתִי ,
עֹשִׂיתְּ , עֹשִׂיתִי ,
עֹשָׂה , עֹשְׂתָה ,
עֹשִׂינוּ ,
עֹשִׂיתֶם , עֹשִׂיתֶן ,

(עתיד)

אֶעֱשֶׂה ,
תִּעֲשֶׂה , תִּעֲשִׂי ,
יִעֲשֶׂה , תִּעֲשֶׂה ,
נִעֲשֶׂה ,
תִּעֲשִׂינָה ,
יִעֲשִׂוּ , תִּעֲשִׂינָה ,

(צווי)

עֲשֵׂה , יַעֲשֵׂי ,
עֲשׂוּ , עֲשִׂינָה ,

(בינוני סועל)

עֹשָׂה , עֹשָׂה , עֹשִׂים , עֹשׂוֹת ,

(בקשור אותיות בכלים)

בְּעֹשׂוֹת , בְּעֹשׂוֹת ,
לְעֹשׂוֹת , מְעֹשׂוֹת ,

(מקור) יֵצֵא

(הוה)

אֲנִי יֵצֵא , יֵצֵאה , יֵצֵאה ,
אַתָּה יֵצֵא ,
אַתְּ יֵצֵאה , יֵצֵאת ,
הוּא יֵצֵא ,
הִיא יֵצֵאה ,
אֲנַחְנוּ יֹצֵאים , יֹצְאוֹת ,
אַתֶּם יֹצֵאים ,
אַתֶּן יֹצְאוֹת ,
הֵם יֹצֵאים ,
הֵן יֹצְאוֹת ,

(עבר)

יֹצְאתִי ,
יֹצְאתְּ , יֹצְאתִי ,
יֵצֵא , יֵצֵאה ,
יֵצֵאוּ ,
יֹצְאתֶם , יֹצְאתֶן ,

(עתיד)

אֵצֵא ,
תֵצֵא , תֵצֵאי ,

Thun, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich thue,
Du thust,
Er, sie thut,
Wir thuen,
Ihr thut,
Sie thuen.

(Vergangene Zeit)

Ich that,
Du thatst,
Er, sie that,
Wir thaten,
Ihr thatet,
Sie thaten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} thun.

(Befehlende Art)

Thue,
Thut,

(Participium)

Thuender, Thuende, Thuende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

ד ל כ ב

Während des Thuns,
Im, vom, nach dem Thun.

**Ausgehen, Ausziehen (Un-
bestimmte Art)**

(Gegenwärtige Zeit)

Ich gehe
Du gehst
Er, sie geht
Wir gehen
Ihr geht
Sie gehen

} aus.

(Vergangene Zeit)

Ich ging
Du gingst
Er, sie ging
Wir gingen
Ihr ginget
Sie gingen

} aus.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er, sie wird

} ausgehen.

הם מוציאים,
הן מוציאות,

(צווי)

הוצאתי,
הוצאת, הוצאת,
הוציא, הוציאה,
הוצאנו,
הוצאתם, הוצאתן,

(עתיד)

אוציא,
תוציא, תוצאי, תוציאי,
יוציא, תוציא,
נוציא,
תוציאו, תוציאינה,
יוציאו, תוציאינה,

(עבר)

הוציא, הוציאי,
הוציאו, הוציאינה,

(בינוני פועל)

מוציא, מוציאה,
מוציאים, מוציאות,

(בקשור אותיות בכלים)

בְּהוּצִיא, בְּהוּצִיָּא,
לְהוּצִיא, לְהוּצִיָּא,

יצא, תצא,
יצא,

תצאו, תצאינה,
יצאו, תצאינה,

(צווי)

צא, צאי,
צא, צאינה,

(בינוני פועל)

יצא, יצאה, יוצאת,
יצאים, יצאות,

(בקשור אותיות בכלים)

פוצאת, פוצאת,
לפוצאת, מפוצאת,

הפעיל. (המקור) הוציא

(היה)

אני מוציא,
אתה מוציא,
את מוציאה,
הוא מוציא,
היא מוציאה,
אנחנו מוציאים, מוציאות,
אתם מוציאים,
אתן מוציאות,

Wir werden }
Ihr werdet } ausgehen.
Sie werden }

(Befehlende Art)

Gehe, gehet aus,

(Participium)

Ausgehender,
Ausgehende,
Ausgehende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

Ⓚ Ⓛ Ⓝ Ⓟ

Während des Ausgehens,
Vom, nach dem Ausgehn.

Ausziehen, Ausführen

(Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich ziehe }
Du ziehest }
Er, sie zieht } aus.
Wir ziehen }
Ihr zieht }
Sie ziehen }

(Vergangene Zeit)

Ich zog }
Du zogst }
Er, sie zog } aus.
Wir zogen }
Ihr zoget }
Sie zogen }

(Zukünftige Zeit)

Ich werde }
Du wirst }
Er, sie wird } ausziehen.
Wir werden }
Ihr werdet }
Sie werden }

(Befehlende Art)

Ziehe }
Ziehet } aus.

(Participium)

Ausziehender,
Ausziehende,
Ausziehende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

Ⓚ Ⓛ Ⓝ Ⓟ

Während des Ausziehens,
Vom, nach dem Ausziehen.

1.

הפּיל וְהַנְּמִלָּה

פּיל אַחַד רָאָה וְהִנֵּה לְרַגְלֵי זֹהֶלֶת כְּדַמוֹת נַפְשׁ הִיָּה,
 וְאֵךְ הַשְׁתוּחַח מְעַט וַיִּרְא, כִּי נִמְלָה קַמְנָה הִיא, וּלְפָנֶיהָ
 מִתְגוֹלָל גְּרַגְר שְׁעוּרִים, אֲשֶׁר תִּסְחַבְנוּ לְגַל נְטִלִים רַעוּתֶיהָ,
 וַיְהִי הַמְרָאָה הַזֶּה לְצַחֹק בְּעֵינָיו, וַיִּפֶן אֶל הַנְּמִלָּה בְּגִאוֹה
 וּגְאוֹן וַיֹּאמֶר: 'הַיָּדִי גָא לִי: כִּמָּה מִרְעוּתֶיךָ תִּתְקַבְּצֶנָה
 אֶל הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי לְהֵן מִהַגְּרַר הַזֶּה? " בַּל יִדְעָתִי
 זֹאת, עֲנֵתָה הַנְּמִלָּה בְּעֵנֶיהָ; הַנְּנִי נֹחֶתֶת אֶת הַגְּרַר לְטוֹבֵת
 הָאֲחוּוָה, וְכֵן תַּעֲשׂ כָּל אַחַת מֵאַתְנוּ, מִבְּלִי גַעֲשֵׂה בְּיָנֵינוּ
 חֲשׁוֹן. — הַמְּעַנֶת הַזֶּה מֵלֹא אֶת פִּי הַפּוֹל צַחֹק, וַיֹּסֶף
 לְדַבֵּר אֶתָּה וַיֹּאמֶר, אֲנִכִּי אוֹכֵל אֶלְפֵי רַבּוֹת פְּעָמִים יוֹתֵר
 בְּיוֹם אֶחָד מֵאֲשֶׁר תֹּאכְלֶנָה כָּל גַּפְשׁוֹת אַחֲזֹתְכֵן בְּשָׁנָה
 תְּמִימָה; צַר לִי עֲלֶיכֵן נְטִלִים קַמְנֹת וְדִלּוֹת; כִּי תַעֲמוֹלֶנָה
 כִּכָּה בְּגִלֵּל גְּרַגְרִים אַחֲדִים נִמְבֹּיִם וְנִקְלִים כָּל יְמִיכֵן. הַנְּמִלָּה
 שָׁמְעָה אֶת דְּבָרֵי הַלְעֵג וְהַבּוֹ, וַתַּעֲצֵב וַתִּלְךָ וַתִּסְפֹּר לְרַעוּתֶיהָ
 אֶת כָּל הַמוֹצָאוֹת אֵיךְ וְאֵת מֵאֵמֶר הַעֲנֵק הַגְּדוֹל הַלְּזֹה, אֲשֶׁר
 יֵצֵא לְחַרְף אֶת מַחְנִיָּהֵן, וַתַּעֲנִינָה אוֹתָהּ הַנְּטִלִים הַזְּקֵנוֹת
 לֵאמֹר: "אֲבָל אַחֲזֹתְנוּ! גְּדוֹל הַפּוֹל מִמֶּנּוּ, גַּם כַּח גְּדוֹל
 לוֹ, וְלָנוּ מְעַט וְצַר לְמַרְאֵה עֵינַיִם; אֲבֵן לְעִמַּת זֶה גַּם צָרְכֵנוּ
 רַבִּים מִצָּרְפֵינוּ, וְרַעֲבוֹנוּ גְדוֹל מִשְׁלָנוּ—וְתַחַת אֲשֶׁר נֹאכֵל
 וְנִשְׁבַּע אֲנַחְנוּ בְּלָנוּ מִגְּרַר אֶחָד, הִנֵּה בְּטָנוּ תַחֲסֹר תְּמִיד
 וְגַם כִּי יִמְלֹאנָה בְּאֶלְפֵי רַבּוֹת גְּרַגְרִים; וְהִיָּה כִּי יִדְרוּשׁ
 וַיִּבְקֹשׁ לְשׁוֹבֵר רַעֲבוֹנוּ, וְנִפְל בְּיָדֵי בְּנֵי אָדָם הָאוֹרְבִים לוֹ,
 וְהִיָּה לָהֶם לְמִצְחָק וְלַעֲבֹד עוֹלָם; אֲבָל אֲנַחְנוּ אִם כִּי עֵם

לא עֲוָנָנוּ, לֹא תִשְׁלוֹט בְּנוֹד אִישׁ, וְהִגְנוּ חֲפִזִּים תָּמִיד,
 בְּאֵין מִפְרִיעַ אוֹתָנוּ לְשִׁבּוֹר לָנוּ אֶכֶל מִיבּוֹל הָאָרֶץ בְּאִשֶׁר
 נִמְצָא, וְלַחֲיוֹת בְּנִעְיָמוֹת וְרַב טוֹב נִצָּח.

„טוב מלא בך נחת, ממלא חפזים עמל ורעות רוח“

(קהלת ד', ו')

Dieser.	הזה	Der Elephant.	הפיל
Zum Gelächter, zum Spott.	לצחוק	Die Ameise.	הנסמלה
In seinen Augen.	בעיניו	Ein.	אחד
Und er wandte sich.	ויפן	Bemerkte, hat gesehen.	ראה
Zu.	אל	Sieh da! Hier!	והנה, הנה
Mit Stolz.	בנאוה	Zu seinen Füßen.	לרגליו
Hochmuth.	גאון	Kriecht, bewegt sich,	זוחלת
Und er sagte, sprach.	ויאמר	regt sich.	
Sage mir.	הגיד לי	Wie eine Gestalt.	כדמות
Ich bitte.	נא	Ein lebendiges Wesen.	נפש חיה
Wie viel, wie viele.	כמה	Und kaum, kaum aber.	ואך
Bersammeln sich.	התקבצנה	Beugte sich.	השתוותה
Das Gastmahl, die Mahlzelt.	המשתה	Wenig, ein wenig.	מעט
Machst du, bereitest du	תעשי	Und er sah, bemerkte.	וירא
Ihnen, für sie.	להן	Daf.	כי
Dies.	זאת	Kleine.	קטנה
Weiß ich nicht.	בל ידעתי	Sie.	היא
Antwortete, erwiederte.	ענתה	Vor ihr.	לפניה
Demüthig, mit Demuth.	בענוה	Wälzt sich.	מתגולל
Ich gebe.	הנני נותנת	Korn.	גרגר
Zum Besten.	לטובת	Gerste.	שעורים
Die Gesellschaft.	האהוה	Sie schleppte ihn.	תמחבנו
Und so, eben so.	וכן	Zu dem Ameisen-	לגל הנמלים
Macht, thut.	תעש	haufen.	
Eine jede.	כל אחת	Ihre Mitgenossen,	רעותיה
Von uns.	מאתנו	Freundinnen.	
		Und es war.	ותהי
		Die Erscheinung.	המראה

Der Spott, Hohn.	הלעג	Ohne, ohne daß.	מבלי
Die Schande, Verach-	הבו	Wir machen.	נעשה
tung.		Zwischen, unter uns.	בינינו
Und sie wurde traurig.	ותעצב	Rechnung.	חשבון
Und sie ging.	ותלך	Die Antwort.	המענה
Und sie erzählte.	ותספר	Erfüllte, machte voll.	מלא
Die Ereignisse, die	המוצאות	Den Mund.	את פי
Begebenheiten.		Und er setzte fort.	ויוסף
Der Riese.	הענק	Zu sprechen.	לדבר
Der Große.	הגדול	Mit ihr.	אתה
Trat auf	יצא	Ich.	אנכי
Zu lästern.	לחרף	Ich esse, verzehere.	אוכל
Ihre Versammlung,	מחניהן	Tausende.	אלפי
Schaar		Millionen.	רבבות
Und sie erwiederten,	ותענינה	Male.	פעמים
antworteten.		Mehr.	יותר
Ihr.	אותה	In einem Tage.	ביום אחד
Die Alten, Aeltesten.	הזקנות.	Als.	מאשר
Fürwahr, zwar.	אבל	Sie essen, verzehren.	תאכלנה
Unsre Schwester.	אחותנו	Seelen, Personen.	נפשות
Als wir.	ממנו	In einem Jahre.	בשנה
Auch.	גם	Ganz, gänzlich, völlig.	תמימה
Kraft, Macht.	כה	Es thut mir Leid	צר לי עליכן
Als unsere, die unsrige.	משלנו	Euertwegen, ich bedaue-	ערתעם
Zu uns, wir besitzen.	לנו	re Euch.	
Wenig.	מעט	Arme, armselige.	דלות
Und winzig, Knapp.	וצר	Ihr bemühet Euch.	תעמולו
Aber.	אכן	So, dergestalt.	ככה
Gegen.	לעומת	Wegen, um.	בגלל
Seine Bedürfnisse	צרכיו	Einige.	אחדים
Ziel, mehr.	רבים	Verächtliche.	נמבזים
Sein Hunger.	רעבוננו	Geringe.	נקלים
Statt, anstatt.	תחת	Euere Tage.	ימיכן
Wir essen.	נאכל	Hörte, vernahm.	שמעה
Wir sättigen uns.	נשבע	Die Worte.	את דברי
Wir Alle.	אנחנו כלנו		

Mann.	איש	Sein Bauch, Magen.	בטנו
Wir sind.	הננו	Ist leer.	תהמר
Frei.	חפשים	Stets, beständig.	תמיד
Ohne.	באין	Und obgleich, wenn auch.	ונם כי
Störer.	מפריע	Er sie füllt, voll macht.	ימלאנה
Zu erwerben, holen.	לשבור	Und es geschieht.	והיה
Speise.	אכל	Als, wenn.	כי
Von der Frucht.	מיבול	Er sucht.	} ידרוש יבקש
Die Erde.	הארץ	Wünscht, begehrt.	
Wo wir finden, antreffen.	באשר נמצא	Seinen Hunger zu stillen.	לשבור רעבונו
Zu leben.	לחיות	Er fällt, geräth.	יונפל
In Unnehmlichkeit, angenehm.	בנעימות	In die Hände. Menschenkinder.	בידי בני אדם
Ziel.	רב	Die ihm aufslauern, nachstellen.	האורכים לו
Gutes.	טוב	Und er wird ihnen.	והיה להם
Ewig.	נצח	Zum Spiel.	למצחק
Gut.	טוב	Und zum Sklaven.	ולעבד
Besser.	טוב מאוד	Ewig.	עולם
Handsoll.	מלא כף	Ein Volk.	עם
Unnehmlichkeit, Ruhe.	נחת	Ohnemächtig, schwach.	לא עז
Als vollgehäuften Hände.	ממלא חפנים	Wir.	נחנו
Mühseligkeit.	עמל	Nicht.	לא
Mißmuth, Unmuth.	ורעות רוח	Waltet, herrscht.	תשלוט
		Hand.	יד

מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל

שָׂאוֹל הַמֶּלֶךְ הִרְאִישׁוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה בַּחֲזוֹר מִכָּל הָעַם,
 בֶּן בְּמִזְבַּח הַתָּאֲרוֹ, וְכֵן בַּחֲכֹנֹת נַפְשׁוֹ הַנְּעֻלוֹת וְהַנְּשֻׁבּוֹת:
 בְּרֵאשִׁית מַלְכוּתוֹ עֲזָרָה הִקְנִיָּה אֶת אֲנִשֵּׁי הַבְּלִיעַל לְהַתְמַרְמֵר
 נָגְדוֹ, אֲבָל אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִרְאָה אֶת גְּבוּרָתוֹ בַּמַּלְחָמָה הַמְּפֹאָרָה
 עִם בְּנֵי עַמּוֹן, בְּגִלְלַי יָבִישׁ גִּלְעָד, נִכְנְעוּ בָּלֶם יַחַד תַּחַת מֶלֶךְ-
 גְּבוּרַת־הַחֵיל הַזֶּה; וְלֹא נִמְצָא אַף אֶחָד אֲשֶׁר הִזִּיד לְבָבוֹ
 לְפָצוֹת פִּיּוֹ לְדַבֵּר סָרָה עָלָיו; וַיֵּאֱהָבוּהוּ יוֹשְׁבֵי יְבִישׁ גִּלְעָד מְאֹד
 מְאֹד, עַד כִּי גַם אַחֲרֵי מוֹתוֹ עַל חֲרָבוֹ, עַל הַר הַגְּלִבְעָה,
 חָרְפוּ לַמּוֹת נַפְשָׁם, לְהִבְקִיעַ אֶל חוֹמַת בֵּית שָׁן, לְמַעַן הִצִּיל
 מִשָּׁם אֶת גְּוִיַּת אִישׁ הַחֵיל הַזֶּה, וּלְהַבִּיֵּאָה אֶל קֶבֶר בְּכָבוֹד;
 וַיִּקְרְאוּ עָלָיו אֲבָל גְּדוֹל וַיְצוּמוּ שְׁבַעַת יָמִים, וְכִשְׁמוֹעַ דָּוִד
 אֶת אֲבָלָם עַל הַמֶּלֶךְ הַצַּדִּיק הַזֶּה וַיִּשְׁלַח אֲלֵיהֶם מַלְאָכִים
 וַיְבָרְכֵם.

מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל הַאֲחֵרִים, זֹלַת בֵּית דָּוִד, לֹא כִהְנוּ
 פְּאֵר בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת כְּאֵלֶּה אֲשֶׁר הָיוּ לְשָׂאוֹל; וְרַבִּים מֵהֶם שָׁמוּ
 מִכַּסֵּם רַק אֶל טוֹבַת עֵצְמָם; וְלֹא שָׁמוּ עֵינָם וּלְבָבָם אֶל טוֹבַת
 עַמָּם וְהִצִּילָתָם, אוֹ לְהוֹשִׁיעֵם בְּיוֹם צָרָתָם, וְעַל בֶּן לֹא צִלְחָה
 בְּיָדָם, לְהַקִּים כְּפֵא מַלְכוּתָם לְבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם; וְרַק שְׁלֹשָׁה
 הֵמָּה מִמַּלְכֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם שְׂמוֹת בְּאָרֶץ, אַחְאָב,
 יוֹאִשׁ, וִירְבֵּעַם הַשְּׁנַיִ, וְעֵינֵינוּ רוֹאוֹת: כִּי הָעַם בְּכִלְל עֲבָדוֹ
 תָּמִיד אֶת מַלְכֵיהֶם בְּלֵב שָׁלֵם, וְגַם בְּעַת צָרָתָם נִשְׂאוּ אֶת
 עוֹל סַבְלָם מִבְּלֵי פָצוֹת פִּה; וְגַם שָׁמְעוּ לְקוֹל מַלְכֵיהֶם, וְלֹא

נָמְהָ לְבָבָם מֵהֶם לְלַכֵּת אֶתְרֵי מַלְכֵי יְהוּדָה... עֵין חוֹדְרָה
בְּקוֹרוֹת מִחֻלְקוֹת עֲשָׂרִים עָשָׂר הַשְּׂבָטִים, הַגְּלוּהָ לָנוּ אֶת נִסְפֵי
אֲהַבְתֶּם לְמַלְכֵיהֶם, בְּאֵין עַל עֶפְרַיִם מִשְׁלָם — ...

Wurden sie gedemüthigt.	נכנעו	Die Könige.	מלכי
Allesamt.	יחד כולם	Israel.	ישראל
Tapferer Held.	גבור החיל	Der Erste.	הראשון
Und es fand	וא לא נמצא אף אחד	Auserwählt, auserkoren	בחר
sich keiner.	לפיך פניו	Von dem ganzen Volke	מכל העם
Der sich erkühn =	אשר הויד לבבו	Sowohl als.	כן וכן
te, erfrechte.	לפצות פיו	Durch seine schöne	בטוב תארו
Seinen Mund auf =	לפצות פיו	Gestalt.	בתיכונת נפשו
zuthun, murren.	לדבר סרה	Durch seine Gei =	בתיכונת נפשו
Böses zu sprechen.	עליו	steseigenschaften.	הנעלות
Auf, über ihn.	ויאהבוהו	Die Vortreffliche.	הנשגבות
Und sie liebten ihn.	יושבי	Die Erhabenen.	בראשית
Die Einwohner.	מאד מאד	Im Anfange.	מלכותו
Sehr, außerordent =	עד כי גם	Seine Regierung.	עוררה
lich.	אחרי מותו	Erregte.	הקנאה
Daß sogar.	על תרבו	Der Meid.	את אנשי הבליעל
Nachdem er starb.	על תרבו	Die bösen	את אנשי הבליעל
Auf seinem eignen	על תרבו	Menschen.	ללהתמרמר
Schwert.	תרפו למות נפשם	Erbittert gegen ihn	ללהתמרמר
Gaben sie sich,	תרפו למות נפשם	aufzutreten.	נגדו
dem Tode preis.	תרפו למות נפשם	Nachdem.	אחרי
Einzubringen.	להבקיע	Er zeigte.	הראה
Bis zu den Mauern.	אל חומת	Seine Tapferkeit,	את גבורתו
Um zu retten.	למען הצל	seinen Heldenmuth.	למען גבורתו
Von dort.	משם	In der Schlacht.	במלחמה
Den Körper.	את גוית	Die Berühmte.	המפוארה
Der Tapfere.	איש החיל	Mit.	עם
Und sie zu bringen.	ולהביאה	Ammoniter.	בני העמונים
Zur Grabe.	אל קבר		

Oder.	או	In Ehren.	בכבוד
Ihnen zu helfen, bei=	להושיעם	Und stellten	ויקראו עליו אבל גדול
zusehen.		seinetweilen eine grosse	
Ihre Noth.	צרתם	Trauer an.	
Darum, daher.	על כן	Und fasteten.	ויצומו
Gelang es ihnen בידם	לא	Sieben.	שבעת
nicht.		Tage.	ימים
Aufrecht zu erhalten ,	להקים	Als er vernahmt.	כשמוע
festzustellen.		Ihre Trauer.	את אבלם
Ihren Thron.	כסא מלכותם	Der Fromme.	הצדיק
Ihren Nach=	לבניהם אהריהם	Und er sandete.	וישלח
kommen.		Zu ihnen.	אליהם
Drei.	שלושה	Boten.	מלאכים
Sind.	המה	Und segnete sie.	ויברכם
Welche sich שמות להם	אשר עשו להם שמות	Die andern, die überigen	האחרים
Namen gemacht, erwor=		Ausser.	זולת
ben haben.		Waren nicht aus=	לא כהנו פאר
Im Lande, auf der Welt.	בארץ	geschmückt, ausgestattet.	
Der Zweite.	השני	Mit solchen טובות כאלה	במדות טובות כאלה
Unsere Augen.	עינינו	guten Eigenschaften.	
Sehen.	ראות	Welche Saul לשאול	אשר היו לשאול
Im allgemeinen.	בכלל	befasß.	
Sie dienten.	עבדו	Viele, mehrere von	רבים מהם
Mit treuem Herzen, בלב	שלם	ihnen.	
mit Aufrichtigkeit		Richteten ihren	שמו מבטם
Auch.	גם	Blick, beabsichtigten.	
Zur Zeit.	בעת	Nur.	רק
Haben sie getragen, dul=	נשאו	Ihr Eigennuß,	טובת עצמם
deten sie		Und wanden=	ולא שמו עינם ולבם
Ihr aufgebürdetes	עול סבלם	ten weder ihr Auge noch	
Joch.		ihr Herz, bekümmerten	
Gehorchten, hörten.	שמעו	sich nicht.	
der Stimme.	לקול	Nach dem Wohle.	אל טובת
Es wick nicht.	לא נטה	Ihr Volk.	עמם
Ihr Herz.	לבכם	Ihr Glück.	הצלחתם

Die Stämme.	השבטים	Zu gehen, zu folgen.	ללכת
Entdeckt, enthüllt.	הגלה	Ein scharfsichtiges	עין חודרת
Die Ursache, den Grund.	את נסיבת	Auge, ein durchdringen-	der Blick.
Ihre Ergebenheit.	הכנעתם	In den Begebenheiten.	בקורות
Beispiellos.	באין על עפר משלם	Die Zertheilung.	מחלקות
		Zwölf.	שנים עשר

5.

קַרְנֵי הַשָּׁמַיִם

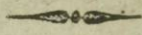
קַרְנֵי הַשָּׁמַיִם רְאוּ אֶת הַיָּם הַקָּטָן , וַיִּהְיֶה לָבוּ לְאָמֹר :
 "הַנְּהַךְ דַּל וְקָטָן מְאֹד וְאִיךָ תִּרְהִיב עִוֹן בְּנַפְשֶׁךָ לְאָמֹר : כִּי
 תוֹפִיעַ נְהַרָה כְּמוֹנֵנוּ , אֲשֶׁר אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת יִלְכוּ לְאוֹרְנוּ ?
 אֲנַחְנוּ , עַל כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁלַח אוֹתָנוּ הַשָּׁמַיִם , שְׂמָה נִפְיִן
 חַיִּים וְאָבִיב , בָּנוּ יִכְתְּנוּ פֶּאֶר הַפְּרָחִים וְהַצִּיצִים , וְאֲנַחְנוּ
 נִלְבִּישׁ הוֹד וְהִדָּר אֶת הַקִּישֵׁת בְּשָׁמַיִם , וְאִיךָ תִּדְמָה אֵלֵינוּ
 אֲתָה נָר נִמְבֹּהֶה וְנִמֵּם , וְתִשׁוּהָ אֶת אוֹרְךָ הַקָּטָן וְהַדָּל , לְאוֹרְנוּ
 הַזְּרוּעַ לָנוּ מֵהַמְּאֹר הַגָּדוֹל , מֵהַשָּׁמַיִם ? " . בְּעֵנֹת חֵן הִשִּׁיב
 הַיָּם וַיֹּאמֶר : " אִם אֲמַנֵּם מִךְ עַרְכִּי מֵעַרְכְּכֶם קַרְנֵי הַשָּׁמַיִם ,
 בְּכָל זֹאת לֹא יוֹרִיד גְּאוֹן עֵזְכֶם אֶת כְּבוֹדִי כָּל מְאוּמָה , כִּי
 בְּכֶם רַק הַשָּׁמַיִם יִפְיִן אוֹרוֹ , לֹא אַתֶּם—וּבִלְעָדוֹ תוֹשִׁיָה
 נִדְחָה מִכֶּם , וְלֹא תוֹכְלוּ לְהִיזֹת וּלְעַמּוֹד לְבַדְּכֶם ; גַּם לֹא
 נוֹדַע שְׂמֵכֶם לְתַפְאֶרֶת , מִבְּלִי לְהוֹכִיר גַּם אֶת שֵׁם הַשָּׁמַיִם
 יַחַד אֶתְכֶם—וְלֹא נוֹדַעְתֶּם בֵּין הַחַיִּים , בְּלִתִּי כִּי תִקְרְאוּ בְּשֵׁם :
 "קַרְנֵי—הַשָּׁמַיִם" . וְלָמָּה זֶה תִתְגַּאוּ בְּהַכְּבוֹד וְהַגְּדֻלָּה אֲשֶׁר
 שְׂאוּלִים הִמָּה לָכֶם מֵהַשָּׁמַיִם ? " וַאֲנִי אִם כִּי קָטָן בְּרֵאֲנִי

אלהים, והצעיר אנכי בין המארת הגדלים; כליל ותמים
 הגני גם אנכי כמוהם, וכבודי והדרי אשר בי ובקרבי, לי
 הקמה, וחלק אין כמו לאהר וולתי—

”יש מתעשר ואין כל, מתרושש והון רב“

Der Regenbogen,	הקשת	Sonnenstrahlen,	קרני השמש
Am Himmel,	בשמים	Das Licht,	חנר
Willst du dich gleichen	תרמה	Und sie spotteten, lachten	ויהתלו ויחלקו
gleichstellen,		Ueber ihn,	בו
Zu uns, uns,	אלינו	Sagend, wie folgt,	לאמר
Nichtig,	נמם	Wie,	איך
Vergleichst du,	תשוה	Erkühnst du	תרהיב עו
In uns gelegt,	הורוע לנו	dich,	בנפשך
Von dem grossen	מהמאור הגדול	Zu glauben, denken,	לאמר
Lichte,		Dass du Licht	אשר תופיע נהרה
Bescheiden, demüthig,	בענות חן	verbreitest,	
Antwortete,	השיב	Wie wir, gleich uns,	כמונו
Obwohl, obgleich,	אם אמנם	Welten,	עולמות
Klein, niedrig, gering,	מך	Gehen, wandeln,	ילכו
Mein Werth,	ערכי	Vor unserm Lichte,	לאורנו
Indessen, bei allem	בכל זאת	Ueberall,	אל כל מקום
dem,		Er sendet,	ישלה
Erniedrigt nicht,	לא יריר	Uns,	אותנו
Euere stolze Pracht,	גאון עיכם	Verbreiten wir,	נפיץ
Meine Ehre, meinen	את כבודי	Leben,	חיים
Werth,		Frühling,	אביב
Nicht im geringsten,	כל מאומה	Mit uns,	בנו
In Euch,	בכם	Schmücken sie sich,	יכהנו פאר
Ihr,	אתם	Die Blüthen,	הפרחים
Ohne ihn,	בלעדו	Die Blumen,	הציצים
Die Kraft	הושיה נדחה מכם	Umhüllen wir,	נלביש
fehlt Euch,		Pracht, Glanz,	} הוד
Ihr könnt nicht,	לא תוכלו	Ansehen, Majestät,	} הדר

Hat mich geschaffen,	בראני	Zu existiren, seyn,	להיות
Gott,	אלהים	Bestehen,	לעמוד
Zwischen,	בין	Für Euch allein,	לבדכם
Völlig, ganz, vollständig,	כליל	Bekannt,	נודע
Vollkommen,	תמים	Euer Name,	שמכם
Wie sie,	כמוהם	Zum Ruhm zur Pracht	לתפארת
In mir,	} בי } בקרבי	Zu erwähnen,	להזכיר
Gehören mir an,		לי המה	Beisammen,
Enthalten keinen	חלק אין במו	Mit Euch,	אתכם
Theil,		Unter den Lebendigen,	בין החיים
Für einen Andern,	לאחר	Ausser, ohne,	בלתי
Ausser mir,	זולתי	Ihr werdet genannt,	תקראו
Es giebt,	יש	Mit dem Namen,	בשם
Der sich reich stellt,	מתעשר	Warum also, warum	ולמה זה
Und hat nichts, besitzt	ואין כל	denn,	
nichts,		Stolzirt ihr, prahlt ihr	תתנאו
Stellt sich arm,	מתרושש	Mit der Herrlichkeit,	בהכבוד
Und besitzt grosses Ver-	והון רב	Grösse,	הגדולה
mögen.		Sind geborgt,	שאולים המה
		Ich,	אני

4.

הַנְּחִישׁ

בְּכַתְּבֵי הַקֹּדֶשׁ יְתוּאֵר הַנְּחִישׁ כְּעָרוֹם וְרַע מְאֹד ; עֲרַמַת
הַנְּחִישׁ וְרַעְתּוֹ, הִיְתָה גִסְבָּה לְגִלּוֹת הָאָדָם הָרֵאשׁוֹן מִגֵּן הָעֵדֶן ;
גַּם נִמְצָא אִישׁר נִתְּנוּ לוֹ אֵז הוֹד הַפֶּחַ וְהַגְּבוּרָה ; הַמְּצָרִים
יִתְאָרוּ בְּדַמוֹת הַנְּחִישׁ אֶת הַחֲכֵמָה, וְגַם אֶת הָעֵרָת וְהַזְּמִן ,

וְלַהֲיוֹנִים הִיְתָה תְּבִנֹת הַנְּחֹשׁ לְאוֹת עַל חֲכַמַת הַרְפוּאָה ;
 מַלְבָּד אֱלֹהֵי הַצִּיּוּרִים וְהַפְּנִיִם מִמֶּנּוּ , תְּדַרְבְּנָה מִשְׁלֵי וּמְלִיצוֹת
 עַמֵּי אֲרָצוֹת הַצִּפּוֹן מִנְחָשִׁים טוֹבִים הַמְּבִיאִים לְעֵנִיִם כֶּסֶף
 וְזָהָב וְכָל סִגְלָה ; אֲבָל בְּכֻלָּל , לְהִיּוֹתוֹ זוּחַל נִתְעַב וּמֵלֵא אָרֶם ,
 וְלֹא יִלְחֶם עִם אוֹיְבוֹ פָּנִים בְּפָנִים , כִּי אִם יִתְנַבֵּל תַּמִּיד לְנַפּוֹל
 עָלָיו פֶּתַע לְפַתְאוּם בְּשִׁבְתוֹ עִמּוֹ לְבִטָּח , לְכֵן יִמְשִׁילוּ אֶת
 בְּנֵי הָאָדָם הַרְעִים וְהַחֲטָאִים לְאֱלֹהִים , לְנִחָשִׁים אֲשֶׁר לֹא
 יִשְׁמְעוּ לְקוֹל מְלַחְשִׁים לְהִיטֵב דְּרָכָם .

Erzählungen, Fabeln,	משלי	Die Schlange,	הנחש
Die Poesien, Dichtun-	מליצות	In den heiligen	בכתבי הקדש
gen,		Schriften,	
Die Völker,	עמי	Wird dargestellt,	יתואר
Nordländer,	ארצות הצפון	Als listig,	כערום
Welche bringen,	המביאים	Und sehr bösfartig,	ורע מאד
Den Armen,	לעניים	Seine Bosheit,	רעתו
Silber,	כסף	Zu der Vertreibung,	לגלות
Gold,	זהב	Verbannung,	
Jedes Kostbare,	כל סגולה	Aus dem Paradiese,	מגן העדן
In dem er ist,	להיותו	Wir finden,	נמצא
Ein Kriechendes,	זוחל	Gaben ihm, geschrieben	נתנו לו
Abscheuliches,	נתעב	ihm zu	
Woll,	מלא	Die Weisheit,	החכמה
Gift,	ארס	Die Zeit,	העת
Streitet nicht,	לא ילחם	Die Dauer,	הזמן
Sein Feind,	אויבו	Bei den Griechen	להיונים
Ungeſicht gegen	פנים בפנים	Zum Zeichen, Merkmahl,	לאות,
Ungeſicht,		Heilkunde,	חכמת הרפואה
Sondern,	כי אם	Muffer,	מלבד
Er denkt nach, brütet,	יתנכל	Die Bilder,	הציורים
Zu fallen, überfallen,	לנפול	Die Sinnbilder,	הכונים
Anzufallen,		Sie sprechen,	תרברנה

Zu Menschen,	לאנשים	Plötzlich, schnell,	} פתע לפתאום
Zu Gott,	לאלהים		
Die nicht gehor-	אשר לא ישמעו	Während er mit	בשבתו עמו
chen,		ihm sitzt,	
Flüsterer, Beschwörer,	מלחשים	Sicher, ruhig, friedlich,	לכמה
Zu bessern,	להטיב	Daher,	לכן
Ihren Wandel.	דרכם	Sie vergleichen,	ימשילו
		Die Sünder,	החטאים

3.

גְּלִי הַיָּם

גְּלִיִּים צָעִיר וְעוֹל יָמִים, בָּכָה לְפָנַי מִרְעִיו וַיִּתְאַוֶּן
 לֵאמֹר: "גֹּדֵל הַגְּלִיִּים רַק מִכָּאוֹב וַיְגוֹן! לְמַרְצַת הַמְּעִיגוֹת
 וּמִימֵי הַנְּהָרוֹת נִתְּנָה מִטְרָה נְשֻׁבָּה וּגְבוּהַה מֵאִשֶׁר לָנוּ גְּלִי-
 הַיָּם; הֵם יִשְׁקוּ הַשָּׁדוֹת וַיִּרְעִיפוּ דִשָּׁן עַל הַמְּרֵעָה, יִשְׁקִימוּ
 צְמָאוֹן עוֹבְרֵי דָרֶךְ, וַיִּבְרְכוּ מִכָּל הָאָרֶץ. אֲבָל מִי זֶה גֹבֵר,
 וְעַל מָה זֶה יִבְרַךְ אֶת גְּלֵי הַיָּם? גַּל הַיָּם לֹא יִיטִיב לְאִישׁ כָּל
 מְאוּמָה; וְהָאָדָם לֹא יִישָׂא אֶת שְׁמוֹת גְּלֵי הַיָּם עַל שְׁפָתָיו,
 כִּי אִם בְּפֶחַד וּבִרְעֵדָה" —

הַגְּלִיִּים הַזִּקְנִים בְּשִׁמְעֵם אֶת קוֹל יִלְלָתוֹ, נָחְמוּ אֶת-
 רַעְהֶם לֵאמֹר: "שְׂאוֹן הַגְּלִיִּים הוּא חֶסֶד וּגְמוּל טוֹב מֵאֵת
 הָאֱלֹהִים; לְהַגְּלִים נָתַן כַּח הַמְּחִיָּה וְהַמְּחַדָּשׁ, כְּרוּחַ הָאֱלֹהִים
 בְּגוֹף הָאָדָם; וּבְאֶגֶם הַיָּם מְקוֹם אֵין גְּלִים בּוֹ, הַיָּםִים רַעִים,
 לֹא יִצְלָחוּ לִשְׁתוֹת וַיִּעְלוּ בְּאִשָּׁה; וְגַם תַּחַת הַגְּלִים יִמְצְאוּ
 אֱלִמוּגִים וּפְנִינִים יְקָרִים; כֶּתֶר הַמְּלָךְ וְצוּאֵרֵי הָעֵלְמָה הַבְּקִיָּה

וְהַחֲפָה מִכָּל פְּשָׁעֵי, יִתְקַשְׁמוּ בְּתַשׁוּרוֹת הַטְּבַע הַהֵנָּה, הַסְּפוּנִים
וּמְמוֹנִים בְּגִלֵּי הַיָּם הַזּוֹעֵפִים וְהַנּוֹרְאִים לְמַרְאֵה עֵין —

Mann,	גבר	Die Meereswogen,	גלי הים
Warum das?	על מה זה?	Wellen,	
Er erzeigt Gütes,	יטיב	Jung,	עול ימים
Bringt nicht	לא ישא על שפתיו	Weinte, beklagte sich,	בכה
über seine Lippen, er-		Vor,	לפני
wähnt nicht,		Und murrte,	יתאינן
Mit Schrecken,	בפחד	Das Loos,	גורל
Mit Zittern, Beben,	ברעדה	Nur,	רק
Die Alten,	הזקנים	Schmerz,	מכאוב
Als sie hörten, vernah-	בשמעם	Kummer, Trauer,	יגון
men,		Dem Laufe, Ströme,	למרוצת
Seine Klage,	יללתו	Die Quellen,	המעיינות
Trösteten,	נחמו	Das Gewässer,	מימי
Das Brausen,	שאון	Die Flüsse, Ströme,	הנהרות
Gnade,	חסד	Ziel,	מטרה
Wohlthat,	גמול טוב	Erhabener,	נשגבה
Von,	מאת	Höher, Hoch,	גבוה
Ist gegeben, gewährt,	נתן	Als es uns ge-	מאשר נתן לנו
Kraft,	כח	währet ist,	
Die Belebende,	המחיה	Sie tranken,	ישקו
Die Hervorbringende	המהדש	Die Felder,	השרות
Erneuerende,		Sie träufeln, gießen,	ירעיפו
Im Körper,	בגוף	Fettigkeit,	דשן
See, Sumpf,	אגם	Die Weide,	המרעה
Sind unbrauchbar,	לא יצלחו	Sie stillen,	ישקימו
untauglich,		Durst,	צמאון
Zum Trinken,	לשתות	Reisende, Wanderer,	עוברי דרך
Dringen hervor,	יעלו	Und sie werden geseg-	ויברכו
Gestank, üblen Geruch,	באשה	net,	
Unter,	תחת	Wer, Welcher, Wer ?	מי זה ?
Finden sich,	ימצאו	denn?	

Schmücken sich,	יתקשמו	Korallen,	אלמוגים
Mit den Geschenken,	בתשורות	Perlen,	פנינים
Gaben,		Theuere, edle,	יקרים
Die Natur,	הטבע	Krone,	כתר
Die verborgen liegen	} הספונים טמונים	Hals,	צינור
			Das Mädchen,
Die Stürmischen,	הזועפים	Die Unschuldige,	הנכיה
Die Furchtbaren,	הנוראים	Die Schuldlose	החפה מכל פשע

6.

מִדְבָּר , וְאֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת

שֶׁר רוּמֵי שְׂאֵל לַחֲכָם אַחַד "לִמָּה זֶה יִקְרִיב אֶת כָּל
 תַּעֲנוּגֵי הַחַיִּים עַל מִזְבַּח הַחֲכָמָה מִבְּלֵי שֵׁים לֵב : אִישׁר הוּא
 אֲסוּר בָּהּ תָּמִיד , כִּדְלִי בְּעֵץ אִישׁר עַל יַד הַבְּאֵר—וְאִישׁר
 בְּכָל זֹאת תִּשְׁאֵר הַחֲכָמָה כְּמִי הַבְּאֵר , מִבְּלֵי אִישׁר יִדְלַנְדָּה
 כִּלָּה עַד הַיְסוּד בָּהּ ; — הָאֵם לֹא טוֹב לַגִּבֵּר לִהְיוֹת פְּרָא אָדָם
 כְּאִישׁר יִלְדֶתְהוּ הַטֵּבֵעַ"? . וַיִּשְׂא הַחֲכָם מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר : „עַל
 אֹדוֹת הַדְּבָר הַזֶּה כִּבֵּר רַבּוֹ אֶרֶץ הַמִּדְבָּר וְאֶרֶץ הַנוֹשֶׁבֶת :
 לְמִי מֵהֵנָּה הַיִּתְרוֹן עַל אַחֻתָּהּ ? וַתַּחַל הָרֵאשׁוּנָה לְסַפּוֹר
 הַיִּתְרוֹנוֹת הַנִּתְּנוֹת לָהּ , וְאִישׁר אֵין בְּהֵן חֶלֶק לַרְעוּתָהּ...
 וַיֹּאמֶר :

(א) לִי נָתַן הָאֱלֹהִים מְנוּחָה וּמְרֻגֵי , תַחַת אִישׁר בְּאֶרֶץ
 הַנוֹשֶׁבֶת יִפְלְחוּ וַיִּבְקְעוּ , פֶּעַם יַחְפְּרוּ בָהּ בְּאֵרוֹת , וּפֶעַם
 יִכְרוּהָ לַתְּעֻלוֹת וּלְבִרְכוֹת מַיִם .

(ב) בִּי לֹא יִמְשׁוּל אִישׁ וְלֹא יִשְׁתַּדַּר עָלַי , תַּחַת אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַנְּוִשְׁבֵת הָאָדָם יַעֲשֶׂה בְּאוֹת לְבוֹ , וּכְעַם שִׁפְחָתוֹ יַעֲבֹד בִּהּ .

(ג) לַפְעָמִים רַבּוֹת , יַעֲלוּ רִיבוֹת בְּנֵי אָדָם עַל הָאֶרֶץ הַנְּוִשְׁבֵת קְרִיבוֹת שׁוֹפְכֵי דָם , אֲשֶׁר לֹא נִרְאוּ כְמוֹתֵם בְּאֶרֶץ הַמִּדְבָּר .

(ד) לְכֹל מִדְבַר שֶׁמָמְרָה טָבַע אֶחָד אֲשֶׁר לֹא יִשְׁנֶה אֶת תַּפְקִידוֹ ; לֹא כֵן הוּא בְּאֶרֶץ הַנְּוִשְׁבֵת , הַנִּכְנַעַת תַּחַת שְׁרִירוֹת לֵב בְּעֵלִים שׁוֹנִים וּמְשִׁלּוֹת רַבּוֹת , הַיְשׁוּנוֹת וְנִבְדָּלוֹת אִשָּׁה מֵרַעוּתָהּ .

(ה) הָאֲחֵרוֹן וְהוּא הַנִּכְבָּד : כִּי אֲנֹכִי בְּאוֹת נַפְשִׁי אֲרוּהָ נַחַת תְּמִיד מֵהַרוּחַ הַצֵּחַ וּמִמֹּהֵר רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם , אֲשֶׁר אֵין בְּיַנִּינוּ מִסָּד מִבְדִּיל ; אֲבָל אֶרֶץ הַנְּוִשְׁבֵת מְכַסֶּה תְּמִיד בְּדֶשָׁא , בְּעֵשֶׂב , וּבְעֵצִים , הַיּוֹנְקִים וְהַמוֹצֵצִים אֶת חֻלְבָּהּ וְדָמָהּ .

וַתַּעַן הָאֶרֶץ הַנְּוִשְׁבֵת וְהֵאמֵר : אֲבָל שִׁפְרָה נִחַלְתִּי מִנַּחֲלָתָהּ :

(א) הֵן אָמַת כִּי הָאָדָם יִפְתַּח וַיִּשְׁדַּד אֶדְמָתִי , אֲבָל עַל יְדֵי זֶה יִתְקַנְנִי וַיְכַיֵּנִי , וְאֵהִיָּה נַחֲמָדָה לְמַרְאֵה , וְטוֹב יְבוּלִי לְמֵאֵבֶל—אֲבָל אֶדְמָתָהּ חֲרֵבָה וַיִּבְשֶׂה תְּמִיד , וְלֹא נִמְצָא בָּהּ בְּלִתֵּי הָאֵבֶק וְהָעֶפָר אֲשֶׁר הִפְּתָה מִצָּחַק לְרוּחוֹת וְלִסְעָרוֹת נוֹרָאוֹת — .

(ב) בִּי לֹא יִמְשׁוּל הָאָדָם , בְּלִתֵּי יַעֲבֹדֵנִי , יִסְקְלֵנִי מֵאֵבֶן , וַיִּשְׁרֵט מִקְרָבִי שְׂרֵשׁ פָּרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה—יִזְרַע וְאִשְׁבִּיעֶהוּ ; לֶחֶם , יִטַּע פָּרֶס וְאִשְׁקֵנוּ יַיִן ; אֲבָל בָּהּ יִמְשְׁלוּ תַנִּיִּים וּבְנוֹת יַעֲנָה , וְרַק קוֹיִן וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ , וְהֵייתָ מַעֲזוֹן לְנַחֲשִׁים וְעִקְרָבִים .

ג) הַקְרָבוֹת וְהַמְלַחְמוֹת אֲשֶׁר יַעֲרְכוּ עָלַי בְּנֵי הָאָדָם, הֲמָה
 רַק לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיק מִיַּד הַקָּמִים עָלָיו וּלְהַשִּׁיב גְּמוּלָה
 לְרָשָׁעִים, אֲבָל עָלֶיךָ לֹא נֶקֶם וְלֹא שְׁלֵם בְּלִתי שֹׁנֵן וְחָמֵס
 הַמִּיד, מִפְּרִיצֵי הַחַיּוֹת הָאוֹרְבוֹת לְדָם גַּפְשׁוֹת נִקְיִים. —

ד) בְּכָל אֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת תִּמְצָאנָה טוֹבוֹת רַבּוֹת וְתוֹעֲלוֹת שׁוֹנוֹת,
 וְלָכֵן יִקְפּוּצוּ עָלַי קוֹנִים מִקּוֹנִים שׁוֹנִים, וְיִבְעֵלוּנִי אֲדָנִים
 חֲדָשִׁים לְבָקְרִים— אֲבָל אֶרֶץ הַמְדַבֵּר רִיקָה מִכָּל טוֹב, וְלֹא
 תִצְלַח לְמַלְאכָה, וְעַלְפֵן נְמוּשָׁה הִיא וְעוֹזְבָה בְּיַד הַטַּבֵּעַ
 הָאֲכֹרִיָּה, בְּאִין מִשִּׁים לָבוּ לְקַחַת אוֹתָהּ מִידָה —

ה) וְעַל כָּל אֵלֹהֵי הַנְּהָ אֲנֹכִי אַחֲדָשׁ נְעוּרֵי בְּכָל יְעַת, וּבְחֵלֶב
 שְׂרֵי אֲנִיקָה לְנַטְעֵי גַעֲמָנִים, וְלַעֲצִים הַרְעַנְנִים, לַעֲשֵׁב
 הָאֶרֶץ וּלְשִׁיחַ הַיְשָׁדָה, אֲשֶׁר צָאצְאֵי הַמָּה יַחַד כָּלָם. —
 גַּם שְׁמַלְתִּי לֹא בִלְתָהּ, אֲדָר יִקָּר לִי עִם צְבַע רִקְמָתַיִם,
 תִּבְלַת וְאַרְגָּמָן לְבוּשֵׁי. — וְאַתָּה עָרוֹם וְעָרִיָּה, הַשְּׁמִשׁ
 יִבֶּךְ בַּיּוֹם, וְהִקְרַח בְּלִילָה; צַפֵּד עוֹרֶךָ עַל עֲצֻמָּךְ,
 דִּבֵּק לְשׁוֹן יוֹנְקוֹךָ אֶל חֶכֶם בְּצַמָּא, וְנַמְשׁוּ שְׂרָשֵׁי
 הָעָרְעָר אֶל מַיִם וְלֹא יִמָּצְאוּ, יִבְשׁוּ כָּל הַבוֹמְטִים בְּךָ; כִּי
 תִהְיֶה נִסְכְּךָ, בַּהוּ מִבְּטָךְ, וְכָל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ יִשׁוּם וְיִירָא.
 וְאָדָם בִּיקָר וְלֹא יִבִּין נִמְשַׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ׃

(תהלים מ"ט, כ"א)

Bergmügungen,	תענוגי	Wüfte,	מדבר
Das Leben,	חיים	Bewohntes Land,	ארץ נושבת
Altar,	מזבה	Ein Römischer Fürst,	שר רומי
Bemerken, beachten,	שים לב	Herr,	
Sein Verstand,	שכלו	Frug, fragte,	שאל
An sie gebunden,	אסור בה	Einen Weifen,	לחכם
Wie der Simer,	כדלי	Warum denn?	למה זה?
An dem Holz,	בעץ	Opfert er,	יקריב
Neben, bei, an,	על יד	Alle,	את כל

Nach Herzenswunsch,	כאות לבו	Der Brunnen,	הבאר
nach Belieben,		Bleibt,	תשאר
Wie mit,	כעם	Er sie erschöpfe,	ידלנה
Seine Dienstmagd,	שפחתו	Gänzlich,	כלה
Arbeitet er,	יעבוד	Bis auf der Reige,	עד היסוד
Mit ihr,	בה	Ist denn nicht מזה	האם לא טוב
Zu Zeiten, zu Weilen,	לפעמים	besser, vortheilhafter,	
Viele, mehre,	רבות	Zu fein,	להיות
Nahe,	קרובות	Wilden, roher	פרא אדם
Seher oft,	לפעמים רבות וקרובות	Mensch,	
Verursachen, hervorbringen,	יעלו	Sie ihn geboren hat,	ילדתהו
Die Streite, Kriege,	ריבות	Und er erhob,	וישא
Schlachten, Kämpfe,	קרבות	Sein Beispiel,	משלו
Blutige, Blutver-	שופכי דם	Wegen,	על אודות
giessende,		Längst,	כבר
Sich sehen lieffen, sich	נראו	Stritten,	רבו
gezeigt,		An Wem,	למי
Wüßt, öde,	שממה	Von ihnen,	סהנה
Er verändert,	ישנה	Der Vorzug,	היתרון
Seinen Befehl, seine	תפקידו	Ihre Schwester,	אהותה
Unordnung,		Da fing sie an,	ותחל
Die Unterthänige	הנכנעת	Die Erste,	הראשונה
Eigendümel, Eigen-	שרירות לבו	Zu zählen, aufzuzählen,	לספור
sinn,		Welche gegeben sind,	הנתנות
Herren, Besitzer,	בעלים	Ruhe, Friede,	מנוחה
Verschiedene,	שונים	Sie graben, spalten	סרגוע
Regierungen,	ממשלות	wühlen, pflügen,	יפלתו
Verschiedenen,	נבדלות	Graben,	בקעו
Der Letzte,	האחרון	Gruben,	חפרו
Der Wichtige, Bedeu-	הנכבד	Sie graben sie,	בארות
tende,		Graben, „Zisternen	יכרה
Nach Lust,	באות נפשו	Er herrscht,	תעלות
Ich genüsse Ver-	ארוה נהת		ימשול
gnügen,			ישתרר

Bearbeitet mich,	יעבדני	Das Wetter,	הרוח
Entsteinet mir,	יסקלני מאבן	Der klare, Reine,	הצה
Entwurzelt,	ישרש	Rein, heiter,	פורר
Wurzel,	שרש	Ausdehnung,	רקיע
Der fruchtet,	פרה	Der Himmel,	השמים
Galle, Gift,	ראש	Scheidewand,	מסך מבריל
Wermuth,	לענה	Ist bedeckt,	מכוסה
Er säet,	יורע	Kraut, Gras,	} דשא עשב
Ich sättige ihn,	אשביעה		
Brod,	להם	Holz, Bäume,	עצים
Er pflanzet,	יטע	Die da saugen,	היונקים
Weingarten,	כרם	Die saugen, ausdrü-	המוצצים
Ich tränke ihn,	אשקנו	cken,	
Wein,	יין	Ihr Fett, ihre Milch,	הלבה
Schlangen, Drachen,	תנים	Ihr Blut,	דמה
Sträuße,	בנות יענה	Und sie antwortete, erwie-	ותען
	} קין רדר	derde,	
Dorn, Distel,			Sie ist schön, angenehm
Sproßest, bringst du	תצמיח	Mein Erbgut, Siegen-	נחלתי
herbor,		thum,	
Aufenthaltort, Stätte	מען	Fürwahr,	הן אמת
Skorpionen,	עקרבים	Er umgräbt, macht locker	יפתח
Die Kriege, Schlach-	המלחמות	Meine Erde,	ארצתי
ten,		Er bessert mich,	יתקנני
Anstellen sie,	יערכו	Er fornit, bildet mich,	יכונני
Zu retten,	להציל	Wohlgefällig,	נחמרה
Der Gerechte, Fromme	הצדיק	Dem Ansehen, Gesicht,	למראה
Die sich über ihn	הקמים עליו	Zum Essen, Gnüssen,	למאכל
erheben,			
Vergeltung,	גמול	Trocken, dürre,	} הרבה יבשה
Die Bösen,	רשעים		
Rache	נקם	Der Staub,	} האבק העפר
Vergeltung	שלם		
Mord,	שוד	Stürme,	סערות

Purpur,	ארגמן	Verwegene,	פריצי
Mein Kleid, meine Hülle	לבושי	Die Thiere,	החיות
Nackt,	ערום	Unschuldige,	נקיים
Entblößt,	עריה	Nutzen,	חועלות
Er schlägt dich, drückt dich,	יכך	Sie rennen, drängen,	יקפוצו
Die Kälte,	הקרה	Käufer,	קונים
Eingeschrumpft,	צפר	Sie beherrschen, besitzen	יבעלוני
Deine Haut,	עורך	mich,	
Dein Knochen,	עצמך	Neue,	חדשים
Angeklebt,	דבק	Mit jedem Morgen,	לבקרים
Die Zunge,	לשון	Sie ist leer,	ריקה
Deine Säuglinge,	יונקיך	Sie ist verlassen, }	נטושה היא
Sprösslinge,			עוובה
Ihr Gaumen,	חיכם	Die Tyrannin, Grau-	האכזרית
Vor Durst,	בצמא	same,	
Sie erstrecken sich, brei-	נטשו	Ohne, ohne daß,	באין
ten sich aus,		Ru nehmen, kaufen,	לקחת
Der Einsame (Baum),	הערער	Ich erneuere,	אהדש
Sie werden beschämt,	יבשו	Meine Jugend,	נעורי
Oede, Wüst, Unförmlich,	תהו	Meine Brüste, Felder,	שדי
Leer,	בוהו	Ich stille,	אניקה
Dein Guß, Form,	נסכך	Pflanzen,	נטעי
Deine Aussicht, Hoffnung	סכמך	Angenehme,	נעמנים
Der Vorbeigehende,	העובר	Die grüne, frische,	הרעננים
Wanderer,		belaubte,	
Staunt, erstaunt,	ישים	Meine Kinder, Spröß-	צאצאי
Fürchtet, beängstigt sich,	יירא	linge,	
In Herrlichkeit,	ביקר	Mein Kleid,	שמלתי
Er versteht,	יבין	Mantel,	אדר
Ist, wird verglichen,	נמשל	Theuer,	יקר
Wie das Vieh,	כבהמות	Farbe,	צבע
Sind ähnlich.	נדמו	Buntgestickt,	רקמתים
Raub,	חמס	Blau,	חכלת

7.

אַרְץ רוֹסְיָה

אַרְץ רוֹסְיָה , אוּ מַמְלַכַת רוֹסְיָא , הַכִּיל בְּקִרְבָּה עֵרֶךְ חֵלֶק הָעֵשִׂירִי מִשְׁטַח כָּל בְּדוּר הָאָרֶץ , גְּבוּלוֹת אֶרֶץ רוֹסְיָה הֵנָּה: מַעֲבַר הָאֲחֻדִּים—הַבְּלִטִי, וּמַעֲבַר הַיַּגְנִי מְדִינַת בְּעֵלִי—הַבְּרִית אֲשֶׁר בְּאַמְעֵרִיקָא הַצְּפוֹנִית .

פְּטוּר הָרֵאשׁוֹן נָתַן לְאֶרֶץ רוֹסְיָה שֵׁם קִיסְרִית ; לְפָנִים יִקְרְאוּהָ : מְלוֹכָה . קַתְרִינָא הַשְּׁנִיָּה חֲבָרָה לְאֶרֶץ רוֹסְיָה , אֶת אֶרֶץ פּוֹלִין (Polen) , וְאַלְכְּסַנְדֵּר הָרֵאשׁוֹן גַּם אֶת אֶרֶץ הַפִּינִים (Finland) , כָּעֵת יִמְנֹו הַיּוֹשְׁבֵי אֶרֶץ רוֹסְיָה כְּשִׁשְׁתּ אֲלָפִים רַבּוֹא , כָּל הַמְּמַלְכוֹת הָאַחֲרוֹת לֹא הִדְמִינָה לְאֶרֶץ רוֹסְיָה בְּעֵרֶךְ גְּדֻלָּהּ; אֲבָל מִבְּלֹן יִתֵּר שְׂאֵת לְאֶרֶץ הַבֵּתִים (Kittai) אוּ אֶרֶץ—סִינִים (china) , בְּרֹב מִסְפַּר הָעַם הַיּוֹשֵׁב בְּקִרְבָּה . . . . נֶאֱפָאֵלְעָאן הוֹסִיף עַל שְׁלֹשֶׁת הַקְּסָרִיּוֹת בְּאִירָאפָא עוֹד הַרְבִּיעִית—אֶת אֶרֶץ צְרֶפֶת , אִם נִסְפּוֹר כָּל הַקְּסָרִיּוֹת אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ , נִמְצָא אֶךְ שִׁבְעֵי עַל הַקְּסָרִיּוֹת צְרִיכִים לְמִשׁוֹל אֶךְ מְלָכִים אֲדִירִים אֲשֶׁר לֹא יַחַתּוּ מִפְּנֵי כָּל , עַל כֵּי הוֹרָאֵת הַמֶּלֶךְ אִימְפֵּרָאטוֹר בְּרוֹמָא (Imperator) מְצוּה , מְצוּה לְאֶמִים, גַּם אִזּוּ הֵיִתָּה עַל פְּקִיד וּמְצוּה לְאֶמִים בְּמַלְחָמָה . —

Rechnet man, zählt man,	יִמְנֹו	Enthält,	תְּכִיל
Vergleichen sich,	תְּדַסִּינָה	Ungefähr,	עֵרֶךְ
Ihre Größe,	גְּדֻלָּה	Der Zehnte,	הָעֵשִׂירִי
Vorzug,	יִתֵּר שְׂאֵת	Fläche,	שְׁטַח
Mächtige,	אֲדִירִים	Kugel,	כְּדוּר
Sie fürchten sich,	יַחַתּוּ	Die Grenze,	גְּבוּלוֹת

Die Bedeutung,	הוראת	Sie sind,	הגה
Das Wort,	המלה	Von der Seite,	מעבר
Gebietet, Beherrscher,	מצוה	Die Länder,	מדינות
Völker, Nationen,	לאומים	Die in Bündniß	בעלי הברית
Befehlshaber,	פקיד	stehenden, die Vereinigten,	
		Sie setzte zu, verbindete,	חברה
		vereinigte,	

8.

הַעֵיִן

הַעֵיִנִים הֵם הָאָדָמִים הָעוֹלָיִם מִן הַיָּם , אוּ מִן הָאֲנָמִים ,
וְהַנְּקָפָאִים בְּרוּם הַרְקִיעַ בְּרוּחַ הַקֶּה , וְהַנְּהַ גְלוֹי וְיִדוּעַ :
כִּי הַעֵיִן הוּא לְרוּב לְהַבִּיאַ תּוֹעֵלַת לְצַמְחֵי הָאָדָמָה
וְלַהֲיוֹשְׁבִים עָלֶיהָ ; לְהַעֲנֵן נְהַנְהַ קְלוֹת נַפְלָאָה מְאֹד , לְמַעַן
יִתְחַזַּק וְיִמְצֵא הַיְכוּלַת לַעֲלוֹת וְלַעוֹף בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם ;
לְפַעֲמִים יִקְרָה כִּי יִסִּיעַ הַרוּחַ אֶת הַעֵיִן עַל הָאָדָמָה הַרְחוּקָה
מִן הַיָּם מִיָּלִים לְמֵאוֹת וְלֵאלָפִים , וְלְפַעֲמִים יִטְבִּיעַ
הַעֵיִן אֶת הַיְשׁוּדוֹת , וְיִשְׁפֹּר אֶת הַבְּתִים ; יֵשׁ אוֹמְרִים : כִּי
בְּהַעֲנֵן יִמְצְאוּ גַם כֵּן חֲלָקִים בְּלִתֵּי — מִיָּמִים כְּמוֹ גְּפְרִית וּמֶלַח ,
וְגַם אֲבָנִים ; הַעֵיִן יִחַלַּק לִישְׁלֶשֶׁה רֵאשִׁים : רֵאשׁ הָאֶחָד
הֵם עֵנְנֵי הַגִּישָׁם אוּ עֵנְנֵי הַשֶּׁלֶג הַתְּמִידִים , הָרֵאשׁ הַשֵּׁנִי
הֵם עֵבֵי הַעֵיִן וְהַעֲרָפֶל , הַמְּלֵאִים שְׂבִיבֵי אֵשׁ ; וְהֵם
הַמְּדָה הַמּוֹלִידִים אֶת מִשְׁבְּרֵי הַיָּם אוּ הַעֵיִן ; וְרֵאשׁ
הַשְּׁלִישִׁי הֵמָּה הַעֵיִנִים אֲשֶׁר יַעוּפוּ עַל פְּנֵי רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם ,

בְּמַתְנוֹת וְעֵדְרִים לְבָנִים , אִישׁ נִכְנַם אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם : עֲנָנִים
 קְטָנִים , וְהָאֲשֶׁנְּזִים יִקְרָאוּם בְּשֵׁם : מְלָאִים , עַל כִּי הָעֲנָנִים
 הָאֵלֶּה הוֹמִים מְאֹד לְעֵדְרֵי צֶאֱן עֲלוֹת וּלְבָנוֹת וּרְחֵלִים הָעוֹלוֹת
 מִן הַרְחָצָה .

Zerbricht,	ישבר	Wolke,	הענן
Manche behaupten,	יש אומרים	Die Ausdünstung,	האדים
Theile,	הלקים	Die hervorgehen, auf=	העולים
Die nicht wässrig	בלתי מימים	steigen,	
sind,		Gefrieren, gerinnen,	נקפאים
Schwefel,	גפרית	In die Höhe,	ברום
Salz,	מלח	Der Kalte,	הקר
Steine,	אבנים		גלוי
Arten, Haupttheile,	ראשים	Bekannt, bemußt,	ידוע
Der Regen,	הגשם		
Der Schnee,	השלג	Am Meisten, überhaupt,	לרוב
Der Beständige, Ge=	התמיד	Zu bringen, zu verschaf=	להביא
wöhnliche,		fen.	
Dichte Wolke,	עבי הענן	Nutzen,	תועלת
Der Nebel, schwarze	הערפל	Den Gewächsen,	לצמח
Wolke,		Leichtigkeit,	קלות
Die voll sind,	המלאים	Sonderbar	נפלאה
Funken, Blitze,	שביבי אש	Er bemächtigt,	יתחזק
Die da erzeugen, her=	המולידים	Die Kraft, Macht,	היכלת
vorbringen,		Aufzufleigen,	לעלות
Wasserhose,	משברי הים	Zu schweben,	לעוף
Schweben,	יעופו	Trifft, geschieht es,	יקרה
Wie Heere, Schaaren,	כמהנות	Er verjagt,	יסיע
Und Heerden,	ועדרים	Der Wind,	הרוח
Weisse,	לבנים	Die entfernt, weit ist,	הרחוקה
Wir nennen sie,	נכנם	Meilen, Werste,	מילים
Wolken,	עננים		יטביע יסחוף
Kleine,	קטנים	Uberschwemmt,	ישטוף

Schafe, Kleines Vieh,	צאן	Die Deutschen,	האשכנזיים
Junge,	עלות	Kennen sie,	יקראום
Lämmer,	רהלים	Schafe, Lämmer,	טלאים
Von der Tränke,	מן הרחצה	Weil,	על כי
		Sie sind ähnlich, ähnen	דומים
		sich,	

9.

הַכֶּפֶר וְהַשְׂדָּה

הַכֶּפֶר וְהַשְׂדָּה יֵצְאוּ לָרִיב וּלְהַתּוֹכַח : לְמִי מֵהֶם יִתֵּן
הָאֶפֶר יִקָּר וּגְדֻלָּה יוֹתֵר ? זֶה אוֹמֵר : כָּל מַגִּמַת הָאֶפֶר
בְּעִבּוֹדָתוֹ וּמְלֵאכָתוֹ בַּשְּׂדָּה , רַק לְמַעַן יוּכַל לָשׁוּב אֶל הַכֶּפֶר
לְאָכּוֹל לַחֲמוֹ וּלְנוּחַ עַל מִשְׁכְּבוֹ ; וְהִיא הַכֶּפֶר בְּעֵינָיו כַּמָּקוֹם
הַמְּנוּחָה וְהַמְּרַגְעָה , וְהַשְׂדָּה כַּמָּקוֹם עֲמָלוֹ וַיִּגְיעַת נַפְשׁוֹ —
וְזֹאת אוֹמֵרֶת : הַשְּׂדָּה תִּבְיָא לְהָאֶפֶר מֵאֵה שְׁעָרִים בְּרַכָּה
חִלְף עֲמָלוֹ , וְהַכֶּפֶר יֹאכֵל אֶת כָּל הַזֶּנֶה , בְּבִנּוֹתוֹ לוֹ הָאֶפֶר
כְּתִים אִשֶׁר יִחַרְבוּ , וּבְעִשּׂוֹתוֹ לוֹ שֵׁם בָּלִים מִבָּלִים שׁוֹנִים
אִשֶׁר יִשְׁכְּרוּ , וְהִיתָה לוֹ הַשְּׂדָּה כְּאִשָּׁה אֶהוּבָה אִשֶׁר תִּרְוֶנּוּ
נַחַת בְּכָל יַעַת , וְהַכֶּפֶר כְּצֹר וְאוֹיֵב , אִשֶׁר יִחַבֵּל מַעֲשֵׂי
יָדָיו , וַיִּשְׁחִית תְּמִיד בְּאִין מְצִיל מִיָּדוֹ . — וְהִיא כְּשִׁמּוֹעַ
הָאֶפֶר אֶת דְּבָרֵי רִיבָם , וַיִּחַדָּה בְּשִׂמְחָה פָּנָיו וַיֹּאמֶר : אֵל
נָא תְּרִיבוּ אֶהוּבֵי נַפְשִׁי ! יִקְרִים אֲתֶם בְּעֵינֵי , וְגַם נִצְרָכִים
אֲתֶם לִי שְׁנִיכֶם יַחַד , וְגַם אֲמַת דְּבַרְתֶּם : כִּי בַּשְּׂדָּה יִתְרוֹן
הַתּוֹעֵלֶת , וּבַכֶּפֶר יִתְרוֹן הָעוֹנֵג וְהַמְּנוּחָה ; אֲבָל רוֹב הָעוֹנֵג

מְבַלִּי כָּל מְלֵאכָה וְעִבּוּדָהּ, הִנְהוּ עֲלֵינוּ לְמַעֲמָסָה—
וְהַמְלָאכָה בְּלֵעָדֵי הָעוֹנֵג לֹא תָבִיא לָנוּ כָּל תּוֹעֵלָתָּהּ.

„מתוקה שנת העובר, אם מעט ואם הרבה יאכל;
והשבוע לעשיר יזיגנו מנית לו לישון“.

(קהלת ה', י"א)

Indem er machet,	בעשותו	Der Dorf,	הכפר
Dort,	שם	Das Feld,	השדה
Geschirre,	כלים	Zu rechten, disputiren,	להתוכח
Berschiedene, allerlei,	שונים	Der Bauer, Landmann,	האכר
Sie werden zerbrochen	ישברו	Ehre, Würde,	יקר
Wie eine Frau,	כאשה	Mehr,	יותר
Eine Geliebte,	אהובה	Streben, Wunsch, Ziel,	מנמת
Die ihm Vergenügen	תרוננו נתת	Mit seiner Arbeit	בעבודתו
gewähret,			ומלאכתו
Wie ein Feind,	{ כצר	Zu essen,	לאכול
Er verdirbt,	{ ואויב	Sein Brod,	להמו
Seine Handwerke,	יחבל	Auszuruben, sich zu er-	לנוח
Er vernichtet,	מעשי ידיו	holen,	
Daß Niemand retten	ישחית	In seinen Augen,	בעיניו
kann,	באין מציל	Die Ruhe,	המנוחה
Aus seiner Hand,	סידו		המרנעה
Und er erhei-	ויהרה פניו בשמחה	Seine Mühe,	עמלו
terte sein Antlitz, lächelte			יגיעות נפשו
freudig auf,		Sie bringt,	תביא
Sie sind nützlich,	נצרכים	Hundert Fach,	מאה שערים
brauchbar,		Segen,	ברכה
Ihr Beide,	שניכם	Anstatt,	הלף
Wahrheit, richtig,	אמת	Sein Vermögen, sein Gut	הונו
Das Vergnügen,	העונג	Indem er sich bauet,	בבנותו לו
Zur Last,	למעמסו	Häuser,	בתים
Ohne,	בלעדיו	Welche zertrimmert	אשר יחרבו
Süß, angenehm,	מתוקה	werden,	

Dem Reichen,	לעשיר	Der Schlaf,	שנת
Läßt nicht,	איננו מניח	Der Arbeiter,	העובד
Schlafen,	לישת	Biel,	הרבה
		Der Ueberfluß,	אשבע

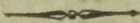
10.

הסוס

הסוס יחשב בעיני האדם ליפה מראה ולמועיל ביותר שאת מכל החיה והבהמה; יקרת הסוס היא: גבורתו, גובה קומתו, ומהירות מרוצתו; האלים נתן לסוס למגן ומחסה את הפרסות וקלות המרץ; גם על הזאב יכבד להשיג את הסוס הפרא, ברדפו אחריו; אכן האדם ידע למשול ולרדות בו, עד אשר יחשבהו גם הסוס למושלו ולבעלו; וגם פי ירכבו עליו ילדים קטנים, לא יתנגד להם, בלתי אם לפעמים ולעתים רחוקות; הסוסים יחלקו למיניהם; אותות סוס — הערב הם: רתיחת הדם, קלות המרוץ, וביחוד בגין גויתו; לסוסי אירופה לא נתנו מעלות טובות כאלה, לבד לסוסי אנגליה (England), אשר יפנו גם הם בין הסוסים הנבחרים והיקרים. — מלבד אלה נמצא עוד בשרונות מועילות אחרות בסוסים, והם: הסבלנות, והכח למלאכה ועבודה. —

Höhe seiner Statur,	גבה קומתו	Das Pferd,	הסוס
Die Schnelligkeit	מהירות מרוצתו	Wird gerechnet, gezählt,	יחשב
Zum Schild, Schirm,	למגן	Groß, viel,	רב
Zum Schutzwehr,	למחסה	Der Werth,	יקרת
Die Klauen, Hufen,	הפרסות	Seine Stärke,	גבורתו

Nach ihrer Art,	למיניהם	Das leichte, rasche	קלות המרוץ
Kennzeichen,	אותות	Laufen,	
Das Arabische Pferd	כוס הערב	Der Wolf,	הזאב
Roehendes Blut,	רתחת הדם	Ist er schwer,	יכבד
Der Bau,	בנין	Zu erreichen,	להשיג
Vorzüge,	מעלות	Indem er verfolgt,	ברדפו
Die gezählt werden,	ימנו = gerecht	Ihn zu beherrschen,	לרדות בו
net werden,		Zämen,	
Die Auserwählte,	הנבחרים	Hält ihn,	יחשבהו
Die Theure	היקרים	Für seinen Beherrscher	למשלו
Fertigkeiten,	כשרונות	Sie reiten,	ירכבו
Nützliche,	מועילות	Wiedersezt er sich,	יתנגד
Die Geduld,	הסבלנות	In seltenen Fällen }	לעתים
Arbeit,	{ מלאכה עבודה		רחוקות ולפעמים

11.

הַדָּגָל

דָּגָל אֶחָד הוּבָא בְּהִיבֵל הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲמִידוּהוּ בִּירְכָתַי הַבַּיִת;
 מֵרֵאשִׁית הָיָה רַע וּמִשְׁחַת מָאֵד , קְרוּעַ לַגְזָרִים , וּמִכְסֵּה בְּאֶבֶק
 וְעָפָר ; וְהִרְאָהוּ יְרִיעֵת: מִשִּׁי אַחַת יִקְרָה עִם צִבְעַ רְקֻמָּתַיִם ,
 וְתִבְזֶהוּ בְּלִבָּהּ ; וְהִפֵּן אֵלָיו וְהֵאמֵר: מַה מֵר גּוֹרְלָךְ , דָּגָל ,
 וּמַה רַעָה מִנֵּת חֲלָקָה בְּתַבֵּל: כִּי תִהְיֶה תָמִיד מִצְחָק לְכָל
 סוּפָה וּסְעָרָה , וּלְמִטְרָה לְחֵצֵי אוֹיְבִים עֲזִים , וְאֲנִי אֲשַׁקְטָהּ
 אֲנוּחָה תָמִיד בְּהִיכְלֵי עוֹנֵג ; בִּי יִפְאָרוּ הַחֲדָרִים הַיְקָרִים , וְעָלֵי
 תַעֲבֹסְנָה בְּרַגְלֵיהֶן הַנְּשִׁים הַיְפּוֹת , וּבָעַת אֲשֶׁר אוֹתִי יוֹם יוֹם
 יִדְרוּשׁוּן , לְנַקְנֵי וּלְטַהַרְנֵי מִכָּל כְּתָם וְחִלְאָה אֵין אִישׁ חוֹלָה

ומִשִּׁים לְבוֹ עֲלֶיךָ, דָּגַל נֶעֱנָה וְנִדְפָה. . . עוֹרְנָה מְרַבֶּרֶת,
 וּמַחֲנוֹת מַחֲנוֹת חֵיל צָבָא רַב נְגִישִׁים אֶל הָאָרְמוֹן, וּבְרֵאִישׁ כָּל
 מַחֲנֵה בַּחוּרֵי חָמֵד נוֹשְׂאִים דְּגָלִים מְרַקְמִים תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן,
 גַּם רֶכֶב גַּם פְּרָשִׁים נְטִישִׁים פְּחוּל לְרוֹב, וַיַּחַד כָּלֵם שׁוֹת שָׁחוּ
 הַיִּשְׁעָרָה וַעֲמָדוֹ; וְרֵאשֵׁי הַגְּדוּדִים וְנוֹשְׂאֵי הַדְּגָלִים יָרְדוּ
 מִסּוּסֵיהֶם, וּבָאוּ הָאָרְמוֹן פְּנִימָה; וַיַּעֲמָדוּ לְפָנָי הַדְּגָל אֲשֶׁר
 בִּזְתָּהוּ הַיְרִיעָה, וַיִּגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד מִזִּקְנֵי שָׂרֵי הַצָּבָא, וַיִּקְחָהוּ
 בְּרַעֲדַת קוֹדֶשׁ עַל אֲזוּדָיו, וַיִּשְׁאַהוּ בְּרֵאִישׁ כָּל הַדְּגָלִים
 זֵה יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו, „פָּנּוּ דָרֶךְ, וְתָנוּ כְבוֹד לְדָגְלָנוּ, כִּי
 הוּא כְבוֹד גְּבוּרֵינוּ וְתַפְאֶרֶת מַלְכֵנוּ גַם יַחַד“.

„לא יהלל איש לפי מראהו, בלתי אם לפי מעשהו“

Die Welt	תבל	Die Fahne	הדגל
Ein Spiel	מצחק	Wurde gebracht	הובא
Sturmwind	סופה	Palast, Schloß	היכל
	סערה	Und sie stellten ihn	ועמידוהו
Ziel	מטרה	Die Winkel	ירכתי
Pfeile	חצים	Das Haus, die Stube	בית
Starke, Mächtige	עזים	Sein Ansehen	מראהו
Ich bin still, ruhig friedlich	אשקמה	Verdorben	משהת
	אנוחה	Zerrissen	קרוע
Die Zimmer	החדרים	In Stücken	לגורים
Reizen, schellen sie	תעכסנה	Bedeckt	מכוסה
Sie untersuchen	ידרושן	Der Teppich	היריעה
Mich zu reinigen	לנקני	Seide	ומשי
Mich zu läutern	לטהרני	Und sie verachtete ihn	תבוהו
Flecken	כתם	Und sie wandte sich	ותפן
Unflath	חלאה	Wie, was	סה
Kränkt sich, grämt sich	חולח	Bitter	מר
Er beachtet	משים לבו	Theil, Gabe	מנה
Leidender, Bedrückter	נענה	Dein Theil	הלקך

Stiegen ab	יררו	Verstößener	גדכה
Halle	אולם	Heer, Armee	חיל
Inwendig	פנימה	Truppen	צבא
Die ihn verachtet hat	בזתהו	Sie nahen	גנשים
Von den Alten	מוקני	Der Schloß, Palast	וארמון
Anführer der Trup= pen	שרי הצבא	An der Spitze	בראש
Mit Bittern	ברעך	Auserlesene, Auser= wählte	בחורים
Heilig	קודש	Wohlgefällig	המר
Sein Arm	אורעו	Wagen, Gespann	רכב
Voran, an der Spitze	בראש	Reiter	פרשים
Die Herren	השרים	Verbreitet, ausge= breitet	נמושים
Und sie riefen aus	ויקראו	Wie Sand	כהול
Räumt den Weg, Macht Platz	פנו דרך	In der Fülle	לרוב
Und gebt	ודנו	Richteten sich, wand= ten sich	שותו
Unsere Helden	גבורינו	Zum Thor, zur Pforte	השערה
Die Zierde	תפארת	Und bleiben stehen,	ועמדו
Insgesammt	גם יהר	Hielten an	
Er wird gelobt, gepriesen	יהולל	Oberhaupt, Befehlshaber,	ראש
Stach, laut	לפי	Anführer	
Sein Ansehen, Aussehen	מראהו	Schaaren	גדודים
Seine That, seine Wirkung	מעשהו		

12.

הילד

הילדים בידי מנהלים טובים, כפרחים רפים בידי
נומע מבין בגן, פי כאשר ירוש ויחקור זה אחרי טבע
הפרחים ותכונתם לאמנם ולגדלם על פיהם — בן יבחון

הַמּוֹרָה הַטּוֹב אֶת מוֹנֵי הַנְּעָרִים וְכִשְׂרוֹנוֹת נַפְשָׁם , לְחַנְּכֵם
וּלְנַהֲלֵם עַל פִּי דַרְכָּם . אֲכֵן כַּאֲשֶׁר עַל הַמּוֹרָה לְנַהֵג וּלְנַהֵל
אֶת תַּלְמִידָיו בְּזִרְיוֹת וּזְהִירוֹת נִמְרָצָה , בֵּן עַל הַתַּלְמִידִים
לְהַפּוֹת אֲזֵנָם וּלְכַבֵּם לְדַבְּרֵי מוֹרֵיהֶם , וּלְשַׁקּוֹד עַל מְלֻאכְתָּם
בְּאִמּוּנָה ; וְכַאֲשֶׁר יַעֲמִלוּ מוֹרֵי צֶדֶק וַיַּחֲשִׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת תַּמִּיד
לְהַבִּינֵם אֶת כָּל הַדְּבָר הַקָּשֶׁה , בֵּן עַל הַתַּלְמִידִים לִיגַע
וּלְעַמּוֹל לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל אֶת כָּל לֶקַח טוֹב , מִבְּלִי גָנוּב אֶת
לֵב מוֹרֵיהֶם . נֶקֶל הוּא לְהַבִּין אֶת תַּרְמִית הַיְלָדִים , אֲבָל לֹא
לְכָל עֵת יַעֲלֶה בְיַדֵּי הַמּוֹרָה לְהַסִּיר מִקְרָבָם אֶת הַמְכַשְׁלָה
הַזֹּאת בְּפַעַם אַחַת , כִּי יֵשׁ וַיֵּשׁ גַּם בֵּין הַנְּעָרִים קִשְׁי־עוֹרָף
וְקִשְׁי־לֵבָב , אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל מוֹרֵם , בְּלִתִּי אִם הַרְבֵּה
יִרְבֶּה לָהֶם מוֹסֵר וְתוֹכַחַת , וְגַם שִׁבְטֵי לִגּוֹ כְּסִילִים . — אֲבָל
הַטּוֹבִים בָּהֶם יִשׁוּבוּ מִדַּרְכָּם הַרְעָהוּ אִם אֵךְ רָאָה יִרְאוּ אֶת
אַהֲבַת הַמּוֹרָה אֲלֵיהֶם , וְכִי דוֹרֵשׁ הוּא רַק אֶת טוֹבָם
וְאֲשֶׁרֶם , כִּי גַם בְּחַדְרֵי לֵב הַיְלָד צְפוּנִים וּמְמוּנִים רַגִּישֵׁי
אַהֲבַת אִמּוֹן , וַיְלַד חֶכֶם יוֹדֵעַ לְשַׁמּוֹר אֶת אַהֲבַת מוֹרוֹ וּלְיַקֵּר
אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד . —

„הַנּוֹדֵד לְנַעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ , גַּם כִּי יוֹקֵן לֹא יִסוּר מִפְּנֵהוּ“

(משלי כ"ב, ו')

Verfucht er , probirt er	יבחק	Das Kind	הילד
Der Lehrer	הטורה	Führer	מנהלים
Temperament , Gemüth	מוג	Der weise	הגוטע המבין
Fähigkeiten	כשרונות	Gärtner	בגן
Sie zu gewöhnen,	לחנכם	Er forscht nach , sieht	דרוש
Sie zu führen , leiten	לנהלם	nach	יחקור
Nach ihrer Art	על פי דרכם	Ihre Beschaffenheit	תכונתם
Zu führen , leiten	לנהג	Sie zu erziehen	לאמנם
Fertigkeit , Geschicklich-	זריוות		לגדלם
keit		Nach ihrer Aussage	על פיהם

Der Anstoß, die Zer-	המכשלה	Vorsichtigkeit	זהירות
rüttung		Emsige,	נמרצה
Hartnäckig	קשי עורף	Fleißig sein	לשקוד
Strafreden	{ מוסר	Mit Wahrhaftigkeit	באמונה
Ruthen	{ תוכחת	Sie bemühen sich	ועמולו
Rücken	שבט	Aufrichtige Lehrer	מורי צדק
Narren	נו	und denken nach,	ויהשבו מהשבות,
Rehren zurück	כסילים	Ihnen zu erklären	להבינם
Sucht, wünscht	ישבו	Eine schwer zu ver-	דבר הקשה
Ihr Wohl	דורש	stehende Sache	
Ihre Glückseligkeit	טובם	sich zu bemühen	{ ליגע
Im Innern des Her-	אשרם	zu verstehen, zu be-	{ לעמול
zens	בחדרי לב	greifen	{ להבין
Verborgен	צפונים	Lehre	{ להשכיל
Gefühle	רגשי	Betrügen	לקח
Wahrhafte Liebe	אהבת אמן	Es ist leicht	גנוב לב
Zu beobachten, zu hütten	לשמור	Betrug, List	נקל הוא
Zu schätzen, zu würdigen	ליקר	Gelingt	תרמית
Er alt wird, heranwächst	יוקן	Abzuschaffen, wegzu-	יעלה
Weicht er nicht	לא יסור	schaffen	להסיר

45.

בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל

מִיכַל בַּת שְׂאוּל הֵיחָה אִשְׁתֵּי דָוִד ; גִּזְרֵל בַּת מְלֶכֶךְ
הָזֹאת נִפְלָה לָהּ לָרְעָה מְאֹד : שְׂאוּל בְּשִׁנְאָתוֹ אֶת דָּוִד , לֹא
נִתְּנָה לְשִׁבְתָּ עִמּוֹ יַחַד , וַיִּצְוּ עָלֶיהָ לְהַנָּשֵׂא לְאִישׁ אַחֵר ,
וְשָׂמוּ פְלִטִי בֶן לִישׁ . לְפָנִים הִשְׁתַּרְרַר הָאָב עַל בָּתּוֹ ; אָמְנָם

לא על פי דת משה , כי אם על פי רוח ה' העת ההיא , וכאשר
מספר הכתוב גם כן מבת התמנה מפלשתים , אישת שמשון ,
אשר נתנה לאיש אחר . על פי תורת משה היו לבנות
ישראל משפטים ישרים וטובים מאשר לכל בנות יתר
העמים אשר מלפנים : האב היה מגן ומחסה לבנותיו , ולא
היה ביכולתו להסב לה כל עול ; האבות עמדו גם כן לעזר
בנותיהם נגד בעליהן הרעים , ותהי להפך אצל אנשי
רומא , כי הם שלטו בבנותיהם כבשפחות , ואם איזה דבר
בבתו לא מצא חן בעיני האב , היתה לאל ידו לענישה
עונש מות . —

Die Schrift	הכתוב	Töchter	בנות
Gefese , Rechte	משפטים	Tochter	בת
Grade , Niedliche	ישרים	Die Frau	אשת
In Seiner Macht , Gewalt	ביכולתו	Das Loos , Schicksal	גורל
Zu verursachen	להסב	Fiel ihr schlecht aus	נפל לה לרעה
Unrecht	עול	Indem er haßte	בשנאתו
Sind verpflichtet	חויבו	Ließ ihr nicht zu	לא נתנה
Zu schützen , bevorstehen	להגן	Zu wohnen	לשבת
Für	בעד	Er befahl ihr , gebot ihr	יצו עליה
Ihre Töchter	בנותיהם	Sich verheiraten zu lassen	להנשא
Gegen	נגד	Normalis	לפנים
Ihre Männer	בעליהן	Aber	אמנם
Und es war	ותהי	Mosaisches Gesetz	דת משה
Umgekehrt , das Gegen- theil	להפך	Sondern	כי אם
Sie herrschten , walteten	שלטו	Geist der Zeit , Zeit- geist	רוח העת
Wie über Sklavinen , Dienstmägde	כבשפחות	Diejenige	ההיא
Gunst , Gefallen	חן	Erzählt	מספר

Sie bestrafen
Todes-Strafe

לענשה
עונש מות

Jrgend eine Sache, איזה דבר
Etwas
Stand es in seiner ידו
Macht היתה לאל ידו

14.

הָאֵם

בְּמַעַט לֹא נִמְצָא בְּכָל כְּתָבֵי הַקּוֹדֶשׁ: אֲשֶׁר הִקְלֵ אִישׁ
אֶחָד בְּכָבוֹד אָמוֹ, וְעַל בֶּן מִסְפָּר הַכְּתוּב לְאוֹת נִפְלָא: אֲשֶׁר
לֹא שָׁמַע שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ לְקוֹל אָמוֹ, בְּדַבַּר אָבִישִׁג
הַשׁוֹנְמִית — וְכֵן זֶה הָיָה רַק בְּגִלּוֹל אֲשֶׁר הִקְשָׁתָהּ לְשִׂאוֹל,
עַד כִּי הִסְבִּיחַ לְהַבְעִיר אֶת חֲמַת הַמֶּלֶךְ עַל אֲדֹנָיָהּ, עַל
אֲשֶׁר הִרְהִיב עֵזוֹ בְּנִפְשׁוֹ לְהַגְבִּיחַ שְׂאֵלָה עַל יְדֵי אָמוֹ, וַיִּגְזֹר
עָלָיו עוֹנֵשׁ מוֹת . . . בֶּן מִסְפָּרִים גַּם דְּבָרֵי הַיָּמִים רַק מְנִירוֹן
הִקְיִסר אֲשֶׁר בָּזָה אֶת אָמוֹ; אֲבָל רַבּוֹ רַבּוֹ הַבְּנִיִּים
הַסּוֹרְרִים אֲשֶׁר מְרוֹ וְגַם מְרָדוֹ בְּאֲבִיהֶם; וְאוֹלֵי הַנְּסֻכָּה
הַיָּא: אֲשֶׁר הִילְדִים יִמְצָאוּ אֲבִנֵי נֶגֶף לְתַאוֹת לִפְסֵ בְּרָצוֹן
אֲבִיהֶם, הִרְבֵּה יֵתֵר מְאֹד מִבְּרָצוֹן אֲמֵם — גַּם קִשּׁוּרָה גִפְשׁ
הַבְּנִיִּים בְּנִפְשׁ אֲמֵם יוֹתֵר מִבְּנִפְשׁ אֲבִיהֶם; יַעַן הַסֶּכֶן הַסְּבִינָה
לְשִׁבְתָּ יַחַד אֲתָם תָּמִיד; אֲבָל הָאָב יִנּוֹד יִנּוֹעַ תָּמִיד מִבֵּיתוֹ
לְמִקְנֵת קִנְיָנוֹ וְלְמִלְאֲכָתּוֹ, וְגַם הִרְחַק מִמְּקוֹם מוֹשְׁבוֹ, וְלֹא
יִרְאֶה אֶת בְּנָיו בְּלִתֵּי לְעֵתִים רְחוּקוֹת, זוֹלַת זֶה הִנֵּה דְאֲגַרַת
הָאֵם עָלֵיהֶם הַיָּא: לְהַלְבִּישֵׁם וְלְהַנְעִילֵם, לְשִׁבוֹר רַעְבוֹנָם
וְלְהַשְׁתִּיק צְמָאוֹנָם; וְהַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה טוֹבוֹת הִנֵּה גַם בְּעֵינֵי
הַיֶּלֶד; אֲבָל דְאֲגַרַת הָאָב עָלֵיהֶם הַיָּא: לְחַנְכֵם בְּדֶרֶךְ הַיִּשְׁרָה

וּלְלַמְדָם תּוֹרָה וּמִצְוֹת; וְהַטּוֹבוֹת הָאֵל רְעוֹת הָנָה בְּעֵינֵי הַיָּלֵד,
 בְּגִלְלֵי אִישׁר הַמָּה עָלָיו לְמוֹרָה וּלְמִשְׁא כְּבֹד, בְּעוֹד לֹא יָדַע
 אֶת יְקָרְתָם, וְאֵת הַיִּשְׁכָּר הָרַב אִישׁר הַמָּה מְבִיאִים לְאָדָם,
 וּבְטָרָם יָדַע וַיִּבִין: אִישׁר אִישׁ לֹא לְמֹד נִהְיֶשֶׁב כְּבִהְמוֹת
 הָאָרֶץ וְחִיתוּ יַעַר. —

Widerpänsftig wurden, abfielen	מרדו	Die Mutter	האם
Steine des Anftoßes	אבני נֶפֶךְ	Veinabe, fast	כמעט
Herzens=luft, Begierde	תאות לבם	Die heiligen Schriften	כתבי הקודש
Im Willen	ברצון	Geringschätze, herab= würdigte	הקל
Sie ist geknüpft, ver= bunden	קשורה	Zu einem sonder= baren seltenen Beispiel	לאות נפלא
Ihre Leibes=Frucht	פרי בטנה	Wegen, hinsichtlich	בדבר
Sie hat sich ge= wöhnt	הסכן הסכינה	Sie erschwerte ihre Bitte	הקשתה לשאול
Stets vom Hau= se wandert er aus	ינווד ינוע מביתו	Sie verursachte Unzufachen	הסבה להבעיר
Nach seinem Ge= werbe	למקנת קנינו	Zorn	המת
Nach seinem Geschäft, seiner Arbeit	למלאכתו	Allzugroße Bitte zu wagen	להגביה שאלה
Auswärtig	בחוץ	Und sprach über ihn aus, hat über ihn gefällt	ויגזור עליו
Entfernt	הרחק	Erzählen	מספרים
Die Sorge	דאגת	Die Chronik, Geschichte	דברי הימים
Sie zu bekleiden	להלבישם	Nero	נירון
Sie zu beschuhen	להנעילם	Kaiser	קיסר
Lehre	תורה	Es gaben deren Viele	דבּו כמו רבו
Gebote	מצות	Die Abtrinnigen	הסוררים
Diese	האל	Sie widersetzten	מרו
Zur beschwerlichkeit	למטרה		
Zur Last	למשא		

Er merkt, versteht	יבין	Sogleich, indem,	בעוד
Ungelehrt, Ungebildet	לא לומד	während	
Gleicht	נחשב	Ihr Bedürfnis	צרכם
Wie das Vieh	כבהמות	Lohn	שכר
Wilde Thiere	חיתו יער	Bringen, verschaffen	מביאים
Thiere des Waldes		Bevor, ehe	בטרם

15.

האפרוח הנשך והברבור [Schwann*] מין עוף לבן ויפה מאלו

אִשָּׁה נִכְבְּדָה מְעִיר רוּמָא שְׂאֵלָה אֶת אֶחָד הַחֲכָמִים ,
 מֵדוּעַ זֶה יִתְמַרְמוּרֵי בְּנֵי הָאָדָם נֶגַד הַתְּאוּדָה , וְלֹא יִשְׁמֹו אֶל
 לִבָּם לַחֲשׂוֹב , כִּי גַם הַתְּאוּדָה רְגִישַׁת נֶפֶשׁ הִיא כְּכֹל מוֹרְשֵׁי
 וְרַחֲשֵׁי לִבָּבָם . וַיִּשְׂא הַחֲכָם אֶת מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר :

וַיְהִי הַיּוֹם וַיּוֹלַד לְהַבְרָבוֹר אֶפְרוּחַ נִפְלֵא לְמִינָהּוּ ,
 וּבִיחֹוד הַחֲרָטוּם וַצְּפָרְנָי הָאֶפְרוּחַ הַחֲדָיִם וְהַדּוּמִים מֵאֵד לְאֵלָה
 שֶׁל נֶשֶׁךְ הִרְהִיבוּ אֶת אִם הָאֶפְרוּחַ ; וַתִּקְרָא בְּגֵאוֹן לִבָּהּ אֶת
 כָּל רְעוּתֶיהָ , וַתִּרְאֶה לָהֶן אֶת הַיְלָדָה הַנּוֹלָדָה לָהּ , לְהַתְּפַאֵר
 בָּהּ לְעֵינֶיהֶן ; הַבְּרָבוֹרִים אִם כִּי עֵם לֹא חָכַם הוּא , הִכִּינוּ
 בְּכֹל זֹאת : כִּי מִקְרָה לֹא מְהוֹר הוּא הָאֶפְרוּחַ הַחֲדָשׁ הַזֶּה
 לְאִמּוֹ — וַיִּבְקְשׂוּ מִמֶּנָּה : לְהַסְגִּירָהּ אֶל יְדֵיהֶם לְהַמִּיתָהּ , וְזֶה
 דְּבָרָם אֵלֶיהָ לֵאמֹר : אִמְנָם חֲלִילָה לָנוּ לְשַׁפּוֹךְ דָּם חֲנָם ,
 אֲכֵן רָאִי וְדַעֵי כִּי בֵּת בְּלִיעֵל הִיא זֹאת לָךְ , אֲשֶׁר תִּשְׁמִיד אֶת
 כָּל מִשְׁפַּחְתָּנוּ , אִם לֹא תִתְּנָה לָנוּ לְהַמִּיתָהּ , לְמַעַן תִּצַּל
 גַּם אוֹתָךְ גַּם אוֹתָנוּ מִיָּדָה ;

הָאִם שָׁמְעָה דְבָרֵיהֶם וַתִּצְעַק מְרָה לֵאמֹר : אֲכֵן רַק

* העתקוהו (Schwann) ע"ש הוראת המלם על חוץ הלובן והנקיות — ע"ר 3

מקנאות אתן בי את הילדה היפה הזאת ואיכבה אוכל
 וראיתי באבדן פרי בטני אשר הריתי חבלתי וילדתי",
 אם תצדקי בדברך או אין? לא גרע, ורק זאת ידענו כי
 לא פילדי הברבורים הוא זה, וכל דבר בליעל יצוק בו;
 ולכן נכפילה את בקשתנו: תנה לנו וגמיתוהו ואם אין
 נפשך את הדבר הזה, כי עתה נפרד מאתך אנחנו כלנו,
 ואת חיי לך לבדך עם אוהבך וגואלך החדש.

האם לא הפתה אונה להעצה הנמהרה הזאת בעיניה,
 ותפן ותלך עם ילדיה אל מקום אחר, הרחק משכנותיה הרעות
 האלה — ותאהב את בתה הזאת בעלת החוטם והצפרניים
 החדים, מכל בנותיה, ותקרא לה בשם "תאוה"; בנותיה
 הנשארות התאוננו לפעמים, והביאו את דפתם רעה
 עליה לאמר: כי תגע בהן לרעה תמיד פחוטמה וצפרניה;
 אבל האם לא שתה לפה לכל תלונותיהן וכן השמידה
 התאוה את אחותיה הרבות יום יום, ותשאנה לאמן רק
 שלש בנות מלבד התאוה שם האחת "אמת" שם השנית
 "בושה" ושם השלישית "יראה". בבנות הנשארות האל
 שמה האם את כל מבטחה, ותאהב אותן אהבת נפש.
 ויהי היום ותלכנה ארבעתן יחד לשוח בשדה, ותשב
 התאוה הביתה רק בחברת שתי אחותיה; ותהי האמת
 געדרת מהן — ותחרד האם לקראתן, ותישאל, איה אחותכן
 הבכירה? "הבושה והיראה הביטו פרתת ורעד בפני אמן,
 ולא יכלו להשיבה דבר, אכן התאוה נפלה על צוארה ותשק
 לה באהבה עזרה גדולה מכלל יום; ותעז והאמר, אמי!
 אמי! אשר חלף עבר הן לא ישוב עוד, ולכן התחזקי
 ושמעי: אחותנו "אמת" טבעה במים — "אמת בתי טבעה
 במים?" קראה האם בקול מר צורח, הלא היא ידעה

לשחות היטב, ונהרות לא שטפוה בלכתה עמדי, ומה זה
 היה לה עתה? "אנחנו שנינו שחינו יחד במים, וכמעט
 שטפתני שפולת הנהר, ותשלך אחותי האמת את נפשה
 מנגד, ותצילני מהמים העזים, והיא ירדה תהומה, ולא
 יספתי לראותה עוד. — ועתה נחמי נחמי נפשך אמי, כי
 היא מתה מות ישרים; ואנכי לא ארפך ולא אעזבך כל
 ימי חייך; ותנשק לה אמה, אבל לפה לא היה לה עוד,
 ודמה נשפך בקרבה במים.

אחרי הימים האלה, ותשובנה הבנות שנית מישוש
 בארץ; ותרא האם לדאבון נפשה כי הבושה איננה אתן,
 ותצעק צעקה גדולה וקרה, "אהה איה בושה בתי?"
 היראה ישבה לבכות בירכתי הבית, והתאוה גם היא בערמת
 לפה הזרידה לארץ ראשה, ותען בקול ענות חלושה
 ותאמר, "אבל אמי! אחותי הבושה נפלה במלחמה
 את הנשר" הה! מה שמעדה אזני? אחותך הבושה נפלה
 במלחמה את הנשר? היאמן כי יספר? הלא היא רפרת
 הלבב, ותמיד בורחת היתה מכל ריב ומצה, ואיך
 הרהיבה עוז בנפשה לצאת במערכה לקראת הענק הגדול
 הלוה? "אנחנו שלשתנו הלכנו לשוח, ופתאום לפתע נפל
 עלי נשר גדול וגורא מאד, אחותנו היראה עמדה מרחוק,
 ורק הבושה תמת הלבב הרפה למות נפשה להצילני מידי
 העז הלוה; ותתן נפשה תחת נפשי בצפרניו" —

ויעברו עוד ימים אחדים, והנה נפקדה לפתאום גם
 בתה "היראה" ואיננה. ותישאל האם לתאוה; איה יראה
 אחותך? ותען הבת השובבה בעזות מצח ותאמר "ויהי
 בהיותנו ביטדה; ותקם עלי היראה ותאמר להרגני, ועברתי
 על נפשי והביתיה נפש, למען הצל נפשי מידה" — האם

שִׁמְעָה נֶאֱנָחָה יְהוִי בְּתִי ! בְּתִי ! נֶפֶשׁ מְהוֹרָה , כְּנֶפֶל לִפְנֵי
 בְּנֵי עוֹלָה נִפְלְתָ ! " "הַזֹּאת הִיא נֶפֶשׁ מְהוֹרָה ? " עֲנֵתָה
 הַתְּאוּהָ , הַבַּת הַבְּלִיעֵל , הֲלֹא הִיא אִשֶׁר רָגְלָה עָלַי תָּמִיד
 לְרַעַה יַחַד אֶת אַחֵיוֹתֶיהָ הָאֲרוּרוֹת , וְלָמָּה זֶה תִּבְכִּי וּתְעוּרְרִי
 אֲבָל גְּרוֹל עַל הָאֲפְרוּחִים סְרִי הַטֶּעַם הָאֵלֶּה ? "אֲפְרוּחִים
 סְרִי הַטֶּעַם ? " קְרָאָה הָאֵם בְּנֶפֶשׁ מְרָה ; "הִכִּי לֹא תִתְאֲבְלִי
 עֲלֵיהֶן גַּם אַתָּה ? הֵן עֲצִמָךְ וּבִשְׂרָךְ , וְאַחֵיוֹתֶיךָ הֵנָּה" . —
 "אַחֵיוֹתַי , עֲצִמִי וּבִשְׂרִי ? וְמָה הָאֲחוּהָ בֵּינֵינוּ ? הֵן כָּל עֵין
 תִּרְאֶה כִּי הֵן הֵנָּה בְּכָל הַכְּרֻבוּרִים מִמִּשְׁפַּחַת הָאֲזִוִּים הֵנָּה ;
 וְאַנְכִי אִם גַּם נִיֶּשֶׁר אֵינְנִי , הֲלֹא מִגּוֹאֲלָיו הַקְּרוּבִים אֲנִכִּי ,
 זֶוּחַ לֶךְ הָאוֹת : הוֹטְמִי וְצַפְרָגִי הַחֲדִים וְהַקְּשִׁים , וְהַשּׁוֹנִים
 מְאֹד מִשְׁלָכְכֶם . — הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יִרְדּוּ כַּחֲצֵי מוֹת בְּחֲדָרֵי
 לֵב הָאֵם ; וְאֵימָה גְּדוֹלָה נִפְלָה עָלֶיהָ , כִּי זָכְרָה אֶת דְּבָרֵי
 רְעוּתֶיהָ וְהוֹתֵרְתָם עַל בַּת-הַבְּלִיעֵל הַזֹּאת בְּיוֹם הַגְּלוּדָה ,
 וְתִשְׁפּוֹךְ עָלֶיהָ קָלְלוֹת נִמְרָצוֹת , וְתִשְׁלַךְ אוֹתָהּ מִנְּגֵד וְתִשָּׁב
 בַּוְדָה וְשׂוֹמְמָה . —

אֲבָל כְּבָדָה הַבְּדִידָה לְנֶפֶשׁ מִתְאֲבַלְתָ ; וַיֵּאָרְכוּ לָהּ
 הַיָּמִים לְשֵׁבֶת שְׂכוּלָה וּגְלֻמוּדָה , כִּי הַפֶּלֶם נִכְלָמָה לְרֹאוֹת
 אֶת פְּנֵי רְעוּתֶיהָ הָרֵאשׁוֹנוֹת , אַחֲרֵי הַמִּיתָה אֶת כָּל יַלְדֶיהָ ,
 כְּדָבָרָם וְהוֹתֵרְתָם — וְאוֹהֲבִים חֲדָשִׁים לֹא נִמְצְאוּ לָהּ בְּצַדְתָּהּ ;
 וַיָּבֹא הַפֶּחַד בְּקָרֵב לָבָה תַּחַת הַתְּקוּהָ , וְהַנּוֹחַם תַּחַת
 הַנְּחָמָה אִשֶׁר קוֹתָה לְרֹאוֹת , וְתִקְצַר נֶפֶשָׁה לְמוֹת , אִזּוֹ
 עָבְרָה עָלֶיהָ רוּחַ אֲהָבָה וְחֶמְלָה אֶל בַּתֵּהּ הַתְּאוּהָ , וְתֵאמֶר
 בְּלָבָה : לָמָּה זֶה אֲשַׁבֵּל גַּם אוֹתָהּ יַחַד אֶת אַחֵיוֹתֶיהָ ? הֲלֹא
 בְּתִי הִיא , וְאוֹלֵי תִמְיֵב דִּרְבָּה וְתִהְיֶה לִי לְנוֹחַם לְנֶפְשִׁי לְעַתָּה
 וְקִנְיִתִּי ; כֹּה דִבְרָה וַעֲשָׂתָה : וְתִשָּׁב אֶת הַתְּאוּהָ אֵלֶיהָ ,
 וְתִחַבְּקֶיהָ וְתִנְשֹׁק לָהּ , וְתִשָּׂאָהּ בְּחִיקָה — אֲכֵן לִפְתַּע פִּתְאוּם

הַרְגִישָׁה כְּאִבּ אָנוּשׁ נוֹרָא מְאֹד , כִּי הַתְּאוּהַ הַתְּקִיעָה אֶת
צִפְרָנֶיהָ בְּלִבָּבָהּ , וַתִּצְעַק וַתִּבְרַח מִפְּנֵיהָ ; אֲבָל כְּבָר נִפְצְעָה
וַנִּפְתָּה מִכַּת מוֹת , וַתִּפּוֹל וַיִּשְׁפָּךְ דָּמָה אֶרְצָה וּקְמַת . . .

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲבְרוּ הַבְּרַבּוּרִים רְעוּתֶיהָ
עַל פְּנֵי הַמָּקוֹם הַהוּא , וַיֵּרְאוּ : וַהֲנִה גַל נּוּצוֹת לְבָנוֹת נְפוּצוֹת
עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה , מְגוֹאֲלוֹת בְּדָם . וַתִּבְטְּנָה אִשָּׁה אֶל רְעוּתָהּ
בְּרַעְדָה וַתֹּאמְרָנָה ׀ זֶה שְׂאֵרֵית כָּל הַמִּשְׁפָּחָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת ,
הַנִּשְׁאָרָה לְפִלְטָה מִיַּדִּי הַמְרִשְׁעֵת הַתְּאוּהַ , אֲשֶׁר הִתְעַרְבְּרָה
בֵּין הַבָּנוֹת הַיִּשְׁרוֹת הַמּוֹת הַלֵּבֵב ! ׀

כְּכֹלוֹת הַחֶכֶם לְדַבֵּר , וַתִּשָּׂא הָאִשָּׁה אֶת עֵינֶיהָ , וַהֲנִה
מְלֹאוֹת דָּמַע ׀ הֲאֵם הַרְגוּתֶיךָ בְּדִבְרֵי , גְּבַרְתִּי ? ׀ שְׂאֵל לָהּ
הַחֶכֶם ׀ לֹא אֲדוֹנִי אֲבָל אֵמֶת דְּבַרְתִּי , כִּי הַתְּאוּהַ תְּמִית
אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד ׀ אֵל גְּבַרְתִּי ! אֵל הַדְּבָרִי כִכָּה , כִּי כְּאֲעוֹד
לֹא טוֹב לְהַתְּאוּת תְּאוּהַ תְּמִיד , כִּן לֹא טוֹב לְהִיּוֹת בְּלַעְדֵי
כָּל תְּאוּהַ וַחֲמָדָה — . וְאֲשֶׁר עַל כֵּן עֲלִינוּ לִשְׁמוֹר נְפִשָּׁנוּ
רַק לְאֲכוֹל וּלְחַוֵּשׁ אֶת כָּל דְּבַר בְּעֵתוֹ , בְּמִדָּה וּבִמְשָׁקֶל ,
כִּי גַם אֲכוֹל דְּבִשׁ הַרְבוֹת לֹא טוֹב . —

תְּאוּת צְדִיקִים אֵךְ טוֹב (מִשְׁלֵי י"א , כ"ג)

תְּאוּת עֲצַל תְּמִיתָנוּ (שֵׁם כ"א , כ"ה) . —

Zu bedenken	לחשוב	Küchlein	אפרוח
Antrieb , natür- licher Trieb	רגשת נפש	Der Adler	הנשר
Herzens Neigun- gen , Gefühle	מורשיו לבבם רחשי	Der Schwann	הברבר
Besonders	ביחוד	Eine Ehrwürdige	נכבדה
Der Schnabel	החרטום	Warum denn	מדוע זה
Die Klauen , Krallen ,	צפרני	Werden erbittert ,	יתמרמו
Die Spitzen , scharfen	החרדים	aufgebracht	
		Die Leidenschaft	התאוה
		Lassen zu Herzen kommen	ישימו אל לבם

Zu denen defß	לאלה של
Der geboren wurde	הנולד
Sich zu rühmen	להתפאר
Merkten	הבינו
Ereigniß, Zufall	מקרה
Unklar, unsolid	לא טהור
Sie zu überliefern	להסגירה
Sie zu tödten	להמיתה
Es sei fern von uns	חלילה לנו
Zu vergießen	לשפוך
Umsonst, unschuldig	חנם
Aber	אכן
Böses Kind	בן בליעל
Er wird austrotten, ver-	ישמיד
tilgen	
Unsere Familie,	משפחתנו
unser Geschlecht	
Damit	למען
Zu retten	הצל
Sowohl als	גם גם
Und sie schrie jäm-	תצעק סרה
merlich	
Ihr beneidet	סקנאות אתן לי
mich	
Das Schöne	היפה
Und wie	איככה
Werde ich können	אוכל
Indem es vernichtet	באבדן
wird	
Ich war mit ihm	הריתיו
schwanger	
Ich habe Kindesleiden	חבלתי
gehabt	
ילדתיו	
דבר בליעל	
יצוק בו	
נכפילה	
נכפילה	
בקשתנו	
אם אין נפשך את	
הדבר הזה	
כי עתה	
נפרד	
חיי לך לבדך	
ברמך	
גואלך	
החרש	
המתה	
אזנה	
להעצה האכזרית	
ותפן	
משכנותיה	
לרעתה	
בעלת	
התאוננו	
לפעמים	
הביאו	
רבתם רעה	
תיגע בהן לרעה	
לא שתה לבה	
לך	

Verfant , ertrank	טובעה	Ihr Murren	הלנותיהן
Mit einer jäm=	בקול מר צורה	Ausrottete sie	השמדה
merlichen Stimme		Wahrheit	אמת
Zu schwimmen	לשהות	Die zweite	לשניה
Gut	המיב	Schamhaftigkeit	בושה
Ströme	נהרות	Furcht	יראה
Haben sie nicht weg=	לא שמפוח	Sekte sie	שמה את כל מבמהה
gespült		alle ihre Hoffnungen	
Als sie ging	בלכתה	Zärtliche Liebe	אהבת נפש
Mit mir	עמרי	Ihrer vier zusam=	ארבעתן יהד
Geschah ihr	היה לה	men	
Strom , Welle	שבולת	Zu spazieren auf	שוח בשדה
Sie wagte	ותשלך את נפשה מנגד	dem Felde , im Freien	
ihr Leben		In Begleitung	בחברת
Und rettete mich	ותצילני	Und sie blieb weg ,	התי נעדרת ,
Sank zum Abgrund	ירדה תהומה	und sie fehlte	
Und ich	ולא יספתי לראותה עוד	Und sie erschrak	ותהדר
sah sie nicht wieder,		Ihnen entgegen	לקראתן
Tröste Dich !	נחמי נפשך	Und sie fragte	ותשאל
Ein Todt der Redli=	מות ישרים	Wo ist	איה ?
chen		Älteste	הבכירה
Dich nicht warfen	לא ארפק	Schauten	הביטו
lassen			רתת
Dich nicht verlassen	לא אעזבך	Beben , Zittern	רעד
Ihr Herz war	לבה לא היה לה	Ihr Antwort zu	להשיבה דבר
nicht dabei		geben	
Ihr Blut	דמה	Um ihren Hals	על צוארה
Floß in ihr	נשפך בקרבה	Und sie küßte sie	ותשק לה
Und sie kehrten zurück	ותשובנה	mächtig , heftig	עזה
Abermals , zum zweiten	שנית	Was vorüber ist	אשר חלף
Mal			עבר
Vom Herumstreifen	משוט בארץ	kehrt nicht wieder	לא ישוב
Zu ihrem Leide	לראבון נפשה	Fasse dich , ermuthige	התחוקי
Geschrei , Lärm	צעקה	dich	

Die verfluchte	הארורות	Weh!	אהה!
Erregst du	תעוררי	Zu weinen	דבכות
Abgeschmackte, ver=	סרות הטעם	Mit List	בערמת לבנה
nunftlose			
Trauerst du	הכי לא תתאבלי	Ließ den	הורידה לארץ ראשה
denn nicht		Kopf sinken	
Brüderschaft, Freund=	אחווה	Mit der	בקול ענות הלושה
schaft		Stimme, dem Geschrei	
Die Nahen nächsten	הקרובים	der Schwäche	
Und das ist der Be=	וזה האות	Fürwahr, Wahrlich	אבל
weis, das Zeichen		Ist es glaublich	חיאומן?
Die Harten	הקשים	Wenn es erzählt wird	כי יסופר
Die verschieden sind	השונים	Feig, Kleinmüthig	רכת הלבב
Furcht, Angst	אימה	Sie entflichet	בורתת
Erinnerte sich	זכרה	Zank, Hader	ריב
Ihre Warnung	הזהרתם	Schlacht=Ordnung	מצה
Am Tage ihrer	ביום הולדה	Plötzlich, un=	מערכה
Geburt		erwartet	פתאום לפתע
Hefige Flüche, קללות	נמרצות	hofft	
scharfe Schmähungen		Die Einfältige,	הומת הלבב
Und verließ sie	ותשלך אותה	Unschuldige	
Einsam	בודדה	Einige	אחרים
Betrübt	שוממה	Sie fehlte	נפקדה
Trauerende	מתאבלת	Die Wilde, Ungezo=	השובבה
Und die Zeit	ויארכו לה הימים	gene	
wurde ihr langweilig		Mit frecher Stir=	בעוות מצה
Minderlos	שבולה	ne, Frechheit	
Einsam, verlassen	גלמודה	Mich zu tödten	להרגני
Sie schämte sich	הכלם נכלמה	Ich vertheidigte	עמדתי על נפשי
Die Hoffnung	התקוה	mich	
Die Reue	הנוחם	Und erschlug sie	והכתיה נפש
Der Trost	הנחמה	Seufzte	נאנחה
Und es wurde ihr	ותקצר נפשה	Wie man fällt	כנפול
bange, es wurde ihr über=	באנגה, es wurde ihr über=	Bösewichter	בני עולה
drüssig		Verleumdete mich	הגלה עלי

Und sie schauten	ותבטנה	Als	אז עברה עליה רוח אהבה
Mit Bitteren	ברערה		dann bemächtigte sich
Dieses ist	זה		ihrer ein Gefühl der
Der Ueberrest	שארית		Liebe
Die übrig blieb	הנשארה	Mitleid, Erbarmen	חסלה
Als Ueberbleibsel	לפלטה	Auch ihrer be-	אשבל גם אותה
Die Auchlose	המרשעת	raubt werden	
Die sich vermengt hat,	התערבה	Mir zum Trost	לנוחם לנפשי
vermischt		In meinem hohen	לעת זקנתי
Als er endigte	ככלות	Alter	
Thräne	דמע	Und umarmte sie	התחבקה
Habe ich dich er-	האם הרגותך	Und trug sie	ותשאה
schüttert, geärgert,		In ihrem Schoosie	בחיקה
erzürnt		Fühlte sie, empfand sie	הרגישה
Meine Herrin, Fürstin	גברתי	Hefiger Schmerz	כאב אנוש
Er fragte sie	שאלה	Sie stach, drückte	התקיעה
So, so was	ככה	hinein	
Zu gelüsten	להתאות	Und sie fleh	ותברח
Ohne	בלעדי	Wurde verwundet	{ נכתה
Obliegt uns	עלינו	Tödliche Wunde,	{ נפצעה
Zu genüssen	להוש	tödlich	סכת מות
Zu seiner Zeit	בעתו	Haufen	גל
Mit Maas	במדה	Federn	נוצות
Mit Gewicht	במשקל	Weisse	לבנות
Honig	דבש	Zersireut	נפוצות
Biel	הרבות	Befleckt, beschmutzt	פגואלות
Fromme	צדיקים		
Faulenzer, Fauler	עצל		

עֵבֶקֶל

וַיְהִי בַיּוֹם הַקִּיץ, וְהַרוּחַ הָיָה צַח וְטָהוֹר, וְלֹא נִרְאָה
 בַּהַשְׁמַיִם בְּלִתֵּי עֵבֶקֶל וְלִבָּן, לִפְתַּע פְּתֹאִים וְהָיָה עֵנָן כְּבֹד
 עוֹלָה שְׁמַיְמָה גָּדוֹל וְנוֹרָא עַד מְאֹד; וַיֹּאמֶר הָעֵבֶקֶל הַקֵּל אֶל
 הַרוּחַ הַזֶּה הַמְּצַחֵק עִמּוֹ, אֲבָל אֲחִי, טוֹב וַיִּפֶּה גּוֹרְלֵנוּ, עֵבִים
 קָלִים וְלִבָּנִים, מְגוֹרֵל הָעֲנָנִים הַכְּבֹדִים וְעַרְפְּלֵי חוֹשֶׁה הָאֱלֹהִים,
 כִּי אֲנַחְנוּ עֵפִים וְרֵאִים קָל מְהֵרָה כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, גַּם נִלְבִּישׁ הוֹד
 וְהַדָּר אֶת הַשְׁמַיִם הַטְּהוֹרִים בְּתַמּוֹנוֹת הַשְּׁנוֹנוֹת אֲשֶׁר לָנוּ,
 עֲקָדִים, נִקְדִּים, וְכֹרְדִים; עַד כִּי יִשְׂמַח וַיִּגַּל בְּנוּ פֶלַח
 הַרוּאָה אוֹתָנוּ כְּלִיל בְּהַדְרָנוּ, אֲבָל הָעֲנָנִים הַחֹשְׁכִים הָאֱלֹהִים
 בְּכִבְדוֹת יִתְהַלְכוּן תָּמִיד, צִלְמוֹת וְלֹא סְדָרִים, וְהֵמָּה יִכְסּוּ
 אֶת עֵין הַשְּׁמַיִם, וְכָל תְּרוּאָה אוֹתָם, וְחָרַד וּפָחַד מִפְּנֵי הַחֹשֶׁה,
 וְהִרְעַמּוּם וְהִבְרָקוּם הַטְּמוּנִים בָּם. "

וַיַּעַן הַרוּחַ וַיֹּאמֶר, "אֲמַנֵּם אֲחִי לֹא צְדָקָתְךָ בְּדַבְרֶיךָ, כִּי
 אִם גַּם יָפִים אַתָּם וְקָלִים, וְהַמְּצִאוּ חֵן בְּעֵינַי כָּל רוּאֵכֶם,
 תִּרְבֶּה יֵתֵר מְאֹד מֵעַרְפְּלֵי חוֹשֶׁה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר חוֹשֶׁה מִשְׁחֹר
 הַתְּאֲרָם שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה; בְּכָל זֹאת יִשׁוּשׁ בְּקִיץ יָמֵים רַבִּים,
 אֲשֶׁר יִקֵּר בְּעֵינַי הָאָדָם מִרְאֵה הָעֵנָן וְחוֹשֶׁה הָעַרְפֶּל
 מִמִּרְאֵה הַלִּבָּן אֲשֶׁר לָכֶם עֵבִים קָלִים יִפְיֶה תֵּאֵר, וְזֶה פְּעֻמּוֹת
 רַבּוֹת, לְמֵאוֹת וְלֵאלֶפֶּיִם, רֵאָה רֵאִיתִי בַיּוֹמִים הַצְּחִים אֲשֶׁר
 הַשְׁמַיִם כְּסָפִיר לְטוֹהַר, וְעֵבִים הַלְּבָנִים כְּעֹדֵר הַרְחֵלִים
 מְצַחֲקִים כְּחֹן וְעֵנָה; וּבְכָל זֹאת עַל כָּל פְּנֵים חוֹשֶׁה; הַפְּרָחִים
 נִבְלוּ, וְהָעֵצִים יִבְשׂוּ, וְכָל אֲשֶׁר רוּחַ חַיִּים בּוֹ נוֹדֵד לְמִים
 וְאֵין; כִּי תִדְלוּ הַשְׁמַיִם מֵהַמְּטִיר מִטֵּר עַל הָאָרֶץ, וְצִמָּא כָּל

צִיץ וּנְפֶשׁ כָּל חַיָּה, מִן הָאָזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד אֲרֹזֵי הַלְּבָנוֹן,
 מִהַרְמֵשׁ הַרוֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ עַד הַבְּהֵמָה, חַיָּה, וְעוֹף הַשָּׁמַיִם,
 וְגַם לְשׁוֹן הָאָדָם, הַשְּׁלִיט בְּכֹלָם, בְּצִמָּא גִשְׁתָּהּ, וְהַשׁוֹב
 חֲכָמָתוֹ אַחֲזֵר מִבְּלֵי מִצּוֹא עֵצָה וְתַחֲבֵלָה לְרוֹת צִמָּאוֹן נִפְשׁוֹ
 מִחֲרֹבוֹנֵי קִיץ, וְלַחֲסוֹת בְּצֵל פְּרִנֵּעַ מִשְׂרַב שְׁמֵשׁ — . הַתְּאֲמִינוּ
 עֵבִים קָלִים אֲשֶׁר לַעַת בּוֹזָאת לֹא תַחֲשִׁבוּ לְמֵאוֹמָה, וְכִי עוֹד
 יִרְגְּנוּ עֲלֵיכֶם כָּל בֶּשֶׂר, וַיִּשְׁפְּכוּ עֲלֵיכֶם בּוֹז וְקִלּוֹן וְקִלְלָה
 גְּמֻרָצָה; אֲבָל מֵה נַחֲמָד וּמֵה יִקָּר לְמִרְאֵה עֵינֵיהֶם עֵב עֵנָן
 כּוֹזָה, אֲשֶׁר תִּבְזֶהוּ אֶתָּה בְּלִבְךָ, הַמְּלֵא גִשְׁמֵם נְדָבוֹת וּמִי מִטֶּר,
 לְהִשְׁקוֹת אֶת הָאָרֶץ וְכָל צִבְאֵיהָ, וְלַחֲיוֹתָם בְּצִמָּא! וְלִמָּה זֹרָה
 תַתְּנָאָה אַחִי בִיפֵה תְּאָרְךָ עַל מִרְעֵיךָ אֲשֶׁר פְּנִיָהֶם רְעִים? הֵן
 לָךְ רַק הַחַן הַיִּשְׁקָר לְמַתָּן, וְלָהֶם הַתּוֹעֵלָת — וְעַתָּה הַגִּידָה
 הֲכִי לֹא טוֹבָה מְנַת גּוֹרְלָם מְגוֹרְלָךְ. ?”

„גִּשְׁיָאִים וְרוּחַ וְגִשְׁמֵם אֵין, אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת שְׁקָר”

(משלי כ"ה י"ד)

Bunt gefleckt	נקודים	Leichte Wolke	עב קל
Weiß gefleckt	ברודים	Der Sommer	הקיץ
In unserer Pracht	בהדרגו	Die Luft	הרוח
Mit beschwerlichkeit	בכבדות	Klar	צח
Wandeln	יתהלכון	Rein	טהור
Todes-Schatten,	צלמות	Düchtes Gewölk	ענן כבד
In Unordnung	ולא סדרים	Disfterer Nebel	ערפלי השך
Bedecken, verhüllen	יכסו	Fliegen, fliehen	עפים
Licht der Sonne,	עין השמש	Schweben	דאים
Schein der Sonne		Sehr schnell, rasch	קל מהרה
Er erschreckt	(חרד פחד)	In Figuren, Ge- stalten	פתמונות
Die Donner	הרעמים	Die verschiedene	השונות
Die Blize	הברקים	Gestreift	עקדים

Vertrocknet, lechzt	נשתה	Schwarz, dunkel	חשך משחור
Seine Weisheit weicht zurück	תשוב חכמתו אהור	Sieben und siebenzig Fäch	שבעים ושבעה
Finden	מצוא		
Nathschläge, Ueberlegung	תחבולה	Wie der Saphir an Klarheit	כספיר לטוהר
Von der Dürre Sich zu schützen	מהרבוני לחסות	Demuth, Bescheidenheit	ענוה
Im Schatten	בצל	Indessen	בכל זאת
Ein Augenblick	כרגע	Ueber alle Gesichter	על כל פנים
Stiße	שרב	Sind verwelkt	נבלו
Werdet ihr glauben	התאמינו	Die Bäume	העצים
Ihr werdet nicht beachten	לא תחשבו למאומה	Sind verdorrt, vertrocknet	יבשו
Und daß sogar Murren	וכי עוד ירגנו	Wandete	נודד
Wohlthruender Regen, Milder Regen	גשם נרבות	Und er ist nicht da	ואין
Bewässern, Tränken	להשקות	Hörten auf	חדלו
Ihre Heere Sie zu erfrischen, beleben	צבאיה לחיותם	Zu regnen, Regen zu geben	מהמטר כמר
Prahlst du	תתנאה		
Deine Genossen	מרעיד	Und es Durstet	צמא
Die übel aussehen	אשר פניהם רעים	Blüthe	ציץ
Zum Geschenk	למתן	Das Moos	האזב
Antheil	מנת	An der Wand	בקיר
Wolke	נשיאים	Zedern Libanons	ארזי לבנתן
		Gewürm	הרמש
		Das es kriecht	הרומש
		Geflügel	עוף
		Die Zunge	לשון
		Der waltet, schaltet	השליט

הַנְּבִיאִים

אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא , כְּנִרְאָה מְקוֹרוֹת חַיּוּ , הִיָּה אִישׁ גְּדוֹל
וּמְהִיר בְּמִלְאָכָהוּ , אֲכֵן גַּם כִּן עָנָו עַד לְהַפְלִיא ; אוֹיֵב נוֹרָא
הִיָּה לְעוֹבְדֵי הַבַּעַל , אֲבָל אַחֲרֵי הַכְּדָה אוֹתָם לְחַרְפוֹת בְּיַד
רָמָה , רָץ כְּעַבְד לִפְנֵי מַרְבַּבַת מְלָכּוּ ; וְלִהְפֹּךְ יִשְׁעֵיהוּ הַנְּבִיא ,
מִגִּיד לִבְלֹ אֶת עֲצָמוֹ וְגִדְלוֹ בְּאִמֵּר וּדְבָרִים מְלֵאִים רוּחַ
גְּבוּרָה : רוּחַ הַיְשִׁיר הַנִּשְׁגָּב מִפֶּעַם אוֹתוֹ , וְהַמְלִיצָה עַל
לְשׁוֹנוֹ , וְהֵם הָמָּה בְּיָדוֹ כִּישָׁבֵט מוֹשְׁלִים וּמִקַּל חוֹבְלִים ,
לְרַדּוֹת בְּעַמִּים רַבִּים , וְלִיִּסֵּר אוֹתָם בָּם מוֹסֵר אֲבוּרֵי .
בִּיחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא , אִשְׁרֵי רוּחַ הַנְּבוּאָה לְבָשָׂהוּ בְיוֹם צָרָה ,
וּבַעַת הַגְּלוּת הַמֵּר , לֹא נִמְצָא לֹא עֲנוּת חֵן כְּבָרָאשׁוֹן , וְלֹא
אוֹמֵץ וּגְבוּרַת נַפִּישׁ נִשְׁגָּבָה כְּלִילַת יוֹפִי , כְּבִשְׁנֵי . — חֲכַמֵּינוּ
הַקְּדֻמוֹנִים יָדְמוּ אוֹתוֹ לְבֶן־כֶּפֶר ; וְאֵרַת יִשְׁעֵיהוּ לְבֶן־כֶּרֶךְ ,
אִשְׁרֵי רָאָה אֶת גְּדֻלַּת הַמֶּלֶךְ ; אֲבָל הַנְּבִיא יִרְמִיָּהוּ חֻקּוֹאֲמִיץ
הוּא בְצָרָה , וְנַעִים בְּרַגַע הַתְּקוּהָ ; מְעוֹרֵר רַחֲמִים בְּיַגּוֹנוֹ , מוֹשֵׁךְ
הַלֵּב בְּמוֹסְרוֹ , וּמְלֵא אֶהְבָּה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל . הוּא אַחֲרוֹן
הַחֲבִיב , גַּם הוֹקְמוֹ עַל דְּבָרָיו הַזּוֹפִים , בְּרַגְשׁוֹת נַפְשׁוֹ הַנְּקִיָּה ,
בְּלִבּוֹ הַנְּאֻמָּן וּבְנַפְשׁוֹ הַמְּתְאֲבֵלֶת , הַנִּרְאִים בְּכָל מַעֲשָׂיו
וּבְכָל דְּבָרָיו .

Götendiener	עובדי הבעל	Die Propheten	הנביאים
Zu Schande	לחרפות	Wie es zu ersehen ist	כנראה
Mit stolzer Macht,	ביר רמה	Aus den Begebenheiten	מקורות
geschwungenem Arm		Geschickt	מהיר
Tief	רץ	Bescheiden	ענו

Die Gefangenschaft,	הגלות	Wagen	מרכבת
Verbannung		Berkündet	סגיד
Unmuthige Bescheiden-	ענות הן	Seine Macht	עצמו
heit		Reden, Sagen	} באומר } דברים
Vollkommene	כלילת יופי	Die voll sind	
Schönheit		Geist der Tapferkeit	רוח גבורה
Als im Zweiten	כבשני	Poetischer Geist	רוח השיר
Die Ersten, Frühern	הקדמונים	Begeistert ihn	מפעם אותו
Sie vergleichen	ידמו	Poesie, Beredsamkeit	סליצה
Dorfs-Mann, Klein-	בן כפר	Zepter	שבט מושלים
Städter		Rüttel, Zuchtruthe	מקל חובלים
Die Größe	גדולת	Schmerzen	חובלים
Groß-Städter	בן כרך	zu strafen, züchtigen	ליסר
Ungenehm	נעים	Grausame Strafe	מוסר אכזרי
Erregt	מעורר	Der prophetische	רוח הנבואה
Erbarmen, Barm-	רחמים	Geist	
herzigkeit		Bekleidete, begeisterte	דבשהו
Er ziehet an	מושך	ihn,	
Durch seine Belehrung	במוסרו		
Die klare, Lautere	הזכים		

18.

אחד מגדולי רומא שאל את רבי גמליאל: אם רעה
 בעיני אלהיכם האחד עבודת האלילים, מדוע לא ישמיד
 את האלילים הנמבזים, אשר המה בעיניכם לא-אלהים, ויען
 רבי גמליאל ויאמר הישחית ה' בעבור הפתאים הנבערים
 את מוסדות התבל המזיבים? נערים בנערים ישתחו ויתפללו
 אל מאורות היום והלילה אשר בשמים, העל זאת ישחית
 השמש והירח והכוכבים חפי-בל-פישע? וישתארה האישי

וַיִּוֹסֵף לְדַבֵּר : וּמַדּוּעַ לֹא יִשְׁמַד אֶת הַפְּתָאִים עִזְבְּדֵי הָאֱלִילִים ?
 וּבְעֵנֹת חֵן הִשִּׁיב אִישׁ הָאֲמוּנִים לְאֹמֵר : הִי שׁוֹפֵט צָדִיק וְלֹא
 יִשְׁחִית וַיִּרַע בְּמוֹסְרוֹ בְּלִתֵּי אֶת הָרַע וְהַבְּלִיעַל , אֲבָל לֹא אָרַת
 הַתּוֹעִים וְהַשׁוֹגִים בְּאוֹלָתָם ; וְהַשְּׁנִית הִיא כִּי בְּאָרְךָ אֲפִים הַזֶּה
 אֲשֶׁר לְאֱלֹהִים , תִּגְדַּל הַפֶּת הַטּוֹב וְהַחֹלֵף יִשָּׂר בְּאֲמוּנָה ;
 וְהַשְּׁלִישִׁית , כִּי לֹא יִחְפוֹן הַ בְּמֹת הָרָשָׁע , כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ
 מְדַרְכּוֹ הָרָעָה וְחֵת . —

Der gläubige Mann	איש האמונים	Göbendienst	עבודת האלילים
Die Verirrten	התועים	Die Narren,	הפתאים
Verwornen	השונים	sonnene	
In ihrer Narheit, Unwissenheit	באולתם	Die verlachten	הנלעגים
Und zweitens	והשנית	Die Basis, Grundla-	מוסדות
Langmüthigkeit	ארך אפים	gen	
Die Aufrichtigkeit	תומת	Unwissende	בוערים
Und drittens	והשלישית	Sie bücken sich	ישתחוו
Er wünscht, begehrt	יחפון	Sie beten, flehen	יתפללו
In dem er zurückkehrt	בשובו	Die Lichter	מאורות
		Die Schuldlose	הפי כל פשע
		Und er verwunderte	וישתאה
		sich, staunte	

1.

הָאָדָם

הָאָדָם אִישׁר שָׁכַל עֵמוֹק וְדַעַתוֹ רַחְבָּהּ, אָבֵל לְבוֹ
 נָכוֹב וּמְנוּגוֹ רַע, הוּא דוֹמָה לְבֵאֵר עֵמוֹק וּמַיִם אֵין בּוֹ, וְרַק
 רֶפֶשׁ וּמַיִם יְסוּדוֹ. וְהָאִישׁ אִישׁר לְבוֹ מָלֵא טוֹב, וְהוּא
 נִבְעַר מִדַּעַת, וְהַבּוֹנֵה אֵין בּוֹ, הִנֵּהוּ דוֹמָה לְמַעַיִן מַיִם
 חַיִּים בְּאֶרֶץ מִדְבָּר, אִישׁר מֵימָיו הַטּוֹבִים יִלְכוּ בְּתוֹהוֹ וַיֵּאבְדוּ.
 אָבֵל הָאִישׁ אִישׁר נָתַן לוֹ ה' שָׁכַל טוֹב וְחִכְמָה, וַאִישׁר מָלֵא
 גַּם אֶת לְבוֹ טוֹבָה, צְדָקָה וְחֶסֶד, הוּא דוֹמָה לְגֶפֶן פְּרוּיָה
 בְּכֶרֶם חֲמוֹד הַמְשַׁמַּח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים.

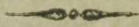
Quelle	מעין	Wissen	דעתו
Und verlieren sich	ויאבדו	Weit, breit	רחבה
Reizend	המד	Sohl, leer	נכוב
Weinstock	גפן	Koth	רפש
Fruchtbare	פוריה	Lehm	מיט
Der erfreuet, erheitert	המשמח	Boden	יסודו
		Leer vom Verstand,	נבער מדעת,
		unverständig	

2.

הָאִשָּׁה הַטּוֹמֵנַת בְּחָפְזָה אֶת דְּבָרֵיהָ תָּמִיד, הִיא מְלֵאָה
 חֶמַת פְּתָנִים, וְהִנֵּה גַם כֵּן צִרְתָּעֵין; וְהָאִישׁ אִישׁר לְבוֹ
 בּוֹעַר, וְרַגִּישוֹתָיו הוֹמִים וְסוֹעָרִים קָרְבוֹ, מִבְּלִי יַעֲבֵרוּ פְתָתִי
 פִּי, חַיָּיו וַיְמֵי חַלְדוֹ קִשִּׁים וּמָרִים גַּם לוֹ, גַּם לְאֲנָשֵׁי בְרִיתוֹ

וּשְׁלוֹמוֹ; אֲבָל בְּעֵלֵי הַחֲמָה, הַמְּמַהְרִים לִישְׁפוֹךְ שִׁיתָם
 וּבְעַסְם, אֵינָם אֲבוֹרִים, וְאֵין לָמוּ חֵמַת עַכְשׁוֹב בְּאֵלֶיהָ
 הַפּוֹמְנִים בְּעַסְם וּמְחַרְשִׁים — .

Die eilen	הממהרים	Die verbirgt	המוסנת
Auszuschütten	לשפוך	In ihrem Innern	בחובה
Ihre Rede, Gefinnungen	שיחם	Schlangengift	המת פתנים
Ihr Zorn, Wuth	כעסם	Karg, geizig	צרת עין
Sind nicht	אינם	Brausen	הומים
Drachengift	חמת עכשוב	Stürmen	סוערים
Die Kaltblütige	בעלי רוח קרה	Sein Lebenslauf	ימי הולדו
Und Schmelgen	ומחרישים	Seinen Mitgenossen	לאנשי בריתו שלומו
		Täbezzornige	בעלי החמה

3.

אֵיזוֹהוּ עֵשִׂיר? הַשְּׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ. אֵיזוֹהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ
 אֶת יָצְרוֹ. אֵיזוֹהוּ חָכֵם? הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם. אֵיזוֹהוּ מְכַבֵּד?
 הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת. כָּל שְׂרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיָּמֵנוּ, רוּחַ
 הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיָּמֵנוּ, וְכָל הַשְּׂנוּא לַבְּרִיּוֹת שְׂנוּא לְאֱלֹהִים.

Die Nebenmenschen	את הבריות	Wer ist	איזה הוא?
Die Menschheit, die	רוח הבריות	Reicher, Reich	עשיר
Stimmung der Menschen		Der sich mit sei-	השמח בחלקו
Zufrieden	נוחה	nem Loofse freuet, zu-	
Von ihm	הימנו	frieden	
Die Gottheit, der	רוח המקום	Der beherrscht	הכובש
Geist Gottes		Seine Leidenschaft	את יצרו
Der Verhaßte.	השנוא	Schwürdiger	מכובד
		Der beehrt	המכבד

4.

אִשָּׁה טוֹבָה

מַה יִּפְהַ וְנִאוּהָ אִשְׁרָה נְאֻמָּנָה ,
 אִשְׁרֵי הַבְּעַל בְּגִוְרָלוֹ עֲלֶתָהּ ;
 בְּלִבָּהּ אֶתְהַבֵּת אִמּוֹן לְעַד קִנְיָנָה ,
 בְּצָרְתוֹ לָהּ צָר , שְׂמַחְתּוֹ שְׂמַחְתָּהּ ,
 שְׂקָר כָּל חֵן לְמִרְאָה עֵינָיִם ,
 הַבֵּל כָּל יוֹפִי וַיִּפְעַת אַפָּיִם ;
 רַק בְּעֵלְתָּ לֵב טוֹב הִיא מְתַהַלֶּלֶת ,
 רַק לָהּ יִתָּר עֵז וְעַל כָּל מִשְׁלָה .
 יִפְיֶה רַק לִיִּתָּר שְׂאֵרַת נְתֻנָּה
 עַל כָּל טוֹבָהּ , לְמַתַּת חֶנֶם וְלִמְנָה :
 כְּרָצִי כְּסָף מִמַּעֲיֵן וְנַחַל יוֹדוֹמוֹ ,
 יִשְׁיבוּ נַפְשׁ עֵיפָה וְגֹעַרַת ,
 יִתְּנוּ קוֹלוֹת זְמֵרָה מְאֹד נִעְמּוֹ ;
 תִּתְעַנֵּג בָּהֶם גַּם אוֹזֵן שׁוֹמְעֵת .

In seinem Leide	בצרתו	Schön	} יפה נאוה
Ist ihr Leid	לה צר	Treue	
Falsch, nichtig	שקר	Heil, Wohl	נאמנה
Jede Unmuth	כל חן	Der Ehe-Mann, Gatte	אשרי
Dem Gesichte	למראה	Sie wird ihm zu	הבעל
Nichtig, eitel	הבל	Theil	בגורלו עלתה
Die schönheit des Gesichtes	יפעת אפים	Ewig	לעזר
		Misset, weilt	קננה

Herrscht	סועלת	Die Gutherzi-	בעלת לב טוב
Wie Silberströme	רצי כסף	ge, Gutmüthige	
Sprudeln.	יורומו	Wird gerühmt	מתהללת
Ergöset sich.	התענג	Mehr	יחר
		Macht, Kraft	עח

3.

הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע אֱלֹהִים שִׁבַּל בְּלִבּוֹ , וְהוּא מְאֹסָף
 בְּחַפְזוֹ גַּם בֵּן תּוֹרַת הַנְּסִיּוֹן , הוּא חָכֵם ; הַמְּפֹלֵם בְּרָגִישׁ
 וְרָחַשׁ לִבּוֹ כֹּל דְּבַר בְּמֵאֵינִי הַחֲכָמָה וְהַנְּסִיּוֹן , הוּא חָכֵם
 מִמֶּנּוּ ; אֲכֵן הָאִישׁ אֲשֶׁר נִפְשׁוּ יוֹדַעַת אֶת תּוֹכֵן מַעֲשָׂיו ,
 מִשְׁפָּטָם וְעֵרָף פְּעֻלָּתָם , וְכֹל הַנּוֹלֵד מֵהֶם בְּאַחֲרֵיתָם , וְאֲשֶׁר
 כָּל דְּרָכָיו בְּהַשְׁבִּיל , הוּא חָכֵם מִכָּל אָדָם . הָאִישׁ הַגּוֹמֵל
 טוֹב לְרַעְיוֹ וְקָרָבָיו , הוּא טוֹב ; וְטוֹב מִמֶּנּוּ הוּא הַמְּטִיב לְכָל
 אָדָם , וְהָאִישׁ הַטּוֹב מִכָּל אָדָם , הוּא הַמְּטִיב וְעוֹשֶׂה חֶסֶד
 גַּם לְשׂוֹנְאָיו וְאוֹיְבָיו בְּיוֹם צָרָתָם . — הַיֶּלֶד הַרָּךְ אֲשֶׁר אֵין לוֹ
 לֹא מוֹדָה וּמְנַהֵל , וְלֹא יָד עוֹזֶרֶת וְתוֹמְכָת , גָּדוֹל שְׂבָרוֹ ;
 הָאִישׁ הַבָּא בִּשְׁנָיִם , וְהוֹלֵךְ בִּשְׁרִירוֹת לְבוֹ , כְּנֶעַר נִבְעַר
 מְדַעַת , שְׂבָרוֹ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ ; וְהָאִישׁ אֲשֶׁר שְׂבָרוֹ גָּדוֹל מִכָּל
 שְׂבָר , הוּא , אֲשֶׁר לֹא יִמְלֵא חוֹבוֹת הָאָדָם , וַיְהִי לְמַעֲמָסָה
 עַל קָרָבוֹ וְעַמִּיתוֹ .

Ihre Art, Weise	משפטם	Pflanze	נטע
Werth	ערך	Er sammelt	מאסף
Wirkung	פעולת	Die Erfahrung	הנסיון
Was entsteht	הנולד	Der Wiegt	המפלים
In ihrem Ende	באחריתם	In der Wagschale	במאזני
Mitt Ueberlegen	בהשכל	Die Anzahl	תוכן

Sein Unglück	שברו	Der Gutes erzeigt	הגומל טוב
Bejährt	הבא בשנים	Seinem Auserwanden	} לדעהו וקרובו
Nach seinem E- gendünkel	בשרירות לבו		
Die Pflichten	הובות	Eine hilfreiche Hand	יד עוזרת
Zur Last.	למעמסה	Stütende	מוטבת

6.

ההר „עַמְנָה“ (Etna) הַר נֹרָא וּבֹעֵר בְּאֵשׁ , גְּדוּל
מְאֹד . גְּבִהוּ אֶחָד עֶשֶׂר אֶלֶף וְשִׁשׁ מֵאוֹת רֶגֶל . הַהַר
„עֵלְבְּרוֹשׁ“ (Elbrus) בְּרוֹכְסֵי הַרִי קוֹקָאז (Kaukas) , גְּבוּהַ
מִמֶּנּוּ , וַיִּגִּיעַ עַד שִׁבְעָה עֶשֶׂר אֶלֶף רֶגֶל . וְהַהַר הַגְּבוּהַ מִכָּל
הַהַרִים , פֶּאֶשֶׁר יַחֲשִׁבוּ הַחֲכָמִים , הוּא „דַּאֲבַאלְגִיר“
(Dawalagir) בְּרוֹכְסֵי הַרִי הִימְמַאלַאִיָּה (Himalaja) בְּאֹזֵיזַת
(Asien) . עֲצֵי הָאֶגֶזוּ נְמוֹכִים , סְבָכֵי הַפְּרָחִים נְמוֹכִים מֵהֶם ,
וְהָאֹזֵב הוּא הַנְּמוֹךְ מִכָּל הַצִּמְחִים .

Musfbäume	עצי האגוז	Der Berg	ההר
Sind niedrig	נמוכים	Hoch	גבוה
Blumen.	סבכי הפרחים	Kaukasische Gebirgskette	ברוכסי הרי קאוקאז

7.

הַהַר עֲמוֹק ; אֲגַם הַמַּיִם עֲמוֹק מִמֶּנּוּ ; וְהַיָּם הוּא מְקוּיָה
הַמַּיִם , הָעֲמוֹק מְבֹלָם . כָּל מַתְקַת נְמֹסַת ; הַמַּיִם נְמֹסִים
יֹתֵר ; וְהַרוּחַ הוּא הַדְּבַר הַנְּמֹס יֹתֵר , מִכָּל אִשֶׁר בְּתֵיבֵל .
חַיֵּי הָאָדָם קְצָרִים ; יְמֵי הַיְלָדוֹת קְצָרִים מֵהֶם , וְרַגְעֵי

שְׂמֹחוּתוֹ הַבַּח הַרְגֵעִים הַיּוֹתֵר קֶצְרִים בְּגַל חַיּוֹ. נֵעִים לָנוּ
מִלֵּאָה הַפְּצָנוּ; וְנֵעִים מִמֶּנּוּ, הוּם לְבָנָנוּ; וְהַנֵּעִים מִפֶּל
הַעֲנוּגֵי הַחַיִּים: דַּעַת מַעֲשֵׂיו הַפְּזוּבִים. הַגָּמֵל גְּדוֹל; הַפִּיל
גְּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֲבֵן מַעֲצָמוֹת „הַמַּמּוּט“ (Mahmut) נִרְאָה: כִּי
הוּא הִיָּה הַגְּדוֹל בְּכָל הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת אֲשֶׁר עַל כַּדּוֹר הָאָרֶץ.

Zerschmilzt, zerfließt
Das Kameel.

נמסת Berfammlung
הגמל Metall

מקוה
מהכת

8.

אֶחָד וְאֶחָד הֵם שְׁנַיִם! אַחַת וְאַחַת הֵן שְׁתֵּים. אֶחָד
וְשְׁנַיִם הֵם שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשָׁה וְשְׁנַיִם הֵם חֲמִשָּׁה. שְׁנַיִם וְשְׁנַיִם
הֵם אַרְבָּעָה. אַרְבָּעָה וְשְׁנַיִם חֵם שֵׁשׁ. אַרְבָּעָה וְשֵׁשׁ
הֵם שִׁבְעָה. אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעָה הֵם שְׁמֹנֶה. אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה
הֵם תִּשְׁעָה. אַרְבָּעָה וְשֵׁשׁ הֵם עֶשְׂרֵה. אַרְבָּעָה וְשִׁבְעָה
הֵם אֶחָד עָשָׂר. אַרְבָּעָה וְשְׁמֹנֶה הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר. אַרְבָּעָה
וְתִשְׁעָה הֵם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרֵה הֵם אַרְבָּעָה
עָשָׂר. עֶשְׂרֵה וְעֶשְׂרֵה הֵם עֶשְׂרִים. מֵאֶחָד עַד־עֶשְׂרֵה,
מֵאָה, אֶלֶף, רִבּוּא, רַבּוּתִים, אֵין הַבְּדֵל וּמִרְחַק גְּדוֹל,
כְּהַבְּדֵל וּמִרְחַק הָאָפֶס מֵהָאֶחָד—

Unterschied, Entfernung,
Null, Nichts.

גבדל Myriade
האפס Myriaden

רבא
רבותים

9.

הַעֲגֹלוֹן נוֹסֵעַ בְּיוֹם תָּמִים, בְּשִׁמְנֵה עַד עֶשְׂרֵה מִיל;
וְהַרְצִים נוֹסְעִים בְּשִׁלְשָׁה יָמִים, בְּשִׁמְנֵה מְאוֹרֵת עַד תִּשְׁעָה

מאות וועדסט. למאיתים איש נתן שקל כסף לאיש; ולהמיש
 מאות איש נתן מחצית מחצית השקל לאיש. למאה
 תלמידים נתן שלשה שלשה שקלים לאיש. לאלף תלמידים
 זכרים נתן עשירית עשירית השקל לאיש; ולאלפים עניות
 נקבות נתן חמישית חמישית השקל לאשה.

Schüler	תלמידים	Der Fuhrmann	העגלן
Männlichen Geschlechts	זכרים	Reiset	נוסע
Arme.	עניות	Die Post, Läufer	הרצים
Weiblichen Geschlechts	נקבות	Silber-Stück	שקל כסף
		Halbte, Halb	מחצית

10.

הראשון והשני מן הברואים את המראה המהו,
 השלישי והרביעי התענגו עד מאד; ההמישי, הששי
 והשביעי, הבינו את אשר הביטו. בגורל יזכה רק אחד
 ממאה; הימים הראשונים לימי שבתי כפר, נעימים היו
 לי. אך בימים האחרונים קצתי בחיי, בשבתי שם משמים
 ובדר.

Das Leben ist mir	קצתי בחיי	Sie erstaunten	תמהו
überdrüßig		Im Loose	בגורל
Trauerig, abgefondert.	משמים	Angenehm	נעימים
		Gewient er	יזכה

11.

מחצה ושליש הם חמש ששיות. שתי שלישות
 ושליש רביעיות הן שבעה עשר חלקי שנים עשר. חמש
 שמיניות וחמש ששיות הם שלשים וחמשה חלקי
 עשרים וארבעה. חלק המאה מהאחד וחלק האלף מהאחד
 הם יחדו אחד עשר חלקי אלף מאחד. האדם יתנשא ברוב
 גדלו, ולא ישים אל לבו לאמר: כי הוא רק חלק אחד
 מחלקי מאה רבבות העם היושב רק על חלק אחד מאלפי
 חלקי הארץ. —

Achtel	שמיניות	Halfte	מחצה
Hunderttel	חלק המאה	Drittel	שליש
Tausendtel	חלק האלף	Sechstel	שישיות
Erhebt sich, stolzirt	יתנשא	Viertel	רבעיות
		Zwölftel	חלקי שנים עשר

12.

היודע אתה תולדות שני האחים האלה? תולדות שתי
 האחיות ההנה? תולדות שלשת הילדים האלה? תולדות
 ארבעת העמים האלה? תולדות ארבע המשפחות האלה?
 הן הספר הזה לשתי אחיותיך הבכורות, לשלשת אחיך
 הגדולים, לארבעת הסוחרים הידועים. שונא אנכי את שני
 המכזבים, את שלשה הרמאים, ואת ארבעה המרגלים.
 אחרתי שני ימים, שלשה לילות, ארבעה שבועות. על
 ידי שלש שנגות הוא נדכה ומענה כל ימי חייו. בארבעת
 שקל כסף הלך לדרך למרחוק, בשנים שלשה גליונות כלל

אֶת כָּל הָעֵינַן, וּבְאַרְבָּעָה גְלוֹנוֹת נִבְלְלָה כָּל תְּחֻמָּהּ
הַזֹּאת .

Nächte	לילות	Geburt, Begebenheit	תלדות
Wochen	שבועות	Die Kaufleute	הסוחרים
Irrthümer,	שגגות	Die Bekannte	הידועים
Bogen,	גליונות	Die Lügner	המכזבים
Hat er zusammengefasst,	כלל	Die Betrüger	הרמאים
zusammengebracht		Die Auskundschafter,	המרגלים
Der Inhalt	הענין	Spione	
Ist abgefasst	נבללה	Ich habe mich aufge-	אחרתי
		halten, verseimt	

13.

אֶחָד פַּעַם אֶחָד, הוּא אֶחָד. אֶחָד פַּעַמִּים הוּא שְׁנַיִם.
שְׁנַיִם פַּעַמִּים, הֵם אַרְבָּעָה. שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים שְׁלֹשָׁה, הֵם
תְּשֻׁעָה. אַרְבַּע פַּעַמִּים אַרְבָּעָה, הֵם שִׁשָּׁה עֶשֶׂר. חֲמִישׁ
פַּעַמִּים חֲמִשָּׁה, הֵם עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה. שֵׁשׁ פַּעַמִּים שֵׁשָׁה,
הֵם שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה. שִׁבְעַת פַּעַמִּים שִׁבְעָה, הֵם אַרְבָּעִים
וְתֵשְׁעָה. שְׁמֹנֶה פַּעַמִּים שְׁמֹנֶה, הֵם שְׁנַיִם וְאַרְבָּעָה.
תֵּשַׁע פַּעַמִּים תֵּשַׁעָה, הֵם שְׁמוֹנִים וְאַחַד. עֶשֶׂר פַּעַמִּים
עֶשְׂרֵה הֵם מֵאָה. עֶשֶׂר פַּעַמִּים מֵאָה, הֵם אֶלֶף. רַבִּים
אוֹמְרִים: כִּי בְּמֵאֲסָקְאוֹי יֵשׁ אַרְבָּעִים פַּעַמִּים אַרְבָּעִים כְּתִי
תְּפִלָּה; וְלֹא כֵן הִדְבֵּר. כִּי נִמְצְאוּ שֵׁם אֶךְ לְעֶרְךָ חֲמִישׁ
מֵאוֹת.

Bethäuser, Kirchen. בתי תפלה

מִשְׁפַּט צְדָק

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּשׁוּבוּ שְׁנֵי רוּעִים לֵאכּוֹל אֶת מִשְׁתַּחַּת
הַצְּהָרִים. וַיִּגֵּשׁ אֲלֵיהֶם הַלֵּךְ אֶחָד, וַיִּשְׂאֵל אוֹתָם: אִם לֹא
יִמְצָא הַמִּשְׁתַּחַּת גַּם לוֹ? — „מִהֶלֶחַם אִישׁ יֵאכְלוּ שְׁנַיִם
לְשִׁבְעָה” עָנּוּ אוֹתוֹ הַרוּעִים „וַיּוֹכַל גַּם הַשְּׁלִישִׁי לְשִׁבּוֹר בּוֹ
רַעְבוֹנוֹ, וְלָכֵן שָׁב אִתָּנוּ וְנֹאכַל שְׁלֹשֶׁתָנוּ יַחַד” וַיָּשָׁב הַהֵלֵךְ
וַיֵּאכַל אֹתָם. וַיְהִי לְכֻלָּם חֲמִשׁ קַעְרוֹת אֲשֶׁר שָׁלַשׁ מִהֵנָּה
הָיוּ לְרוּעָה הָאֶחָד, וַיִּשְׁתִּים הַנְּשֹׂאוֹת לְשְׁנֵי. אַחֲרֵי אֲכֻלָּם נָתַן
לָהֶם הַהֵלֵךְ חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים, וַיְצַוֶּם לְחֻלְקָם בִּינֵיהֶם בְּמִשְׁפָּט
וּבְצַדִּיקָה; וַיְהִי רִיב בֵּין הַרוּעִים: בַּעַל שְׁתֵּי הַקַּעְרוֹת אָמַר:
לְחֻלְקָ בִּינֵיהֶם אֶת הַכֶּסֶף לְמַחְצָה; וּבַעַל שְׁלֹשׁ הַקַּעְרוֹת
אָמַר: אִישׁר לוֹ מִנְיַע יוֹתֵר, בְּגִלְלַת הַקַּעֲרָה הָעוֹדֶפֶת אֲשֶׁר
לוֹ — אֵכֵן לְמַעַן לֹא יוֹנוּ אִישׁ אֶת אַחִיו, נִוְעָצוּ לְלַבֵּת אֶל
הַשּׁוֹפֵט הַחֶכֶם הַנּוֹדֵעַ לָהֶם. הַשּׁוֹפֵט בְּשִׁמְעוֹ אֶת הַרִיב
אֲשֶׁר בִּינֵיהֶם, וַיִּגְזֹר אָמַר: אִישׁר בַּעַל שְׁתֵּי הַקַּעְרוֹת יִקַּח
רֶק שְׁקָל אֶחָד וּבַעַל הַשְּׁלֹשׁ אֶת הָאַרְבָּעָה שְׁקָלִים הַנּוֹתָרִים.
וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְפֶלֶא וּלְמִשְׁפָּט מְעוֹקֵל, בְּעֵינֵי הַרוּעִים.
וַיִּסְפְּרוּ אֶת הַדָּבָר לְמִרְעִיָּהֶם, אֵכֵן גַּם הִמָּה אָמְרוּ וְעָנּוּ
פֶּה אֶחָד: כִּי שָׁנָה הַשּׁוֹפֵט בְּרוּאָה. אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
וַיִּרְאוּ הַרוּעִים אֶת הָאוֹרַח בְּשׁוּבוֹ בְּדַרְךְ אֲשֶׁר הֵלֵךְ בָּהּ,
וַיִּסְפְּרוּ לוֹ אֶת מִשְׁפַּט הַחֲלוּקָה אֲשֶׁר יִצְאָה בְּשִׁנְגָּרָה מִפִּי
הַשּׁוֹפֵט; וְאֲשֶׁר לְפִי שְׁכָלָם בְּמוֹה לֹא נִרְאָתָה וְלֹא נִשְׁמָעָה
בְּכָל הָאָרֶץ! וַיַּעַן הָאוֹרַח „אֲבָל אֲחִי! מִשְׁפַּט צְדָק חָרַץ

הַשּׁוֹפֵט " וַיּוֹסֶף לְבַאֵר לָהֶם וּלְהַבְיִינֵם בְּדַבְרֵי־הָאֱלֹהִים :
הַמִּשְׁפָּטָה בְּלֵא הֵיְתָה חֲמִשׁ קְעֻרוֹת ; וַאֲנַחְנוּ הָאוֹכְלִים שְׁלֹשָׁה ,
וְעֵלָה לְכָל אֶחָד וָאֶחָד מֵאַתָּנוּ שְׁלִישׁ מִכָּל קְעֻרָה וְקְעֻרָה
וְהֵם חֲמִשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת . וְהִנֵּה לָךְ בְּעַל שְׁתֵּי הַקְעֻרוֹת הַזֵּה שֵׁשׁ
שְׁלִישִׁיּוֹת ; וְעָלוּ חֲמִשׁ מֵהֵנָּה לָךְ לְבִדָּךְ . וְרַק שְׁלִישׁ אֶחָד
הַשְּׂאֵרֶת לִי — וְלָךְ בְּעַל הַשְּׁלֹשׁ קְעֻרוֹת הַזֵּה תִישַׁע שְׁלִישִׁיּוֹת ;
חֲמִשׁ מֵהֵנָּה אֲכַלֶּת אִתָּה , וְלִי נִתְּתָה הָאַרְבַּע הַגִּישָׁאוֹרוֹת .
וְאִשֶּׁר עַל כֵּן צָדַק מְאֹד הַשּׁוֹפֵט בְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הֵרַץ לָתֵת
לְבַעַל שְׁתֵּי הַקְעֻרוֹת שְׁקָל אֶחָד , וְהָאַרְבַּעַה הַנּוֹתָרִים לְבַעַל
שְׁלֹשׁ הַקְעֻרוֹת . וַיְהִי אַחֲרֵי הַכִּינוּ הָרוּעִים אֶת פְּתָנָם
הַחֲלוּקָה וְצָדַקַת הַשּׁוֹפֵט , וַיִּדְרוּ נֶדֶר לְלַמֵּד אֶת בְּנֵיהֶם
חֲבֵמַת הַחֲשָׁבוֹן . וּלְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הָאִישׁ הַחָכֵם אֲשֶׁר לָמַד
וְאַסֵּף תּוֹרָה וְדַעַת הַרְבֵּה מֵהֶם . —

Damit	למען	Hirten	רועים
Sie nicht betrügen	לא ינו	Mahlzeit	משתה
Einander	איש את אחיו	Mittag	צהרים
Berathschlugen sich, be-	נועצו	Und er nahete	ויגש
schlossen sie		Reisender, Wandrer	הלך
Der Richter	השופט	Genügen	ימצא
Der Bekannte	הנודע	Satt	לשבעה
Läßt einen Urtheil	ויגזר אומר	Seinen Hunger	לשבור רעבונו
fallen, entschied er		stillen	
Die Uebrigen	הנותרים	Setze dich	שב
Zum Wunder	לפלא	Schlüssel, Gerichte	קערות
Unrechtes Urtheil	משפט מעוקל	Sie zu vertheilen	לחלקם
verdrehes Recht		Mit Billigkeit	במשפט
Einstimmig	פה אחד	Mit Gerechtigkeit	בצדקה
Er irrte sich in der	שגה בראיה	Streit	ריב
Ansicht		Auf die Hälfte	למחצה
		Zukömmt, gehört,	מגיע

Sie verständig zu Ma-	להבינם	Nach diese האלה	אחד הדברים האלה
chen		Begebenheiten	האורח
Und es kam auf אחד	ועולה לכל אחד	Der Gast	החלוקה
einem Jeden		Die Theilung	בשגה
Ausspruch	פתגם	Irthümlicher Weise	לפי שכלם
Und sie Gelobten	וידרו	Nach ihrer Einsicht	כמה
Ein Gelübde	נדר	Ihresgleichen	חרץ
Rechnungskunst	חכמת החשבון	Er entschied	לכאר
Zu ehren	לכבד	Zu erklären	ליקר
Zu würdigen.			

15.

אֶלְפִסְנֶדֶר מוֹקְדוֹן הַמְנַצֵּחַ הַגְּדוֹל, בְּהַכּוֹתוֹ אֶת פְּרוֹם
מֶלֶךְ הוֹדוּ, וַיֵּשֶׁב לוֹ אַחֲרֵי בֵּן הַמַּמְשָׁלָה, רָאָה מְקַרְרָה
נִפְלֵא עַד מְאֹד, וְזֶה הוּא: שְׁנֵי אֲנָשִׁים בָּאוּ לִפְנֵי פְרוֹם,
וַיִּגִּישׁוּ לוֹ אֶת מִשְׁפָּטָם לֵאמֹר: הָאֶחָד מֵהֶם קָנָה בֵּית יֶשֶׁן וְתָרַב.
מִהֶשְׁנִי, וַיְהִי בְהַפִּילוֹ אֶת הַבַּיִת וְלָשׁוּב לְבָנוֹתוֹ, וַיִּמְצָא בוֹ
מִמָּמוֹן וְאוֹצֵר גְּדוֹל מְאֹד; קוֹנְהַ הַבַּיִת מֵיֵשִׁב אֶת הָאוֹצֵר
לְמוֹכְרָהּוּ, בְּאִמְרוֹ כִּי לֹא בָּא הָאוֹצֵר בְּחַשְׁבוֹן מְקַנְתוֹ; וְהַמּוֹכֵר
לֹא יֵאבֶה לְקַבְּלוֹ בְּאִמְרוֹ: כִּי נִבְזָה וְנִמְאָס בְּעֵינָיו לְקַחַת מַחוּמַּת
וְעַד שְׂרוּף גַּעַל מְקַנְנֵי אַחֲרֵיהֶם, כִּי הַמְטָמֵן לֹא לוֹ הוּא.
פְרוֹם מֵהַר לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטָם וַיִּשְׁרַת לְבָבָם הַגְּדוֹלָה. וַיֵּצֵא
לְחַלֵּק אֶת הָאוֹצֵר בֵּין שְׁנֵיהֶם. וַיְהִי לְהָאֶחָד בֶּן יָחִיד וְלִשְׁנֵי
בְּתֵי יָחִידָה, וַיֵּאָהְבוּ זֶה אֶת זֶה מֵיָמִים בְּבִירִים; וַיִּוְעֲצוּ לְהַתְחַתֵּן
וְלִתֵּת לְבָנֵיהֶם אֶת הָאוֹצֵר לְמוֹהַר וְלִמְתָן. כִּשְׁמוֹעַ אֶלְפִסְנֶדֶר
אֶת הַדָּבָר וְאֶת מִשְׁפָּטוֹ, וְלֹא יָכוֹל לְהַתְאַפֵּק מִשְׂחוֹק, וַיִּשְׁאַלְהוּ
הַמֶּלֶךְ פְרוֹם בְּתִמַּת לִבּוֹ לֵאמֹר: „וַאֲיֵךְ יִשְׁפָטוּ בְּאַרְצֶךָ,
הַמְּלָאָה חֲכָמִים וְנִבְוִנִים, אֶת הַדָּבָר הַזֶּה?״ וַיַּעַן אֶלְפִסְנֶדֶר:

הַמַּטְמוֹן יִקַּח וַיּוֹבֵא אֶל אוֹצַר הַמֶּלֶךְ, וְאֲנָשֵׁי הַרִיב יִשְׁלַחוּ
 אֶל בֵּית הַמִּשׁוּגָעִים. וַיִּתְעַצֵּב פָּרוֹס מְאֹד וַיִּשְׁאַל אֶת אֶלְכָסְנֶדֶר
 „הֲאִם יֵאִיר בְּאַרְצְכֶם הַשֶּׁמֶשׁ? “ יֵאִיר, „וְהַגִּישָׁם יוֹרֵד? “
 יוֹרֵד. „הֲאֱלֹהִים אֵל אֲמוֹנָה! “ קָרָא פָּרוֹס מִקִּירוֹת לְבוֹ; אֲבָן
 הַתְּאֵפֶק עוֹד וַיִּסֵּב פָּנָיו שְׁנִית אֶל אֶלְכָסְנֶדֶר וַיִּשְׁאַלְהוּ „הֵיטֵב
 לָכֶם צֵאן וּבְקָר, וּשְׂאֵר בְּהֵמָה וַחֲיָה הַתְּמִימוֹת וְהַנְּקִיּוֹרֹת? “
 יֵשׁ וַיֵּשׁ הַשִּׁיב אֶלְכָסְנֶדֶר בְּמֵלֵאוֹתוֹ פִּיּוֹ שְׁחוֹק; „אִם בֶּן הוּא “
 הַשִּׁיב פָּרוֹס בְּנִחָת „אִז לֹא לְמַעַנְכֶם בְּנֵי הָאָדָם יֵאִיר
 הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרֵד הַגִּישָׁם, כִּי לְמַעַן הַבְּהֵמָה וְהַחֲיָה הַתְּפִים מִכָּל
 פִּשְׁעֵי . —

Von dem Eigen-	מקנין אחרים	Macedonier	מוקרון
thume Anderer		Der Sieger	המנצח
Seit lange her	זה כבר	Indien	הודו
Und berathschlagten sich	ויועצו	Begebenheit	מקרה
Sich zu verschwägern	להתחתן	Und sie	ויגישו את משפטם
Als Mitgift, Morgens-	למורה	brachten ihre Rechtsache	למורה
gabe		vor	
Geschenk	מתן	Alt	ישן
Sich zu enthalten	להתאפק	Zerstört	חרב
Vom Lachen	משחוק	Indem er es einstürzte,	בהפילו
Wird abgenommen	יוקה	niederriß	
Und wird hingebacht	ויובא	Von neuem zu	לשוב לבנות
Werden hingeschickt	יושלחן	bauen	
Irrenhaus	בית המשוגעים	Schatz	מטמון
Leuchtet	יאיר	Käufer	אוצר
Vom Innern seines	מקירות לבו	Seinem Verkäufer	קונה
Herzens		Sein Ankauf	למכרהו
Schatz	צאן	Wollte nicht	מקנתו
Kinder	בקר	Faden	לא יאבה
In dem er	במלאותו פיו שחוק	Schuhriemen	חוט
aufschachte			שרוך נעל

16.

אָנְכִי פוֹתֵב, אָנְכִי פוֹתְבֶת. אַתָּה פוֹתֵב, אַתָּה פוֹתְבֶת. הוּא שׁוֹמֵעַ, הִיא שׁוֹמַעַת. אֲנַחְנוּ פוֹתְבִים, אֲנַחְנוּ פוֹתְבֹת. הֵם שׁוֹמְעִים, הֵן שׁוֹמְעוֹת. אַתָּה עוֹמֵד, אַתָּה עוֹמֶדֶת אֶצְלִי. וְאַנְכִי אֶצְלָךְ, אֶצְלָךְ. אַתָּה פוֹתֵב, אַתָּה פוֹתְבֶת אֵלַי, וְאַנְכִי אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ. הוּא פוֹתֵב, הִיא פוֹתְבֶת אֵלֵינוּ, וְאַנְחָנוּ אֵלָיו אֵלֶיהָ. אָנְכִי אוֹהֵב אֶתְךָ וְאַנִי אוֹהֶבֶת אוֹתְךָ. וְאַתָּה הָאוֹהֵב אַתָּה, וְאַתָּה הָאוֹהֶבֶת אַתָּה אוֹתִי? אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים, אוֹהֶבֶת. אוֹתוֹ, אוֹתָהּ. וְהוּא אֵינְנוּ יוֹדֵעַ אִם אוֹהֵב הוּא, אִם אוֹהֶבֶת הִיא אוֹתָנוּ. עַל יְדֵךְ הוֹבֵאתִי בְּבֵית נִכְבֵּד. אֲנַחְנוּ דְּבַרְנוּ לְפָנַי מוֹרְנוּ מוֹבְדָה עֲלֵיו, וְהוּא הוֹצִיא עֲלֵינוּ דָּבָר. עֲלֶיךָ עֲלֶיךָ כָּל יְהִי. אַךְ מָה תִּמְצָא אַתָּה, תִּמְצָאִי אַתָּה בִּי? בָּנוּ לֹא יִמְצָא הוּא, לֹא תִּמְצָא הִיא כָּל דְּבַר יָקָר; אֲכֹן בְּכֶם, בְּכֵן, בְּהֶם, בְּהֵן, נִמְצָא כָּל דְּבַר טוֹב. אֲנַחְנוּ פוֹתְבִים, פוֹתְבֹת. אֵלֵיכֶם, אֵלֵיכֵן. וְאַתֶּם, אַתֶּן לֹא פִתְבַּתֶּם, פִּתְבַּתֶּן, אֵלֵינוּ אַף לֹא פִעַם אֶחָד. הֵם, הֵן, נִתְקַבְּלוּ מֵאַהֲנוּ בְּאַהֲבָה וִיחִידוֹת; וְאַתֶּם, אַתֶּן, לֹא קִבְּלַתֶּם, קִבְּלַתֶּן, אוֹתָנוּ בְּסִבְר פְּנִים יְפוֹת. מָה לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם, עִמָּכֵן? מִמִּי שְׁמַעְתֶּם, שְׁמַעְתֶּן זֹאת? מִהֲרוֹאִים אוּ מִהֲרוֹאוֹת? גַּם הֵם גַּם הֵנָּה סִפְרוּ זֹאת לִי וְלָךְ לוֹ וְלָהּ. הוּא לְמִד אוֹתִי, אוֹתְךָ, אוֹתָהּ, אוֹתוֹ, וְאוֹתָהּ. הוּא הִתֵּל בִּי, בְּךָ, בּוֹ וּבָהּ, הִיא לֹא מְצָאָה גַם בִּי, גַם בְּךָ, גַם בּוֹ גַם בָּהּ רַע אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹךְ בְּחִיק

את רוחה באשר יחלה . בין הדבר . גם הוא גם היא אינם
 יודעים מפל אלה מאומה . אנכי אינני מוצא בהם את
 אשר אבדתי בכם . עמכם היינו שמתים , ועמכם מי יודע
 זאת ?

Mein Vertrauen	יהבי	Ich schreibe	אנכי כותב
Ihr habt empfangen	קבלתם	Durch dich	על ירך
Mit freundli- chem Gesichte	בסבר פנים יפית	Bin ich eingeführt worden	הובאתי
Wie sie erwartet, Gehofft hat.	כאשר יחלה	Unser Lehrer	מורנו
		Verbreitete schlechte Nachreden, Verleumdung	הוצא רבה מאחרדען, בורלעונדונג

17.

אחי ואחותך יודעים היטב את אביו ואת אמה .
 אחי דודי היה אהוב וקנתך . רבות עזרה את דודי ,
 באשר היא בנפשה ספרה זאת לדודי . אנכי אוהב את
 מורי , ומכבד אותו . ואמה אינה שמח בחלקך . באוהבי
 חפץ אנכי לראות לב נאמן ומגולה , ובלבך אראה עור איזה
 דברים מסתרים וכמוסים .

Offenes Herz, Offenherzigkeit	לב מגולה	Mein Onkel	דודי
Verborgene, ver- steckte	מסתרים כמוסים	Deine Großmutter	אמך וקנתך
		Indem sie zankte	ברובה

18.

מי יודע זאת ? זה אשר נתן מכתבי לאיש הלזה . מה
 היה כתוב במכתב הזה ? אנכי לא קראתי את המכתב הזה .

לְמִי אֵיפֹה הִיָּה נִשְׁלַח ? לֹזֶה אִישׁ נֹדֵעַ בְּשַׁעֲרֵים לְבַעַל
 סוּד וּמַחְרִישׁ . הֲאֵם לֹא יִדְעֶתָ עַל מִי אִו עַל מֶה מְדַבֵּר
 בְּמִקְתָּב הַזֶּה ? לֹא יִדְעֹתִי דָבָר . יַעַן לֹא יִשְׁאַלְתִּי עַל אֹדוֹתָיו ,
 גַּם לֹא הִגִּיד לִי אִישׁ כָּל מְאוּמָה מִמֶּנּוּ .

Berschwiegner	} בעל סוד מחריש	Mein Brief, Schrei-	מכתבי
		ben	
Worüber han-	על מה מדובר?	An Wen	למי?
delt es?		Also	איפה
Ueber ihn, feinet	על אודותיו	Ueberall bekannt	נודע בשערים
wegen			

19.

שָׁל מִי, לְמִי הָאֲנִיָּה הַזֹּאת ? שָׁל מִי, לְמִי הַסֵּפֶר הַזֶּה ?
 שָׁל מִי, לְמִי הַכֶּפֶר הַזֶּה ? גַּם הָאֲנִיָּה שְׁלִי , גַּם הַסֵּפֶר שְׁלִי ,
 גַּם הַכֶּפֶר שְׁלִי . בְּעֹזֶרֶת מִי הִשְׁגַּתִּי כָּל זֹאת ? בְּעֹזֶרֶת יְיָ וּבֹעֵת
 אֲפִי . עֲבוּדַת מִי קִשָּׁה יוֹתֵר , שְׁלִי אִו שְׁלֶךְ , לֹא יִדְעֹתִי ; וּבְכַל
 זֹאת אֵינִן לִי הוֹן רַב בְּאִשְׁרֵי לֶךְ . הַגִּידָה לִי אִם תִּדְמָה וְתִשְׁוֶה
 בְּמִלְאכְתֶּךָ לְזָבוּב הַפְּרָחִים אִו לְדַבּוּרָה ? — אֵיךְ לֹא נֶאֱהָב בְּנִפְי
 זָבוּב נַחֲפוּ בְּצַבֵּעַ רַקְמָתִים ? — גַּם צִדְקַת בְּדַבְרֶיךָ ; אֲבָל אִם כֵּן
 לְמַה לֶךְ דְּבִשׁ בְּמִטְמִין עַד לְמַרְבֵּה ?

Fliege	זבוב	Wessen?	של מי?
Binne	דבורה	Habe ich erlangt, er-	השגתי
Flügel	כנפי	reicht	
Sind belegt, bedeckt.	נחפו	Mit dem Schweiße	בועת אפי
		meines Angesichtes	

20.

זֶה, זֹאת, הַהוּא הַהוּא, אֱלֹהִים, הָהֵם וְהַהֵנָּה.

מי מהם עשה זאת? זה אישר חרבו מקשטת באבן יקרה. זה אישר נתן לו אות יקר על צוארו. זה אישר חבקהו שור הצבא במעגל המערכה. זה אישר פגשנו אותו אתמול על האניה; זה אישר על בגדו מראה שחור. אלה אישר יעשו זאת יפלו בידי השופט. אלה אישר ימצאו שמותם על ספר הזכרונות יגמלו בכבוד גדול. אלה אישר דרכם נסתרה ומעשיהם במחשך על פי הרוב רעים הפה וחטאים; אבל אלה אישר מעשיהם גלויים וידועים לכל על פי הרוב טובים הפה וצדיקים. אלה אישר העצלות משלה בם, לא יצלו למלאכה; ואלה השונאים לשבת בטל, הפה מהירים במלאכתם. מי מהנה טובה יותר? זאת אישר דרכיה בענות חן והשקט; זאת אישר לה לב טהור; זאת אישר אוהבת בעלה ובניה אהבת אמון; זאת אישר הכבוד אבותיה ותקרב גואליה וקרוביה. הנשים ההנה המבקשות להן כבוד אנשים, גם יקרת הנשים אישר להן תאבד.

Der Kampfplatz	המערכה	Dieser	זה
Schiff	אניה	Diese	זאת
Gestern	אתמול	Derselbe, derjenige	ההוא
Schwarz	שחור	Diejenige, dieselbe	ההיא
Chronik,	ספר הזכרונות	Diese	אלה
Verborgen, verheimlicht	נסתרה	Dieselbe, diejenige	} ההם ההנה
Im Dunkeln	במחשך		
Am Meisten	על פי הרוב	Seine Schwert	חרבו
Müßig	בטל	Verziert	מקשטת
Würde	יקרת	Im Kreis	במעגל

21.

לְבַדּוֹ , בְּעַצְמוֹ

הוא לְבַדּוֹ הוֹלֵךְ לְלַחֹם עִם שׁוֹנְאָיו הַרְבִּים . הוא
 בְּעַצְמוֹ יִסְפֵּר לָךְ אֲשֶׁר אֲנִי לְבַדִּי הִתְאַבְּקְתִּי עִם שְׁלֹשָׁה .
 הֲאִם לְבַדָּךְ אַתָּה בְּבִיתְךָ , אוֹ אִם יֵשׁ עוֹד אִישׁ אִתְּךָ ? הֲאִם
 בְּעֵינֶיךָ (בְּעַצְמְךָ) רְאִיתָ זֹאת , אוֹ אִם יָדַעְתָּ זֹאת רַק עַל פִּי
 הַשְּׁמוּעָה ? הַדְּבַר מוֹבֵן מֵאֲלוֹי (מֵעַצְמוֹ) . עִם מִי בָאתָ ? אֲנִי
 וְעוֹד אַחֵר אִתִּי . הֲאֵמַת אַתָּה דוֹבֵר ? רַק בְּדַבָּר אַחַד לֹא
 יָדַע אִם יוּכַל לַעֲמוֹד לְבַדּוֹ נֶגֶד כָּלֶם ; הֲלֹא גַם לוֹ לְבַדּוֹ לֹא
 הוֹדִיעוּ הַדְּבַר , בְּלִתִּי בְּסוֹד וְהִסְתֵּר .

Versteht sich von sich	מובן מאליו	Allein, selbst	} לבדו בעצמו
selbst			
Sprichst du	אתה דובר	Streiten, kämpfen	ללחום
Ich stehen	לעמוד	Ich habe gerungen	התאבקתי
Heimlich.	הסתר	Vom Hörensagen	על פי השמועה

22.

כָּל , כָּלּוֹ , כָּלָה , כָּלֶם .

הוא רֵץ עַד פִּי רוּחָךְ כָּלּוֹ בְּזַעְתּוֹ , וּבְעֵרַת הַיָּא
 הִיָּה בְּחוּץ קוֹר עֲצוּם כּוֹה אֲשֶׁר נִקְפְּאוּ כָּל הַמַּיִם בְּכָלִים ,
 וְהַיְאוּרִים כְּסוּ כָּלֶם קָרָה . הַשְּׁבוֹן הַקְּנִיָּה כָּלָה עָלָה עַד אֶלֶף .
 נִסְבַּת כָּל הַדְּבַר הַזֶּה הִיא אֲשֶׁר סִפֵּר אֶת הַמְּקָרָה לְכָל אֲנָשֵׁי
 הָעִיר . מִרְאֵה הָאֲרָמוֹן יִתֵּן וַיּוֹסִיף לְכָל הַכֹּפֵר חֲמֻדַּת חַן
 וַיּוֹפִי . בְּכָל לִבִּי וּבְכָל נַפְשִׁי הִגַּנִּי לַעֲשׂוֹת זֹאת לְמַעַנְךָ .

לא כל אדם נכון לעשות הדבר הזה. ובכל זאת לא אמנע מלחקור בכל הרחוב. בכל העיר לא ימצא סיפר מהיר. מה לעשות בכל כתביו? כל אלה הדברים נודעים לכל. תשיקת כל האנשים האלה לדעת את כל הדבר. ואתם תהשבו להתנאות לפניהם בידיעות באלה אשר יוכלו להקרא בכל קורות העתים?

Isi bereit, fähig	נכון	AlI, aller, alles, alle,	כל
Ich werde nicht unter-	לא אמנע	das Ganze	
lassen		Ganz, Gänzlich,	} כלו כלה
Nach zuforschen, nach-	מלחקור	Alle	
zufuchen		Gebadet	רוחץ
Die Straffe	הרחוב	In seinem Schweisse	בזיעתו
Mit Kenntnissen	בידיעות	In den Gefässen, Ge-	בכלים
Gelesen zu werden	להקרא	schirren	
Zeitungen, Zeitbe-	קורות העתים	Sind bedeckt, überzogen	בוסו
gebenheiten		Der Ankauf, Einkauf	הקניה

23.

צִדְקָה

לפנים בימי אבותינו, בעוד נראו אל בני האדם מלאכים ונביאים על הארץ, קרה הדבר הזה: על יד שער בית אלהים ישבו עור ופסח יחד לבקש מהננות צדקה; ויש אליהם מלאך בדמות ומראה אדם, ויאמר: הנכם מבקשים נדבות בסף, וכסף אין לי; לכן אתן לכם ארז

אשר יש עמדי : את בריאוחכם אשיב לכם , ואמיבה עוד
עמכם להסיר מכם את לחצכם , עד אשר לא תדעו כל
מחסור . כשזככם הביתה תמצא אתה , "הצולע" עדר
גמלים . ואתה "העור" תמצא עדר צאן , רק השמרו
לנפשותיכם מאד . ואל תשובו להביא עליכם בחטאתכם
את קצף יי . ואך בלה לדבר אתם ויודו העניים האדה ליי
וישבעו להיות אנשים טובים ויראי אלהים .

המה שבו לבתיהם וימצאו איש איש את מתת יי
כדבר המלאך . אבל רבים הם הטובים בצרתם ורעים
בהצלחתם . ויעברו ימים אחדים וינהג הפסח עדר גמלים
אל העיר למכור ; ויתחפש המלאך וירא אליו כאיש אשר
בו שבר יד ויבא לקראתו בדרך , ויתחנן ויבקש לתת לו גמל
אחד אשר ימצא בו עזר למחיתו : חנני נא חנני ! אמר
המלאך ; למען ישמרה יי ולא תגרע זרועה כמוני היום .
המפחיד אתה אותי ! ולהבהלני אתה אומר ! ענהו הפסח :
הנני להראותך את ידי החזקה ~~בתי~~ אותה על גנה , פי
אינני בעל מום . , לא להחרידה באתי , השיב המלאך ,
בלתי מבקש ומתחנן אנכי לפניך , ואתפלל ליי להצילה מכל
רע . מתחנן אתה ? הכזה יבקשו ויתחננו העניים ? אם נשמע
פי ישאל עני גמל למתת חנם ? , אבל ראה גם ראה את
גמל המעמסה אשר על שכמי , ובשכר עול הכבד אשר
אני נושא הנני מבלבל את כל נפשות ביתי ; ומה הוא גמל
אחד בעיניך , אשר תוכל להציל בו את נפשי , לבל
ארבוץ תחת משאי ? ! " גיש הלאה בן בליעל ! הדבר גדול
הוא לאיש בערפה לשאת משא ? אם לא ישמחו רבים בעול
כבד מזה , לו רק ימצאו להשתפר בו להם חקם ? , רחם
רהם נא וירא את יי ! " סור מעלי או הנני — ויכם המלאך

פָּנָיו וַיַּעֲבֹר מֵעָלָיו וַחֲמָתוֹ בַּעֲרָה בּוֹ, וַיִּלֶּךְ וַיִּתְיַצֵּב לִפְנֵי
הָעוֹר, בְּתַבְנִית עוֹר וְנָעַר קָמָן נוֹהֵג אוֹתוֹ "עוֹרֵנִי עוֹרֵנִי
אֲדַנִּי! " רַחֵם נָא עַל עוֹר עֵינָיִם, תֵּן לִי כִבְשָׁה אַחַת קִמְנָה
וַיִּי שִׁיב לָהּ כַּהֲנָה וּכְהֲנָה "וַהֲנַחֵם זָקֵן נָעֲנָה וְנִדְבָה, הֲנַחֵם
וַהֲרַגִּיעָה" עָנָהוּ הַרוּעָה טוֹב הַלֵּב, הֲנִנִּי לְהוֹשִׁיעָה בְּצַר
לָהּ בְּאִשֶׁר תַּשִּׁיג יָדַי; לָהּ נָא בְּעַקְבוֹת הַנָּעַר אֶל בֵּיתִי,
וּסְעֵד לָבָה וַיְנַח לָהּ מַעֲצָבָה, וְאֲנִי הֲנִנִּי לְהַת לָהּ שְׁלִשָׁה
שָׁלוֹת, וְאֵיל אַחֵר, וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ אֶצְלָהּ בְּחוֹל לְרוֹב; כִּי אֲנִי
הַצֹּבֵר רָאָה עָנִי עוֹר הָעֵינָיִם, וְגַם יָדַעְתִּי אֶת הַכָּאֵב הָאֲנוּשׁ:
לְבַלְתִּי רְאוֹת אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. " כִּשְׁמוֹעַ הַמַּלְאָךְ אֶת דְּבָרָיו
הַטּוֹבִים קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיּוֹפֵעַ נִהְרָה, וַיִּסַּר הַמַּסּוּדָה מֵעַל
פָּנָיו, וַיֹּאמֶר אֶל הַרוּעָה "בְּרוּךְ אַתָּה לֵאלֹהֵי עֲלִיוֹן כִּי מָלְאָתְךָ
אֶת לִבְךָ לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר הַזֶּה, וּבְטוֹב לָבָה הַיּוֹדֵעַ לְהַכִּיר
אֶת הַטּוֹב וְהַחֲסֵד אֲשֶׁר גָּמְלָה יְיָ, הַצֵּלְתָּ גַם אֶת גַּפְשִׁי רַעָה
כְּפָנֵי הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר אִם לֹא יִיטִיב דְּרָבּוֹ, וְהִבִּיא עָלָיו שְׁנֵית
אֶת חֲרוֹן אַף יְיָ.

Euer Druck, Bedrängnis	לחצכם	Almosen	} צדקה סתנות צדקה
Mangel	מחסר	Engel	
Der Hinkende	הצולע	Erignete sich	קרה
Born, Wuth	קצף	Blinder	עור
Sie Dankten	וידו	Lahmer, Hinkender	פסח
Und schwuren	וישבועו	Freiwillige Gaben, Almosen	נדבות
Da fermummte sich	ויתחפש		
Gebrochener Arm	שבר יד	Ich habe nichts, besitze nichts	אין לי
Und er flehete ihn an	ויתהנן לו	Was ich bei mir habe, besitze	אשר יש עמדי
Hülfe	עזר	Cure Gesundheit	בריאותכם
Erbarne dich meiner	הנני		
Sie wird abgehauen	תגרע		

Weg! Hinweg!	גש הלאה!	Drohst du	המסחר
Einer deinsgleichen	איש כערכך	Mich zu erschrecken	להבהילני
Zu verdienen, gewinnen	להשתכר	Meinst du, denkst du	אתה אושר
Ihr tägliches Brod,	לחם חוקם	Dir zu zeigen	להראותך
Auskommen		Krüppel, Gebrechlicher Mensch	בעל מום
Weg von mir! Ent-	סור מעלי!	Indem ich sie	בהניפותי
ferne dich		schwinge, erhebe	
Er führt	ניהג	Dein Körper	גוף
Tröste dich, sey getröstet,	הנחם	Dir zu drohen	להחרידך
In den Schritten	בעקבות	Von meinem Fehler	מטומי
Erquicke dich	סעד לבך	Ob dergleichen? ob auf	הכזה
Und lasse dich beru-	וינוה לב	folcher Weise?	
higen		Ist es erhört?	אם נשמע?
Von deinem Kummer	מעצבך	Die Last, Bürde	נמל
Sie sollten fruchtbar wer-	יפרו	Nähren, unterhalten	מעמסה
den		Ich unterliege	מכלבל
Sie sollen zahlreich wer-	ירבו		ארבוץ תחת
den			
Flor, Garbe	מסוה		
Der Undankbare.	כפי הטובה		

24.

צִדְקָה.

נחום איש גֵם — זו שָׁכַב על עַרְשׂוֹ דָוִד; וְתַלְמִידוֹ עוֹמְדִים
עָלָיו מִסָּבִיב וְעֵינֵיהֶם יוֹרְדוֹת דְּמַעַ וְהֵם בּוֹכִים לְאָמַר: „אֹי
לָנוּ רַבִּינוּ! אֹי לְעֵינֵינוּ הַרוּאוֹת אוֹתָךְ נַעֲנָה בְּכָאֵב אָנוּשׁ
בָּזָה! „אֹי לָכֶם בְּנֵי, לֹא רָאִיתֶם אֶת מַכְאוּבֵי — „הֵכִי
כְּבִד עֲוֹנָה מְנֹשָׂא בִי הֵבִיא עָלֶיךָ הַמוֹסֵר אֶכְזָרִי בָזָה?
כֵּן בְּנֵי! וְהִנְנִי לְסַפֵּר לָכֶם אֶת אֲשֶׁר קָרַנִּי, לְמַעַן תִּרְאוּ בִּירַק

אֲנֹכִי הַסְבוֹתִי לִי אֶת הַרְעָה הַזֹּאת . בִּשְׁנַת חֲמִישׁ וְעֶשְׂרִים ,
לְיוֹם הַגּוֹלָדִי , שָׁמַתִּי לְדֶרֶךְ פְּעָמַי לְלִכְרֵת לְחוֹתְנִי , וּבִידֵי
פְּנִינִים וְאַבְנֵי יָקָר רַב לְמֵאד , אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְהַבְיֵאס הַשְּׂוֹרָה
לְאִשְׁת־נְעוּרַי , וּלְמַעַן אָבוּא לְמַחֲזוֹ הַפְּצִי מִהָרָה לֹא שְׁבַתִּי
לְאֹכֹל בְּמִלּוֹן אֹרְחִים , רַק סִעְדַּתִּי לְבִי פֶת לֶחֶם בְּרַכְבִּי
עַל חֲמוּרַי ; וַיֵּשֶׁשׂ אֵלַי עֲנִי אַחַד וַיִּשְׁאַל מִמֶּנִּי מַעַט אוֹכֵל כִּי
עֵיף הוּא ; וַאֲצוּ עָלָיו בְּאִפִּי לְחֻבּוֹת עַד אֲשֶׁר אֶרְדָּה
מִהַחֲמוּר , וְאֶפְתַּח אֶת אֲמַתְחָתִי אֲשֶׁר בַּהּ הִצִּידָה . וַיְהִי
אֲךָ כְּלִיתִי לְאֹכֹל , וְהַחֲלוּתִי לְפִתּוֹחַ שִׁקִּי , וְהִנְדָּה הָעֲנִי
מִתְּעַלְפָּה וְנוֹפֵל אֶרְצָה בְּאַנְחָה וְשִׁבְרוֹן מִתְנַיִם ; לְשׂוֹא עֲמַלְתִּי
לְהֵשִׁיב נַפְשׁוֹ אֶל קִרְבּוֹ ; כִּי עֵיף וְרַעֲב , וַיִּגְעַע וַיִּמָּרַת .
בְּרֹאוֹתַי כִּי מֵת הֵנְהוּ , נִפְלַתִּי עַל גְּוִיָּתוֹ וּזְעַקְתִּי מִרָדָה ,
וּמִקִּירוֹת לְבִי יֵצְאוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה — , עֵינַי אֲשֶׁר לֹא הִבִּיטוּ
בְּפָנֶיךָ הַרְעִים הַיְבִינָה בַּסְּנֹרִים , וַיְדִי אֲשֶׁר לֹא מָהְרוּ לְהַגִּישׁ
לְךָ אוֹכֵל , תִּרְפִּינָה , רַגְלֵי אֲשֶׁר לֹא רָצוּ לְהַצִּילְךָ מִרַעֲב
הַכֶּרֶתְנָה ; וְאֲנֹכִי אֲגַעַע וְאָמַוּת בְּמוֹסַר שְׂדֵי וּמִכְאוּבִים גְּדוּלִים
וְנֹרְאִים — אֶת גּוֹפַת הַמֵּת הִבְאֵתִי אֶל קִבְרִי , וְאֵל בֵּיתִי
צְוִיתִי , וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת כָּל טוֹבֵי לְבַיִת אֱלֹהִים וְלַעֲנִיִּים .
וַיְהִי אֲךָ יֵצְאָ יֵצְאָתִי מֵאֵת פְּנֵי חוֹתְנִי וְאִשְׁתִּי וְעַדֵּת רַקִּים
וּפּוֹחִזִים מְרוֹמָא נִפְלוּ עָלַי , וַיְבוֹנֵי וַיַּפְּצְעוּנִי וַיִּשְׁלִיכוּנִי בַּפֶּגֶר
מוֹכֵס עַל פְּנֵי הַשְּׂרָדָה . כָּכָה כְּלִיתִי בַּיְגוֹן חַי מֵהַיּוֹם הַהוּא ,
וְכָכָה אֲטַהַר אֶת נַפְשִׁי בְּמִכְאוּבֵי עַד יוֹם מוֹתִי .

”אִם בַּהּ תִּעַנֶּה אֶתָּה אַחַ נַפְשֶׁךָ הַיְקָרָה , מָה אֵיפּוֹא
נַעֲשֶׂה אֲנַחְנוּ הַטּוֹבְעִים בְּמִצּוֹלוֹת הָעוֹנֹת וְהַחֲטָאִים ! , הִ'
חַנּוּן וְרַחוּם , בְּנִי , וְלֹא יִצְרַף אֶת כָּל אָדָם בְּכוֹר הַיְסוּרִים
וְחַלְלִים רָעִים . וְלֹא כָּל מִינֵי מִתְכּוֹת יִצְרָפוּ וַיִּבְחַנוּ בְּאִשׁ
אַחַד — . וַיַּחֲרִישׁוּ כָּל הַתְּלַמִּידִים וּרְאִישֵׁיהֶם הוֹרִידוּ לְאַרְצָ

רק עקיבא הצעיר מפלם החל לבכות ויאמר: "אתה רבינו,
 זהב, ואנחנו עופרת, צרפני ויסרני נא ה', רק אל אשאר
 עופרת נמבזה ונמאם" כשמע נחום איש גבזו ויקם ממטתו.
 וקרני עוד פניו הופיעו, ויברכם לפני מותו, ויאמר להם:
 אנכי בליתי את מלאכתי, ועתה הגיעה העת לנוח, והתבל
 לכם נתנה. ואתה עקיבא מי יתן והיו מכאוביך קצרים!
 ולא עברו שלשים שנה, ויקרעו את בשר ר' עקיבא
 במסרקות ברזל ולא שום לבו למכאוביו, ויספר לרוצח
 נפשו, את קורות נחום איש גבזו. —

Seufzer	אנה	Krankenlager	ערש דוי
Gliederzucken,	שברון מתנים	Grausam, unerbärmlich	אכזרי
Convulsion		Ich habe verursacht	הסיבותי
Bergebens,	לשוא	Ich machte	שמתי לדרך פעמי
Ich bemühte mich,	עמלתי	mich auf dem Wege,	reife-
Milde	עוף	sefertig,	
Und er verschied	ויגוע	Mein Schwiegerbater	חותני
Blindheit,	סנורים	Geschenk, Präsent	תשורה
Zu reichen	להגיש	Zum bestimmten Ort	למחוז הפצי
Sie sollen erschlaffen,	הרפינה	Zweck,	
Allmächtiger,	שדי	Herberge, Gast-	מלון אורחים
Die Leiche	גופת המת	haus,	
Ich habe mein	אל ביתי צויהי	Da gebot ich ihm	ואצו עליו
Haus bestellt,		Mit Verdruß	באפי
Ich weihte	הקדשתי	Esel	המור
Gemeinde, Kotte,	עדה	Ich werde losbinden,	אפתח
Leichsinnige,	ריקים	öffnen	
Herumtreiber	פוחזים	Mein Reisesack	אמתחתי
Sie haben mich ver-	ויפצעני	Speise,	צרה
wundet		Sack	שק
Leiche	פגור	Er ward ohnmächtig,	כתעלף

Tiegel,	כור	Verächtlich, besudelt	נמבזה
Blei	עופרת	Peinigen, quälen, mar-	הענה
Kämme, Zangen,	מסרקות	tern	
		Er läutert,	יצרף

25.

משלים ישנים וגם חדשים

- 1 לְהַאֲשֶׁה וְלֹאֵנוּ נִתְּנָה עֵינַי הַמִּשְׁפִּילִי לְאַרְצִי, הַמִּנְבִּייה לְרֹאוֹת בְּשָׁמַיִם .
- 2 הָאָדָם יוֹכַל לְחַסֵּר נַפְשׁוֹ מִדְּבָרִים רַבִּים, אָבֵל לֹא מִגּוֹאֲלִים וְאוֹהֲבִים .
- 3 בְּמָקוֹם הַקְּרוֹב לַיַּעַר, בְּזוֹל הַעֲצִים בִּישְׁעוֹ .
- 4 אֲבָנִים יִקְרוּת, זֶהָב, וּפְנִינִים, יִבְקֶשׁוּ בְּלֵב הָרִים וּבַתְּהוֹמוֹת יָמַיִם .
- 5 סָבִיב הַעֲשִׂיר רַבִּים, בְּשָׂרִים כְּעֹבְדִים; וְהָרֶשׁ נְעוּב מֵאִישׁ, גַּם מִנְּגַבִּים וְשׁוֹרְדִים .

Billig, Wohlfeil	בזול	Sprüche, Sinnsprüche	משלים
Werden gesucht	יבוקשו	Ganz	אז
In der Mitte, im Herzen	בלב	Die senkt, nieder-	המשפילי
Sowohl Herrn	כשרים כעבדים	schlägt	
als Diener		Die erhebt, empor-	המנבייה
Der Arme	הרש	hebt,	
Verlassen	נעוב	Sich enthalten, ent-	לחסר נפשו
Räuber	שורדים	sagen, versagen, entbehren.	

6 טוב לשמוע מחכם מוסר ותוכחות, מהקשיב מבסיל תהלות ותשבחות.

7 הכל ישונה ויתימר מהר, ורק ההשתנות לברכה לעד תישאר; אין בתבל דבר עומד וקים בלתי ההשתנות והתמורה, ובהנה אנחנו חיים. —

8 נמוך האזוב לעמת הארו, ולעמת הפיל קטנה הנמלה הזוחלת; ובכל זאת לא גרע במי מהם ולמי, היתרון וההועלת?

9 לולא יחטאו הקולעים אל השערה, כל החצים יבואו המטרה.

10 רק אחרי נפרד אחד מעל אחד, גרע מה טוב שבת אחים יחד, ורק אחרי צרות רבות ופגעים, נבין מה טוב חבל נעים.

11 להנצל מאויב תושיע לנו גבורתנו, להנצל מחונף, תום לבנו.

12 עשיה הטוב למען טובו ונועמו, אז גמולה ושכרה עמו. —

13 יותר נאה הוא לעמוד נגד שונאיו, מלפול עליו מאחריהו.

Wenn nicht, Sie verfehlen	לא	Veränderlich, verwan- delbar,	{ ישונה יתימר
Die Schützen Das Haar	הקולעים	Die Veränderung, Beständiges, Blei- bendes	{ ההשתנות דבר עמד קים
Einer vom Andern	אחד מעל אחד	Die Verwandlung, der Wechsel	{ התמורה
Unglücke, böse Begeg- nisse	פגעים		

- 14 מֵרַחֵק הַבְּסִיל מֵהַפֶּקֶח , רַב , מִמֵּרַחֵק הָאָרֶץ מֵהִירַח .
- 15 רָעִים וְקִשִּׁים הַחוּחִים לְהַשׁוּשָׁנִים , וְקִשִּׁים וְרָעִים מֵהֶם
הַבְּסִילִים לְהַנְבוּנִים .
- 16 בְּבֶד לְעֵצֵל לְאַחֲזוֹ דָרֶךְ — יוֹם — אוֹ יוֹמִים ; וְאִיךָ יֵאמַר
לְעֵבוֹר אֶת יַם הַחַיִּים ? —
- 17 יֵשׁ אוֹמֵר „לְחוֹדֵשׁ יָמִים“ וּבַיּוֹם אֶחָד יַעֲשֶׂנָה , וַיֵּשׁ
מִתְפָּאֵר „הַיּוֹם“ וְגַם בְּחֹדֶשׁ לֹא יִמְלֶאנָה .
- 18 טוֹב רָדַת בְּקָבֶר ; מֵהָיוֹת בְּלִי רַע וְחֵבֶר .
- 19 כָּלֵב בְּחֹצֵר אֲדוֹנֶיהוּ , עַוּ בְּאֵרֵי הַנְּהוּ .
- 20 שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מוֹתָךְ , דִּיךָ — רַק הַיָּשֵׁב לְלִבְבְּךָ פֶּן
תִּלָּךְ לְמַחֵר , וְאֵינְךָ . —
- 21 הַלִּילָה יָבֵא אַחֲרֵי הַיּוֹם , וְאַחֲרֵי הַחַיִּים הַמְּוֹת הָאִוִּם ;
אֶבֶל כְּבוֹקֵר לֹא עֲבוֹת , אַחֲרֵי לַיִל עֲצָבָת , בֵּן אַחֲרֵי
הַמְּוֹת , חַיֵּי אֵלִמּוֹת .
- 22 הַצְּדִיק מִפְּנֵי הַמִּשְׁפָּט לֹא יִירָא , כְּשִׁית וְעֵשֶׂב הָאָרֶץ מִפְּנֵי
גִשְׁם הַמּוֹרָה .
- 23 אֶרְשָׁע גַּם בְּאַרְמוֹנֹתָיו לֹא יָנוּחַ , כְּעֵלָה גִּדְף וּכְמוֹץ בְּרוּחַ .
- 24 בְּמָקוֹם רֵיחַ נִיחוּחַ , יָשֵׁם פָּרַח שׁוֹשְׁנָה , לֹא חוּחַ .

Seine Palläste	בארמותיו	Der Weise,	הפקח
Wie ein abgefallenes	כעלה נדף	Der Mond	הירח
Blatt		Wolkenleer, heiter	לא עבות
Wie Sprei	כמוץ	Unsterblich,	אל מות
		Matregen	גשם מורה

25 הַחֶכֶם תָּמִיד עַל מִשְׁמְרָתוֹ לִישְׁמֹעַ מֵהַתְּבוּנָה מְדַבֶּרֶת,
וְלֹא יִפְּהַ אָזְנוֹ וְלִבּוֹ לַעֲצַת תְּשׁוּקָתוֹ הָעֹוֶרֶת .

26 הַצִּפּוֹר בֵּיעַר בִּי יִשְׁמִיעַ בְּרִנָּה קוֹלוֹ , אִז תַּעֲוֹפֶה סְבִיבוֹ
וְתִקְשִׁיב רַעֲיָתוֹ ; אֵךְ בְּכֻלּוֹב בְּבָבִי בִי יִתֵּן קוֹלוֹ , אִין מִי יָגוּד
לוֹ וַיִּשְׁמַע קוֹל בְּכִיתוֹ .

27 בֶּן אֶרֶץ נְבֻרִיָּה

בְּהַר הַמּוֹרִיָּה

בִּקְשָׁה מִנְעֵר :

לְלַכֵּת בַּשָּׁעַר

אֶכֶל לְקַחֵת

בְּעַד קְשִׁימָה אַחַת

לִשְׁבוֹר בּוֹ רַעֲבוֹנוֹ

וְעוֹד לְהוֹתִיר מִמֶּנּוּ ;

וַיִּלֶּךְ הַנְּעַר מִהַרְהָ

וַיִּקַּח מִלַּח מְלֵא קַעֲרָה .

28 עוֹר עֵינַיִם

אֲדוֹת הַצְּבָעִים

עִם פִּקַּח הַתּוֹבָח ;

אֵךְ עָרֵן הָרִיב לֹא בָלָה

וְרָגְלוֹ בְּאֶבֶן פְּשָׁלָה

וַיַּפּוֹל אֶרְצָה וַיּוֹכַח . —

Pfemig.

Er entschied, es wurde
entschieden.

קשימה

ויוכה

Die Blinde

Im Käfig, Vogelbauer
Bedauert ihn

העורת

בכלוב
יגוד לו

לָמָּה זֶה גָּלִים , שִׂיאֲכֶם תָּרִימוּ ?
 חוֹף הַיָּם מִמְּקוֹמוֹ לֹא תִסְיֵעוּ
 לְרַחֲבַת יְדֵיכֶם עֵינֵיכֶם שִׂימוּ
 לָכוּ וְהִתְהַלְכוּ נוֹחוֹ וְתִרְגְּעוּ

29

רַחֵב לֵב הָאָדָם פְּרַחֲבַת הַיָּם
 אִף תִּשׁוּקָתוֹ אִין קִץ וְאִין אָמַר דַּיִם
 וְרַק זֶה הוּא הַגֶּבֶר צוֹלֵחַ
 הַיּוֹדֵעַ בְּחֻלְקוֹ לְשִׁמוּחַ . —

30

לְהַצִּיל נַפְשֵׁנוּ מִכָּל מַחְלָה וּכְאֵב
 מֵהַ נֶקֶל הַשֶּׁמֶר לְנִבּוֹן — לֵב ;
 אֲבָל אִם נַפְלָנוּ עַל הַפּוֹשֵׁב בְּחַלְיָנוּ
 לְמִצּוֹא הַתְּרוּפָה כְּבָדָה עָלֵינוּ ;
 בֵּן לְבַלְתִּי גָפּוֹל בְּיַדֵּי יוֹשְׁבֵי מַדִּין
 נֶקֶל הַתְּרַחֵק מְרִיב וּמְדוֹן
 אֲבָל אֲזַרֵּי הַתְּגַלֵּעַ הָרִיב וְהַמִּצָּה
 נְבוּכִים אֲנַחְנוּ וְנִלְאִים לְמִצּוֹא עֲצָה .

31

אִישׁ זָר וְגֵבֶר בִּי נִרְאָהוּ
 לְפִי בָגְדוֹ וְשִׁמְלָתוֹ נִכְבְּדָהוּ
 אֲבָל אַחֲרַי דַּבְּרָנוּ עִמּוֹ וְנִדְעָהוּ
 לְפִי שָׂכְלוֹ וְחִבּוֹנָתוֹ נִהְלָלָהוּ

32

Gerichtsherren, Rathsherren	יושבי מדין	Guer Braufen Stolz	שיאכם
Zank, Streitigkeit	מדין	Wie die Ausdehnung	פרחבת
Es hat ausgebrochen,	התגלע	Genug	דים
Und erschöpft	ונלאים	In unserer Krankheit	בחלינו
Berirrt, Verlegen	נבוכים	Das Heilmittel	התרופה

- שירי מיניקותינו וספורי אמותינו 33
לא נשפח כל ימי חיינו . —
- אגלי טל מאלונים נזלו 34
וביון עבטיט נגאלו
כבבי שמים ממעל נפלו
ועם אורי־מתעים יהבלו .
- למראה עין החרד והירא 35
גם החתול כדוב שכול נורא
- עם רעים ואוהבים יקרים 36
גלך באיש ונעבור בנְהָרִים .
- החנף מול פניכם נכנע וענו הנהו 37
ומאחרים־עו פנים אין כמזהו . —
- לא כל הנם מהרה 38
יפלט מאסון וצרה . —
- העוני איננו חטא ולא עון . 39
- כאשר אקום שבע משלחני , 40
לא אאמין כי רעב העני .

Im Sumpf	ביון	Lieder	שירי
Schmutz, schmutzig	עב טיט	Unsre Umme	מינקתינו
Sind sie beschmutzt worden	נגאלו	Erzählungen	ספורי
Trichter,	אורי מתעים	Unsrer Mütter.	אמותינו
Geringschätzt, worden	יהבלו	Thautropfen	אגלי טל
		Sichenbäume	אלונים

- לו לְעַד תֵּאֲרִיךְ יָמֶיךָ , 41
 לֹא תוּכַל לְלַמּוֹד דַּיָּךְ .
- כִּיז מֵיָד וְתִכְלִית נִבְחָרָה , 42
 יִכְתִּירוּ לְכָל דָּבָר זֶר תִּפְאָרָה .
- הָאֲמוּנָה יִקַּח לוֹ הָאָדָם בְּרִצּוֹנוֹ , 43
 וְהַנְּסִיּוֹן יִשְׁתַּרֵּר עָלָיו בְּאוֹנוֹ .
- גּוֹרֵל הָאָדָם בְּחַיִּים , כֶּף מֵאוֹנִים , 44
 הַקָּלִים יַעֲלוּ , הַכְּבֵדִים יִשְׁפְּלוּ .
- הָאָדָם בְּלִי רַע וְיוֹעֵץ , 45
 כְּעֵנֶף הַנִּבְכָּרֶת מִיָּעִין .
- הַפְּרָחִים וְהַצִּיצִים , 46
 רֵיחַ נִיחוּחַ מִפְּיָצִים
- פָּנוּשׁ דּוֹב יִשְׁכּוֹל בִּיעֵר , 47
 וְאֵל כָּסִיל וּבֵעַר .
- הָאֵב בְּגַסְיוֹנוֹת וּבְחִינוֹת יִבְלֶה עֲתוֹתָיו , 48
 וְיִשְׁכַּר עֲמָלוֹ וַיִּגְיַעוּ יְרֵשׁוּ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו .

Bär	דוב	Bekränzen, Krönen sie	יכתירו
Wüthend,	שכול	Kranz	זר
Untersuchungen, Prü-	בחינות	Herrscht,	ישתטר
fungem		Mit seiner Macht, Ge-	באונו
Verbringt seine	יבלה עתותיו	walt,	
Zeit		Zweig,	ענף
Sie erben,	ירשו	Verbreiten,	מפיצים
		Begegnen, antreffen,	פגוש

מָנוֹס וּמִפֶּלֶט יִבְקֹשׁ הָעֵצָל , 49
 מֵעֲבוּדָתוֹ וּמִלֵּאכָתוֹ לְהַנְצִיל .
 וְהַחֲרוּצִים עֲבוּדָה יִבְקֹשׁוּ , וַיִּשְׁאַלּוּ אִים ,
 וּלְכָל מְלֵאכֶה לֹא יֹאמְרוּ דִים .

בְּיוֹם קִיץ צַח וְנָעִים , 50
 כָּל מַחֲלָה אֲנוּשָׁה פִי שָׁנִים .

אִישׁ חָרוּץ 51
 תָּמִיד יְרוּץ ,
 לְהָבִיא לְבֵיתוֹ
 לַחֲמוֹ וּכְסוּתוֹ ,
 פָּרוֹת וּרְחֵלִים
 פָּרִים וְאֵילִים ,
 יִשְׁלִיךְ חֶבֶה וּמִכְמוֹרֹת
 בְּאַגְמִים וּבְנְהַרֹת ,

יֶאֱסוֹר סוּם לְעֹגְלוֹתוֹ
 וַיִּכִּין בְּסָף לְיוֹם צָרָתוֹ ,
 לֹא תִפְסֵק בְּעֵץ אַחַד , 52
 שְׁנֵי תַנּוּרִים יַחַד .

Angel, Netz,	} חכה מכמורת	Zuflucht	} מנוס ספלט
Er spannt an Sein Wagen		יאסור עגלתו	
Wirst du heißen, beheißen Defea	חסיק תנורים	Thätiger, Fleißiger, Emsiger	איש חרוץ

הָהָ אֵיךְ יִחַלֵּל קוֹדֶשׁ לְעֵינַיִם!
הַרְשָׁע יִלְעַג מוֹל הַשָּׁמַיִם.

53

הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עַל נְחוּשֶׁת לֹא תַחֹם עֵינַם,
גַּם כִּסְפָם וְזָהָבָם יַעֲשׂוּ לָהֶם בְּנַפְיִם וְאִינָם.

54

עֲצִיבִים וְאֵלּוֹנִים, בְּצֵלָם מְגַנְיִם; וְגַם אִם הַשָּׁמַיִשׁ
מַעֲלִיָּהֶם, יֵךְ אֶת קַרְקָרֵיהֶם.

55

כַּאֲשֶׁר זָרַעְתָּ קִצְרֶת,
וְכַאֲשֶׁר הִחֵלֹת גְּמֻרֶת.

56

הַטֹּבַע, שְׂרִשְׁרֶת נִקְשָׁרְתָּ, בְּהַ כֹּל הַיְצוּרִים
קְשׁוּרִים, וְכֹל הַיְקוּם לְמִינֵהוּ, יַחֲוֶה מְלֵהוּ, מִהַמְּטָרָה
הַנִּשְׁגָּבָה לוֹ נִצְבָּה.

57

הַפְּנִינִים יִקְרִים, אִם גַּם קִטְנִים כְּגַרְגָּרִים,
וְהַעֲנִינִים נִבְחָרִים, גַּם בְּמֵאמְרֵים קְצָרִים. —

58

Kette	שרשרת	Sie beschützen	מינים
Das Wesen	היקום	Ihre Scheitel	קדקדיהם
Die Wesen, Geschöpfe	היצורים	Du hast gesäet	זרעת
Verkündet	יהוה	Du hast geerntet	קצרת
Sein Wort, Spruch	מלהו	Du hast angefangen	החילות
Sie ist gestellt.	נצבה	Du hast beendet	גמרת

הַחֲמוֹר וְזְמִירַת־הַלַּיִל

הַחֲמוֹר רָאָה אֶת צִפּוֹר זְמִירַת הַלַּיִל ,
 וַיֹּאמֶר : "שִׁמְעֵנִי נָא עַל־מָה בַת־הַחֲחִיל !
 דַּבֵּר יִדְבְּרוּ , כִּי שִׁירִים אֶת שִׁרְךָ .
 וְתִשְׁוֹקְתִי עָלַי מָה מְאֹד גְּבֵרָה ,
 אֲיֶשֶׁר אֲזֻנֵי אָנִי תִשְׁמַעְנָה וְזִמְרַתְךָ
 וְלִרְאוֹת מָה גְדֹלָה חֲכַמְתְּךָ ."
 הַצִּפּוֹר לִהְרֵאוֹת תִּבְּוֹנְתָה מִתְּגַבְּרַת ,
 וְהַצִּפְצִיף , וְהִרְגֵן , וְהִזְמִיר לְתַפְאֶרֶת .
 בְּאַלְפֵי זְמִירוֹת גְּעִימוֹת נִפְשָׁה מִשְׁתַּפְּכֶת ;
 רָגַע פְּעֻנְגָה מִתְּעַלְפֶת , מִתְּעַטְפֶת ,
 בְּקוֹל גְּעִים תּוֹגָה עַל עַפְאִים מְרַחֶפֶת ;
 וְרָגַע בְּקוֹל רַעֵשׁ נִפְשָׁה עוֹז דּוֹרְכֶת ,
 וְהַמּוֹלֵת קוֹל רַעְמָה בְּשֵׁאוֹן הוֹלֶכֶת .
 לְזִמְרַת אֱהוֹב־וּמִשׁוֹרֵר הַשְּׁחַר ,
 רוֹחוֹת שְׂאֲנִנּוֹת תִּחְרֶשְׁנָה בְּדַמְמָה ;
 כָּל צִפּוֹר כָּל כְּנָף יִתְגּוֹדְדוּ שָׂמָה ,
 תִּשְׁכַּכְנָה תִּשְׁמַעְנָה עֲדָרֵי צֶמֶר צֶחֶר .
 גַּם הַרוּעָה יְנוּחַ ,
 וּבִלְאֵט יִשְׂאֵף רוּחַ ;
 יַעֲזוּב זְרוּעוֹת אֱהוּבָתוֹ ,
 וַיִּשְׁמַע וַיִּקְשֶׁב אֶת זְמִירָתוֹ .
 וַיְכַל הַמִּשְׁוֹרֵר — וַיַּעַן הַחֲמוֹר ,

בְּהוֹרִידוֹ לָאָרֶץ רֵאשׁוּ לְאֹמֵר :
 הֵן אָמַת נִגְן אֶת יוֹדְעַת ,
 וְלֹא תִקְוֶן נֶפֶשׁ שִׁירָךְ שׁוֹמְעַת ;
 אֲכַן צַר לִי כִי לֹא לִקְחַתְּ לָךְ לְמוֹדַע
 אֶת שִׁכְרִי אוֹהֲבִי , שָׁמוּ בַשְּׁעָרִים נוֹדַע ;
 מַה מָּאֵר יִפְתִּי בְשִׁירָךְ אִזּוּ גַעְמַת ,
 לֹא גַם מִמֶּנּוּ עוֹד מַעֵט הִתְחַכְּמַת !
 בְּשִׁמוֹעַ מִשְׁפֵּט זֶה , הַצְּפוֹר חֲאוּמְלֵלָה
 וּתְאָבֵר נֶץ , וּתְעַרְךָ לָהּ הַלְּאָה הַדָּאָה .

כּוֹנֵן אֵל

גַּם נִפְשָׁנוּ אֵל , מִמְּבִינִים כְּאֵלָה גְּאֵלָה !

Mit sanfter	בקול נעים	Der Esel	החמור
Melancholie		Die Nachtigal	זמירת הליל
Schmetternde Stimme	קול רעש	Höre mal	שמעני
Wuthig, begeistert,	עוז דורכת	Töchterchen	עלסה
Wirbel, Tumult	המולה	Man sagt, spricht	דבר ידברו
Donerstimme	קול רעם	Lieder, Gesänge,	שירים
Stürmisch	בשאון	Siengest du	את שרה
Der Liebling	אהוב	Meine Lust, mein	תשוקתי
Der Sänger	משורר	Wunsch	
Morgenröthe	השחר	Mächtig	גברה
Leise Windchen,	רוחות שאננות	Dein Gesang	זמרתך
Zephyre		Zwitschern, siengen,	ותצפצף
Gauschen stille	תחרשנה בדממה	Triller schlagen	ותומר
Lagern	תשכבנה		ותרנגן
Weißwollig, Schnee=	צמר צהר	Ergießt sich	משתפכת
weiß		Zärtliche	ענוגה
Die Arme	זרועות	Schmachkend	מתעלפת
Seine Geliebte	אהובתו		מתעטפת
Er endigte	ויכל	Schwebend, flaternd	מרחפת
Nicht Langweile	ולא תקוץ נפש	Zweige, Nester	עפאים
haben			

Aufflaterer
Befreie

ותאבר נץ
גאלה
Freund
Oeffentlich,
Sahn

מודע
בשערים
שכוי

27.

הַבְּרִבּוֹר , הַדָּג , וְהַסְרִטוֹן .

אם בין רעים אין שלום ועצה אחת,
אז כעס ומכאובים תמיד ואין נחת,
וכל דבר וענין לא יצא למענהו.

ויהי היום ובברבור וסרטון ודג למינהו,
ש'לשתם יחד אפרו בעגלה
ויעמולו, ויסחבו, ויהאמצו,
ולא יכלו לה, ולהסיענה לא יפרצו.
אין כל נטל; מעמסה עליה לא סבלה, —
אבל הברבור לעננים יפרש כנפיהו,
הסרטון אחרנית הליכתו,
והדג אל אגם המים מגמתו,
מי צדק מהם, ומי שגה באותו?
זאת לא אדע, אבל הפיזא עוד שם הנהו.

Keinen guten Erfolg haben	לא יצא למענהו	Der Krebs	הסרטון
Art, Gattung	מין	Der Fisch	הדג
Ihrer Dreie	שלושתם	Verdruß, Kummer	} מכאובים כעס
Vorgespannt, Wagen,	אוסרו עגלה	Unternehmen	

Last, Bürde	}	נמל	Sie mühten sich ab	ויעמלו
		מעמסה	Sie zogen, schlepten	ויסחבו
		סבל	Sie strengten sich an	ויתאמצו
		אחרנית	Sie fortzuziehen	להסיענה
Rückwärts Geirrt		שנה		
Mit seinem Streben		באותו	Bermochten sie nicht	לא יפרצו

28.

פִּיל וְכָלֵב.

פִּיר הוֹבֵד עַל פְּנֵי רְחוּבוֹת עֵירֵנוּ ,
 בִּי מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל אֲרָצֵנוּ ,
 בִּי הַפִּילִים הַגְּדוֹלִים נִפְלְאִים בְּעֵינֵינוּ ;
 וּבֵין עַם רַב , בֵּין גְּדוּדִים לִרְאֵת יִלְכוּ ,
 הִנֵּה גַם כָּלֵב לֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אִיהוּ ,
 יְרוּץ לִנְגֹדוֹ בְּכָל כַּח ,
 וַיִּפּוֹל עָלָיו וַיִּתֵּן קוֹל מַר עָלֵיהוּ ,
 וַיִּצְעַק , וַיִּתְמַרְמַר , וַיִּנְבֹּחַ ,
 בְּקוֹל מְלַחְמָה עָלָיו מַר צוֹרֵחַ ;
 "אָחִי , הֲרַף ! קָרָא קְרוּבוֹ , אֵל גַּא תְּהִי לְשִׁנְיָהּ
 "הֵאֲתָה לְפִיל תַּעֲשֶׂה מְלַחְמַת־קְנָאָה ?
 כְּבֹר נַחַר גְּרוֹנָהּ , וְהוּא הוֹלֵךְ דִּרְבֵּהוּ ,
 וְעַל קוֹל צַעֲקָתָהּ בַּל יֵשִׁים לְבָבֵהוּ"
 לֹא בֶן , עָנָה הֲרֵאֲשׁוֹן , זֹאת תִּרְהִיבֵנִי
 בִּי אֶקְנֶה לִּי יֵשׁ בֵּין גְּדוּלֵי הָאָרֶץ ;
 בְּלִי קָרֵב וְלֹהֵם אֶפְרֹץ פְּרֹץ ,

בְּלִי פֶחַד אֹיִב , עַל עֲנָקִים אֶפְוֵלָה ;
 יִדְאוּ הַכְּלָבִים וַיֵּאמְרוּ גְבוּרְתִי גְדוּלָה ,
 כִּי עַל הַפִּילִים אֲנֹכִי אֶחְרוֹץ לְשׁוֹנֵי .

Heulend	מר צורח	Hund	כלב
Spott	שנינה	Strassen, Gassen,	רחובות
Du keuchst, bist heiser	נחר גרונך	Wurde geführt, gebracht	הובל
		Bekannt	סודעת
Er achtet nicht	כל ישים לבו	Wunderbar	נפלאים
Flößt mir Muth ein	תרהיבני	Scharen=Haufen=Weise	גדודים
Ohne Streit	בלי קרב ולחם	Wo ist er?	איהו?
Falle ich an	אפרוץ פרץ	Und er bellte	וינבוח

29.

הַבְּרָבוֹר זֶה עוֹרֵב .

הָעוֹרְבִים בְּקִנְאָתָם אֶת תְּפֹאֶרֶת
 בְּרָבוֹר אַחִיהֶם , עַל יָפִים גּוֹבְרֹת ,
 אֶת בְּנֵיפֵיהֶם בְּמִיט וּבוֹץ אֲנָאֵלוּ * ;
 וְעַל הַבְּרָבוֹר מִסְכִּיב נִקְהֵלוּ
 וַיַּעֲפְרוּ עָלָיו מִיט וּרְפֵשׁ ,
 לְהַפּוֹךְ אֶת הוֹדוֹ לְאִין וְאָפֶס
 אֲבָל כֹּל רַע לֹא בָא עֲדֵי נֶפֶשׁ
 כִּי רַחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם ,
 וַגֵּאוֹן תְּפֹאֶרְתוֹ הִגִּיהַ שְׁבַעֲתִים

Lehm	טיט	Der Rabe	עורב
Schmutz	בוץ	In ihrem Meide	בקנאתם

* ע"ש הספוק וכל מלכודי אגאלתי (ישעיה ס"ג , ג') .

Anglick	רע	Eingeschmiert	אנאלי
Baden, Waschen	רחץ	Sich versammelt	נקחלו
Seinen Körper	בשרו	Bestaubten	ויעשרו
Seine Herrlichkeit	וגאון	Roth	רפש
Strahlte	הגיה	Zu verwandeln	להפוך
Siebenfach.	שבעתים	Seine Pracht	הודו
		Nichts; geringe.	אין
			ואדם

50.

הַנֶּשֶׁר וְהַנְּחִישׁ

נֶשֶׁר יֵרֵד מִמְּקוֹם הָרְעָמִים, מִמְּעוֹנו,
 לְהַרְגִּיעַ בְּשֵׂרָה אַחוּ בֵּין פְּרָחֵי שׁוֹשְׁנִים
 וְהִנֵּה יָשָׁם נְחִישׁ הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹנוֹ;
 הָרָמֵשׁ רַעֲיָהֶעִין שָׁנָן בְּלִשׁוֹנוֹ
 הַתְּנַפֵּל עָלָיו בַּחֲמָתוֹ חֲמַת פְּתָנִים.
 אֲכֹן מַה זֶה עָשָׂה מֶלֶךְ הַכְּנַפִּים?
 וַיִּשְׁקַף עָלָיו בְּבוֹז וַיַּעַף הַשָּׁמַיִם —
 זֶה נָקַם חֲבֵם־לֵב לְיָשָׁם וּלְתַפְאֶרֶת
 מִלְּשׁוֹן עֲתָק, עָלָיו חֲרָפוֹת מְדַבְּרָתָּ.

Reidisch	רע עין	Vom Gebiete der	מסקום הרעמים
Zischen	שנן	Donner	
Sich werfen	התנפל	Er stieg ab	ירד
Schlangen-Gift	חמת פתנים	Auszuruhen	להרגיע
Der Geflügel-König	מלך הכנפים	Auf der Wiese	בשרה אחו
Und sah mit Ver-	וישקף בבוז	Rosen-Blüthe	פרחי שושנים
achtung		Kriechen,	הולך על גחתי

Wolfe Junge: לשון עתק Rache נקם
 Ruhmwooll לשם ולתועלת

31.

הַאֲוִיִּים

בְּמִקַּל רוּדָה אֲרוּכָה מִדָּתוֹ ,
 נִהַג אֲפֹר לְמִכּוֹר בְּעִיר אֲוִי־מִקְנָתוֹ .
 וּלְכַלְתִּי כַחַד הָאֲמֶת תַּחַת שִׁפְתַּיִם
 לֹא בְּכִבוֹד גְּדוֹל נִהַג אֶת עַם הַפְּנָפִים ;
 כִּי לְהִבִּיאֵם לְיוֹם־שׁוֹק מֵהָר מַעֲשָׂהוּ ;
 וְאִם הַשֹּׁכֵר יַעִיר אֶת עֵינָי מִבְּקִשְׁהוּ ,
 גַּם לְאֲוִיִּים , גַּם לְאָדָם מִקְרָה אַחַד הַיְהוּ . —
 אֲבֵן הָאֲוִיִּים הֵם לֹא בֵּן שִׁפְטוֹ
 וּבְפָנָשׁ עוֹבֵר אֲרַח עַל דִּרְכֵּהֶם
 עַל הָאֲפֹר הַתְּלוֹנְנֹו , הַתְּקוּמְטוֹ ,
 וַיִּסְפְּרוּ לוֹ אֶת מַר גְּזֵרְלֵהֶם
 „ הָאֲפֹר בְּבוֹז וְקִלּוֹן יִמְשַׁל בְּנֹו ,
 בְּרִיקֵי — וּפּוֹחֲזֵי — עִם יוֹבִיל אוֹתָנּוּ ;
 לוֹ חֲכָמוֹ בְּנֵי הַכְּפָר לוֹ הַשְּׁבִילוֹ
 עֲשׂוֹת מִישׁוֹר , אֹז לְכַפְדָּנוּ הוֹאִילוֹ ,
 כִּי מִשְׁפַּחַתָּנוּ נוֹדַעַת לְהַהֲלֵה ,
 הִיא אֲשֶׁר לְפָנִים אֶת רוּמָה * הַצִּילָה . —
 וְאַתֶּם ? — שְׂאֵל הַהֲלֵךְ , עַל מַה תִּתְּנִישְׂאוּ ?

(* ככחכוכ בדברי הימים להרומיים .

מִדּוּעַ עַל הָעַם הַשְׂתַּרְרוּ , תִּתְנָאוּ ?
 „הֲלֹא אֲבוֹתֵינוּ“ — זֹאת יִדְעֵתִי גַם קִרְאתִי
 אֲךָ לְדַעַת מַה מַּעֲשִׂיכֶם אַתֶּם , הַשּׁוֹקֵתִי .
 „אֲבָל אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא אֶת רוּמָה הִצִּילוּ“ . —
 טוֹב הַדָּבָר , אֲבָל אַתֶּם מַה הוֹעִילוּ ?
 „אֲנַחְנוּ ? יְדִינוּ כָּל מְאוֹם לֹא פָּעְלוּ“ —
 וּמַה זֶה דָּבָר טוֹב אִיפֹה נִמְצָא בְּקִרְבְּכֶם ?
 בְּמִנּוּחֹתֶם כְּבוֹד יְנוּחוּ אֲבוֹתֵיכֶם ,
 כְּפּוֹעַל יְדֵיהֶם לָהֶם אִזּוּ נִמְלוּ ,
 וְאַתֶּם אֶהוּבִי ! בְּצִדְקָרְק לְצִלֵי תוֹבְלוּ ! —
 לְשֵׁאת עוֹד מְשָׁלִי בְּאֵר הַטֵּיב וְכֹלֵתִי
 אֲךָ פֶּן הַאֲזִיִּים אֶקְצִיפָה — וְהִדְלֵתִי .

Murrten	{ התלוננו	Die Gänse	האזיזים
Ihr bitteres Loos	{ התקוטטו	Zucht=Ruthe	מקל רודה
Dorfs=Leute	מר מורלם	Sein Maas	מרתו
Unsere Vorfahren	בני הכפר	Verhehlen, Verbergen	כחד
Nutzen bringen	אבותינו	Geflügel=Heerde	עם הכנפים
Nichts	תועילו	Markt=Tag	יום השוק
In ihrer Ruhe	כל מאום	Der Gewinn	השכר
Ihre Thaten	במנוחתם	Blendet	יעור
Zum Braten	סועל ידיהם	Schicksal	סקרה
Ich werde reizen, er=	לצלי	Begegnend	במששם
zürnen	אקציפה	Wanderer, Reisen=	עובר אורח
Ich unterließ	והדלתי	der	

—————
 וְהַאֲזִיִּים אֶקְצִיפָה — וְהִדְלֵתִי

הוֹלְכֵי דֶרֶךְ וּכְלָבִים .

בַּפְּנוֹת הַיּוֹם , בֵּין הָעֶרְבִים ,
הֵלְכוּ לְדֶרֶכְם אֲנָשִׁים שְׁנַיִם ,
כִּי דָבַר לָהֶם שֵׁם נִדְבָרוּ שְׁנֵיהֶם ;
וַיְהִי אֲךָ דָּרְכוּ בַּשַּׁעַר עִירָהֶם ,
וּמֵאַחַר הִדְלֹת כָּלֵב בַּחֲצַר נוֹבַח ,
וַיִּתְנַפֵּל עֲלֵיהֶם בְּקוֹל מֵר צוֹרַח ,
וְאַחֲרָיו גַּם שְׁנֵי גַם שְׁלִישֵׁי הִקִּיצוּ מִשְׁנָתָם ,
וַרְגַע וַהֲנִיחַ בַּחֲמִשִּׁים כְּלָבִים לִקְרֹאתָם ,
וַיִּפְּן הָאֶחָד לִקְחַת אָבִן בִּידָהּוּ ,
אָבִן , " הֶרֶף נָא אֲחִי " אָמַר רַעְהוּ ,
אֶת הַכְּלָבִים לֹא תִפְרִיעַ מִחֲרוֹץ לְשׁוֹנֵם ,
וְעוֹד תִּפְיֹחַ בְּעֵדְתָם לִבְת־חֲרוֹנֵם ,
טַבְעָם אֲנִי יוֹדֵעַ גִּלְכָּה לְדֶרְכֵנוּ ,
וְכָל רַע וּפְגַע לֹא יֵאָנֶה אֵלֵינוּ .
וַיְהִי אֲךָ בַּחֲמִשִּׁים אִמָּה הֵלֵךְ הֵלְכוּ ,
וַנִּבְחִי הַכְּלָבִים מֵעַט מְעַט שָׁכְבוּ ,
וְאַחַר , וַיִּקַּם הַסַּעַר לְדַמְמָה ,
וְלֹא נִשְׁמַע עוֹד קוֹל נוֹבַח שְׁמָה .

הַמְּקַנְאִים עַל כָּל אֲשֶׁר יִבְיטוּ ,
שֵׁם דָּפִי וּמִגְרַעַת יִחְלִיטוּ ,
אָבִן אִתָּהּ אֲךָ תִּלְכֶּךָ לְדֶרֶכְךָ ,
וְהַקְּלוֹת יִחְדְּלוּ , יִלְכוּ מֵעַלְיָה .

Unglück, Unfall	רע ופגע	Reisende	הולכי דרך
Ihre Natur	טבעם	Zur Abendzeit	בין הערבים
Elle	אמה	Verabredeten	נדברו
Allmählig	מעט מעט	Die Pforte, das Thor	שער
Sind stille geworden	שככה	Lass ab	הרף
Tadel, Mangelhaftes	} דופי מגרעת	Du wirst hindern	הפריע
		Vom Wellen	סהרוץ לשונם
Weider	מקנאים	Reizen, aufblasen	הפית
Behaupten	יחלימו	Die Flamme ihrer	לבת חרונם
		Wuth	

53.

הַנְּחֵשׁ וְהַעֲלוֹקָה

מַה גָּדוֹל שְׁבָרִי, וְהִלְקִי בְּחַיִּים!
 וּמַה טּוֹב גּוֹרְלֶךָ, אֶקְנֶאֶךָ שְׁבַעֲתַיִם!
 — בֵּן דְּבַר הַנְּחֵשׁ אֶל הַעֲלוֹקָה,
 אֵת לִבִּי אֲדַם לְכַבוֹד וְתַהֲלֶה יָחַד,
 אֲנֹכִי לָהֶם לְמִדּוֹתַי וְחִרְדַּת פֶּחַד,
 יִשְׁחַרְוּךָ בְּצַר לָהֶם וּבְמִצּוֹקָה
 דָּמָם תִּמְצִי, בְּרִצּוֹנָם לָךְ יִתְּנוּ,
 וַיְנוֹסוּ מִלִּפְנֵי, וְאִם יוֹכְלוּ יִסְקְלוּנִי;
 וְהִלֵּא עֲבוֹדָה אַחַת לָנוּ שְׁנֵינִי,
 גַּם אֵת הַשְּׂכִי אוֹתוֹ תִּמְיֹד בְּמוֹנֵי —
 „ אֲבָל בְּמִשְׁרַת־מִגְמַתְךָ מִמֶּנִּי נִבְדַּלְתִּי “
 עֲנֵתָה הַעֲלוֹקָה —
 כִּי אֲנֹכִי דַם הָאָדָם לְטוֹבָתוֹ אֵינְקָה,

וְאַתָּה עָלִיו כְּנֶפֶל עַל בְּנֵי עוֹלָה נִפְלֵת ,
 אַנְכִי אֶת הַחֹלָה אֲשׁוּב אֲרַפְּאֶהוּ ,
 וְאַתָּה גַם בְּרִיא-אוֹלָם תִּשׁוּב תִּמְיַתְהוּ ,
 שְׂאֵל נָא אֶת הָאָדָם וַיַּגֵּד בְּפִנְיָהּ ,
 כִּי רְפוּאָה לּוֹ אָנִי , וְסִמּוֹת הַנֶּפֶךְ .

Dein Ziel, deine	מטרה: ממתך	Blut=Agel	עלוקה
Absicht,		Mein Unglück	שברי
Arznei	רפואה	Ein Schreckbild	מחיתה
Gift	סם מות	Noth, Leiden	צר
			} מצוקה

54.

הַשׁוֹעַל וְהָעֵנָבִים

בְּכֶרֶם חָמַד מְלֵא אֲשֶׁכְּלוֹת-עֵנָבִים ,
 הַחֲגִיב בְּמִשׁוֹכָחוּ , שׁוֹעַל קְרוּבֵנוּ ;
 וְעֵינָיו וְשִׁנָּיו , לְפִידֵי אֵשׁ לְהֵבִים ,
 כִּי בָם עֵנָבִים יִרְאֶה וְאֶת לִשְׁדֵי יֵינוּ
 בְּאָדָם לְטָהֵר מִכָּל פֶּאֶה יִצְהִירוּ ;
 וְהַגִּשׁוֹת נִפְשׁוּ לְדַאֲבָה עוֹד הַגְּבִירוּ ,
 כְּאִשֶּׁר עֵינָיו כֹּל טוֹב תַּחְזִינָה ,
 וּפְיוֹ וְשִׁנָּיו מִיֶּשֶׁם לֹא תִקְחָנָה ,
 כִּי גְבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ שׁוֹמֵר עֲלֵיהוּ ,
 וּמִכָּל צַד וְכֹל פָּנָה לֹא יִגַע עֲדָהוּ ;
 וַיִּרְא כִּי אֵין חֲכָמָה , וְכֹל תְּבוּנָה אֵין ,

וַיִּפֶן לָלֶכֶת , וַיִּקְרָא בְּשִׁבְרוֹן מְתָנִים ,
 הוּי אֲשַׁבְּלוֹת אֵלֶּה , רַק תֵּאֵוֶה לְעֵינַיִם ,
 וְעֵנְבֵי רוּשׁ הֵם , אֵין בָּם כָּל יוֹן ,
 כָּל אוֹכְלֵם יֵאָשְׁמוּ , וְתִקְהֵינָה שְׁנַיִם .

Edelstein	אודם	Fuchs	שועל
Seite	פאה	Weintrauben	{ ענבים
Glänzen sie	יצהירו	Sich eingeschlichen	{ אשבלות
Nelchzend, seufzend	שברון מהנים	In seinem Zaune	התנבב
Giftige Trauben	ענבי רוש	Feuersprühend	במשוכתו
Die Zähne stumpf werden	תקהנה שנים	Nebensaft	לסירי אש להבים
		Bum Leid	לשדי יינו
			לראבה

35.

צִפּוֹר הַרְזֹר , וּזְמִירַת הַלַּיִל .

בְּבֵית ,
 בְּכֻלּוֹב עֵצֵי זֵית ,
 יֵשְׁבוּ שְׁנֵי צִפְרִים ,
 וְשָׂרִים ;
 וְאִךְ נִשְׁאַה קוֹלָהּ וּזְמִירַת הַלַּיִל ,
 וְנָעַר הַפְּצִיר אָבִיו בְּעֵז וְחֵיל ,
 לְהִרְאוֹת לוֹ הַצִּפּוֹר נְעִימַת — הַזְּמִירוֹת ,
 וַיּוֹרֵד אֶת שְׁנֵיהֶם , וַיִּתְּנֵם לְנָעַר ,
 " הִפֵּר נָא בְּנִי ! מִי זֹאת בְּשִׁירוֹת
 גַּפְשֶׁךָ שְׂמַחָה ? " וְהִילָךְ חִישׁ מְהֵרָה

על פני הדרור הוֹשִׁיט אֶצְבְּעוֹ ,
 וַיֹּאמֶר : זֹאת הַצִּפּוֹר הִיפָּה בְּנוֹצוֹתֶיהָ !
 מַה טוֹב תֵּאָדָּרָה , מַה נְּעִים מֵרָאָה ,
 וְעַל כֵּן גַּם קוֹלָהּ עֲרֵב , נְעִימִים וּמִירוֹתֶיהָ !
 הֲאֵל לָכֶם מִשְׁפָּט נֶעַר ! — כֵּן גַּם גְּדוֹלִים יִשְׁפּוּטוּ ,
 בְּחַיֵּי הַחֶלֶד רַק לְעֵינַיִם יִבִּיטוּ ,
 בְּגִדֵי אִישׁ , יָפִיו , וְגוֹבֵה קוֹמָתוֹ ,
 עֲדִים נְאֻמָּנִים הֵם עַל הַכֶּמֶתוֹ .

Da habt ihr, hier ist	הא לכם	Der Zeisig	צפור דרור
Im Lebenslaufe :	בחיי הלב	Erkenne doch	הכר נא
Nach dem Aeußern	רק לעינים	Durch ihre Federn	בנוצותיה

36.

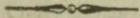
הַחֲנֹב וְהַנְּמָלָה .

הַחֲנֹב כֹּל תְּקוּיָן בְּמַחֲוֹלוֹת וְרִנָּנִים
 מִפִּיּוֹ מְבַרְכֵר בֵּין גִּטְעֵי נְעֻמָּנִים
 לֹא יֵשֶׁת לִבּוֹ כִּי יָמֵי הַחֶרֶף יִבֹּאוּ
 בָהֶם כֹּל מִתְּק כֹּל נֹפֶת לֹא יִמָּצְאוּ .
 הַקְּמוֹת בְּשִׂדְמוֹת נִבְלוּ ,
 יָמֵי הָאֲבִיב עָבְרוּ ,
 הָעֵלִים מְעַצִּים יִזְלוּ ,
 מִגֵּן , סִכָּה וְשִׁלְחָן הוֹסְרוּ ;
 אֵין כֹּל בְּאֶרֶץ הַחַיִּים ,
 כִּי הַחֶרֶף פָּרַשׁ כְּנָפָיִם ,

וּמַחְסוֹר וְרָעַב בְּאֶרֶץ
וַיִּפְרְצוּ בָּהּ רַב פָּרֶץ ;
זְמַרְתָּ הַחֲגֹב הַוּפְרָה
חֲבָלִים אֲחֻזוּהוּ וְצִירִים ;
כִּי מִי זֶה יָשִׁיר יְשִׁירִים
וַנִּפְּשׂוּ רָעֵבָה וּמָרָה ?
וַיִּמְתֵּר אֶל הַנְּמָלָה וַיִּפֶּן אֵלֶיהָ
לְעֹזֵר עָלָיו רַחֲמִיָּה .
„אֲחֹתִי בְּשָׂרִי ! אֵל תַּעֲזֹבֵנִי
רַחֲמֵי עָלַי , וְחֵיל אִמְצָנִי ,
וְעַד פְּרַחֵי הָאֲבִיב יָשׁוּבוּ
הֲלֹא מֵהָר יָבֹאוּ , יָנוּבוּ ,
מִלְחָמְךָ תִּגֵּי לִי לְבָרָה
וּמִגֹּרֶךָ לִי בְּקָרָה“
נִפְלְאוֹת הִיא לְעֵינַיִם !
מִלֵּאכְתֶּךָ בּוֹעֵת אַפִּים
אֵיפֹה הִיא יְדִידִי ?
„שִׁפְטֵי אֶת וְהַגִּידִי
הַעַת לִי עֲשֵׂית מְלֹאכָה
בִּימֵי קִיץ מְלֵאֵי בְרָכָה ?
שִׁיר וְרִנָּן מִסְבִּיב
עָרֵי דְשָׂא כָּל הָאֲבִיב
וְגִיל לְרַגְעִים שְׂמַחְתִּי“
— עַד , כִּי אַת —
„הֲלֹא שָׁמְעָה
עַד כִּי הִכַּל שְׂכַחְתִּי
וְכָל הַקִּיץ שְׂרַחְתִּי“

עַל כֵּן אָנִי אֲמַרְתִּי
אִם בְּקִיץ שָׂרָה בְּמִקְהֵלוֹת
לָךְ בְּחֶרֶף וּרְקוֹד בְּמַחֲלוֹת.

Burde zerstört	הופרה	Die Heuschrecke	החגב
Zur Kost	לברה	Tänze	מהולות
Deine Wohnung	מגורך	Gefänge	רננים
In der Kälte	בברה	Sommer	קיץ
Ist Wunder=	נפלאת היא לעינים	Winter	חורף
bar		Frühling	אביב
Chöre	מקהלות	Honigseim, Süßigkeit	} נופת מתק
Tanze	רקוד		

שִׁיר לְמִלְכֵנוּ

1.

אַל שָׁמַח אֶת מִלְכֵנוּ,
יְחִי לְעַד מִשִּׁיחֵנוּ,
עַד רוֹמְמָהּוּ!
הַעֲרִיצִים יִכְנִיעַ
אֶת הַשָּׂפֵלִים יִגְבִּיהַ
הַמְדַבְּאִים יִגִּיהַ
עַל הַקְּיֻמָּהּוּ!

2

רוֹסִיָה הַמְפֹאָרָה
אֲמוֹנָה לָהּ עֲטָרָה
מִצֹּק גְּאֻלָּהּ!
הִיא מִמְלָכָה שׁוֹקֶמֶת
רַק הַצֶּדֶק מִכַּמֶּת
תְּהִי גַּא בְּחִילָהּ שֶׁלֹּמֶת
וְרַע זָרָה תִּלְאָה!

37.

БОЖЕ ЦАРЯ ХРАНИ.

1.

Gott, o bewahre noch
Ruhmvoll den Saaren hoch
Necht viele Jahr'!
Dem Böse Erdrückenden,
Dem Arme Erquickenden,
Dem Alles Beglückenden,
Reich' Alles dar!

2.

Russland, das Mächtige,
Gläubig-fromm prächtige,
Schütz' vor Gefahr!
Die Ordnung sey Leiterinn,
Die Kraft ihm Begleiterinn,
Vor Unbill auch weiterhin,
Gott es bewahr'!

3.

אֲנֹשִׁי חֵיל צְבָאִיהָ
נִזְרַתְהָלוֹתֶיהָ
אֵל נָא שְׁמוֹרָה!
אֲנֹשִׁי נֶפֶשׁ נֹקְמַת
גְּבוּרֵי מְלַחֶמֶת
קִנְיַת שָׁלוֹם וְאַמֶּת
נִצַּח נִצְוֹרָה!

4.

גַּם שׁוֹמְרֵי שְׁלוֹמֵנו
צְדָק מִשְׁפָּטֵנו
אֵל הוֹשִׁיעָה!
עָלֵי חַיֵּי צְדָקְתֶם
וְעַל צְדָק אֲמוֹנֹתֶם
וּבְלֵי חֲנֹף יִרְאֶתֶם
נָא הוֹפִיעָה!

5.

שְׁלַחֵי אֶת־הַשְּׂנֵחָה,
רַב צְדָק וּבְרָכָה

3.

Schütze die Kriegernde,
Ehrenvoll siegende,
Tapfere Schaar!
Den Rache Erschwingenden,
Den Ruhm uns Erringenden,
Und Frieden uns Bringenden —
Necht viele Jahr'!

4.

Auch die uns Nichtenden,
Friedenszwist Schlichtenden,
Schütz' und bewahr'!
Der redlich hier Lebenden,
Nicht heuchlerisch Strebenden,
Zum Licht sich Erhebenden, —
Denk' immerdar!

5.

Vorsehung! Spenderinn!
Segensvorsenderinn,

גַּם עָלֵינוּ!
תְּאוֹת נֶפֶשׁ לְיוֹשֵׁר
עֲנוֹת צְדָק בְּאוֹשֵׁר
וְלֵב שָׂמַח בְּחֶסֶד
תִּנֵּי בְּקֶרְבָּנוּ!

6.

הִי לָנוּ לְעֵינִים
עַל אֶרֶץ הַחַיִּים
כָּל יְמֵינוּ!
וּבְחַיֵּי הָעוֹלָמִים
הַנְּשָׁנָבִים וְהָרְמִים
הַנּוֹדְעִים לְלֵב תָּמִים
יְהִי חֶלְקָנוּ!

Segne uns wahr!
Das Gute besteh' mit uns,
Im Glücke die Demuth uns,
Geduld in der Wehmuth uns—
Sieh immerdar!

6.

Bleibe zur Seite uns,
Immerdar leite uns,
Hier bis zur Bahr'!
Das Leben, das Lohnende,
Im Himmel süßthronende,
Im Herzen uns wohnende,
Werd' uns dann klar!

נְעֵרָה טוֹבֵת הַלֵּב

וַיְהִי בַיּוֹם הַחֹרֵף עָז וְנוֹרָא מְאֹד, וַתֵּאֶסֶף תְּמָר הַרְבֵּה
וְהָעֵנָנָה, הִבֵּת הַיְחִידָה לְאַבוֹתֶיהָ אֲנָשֵׁי חֶסֶד, כָּל פְּתוּתֵי
לֶחֶם וְשִׁעוּרִים הַנְּשֹׂאִים, וַתִּצְפְּנֵם בְּאַמְתַּחֲתֶיהָ, וְאַחַר הַלֶּכֶה
פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וַתְּפִיץ עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהַצְּפָרִים הָעֹפּוֹת
אָכְלוּ אוֹתָן; וְגַם בִּי יְדֵי הַנְּעֵרָה נִקְפְּאוּ מִהַקּוֹר הַנוֹרָא, לֹא
שָׁתָה לֶבֶה לְזוֹאת, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל הַיּוֹמִים. וַיְהִי הַיּוֹם
וַיַּעֲמְדוּ אֲבוֹתֶיהָ מֵרְחוֹק לְרֹאוֹת מֶה יַעֲשֶׂה אֶתָּה, וּמִזֶּה שָׁמְחוּ
לְמַרְאֵה הַנְּעִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵיהֶם! „מֶה לָּךְ תְּמָר? קְרָאוּ
שְׁנֵיהֶם יַחַד, וּמְדוּעַ תַּעֲשִׂי כֵּכָה?”

הֲלֹא פְּנֵי הָאָרֶץ סְפוּנִים בְּקוֹר וְקָרָח, הַיְשִׁיבָה הָעֵלְמָה
הַנְּחַמְדָּה, וְשִׁלְג נוֹרָא חָנָה עַל הָאָדָמָה מִכְּלֵי הַשָּׂאִיר כָּל
מְאוּמָה בְּעַד הַצְּפָרִים הָאֲמֻלְלוֹת, וּמֶה תַּעֲשִׂינָה הַמְּדַכָּאוֹת
הַחֲבֵה? עַל כֵּן הַנְּנִי נֹתַנְת לָהֶן אֶת אֲכָלָן בְּאִשֶׁר אוֹכֵל,
כְּאִשֶׁר יַחֲזִיקוּ הָעִשְׂרִים אֶת יְדֵי הָעֵנָנִים, וַיִּתְּנוּ לְרַעְבִּים
מִלֶּחֶם, „אֲבָל הַנְּיָדִי נָא בְּתִי” עֲנוּ אֲבוֹתֶיהָ, הֲלֹא קִצְרָה
יָדְךָ לְתֵת לְכֻלָּם דֵּי מַחְסוֹרִם” וַתִּבֶּךְ תְּמָר וַתֹּאמֶר: הֲאִם
לֹא תַעֲשִׂינָה יְדֵי כָּל הַיְלָדִים כְּמוֹנֵי הַיּוֹם תּוֹשִׁיָה לְצַפְרִים,
כְּאִשֶׁר יַעֲשׂוּ כָּל הָעִשְׂרִים, כְּמוֹךָ אָבִי, עִם הַדְּלִים
וְהָעֵנָנִים?

Die kleine Wohlthäterin.

Es war ein kalter strenger Winter. Da sammelte die kleine Minna, die einzige Tochter wohlthätiger Eltern, die Krümchen und Brosamen, die übrig blieben, und bewahrte sie. Dann ging sie hinaus zwei Mal am Tage auf den Hof und streute die Krümchen hin und die Vöglein flogen herbei und pickten sie auf. Dem Mädchen aber zitterten die Hände vor Frost in der bitteren Kälte.

Da belauschten sie die Eltern und freuten sich des lieblichen Anblicks, und sprachen: „Warum thust du das Minna?“

„Es ist ja Alles mit Schnee und Eis bedeckt“ antwortete Minna, „daß die Thierchen nichts finden können; nun sind sie arm, darum füttere ich sie, so wie die Reichen die Armen unterstützen und ernähren.“ Da sagte der Vater: „Aber du kannst sie doch nicht alle versorgen.“ Die kleine Minna antwortete: „Thuen denn alle Kinder nicht in der ganzen Welt, wie ich, so wie auch alle reichen Leute die Armen pflegen, wie du theurer Vater!“

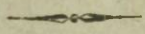

59.

ההדר

מלכיי-שוע הנער לא ידע עוד גם לא שמע את ההדר,
 עדי היותו בפשדה, ויקרא בקול: „האח!“ וקול קורא גם
 מן היער הקרוב אליו „האח“ ויקרא משתאה: „מי
 אתה?“ והקול הולך ומשיבו: „מי אתה?“ ויוסף לקרוא:
 „סכל אתה ובער!“ „אתה בער“ ענהו היער. ויחר אף
 מלכיי-שוע מאד, ויתקצף ויקלל קללות נמרצות על פני
 היער; אבל גולל אבן על הר: אליו תשוב, וקללת חנם
 לו תבא, כן השיב לו היער את כל דבריו. וילך ויחקור
 את כל היער למצוא את איש ריבו, או הנער המשיבו,
 לנקום ממנו את נקמתו, ולא מצא. וישב לביתו סר
 וזעף, ויספר לאמו את אשר קרהו, ואשר חמתו פוערת בו
 על הנער ההוא הנחבא תחת השיחים, אשר העיו
 להתל בו מאין הפונה. ותען לו אמו: „שנית בני הפעם,
 וריבה ריב אתה, ולא עם זולתה, כי את קולך שמעת
 ביער, ולא קול זולתה; וכאשר תראה פניה בפנים, כן
 תשמע קולך ביער; ולו הואלת, וקראת דברים טובים
 ונחומים באזני היער, כי אז השיבה גם הוא דברים טובים
 לאזן שומעת. וכן הוא עמנו בחיי חלדנו, כאשר עשינו
 כן יעשה לנו, אם נכבד את בני האדם, גם הם יכבדונו,
 ואם נלך עמהם בקרי, אף הם בקרי יפגשונו.“

העידה לה עדים נאמנים: בפנים הפנים לפנים
 כן לב האדם ללב רעהו, וכאשר ידבר האיש כן הדו יענהו:

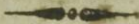
39.

Der Wiederhall.

Der kleine Georg wußte noch nichts von dem Wiederhalle. Einmal schrie er auf der Wiese: „Ho, hop!“ Sogleich rief im nahen Wäldchen auch: „Ho, hop!“ Er rief hierauf verwundert: „Wer bist du?“ Die Stimme rief auch: „Wer bist du?“ Er schrie: „Du bist ein dummer Junge!“ — „Dummer Junge“ hallte es aus dem Wäldchen zurück. Jetzt war Georg ärgerlich und rief immer ärgere Schimpfnamen in den Wald hinein. Alle Worte hallten getreulich wieder zurück. Er suchte hierauf den vermeintlichen Knaben im ganzen Wäldchen, um sich an ihm zu rächen, konnte aber Niemand finden. Hierauf lief Georg heim und klagte es der Mutter, wie ein böser Bube sich im Wäldchen versteckt und ihn geschimpft habe. Die Mutter sprach: „Diesmal hast du dich recht verrathen und selbst angeklagt; denn wisse, du hast nichts vernommen, als deine eigenen Worte. Denn wie du dein Gesicht schon öfters im Wasser gesehen hast, so hast du jetzt deine eigene Stimme im Walde gehört. Hättest du ein freundliches Wort hineingerufen, so wäre dir auch ein freundliches Wort zurückgekommen!“

„So geht es aber immer. Das Betragen Anderer ist nur der Wiederhall des unsrigen. Begegnen wir den Leuten freundlich, so werden sie auch uns freundlich begegnen. Sind wir aber gegen sie rauh und grob, so dürfen wir auch von ihnen nichts Besseres erwarten.“

Wie du hineinrufst in den Wald,
Die Stimme dir entgegen hallt!

הַחֶסֶד וְהַצְדִּיקָה .

יַעֲקֹב בֶּן אִישׁ עֵשִׂיר מִבְּנֵי הָעִיר , הֵלֵךְ לְשׁוּחַ בְּיַמֵּי
הָאֲבִיב עַל יַד הַיַּעַר אֲבַר בַּשָּׂדֶה , וַיִּבְקֹשׁ לָתֵת לוֹ חֶמְאָה
בְּמַחִיר , וַיֵּשֶׁב תַּחַת צֶל אֵלֶּה , וְאֵת סֵפֶל הַחֶמְאָה הִקְרִיב
אֵלָיו , וַיֵּשֶׂם בְּתוֹכוֹ אֶת לַחְמוֹ וַיֹּאכַל וַיֵּיטֵב לְבוֹ .

אֲמַנּוֹן בֶּן אִישׁ דָּל , פָּנָיו קִבְּצוּ פְּאֵרוֹר מִזֹּלְעָפוֹת רָעֵב ,
עָמַד מִרְחֹק וַיִּבֹט עָלָיו בְּלֵב עָצֵב , וַנִּפְּשׂוּ עָלָיו הָאֲבָל , פִּי
רַעְבָּה בְּטַנּוּ , אֲבָן לֹא הִרְהִיב עוֹז לְבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ פֶת לֶחֶם .

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּלִבּוֹ לְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה אַחַת קְטַמָּה ,
גַּם בְּעַד הַנֶּעֱדֵר הָעֵנִי הַזֶּה ; אֲכַל תִּתְּנוּ לְבוֹ עֲצָרָה בְּעַד
רְגִישַׁת לִבִּי הַנְּעִימָה הַזֹּאת , וַיֹּאכַל וְלֹא הִשְׁאִיר מְאוּמָה .
וַיְהִי כִּאֲשֶׁר כִּלָּה לֶאֱכֹל , וַיִּבֹט עַל הַחֲתִית הַסֵּפֶל מִבֵּית ,
וְהִנֵּה הַרוּחִים שָׁם בָּעֵט בְּרוּל דְּבָרִים אַחֲדִים , וַיִּקְרָא ,
וַיִּבּוֹשׂ וַיִּפְלֵם — וַיִּמְהַר וַיֵּצֵא לָתֵת גַּם לְאֲמַנּוֹן מֵלֵא הַסֵּפֶל
וְחֶמְאָה , וַיִּתֵּן לוֹ גַּם לֶחֶם , וַיְדַבֵּר עַל לְבוֹ דְּבָרִים טוֹבִים
וְנַחוּמִים , וַיִּתֵּן לוֹ גַּם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ מִכֶּסֶפוֹ . הִחְרוּז הַזֶּה ,
עָנָה יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר , מִי יִתֵּן אִיפֹה וַיִּכְתַּב בְּכָר קַעְרוֹת
הָעֲשִׂירִים :

„אֲשֶׁר אֵינְנוּ נִיתֵן לְדָל מִלְחָמָהוּ
יְהִי רָעֵב וְצָמָא כָּל יְמֵי חַיָּהוּ .”

Güte und Wohlthätigkeit.

Ferdinand, ein reicher Knabe aus der Stadt, spazierte an einem Frühlingstage auf einem benachbarten Bauernhof, ließ sich für sein Geld eine Schüssel Milch geben, setzte sich unter einem schattigen Baume auf das Gras, brockte das Brod in die Milch, und aß nun nach Herzenslust.

Friedrich, ein armer Knabe, der vor Hunger und Elend sehr mager und blaß ausah, stand nicht weit von ihm, sah ihn traurig an und hätte gern auch etwas davon gehabt; allein er war zu bescheiden, darum zu bitten.

Dem reichen Ferdinand fiel es wohl ein, er Wölete dem armen Knaben etwas übrig lassen; er gab aber dieser guten Regung seines Herzens kein Gehör und aß ruhig fort. Als er die Milch bereits aufgezehrt hatte — siehe, da erblickte er einen Vers, der auf dem Boden der Schüssel geschrieben stand. Er las ihn mit Erröthen, — und ließ nun sogleich die Schüssel noch einmal füllen, und ein großes Stück Brod dazu geben. Dann rief er den armen Friedrich freundlich herbei, brockte ihm das Brod selbst ein, sprach ihm liebevoll zu, es sich wohl schmecken zu lassen und schenkte ihm noch dazu all sein Taschengeld.

„Den Spruch“ sagte Ferdinand, „der in der Schüssel steht, sollte man in alle Schüssel vermögender Leute schreiben.“ Der Spruch lautet aber so:

Der du des Armen kannst vergessen,
Verdienst nicht, dich satt zu essen.

41.

עוֹן הַגְּנֵבָה

פְּשָׁחוֹר הַקָּטָן הִשְׁקִיף בְּבִקְרָב בְּעַד חֲלוֹנוֹ, וַיִּרְא בֶּגֶן
 אִישׁר לִשְׁכְּנוֹ הַקְּרוֹב אֵלָיו, תְּפוּחִים נְחֻמְדִים לְמַרְאֵה,
 נְפוּצִים לְרוֹב עַל פְּנֵי הַדָּשָׂא; וַיִּמְהַר הַנַּעַר וַיִּרֶץ אֶל אַחַת
 הַפְּרָצוֹת אִישׁר בְּמִשְׁוֹכַת הַגֶּן, וַיִּבְקֶע אֶל תוֹךְ הַגֶּן. וַיִּמְלֵא
 אֶמְתַּחַת בְּגָדָיו וּמַדְיוֹ תְּפוּחִים; אֲבָל לִפְתָּע פְּתָאוּם שָׁמַע
 אֶת קוֹל אַדוּנֵי הַבַּיִת מִתְּהַלֵּךְ בֶּגֶן, וּמִפְּהוֹ בִידוֹ, וַיִּגַּם
 הַנַּעַר לְקוֹלוֹ, עַה פְּרָצַת הַגֶּדֶר, לְבְרוּחַ מִפְּנֵיו, אֲבָל אֵתָהּ!
 אֶמְתַּחוּתָיו הַמְּלֵאוֹת לֹא נִתְּנוּהוּ לְצִאֲרַת הַחוּצָה דְּרָךְ הַחוּר,
 וְאַדוּנֵי הַבַּיִת נִגְּשׁ אֵלָיו, וַיִּקַּח מִמֶּנּוּ אֶת גְּנֵבָתוֹ, וַיִּשָּׁב לוֹ
 גַּם אֶת חֲרָפְתּוֹ; וַיֹּאמֶר:

לא תחמוד הוֹן רַעָה, כִּי גְמוּלָה יָשִׁיב לְךָ בְּרֵאשִׁיָה.

42.

הַאֲמַת.

וַיְהִי יוֹסֵף בַּחוּר חֲמוֹד וְדוֹבֵר אֲמַת, וְעַל כֵּן פִּשְׁעָיו
 מוֹדָה וְעוֹזֵב; וְאַחֵיו שָׁמְעוֹן כִּזֵּב לִפְעָמִים וַיִּשְׁקֶר, וְאִם שָׁנָה
 וְחֲמָא, וַיִּכְחִידוּ תַחַת לְשׁוֹנוֹ, אוֹ הַעֲלִיל עֲלֵילוֹת עַל רַעְהוֹ.
 וַיְהִי הַיּוֹם, וַתֵּרָא אִמּוֹ וְהִנֵּה חֲלוֹן נִשְׁבֵּר בַּחֲדָרוֹ, וַתִּשְׁאַל:
 וְ"מִי זֶה עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה?" אָנֹכִי לֹא עָשִׂיתִי זֹאת, עֲנֵה
 יוֹסֵף; וְגַם אָנֹכִי לֹא אֲשַׁמְתִּי, עֲנֵה שְׁמַעוֹן, וְכֵן עָנּוּ וַאֲמָרוּ

41.

Bestrafter Diebstal.

Der kleine Gregor sah eines Morgens aus seinem Fenster in dem Baumgarten des Nachbars eine Menge der schönsten rothen Äpfel im Grase umherliegen. Gregor lief geschwind hinüber, kroch durch eine Lücke des Zaunes in den Garten und füllte alle Taschen im Rock und Weste mit Äpfeln an. Allein plötzlich kam der Nachbar mit einem Stocke in der Hand zur Gartenthüre hinein. Gregor sprang so schnell er konnte der Zaunlücke zu, und wollte eilends wieder hinaus kriechen. Aber o weh, wegen seiner vollgestopften Taschen blieb der kleine Schelm in der engen Lücke stehen. Er mußte die gestohlenen Äpfel zurückgeben — und wurde für seinen Diebstahl noch derb gezüchtigt. „Merke dies!“ sagte der Nachbar:

Das fremde Gut, das du genommen,
Läßt dich der Strafe nie entkommen,

42.

Wahrhaftigkeit.

Joseph war ein gutes, aufrichtiges Kind. Er gestand es alle mal offenherzig, wenn er einen Fehler begangen hatte. Johannes, sein jüngerer Bruder, war ganz anders beschaffen; er redete oft Unwahrheit, und besonders läugnete er wenn er einen Fehler begangen hatte, oder er schob wohl gar die Schuld auf Andern. — Eines Morgens sah die Mutter, daß ein Fenster eingebrochen war. „Wer hat das Fenster zerbrochen?“ fragte sie. „Ich nicht,“ sagte Joseph.

כָּל אֲנִישֵׁי הַבַּיִת . וַתִּכְעַס אִמּוֹ וַתֹּאמֶר לְשִׁמְעוֹן בְּחִרּוֹת אַפָּה ,
 „ לֹא אֶפְנֶה כִּי אֶתָּה הָאִישׁ , וְגִמּוּלְךָ יֵשִׁיב לְךָ אָבִיךָ כְּבֹאוֹ
 הַבַּיִתָּה ! ” וַיִּתְאַמֵּץ הַנַּעַר בְּכָל כַּחוֹ לְדַבֵּר עַל לְבָהּ וּלְהִרְאוֹת
 צְדָקָתוֹ , וַיִּבֶךְ וַיִּתְחַנֵּן , כִּי יֵרָא מְאֹד אֶת הַמַּקָּל הַרוֹדֵד .
 וַיְהִי בַצְהָרִים וַיָּבֵא אֲבִיהֶם הַבַּיִתָּה , וַיֵּשְׁבוּ אֶל הַשְּׁלֹחַן
 לֶאֱכֹל , וּבְמִרְס הַחֲלָה אִמָּס לְדַבֵּר , וַיֹּאמֶר אֲבִיהֶם : הֲלֹא
 תֵרְאוּ וַתִּשְׁקְדוּ לַיָּמִים יְבֹאוּ , לְסָגוֹר הַטִּיב הַלּוֹנֹת הַבַּיִת
 לְעֵרַת הָעֶרְבִים , כִּי בַלִּילָה הַזֶּה שָׁבַר הָרוּחַ אֶת אֶחָד
 מֵהֶם . ” תִּרְאִיתֶם , עַתָּה , כָּלְכֶם ? ” עָנָה שִׁמְעוֹן , כִּי אֲנִכִּי
 לֹא אֲשַׁמְתִּי בְּדַבֵּר הַזֶּה ! ” אֶתָּה בְּנִי רְאֵה , הִישִׁיבָה אִמּוֹ ,
 גְּמוּל יִשְׁקָרֶיךָ וּכְזֹבֶיךָ תִּמְיֵד . הַפִּיטִי אֲזֶן שׁוֹמַעַת לְאַחֶיךָ ,
 מִדַּעַתִּי כִּי רַק אִמַּת יְדַבֵּר , וּכְנִים יְדַבְּרוּ , אֲבָל בָּךְ לֹא
 הָאִמְנָתִי , כִּי לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתֵּים שִׁקְרָת . וַיֵּשֶׁע הַנַּעַר אֶל
 לְבָבוֹ , וַיִּיטִיב אוֹת דַּרְבּוֹ , אֲבָל מְאֹד אָרְכוּ הַיָּמִים עַד אֲשֶׁר
 נָתַנוּ אִמּוֹן לְדַבְּרוֹ .

כֹּה יַעֲנֶשׁוּ כָל אֲשֶׁר שָׁקַר וַדַּבְּרוּ , לֹא יֵאֱמְנוּ עוֹד , גַּם אִם אִמַּת יֹאמְרוּ .

43.

הַנְּמַהֲרָה .

דִּינָה שִׁחָרְהָ אֶת פְּנֵי אִמָּהּ לְקַנּוֹת לָהּ צַפּוֹר יָפָה ,
 וַתֹּאמֶר לָהּ אִמָּהּ : בֶּן בֵּתִי , אִם תִּלְכִּי בְּדַרְכֵי , וַתִּשְׁמְעֵי בְּקוֹלִי
 לְכָל אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָ , יְהִי לְךָ בֶּן בְּאֲשֶׁר בִּקְשַׁת .
 וַיְהִי הַיּוֹם וַדִּינָה שָׁבָה מִבֵּית הַסֶּפֶר , וַתֹּאמֶר לָהּ אִמָּהּ :
 הֲנֵה בֵּתִי תִכַּח צוּמָא קַמְנָה עוֹמְדַת עַל הַשְּׁלֹחַן , אֲנִכִּי

„Ich auch nicht sagte Johannes und so sagte ein Jeder im Hause. Du mußt es gethan haben“ sprach die Mutter ganz unwillig zu Johannes; warte nur, du wirst deinen Lohn schon kriegen, laß nur der Vater zu Hause kommen!“ Johannes fing an, sich aus allen Kräften zu entschuldigen und weinte, weil er Schläge fürchtete. Am Mittag kam der Vater nach Hause und sagte beim Essen, ehe noch die Mutter ihre Klage angebracht hatte: man solle künftig auf dem Abend die Fenster fleißig zuschließen, weil heute Nacht's der Wind ein Fenster eingeschlagen hatte. — Sehet jetzt, rief Johannes aus, daß ich unschuldig bin!“ „Siehst du jetzt, antwortete die Mutter, was du von deinem Lügen hast? Ich habe deinem Bruder geglaubt, weil er auch sonst die Wahrheit sagt; dir aber habe ich nicht geglaubt, weil du schon oft gelogen hast.“ Johannes besserte sich darauf; aber es dauerte noch lange bis man ihm Alles, was er sagte, geglaubt hätte.

Wer öfters lügt, dem glaubt man nicht,
Und wenn er auch die Wahrheit spricht.

45.

B o r w i t z.

Christine hat ihre Mutter, ihr ein Kanarienvogelein zu kaufen. Die Mutter sagte: „Du sollst eines bekommen, wenn du immer recht artig, fleißig und folgsam sein wirst.“ Christine versprach es. — Eines Tages kam Christine aus der Schule heim. Da sagte die Mutter: „Ich gehe jetzt ein wenig aus. Hier auf dem Tische steht ein kleines, neues Schächtlein.

אֶלְכָה לִי וְאֶשׁוּבָה כְּרַגְעִי, וְאֵת הַשְּׁמֵרִי לְךָ לְבַל תִּפְתָּחִי
 אוֹתָהּ, וְלֹא תִגְעִי בְּהַיָּד, וְהִנֵּה בְּאִשֶּׁר אֶשׁוּבָה, וְאֶשְׂמַח
 אֶת נַפְשִׁיךָ בְּדַבַּר חֲדָשׁ. וַיְהִי אַךְ יָצָא יֵצָאָה אִמָּה מִפֶּתַח
 הַבַּיִת, וְהִנְעִרָה לְקַחָה אֶת הַתְּבָרָה, וַתֵּרָא כִּי קָלָה הִיא
 מְאֹד, וּבְדַלְתָּהּ חוֹרִים חוֹרִים, וַתִּכַּל נַפְשָׁה לְצֹאֲתָה, כִּי
 הִצִּיקָה לָהּ תְּאוֹתָהּ לִרְאוֹת מַה זֶה בַּתְּבָרָה, וַתִּפֶּן בְּהַיָּד וְכִה
 וַתֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ, וַתִּפְתַּח אוֹתָהּ, וּפְתָאוֹם לִפְתַּע פְּרִשָׁה
 הַצִּפּוֹר כְּנַפְיָהּ, וַתַּעֲפֵן מִן הַתְּבָרָה לְאוֹרֶךְ וּלְרוֹחַב הַבַּיִת,
 וּמִצְפָּצֶפֶת וּמִנְהַגַּת קוֹלוֹת נְעִימִים לְאוֹן שׁוֹמְעֵת; וַתַּחֲפוּץ
 לְלִבּוֹד אוֹתָהּ, וּלְהִשִּׁיבָה אֶל כְּלוּבָהּ, אֶל הַתְּבָרָה, וְלֹא
 יָכְלָה. וַתִּרְץ אַחֲרֶיהָ עַד אִפְסֵם כַּח, אַכֵּן לְרִיק יִגִּיעָה, וְהִנֵּה
 אִמָּה בָּאָה, וַתֹּאמֶר: „רְאִי נָא נִעְרָדָה נְעוּרָה, וְנִמְהַרְרָת,
 לְמִצְוֹת אִם בַּל שׁוֹמְעֵת; הֲלֹא אִמְרָתִי לְתַת לְךָ אֶת
 הַצִּפּוֹר, וְרַק לְנִסְתוֹתָךְ אִם תִּלְכִּי בְּדַרְכֵי אִם אֵין חַבִּיתִי עַד
 עַת מְצוּא; וְעַתָּה הִשִּׁיב אֶשְׁיִיב אֶת הַצִּפּוֹר אֶל אִשֶּׁר מִמֶּנּוּ
 לְקַחָה.

ילד משכיל ימלא בשמחה חובבה, אם גם עין אבותיו לא תראהו.

44.

הַאֹרֶב

הַנֶּעַר אֲבִשְׁלוֹם הַסֶּבֶן הַסֶּבֶן מִנְעוּרָיו לְהַסְתֵּר בְּמִסְתָּרִים
 וּלְהַטּוֹת אֲזָנוֹ לְכָל אֲשֶׁר יִדְבַּר; וַיִּנְעַר בּוֹ אָבִיו לֹא אַחֲרַת
 וְלֹא שְׂתִים, וְהוּא לֹא שֵׁת לְבוֹ לְזֶה. וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא אִישׁ
 אֶחָד מֵהַעִיר בְּעֶרֶב אֶל אָבִיו אֶל הַגֶּן, וַיֹּאמֶר לוֹ: דַּבֵּר
 סֵתֵר לִי אֵלֶיךָ הַשֶּׁר! — . וַיִּלֶךְ אִתּוֹ אָבִיו אֶל סֶבֶת הַגֶּן,

Bei Leibe, mache es nicht auf! Wenn du mir folgst, werde ich dir, sobald ich zurückkomme eine große Freude machen.—“
 Kaum war die Mutter zur Thüre hinaus, so hatte das vorwitzige Mädchen das Schächtelchen schon in der Hand. „Es ist so leicht.“ sagte sie, „und in dem Deckel sind kleine Löchlein! Was mag wohl darin sein.“ Sie dachte: die Mutter sieht es nicht, und machte das Schächtelchen auf — und siehe, augenblicklich hüpfte ein wunderschönes, gelbes Vögelein heraus, und flog freudig zwitschernd in der Stube herum.—
 Christine wollte das Vögelein geschwind fangen, und wieder einsperren, damit die Mutter nichts merkte. Wie sie nun außer Athem und mit glühenden Wangen das flinke Vögelein vergebens in der Stube herumjagte — trat die Mutter herein und sagte: „Du vorwitziges, ungehorsames Mädchen! Das schöne Vögelein habe ich dir schenken wollen; doch wollte ich dich zuvor prüfen, ob du es verdienst. Jetzt aber werde ich es sogleich dem Vögelhändler wieder zurückgeben.“

Ein gutes Kind thut seine Pflicht,
 Seh'n es auch gleich die Eltern nicht.

44.

Der Horcher.

Anselm hatte den Fehler, daß er gern horchte. Der Vater warnte ihn oft, allein es half nichts. Eines Abends kam ein Bürger aus der Stadt zu dem Vater in den Garten, und sagte, er habe Einiges mit ihm zu reden. Der Vater ging mit ihm in das Gartenhaus und machte die Thüre zu. An-

וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת אַחֲרָיו. וַיִּגְנוּב אֲבִישָׁלוֹם אֶת לִבָּם, וַיֵּלֶךְ
גַּם הוּא בַלֵּט, וַיִּט אֹזְנוֹ אֶל חוֹר שִׁכְתַּת הָאֱלֹהִים בַּדֶּלֶת, וַיִּקְשֹׁב
וַיִּשְׁמַע. וּפְתָאֵם וְהִנֵּה אֹזְנוֹ תִצְלָצֵל וּכְאִלוּ יָגִיחַ מֶה, וַיִּרְחוּשׁ
בְּתוֹכָהּ, וּכְאֵב לוֹ מְאֹד, וַיִּזְעַק וְעָקָה גְדוּלָּה; וַיַּחֲרֵד הָאֵב
וְהָאוֹרֶחַ לִקְרָאתוֹ, וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָאוּ אֶת הַרֹפֵא, וַיִּצוֹק אֶל
אֹזְנוֹ סָמִים בְּצִינּוֹר, וְהִנֵּה תוֹלְעָה יוֹצֵאת מֵאֹזְנוֹ, כִּי הַתּוֹלְעַת
קָנְנָה לָהּ בְּשׁוֹכַת הָאֱלֹהִים, וְגַם הִנִּיחָה מִשָּׁם אֶל אֹזֶן אֲבִישָׁלוֹם
הַשּׁוֹמֵעַ. רָאָה כִּי גְדוּל עֹנֶנֶךָ בְּנִי — אָמַר לוֹ אָבִיהוּ — הֲלֹא
תִרְאֶה וְתִקַּח מוֹסֵר לְעֹזוֹב הַמִּדָּה הַרְעָה הַזֹּאת מִלְּפָנֶיךָ.
רַבַּת שָׁבְעוּ לָהֶם הַבּוֹז וְהַלְעָג הָאוֹרְבִים לְכָל דְּבָר, וּגְדוּלָּה
מִתּוֹלְעַת הַזֹּאת, תּוֹלְעֵתָם אִשָּׁר עֲלֵתָהּ בְּנַפְשָׁם וּבְלִבָּם:
הַפְתִּיזוֹת, הַחֲשָׁד, הַקְּנָאָה, וְהָאִיבָה.

מִן נָא אֱלֹהִים תּוֹלְעַת, לְכָל אִין זָרָה שׁוֹמַעַת.

45.

הָאֲחֻזָּה

אִישׁ אֶחָד הִפִּיץ לְשִׁמְחַח נַפְשׁ בְּנֹו וּבְתוֹ הַקְּמֻנִים, אִישׁ
שָׁמְחוּ אֶת נַפְשׁוֹ גַּם הֵם בְּשִׁמְעֵם לְקוּלוֹ, וּבִשְׁקָדָם עַל
מְלֹאכְתָם תָּמִיד. הַבְּקָר אֹר, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: יֵלְדִי! הַיּוֹם
אֶקְחֶכֶם אִתִּי אֶל בֵּית אֲתִי, הוּא דוֹרְכֶם, וְשָׁם תִּשְׁתַּעֲשְׁעוּ
בְּגֹן עִם יִלְדֵי הַטּוֹבִים כְּמִזֵּב לְבַבְכֶם; הָיוּ נְמוּנִים, וְרַק אֲחֻלִּף
שְׂמֵלוֹתַי וְאִשׁוּבָה. אֲבָל בְּנֹו הַקְּמֻן מְרֻב שָׁמְחָתוֹ עַל
הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת, הִחַל לְרַקוֹד וּלְכַרְפֵּר סָבִיב בְּבֵית,
וּבְחַפְזוֹ שָׁבַר כֹּד אֶתֶת עֹמְרֵת עַל הַיִּשְׁלָחַן. וְתַרְץ אֲחֻזָּתוֹ

felm schlich sogleich herbei und hielt das Ohr an ein kleines Aflloch, daß in der Thüre war. Allein auf einmal ward es ihm ganz wunderlich in seinem Ohr. Es war als kricche und krabbelte etwas darin herum. Bald aber empfand er so ensetzliche Schmerzen, daß er laut schreien mußte und fast rasend wurde. Der Vater kam mit dem Bürger erschrocken aus dem Gartenhause. Man ließ einen Arzt holen. Dieser Spritzte mit einer kleinen Spritze dem Anselm in das Ohr. Endlich kroch ein Wurm aus dem Ohr hervor. Der Wurm, der in dem Aflloche gesteckt hatte, war dem Anselm in das Ohr gekrochen. „Bist du nun für dein Horchen bestraft?“ sagte der Vater, „Laß es dir künftig zur Warnung sein! Manchem Horcher sind schon viel schlimmere Würmer, als ein Ohrwurm, in das Ohr, ja im Gehirn und Herz gekrochen; ich meine: Mißverständnis und Verdacht, Haß und Feindschaft.“

Wöcht' freche Horcher zu erschrecken,
In jeder Rit' ein Ohrwurm stecken!

43.

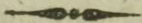
Die gute Schwester.

Ein Vater wollte seine zwei Kindern, die ihm durch ihren Fleiß und Gehorsam viele Freude machten, auch eine Freude machen. „Kinder“ sagte er an einem schönen Morgen, heute will ich euch zu unserem Vetter hinaufführen; da könnet ihr euch im Garten, bei seinen braven Kindern, nach Herzenslust ergößen. Ich will nur ein anderes Kleid anziehen. Sein kleiner Sohn, voll Freude darüber, hüpfte lustig in der Stube herum, und stieß unvorsichtiger Weise einen Krug von Tische herab. Elisabeth, seine Schwester, war

מרים, לאסוף את חרסיה מעל הארץ, והנה אביהם בא, וירא ויאמר, "מה זאת עשית מרים?" ותען מרים בחרדה ותאמר: "בי אבי! אל נא תקצוף", ויען אביה: לא אקצוף עליך בתי, אך לא אוכל לקחת אותך עמי, מדאנה פן תשברי גם שם בלים מפלים שונים. ותען הילדה ותאמר, "בן אבי! טוב כי אשמור את הבית, אם רק אבינו בל יקצוף" — ולא יכול אחיה הקטן עוד להתאפק, ויגש אל אביו ויאמר: "בי אדוני אבי העון! אנכי שברתי את הבר ולא אחותי, הואילה נא, עלי הפעם להשאיר בבית". וישמח אביהם על טובת לבב בנו, ועל אהבתם איש אחיו, ויחבק את שניהם בזרועותיו, ויאמר: "שניכם ילדים, נעימים אתם לי יחד, שניכם תלכו עמדי, ותרב עוד השמחה בפלים עד מאד".

חיה תחיו אח ואחות בנעימים, שלום ואהבה ביניכם כל הימים.

36.

דוד המלך.

(מליצה נפלאה)

ויהי היום וילך דוד השדה לרעות הצאן, וכנורו על שבמו. רוח צח חרישית נישב כל היום, ומבין עפאים יתנו זמרות וירגן צפור כל בנף; ויבא גם הזכוב לשוח על פני השדה, וישרוק מבעד לצמתי דוד; ועל שערותיו התלולות, גם שממית בדיה תהפיש, ויחר אף הפער דוד, ויאמר: אך לשוא ברא אלהים את היצורים הנמבזים

gleich auf dem Boden, die Scherben aufzuheben. Da kam der Vater herein: „Nun, Elisabeth, was hast du angefangen?“ Fragte er Elisabeth etwas unwillig. „O, lieber Vater!“ sagte Elisabeth, ganz erschrocken, „sei doch nicht böse!“ — „Böse bin ich nicht,“ erwiderte der Vater, „aber da auch an einem fremden Orte vor dir die Krüge nicht sicher sein würden, so darf ich dich heute nicht mitnehmen.“

„Ich will gerne zu Hause bleiben, sagte das gute Kind, wenn nur der Vater nicht böse ist.“ Da konnte sich der Bruder nicht länger enthalten; er trat mit weinenden Augen vor den Vater hin, und sagte „Ich, nicht die Schwester, ich habe den Krug zerbrochen; ich muß zu Hause bleiben.“

„Der Vater, voll Freude über das gute Herz seiner Kinder und über ihre Liebe zu einander, nahm beide in seine Arme und sprach: „Ihr seid beide meine lieben Kinder! Ihr solltet beide mit mir gehen.“ Jetzt war die Freude noch größer.

Geschwister sollten, groß und klein,
Stets unter sich recht liebevoll sein.

46.

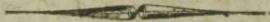
D a v i d.

Eines Tages ging David, die Harfe auf der Schulter seine Schafe weiden. Sanfte Zephyre bespielten leise die Flur, und von den Nesten hallte ihm das Sängers-Chor entgegen. Auch die Fliege kam sich im Grünen zu ergehen; summte auf dem gelockten Haupte des jungen Hirten, und in seinen Haaren flocht auch eine Spinne ihr Gewebe lustig fort. Da ergrimmete der Knabe und stieß folgende Worte aus. „Wozu hat doch wohl Gott die Fliegen und die Spinnen, die nur so

הָאֱלֹהִים, וְלוֹ יְכוּלְתִי, וְהִכְחַדְתִּי כָּל זָכוֹב וְשִׁמְמִית מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה, שְׁנוּאֵי נַפְשֵׁי הַמָּה. וַיַּחֲטֵא לְאֱלֹהִים בְּשִׁפְתָיו...
כִּי אַחֲרֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה, בְּמִשׁוֹחַ אוֹתוֹ הִ' לְנִגִּיד עַל יִשְׂרָאֵל,
וַיְהִי שְׂאוֹל עֵינָן אוֹתוֹ, וּמִבְקִשׁ לְהַמִּיתוֹ, וַיִּקַּם דָּוִד לְבְרוּחַ מִפְּנֵי
וַיָּבֵא אֶל יַעֲר מִצֵּל, וְהוּא עֵינָן וַיִּגַע וַיִּשְׁכַּב עַל הָאָרֶץ לְנוּחַ,
וַיִּישָׁן... וְהִנֵּה לְהַזְיִפִּים מִרְגְּלֵי שְׂאוֹל נֹדְעוּ עַקְבוֹתָיו, וַיָּבֹאוּ
אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה דָּוִד, וַיֹּאמְרוּ לְהַבּוֹת אוֹתוֹ בַּהֲנִית, וַיַּעַף
זָכוֹב עַל פְּנֵי, וַיִּשְׂוֹף אֶת לְחָיו נִשְׂוֹף גּוֹרָא מְאֹד, עַד כִּי הִקִּיץ
מִשְׁנָתוֹ, וַיֵּרָא אֶת הָאוֹיֵב רֵץ אַחֲרָיו לְהַרְגוֹ, וַיִּמְהַר וַיִּקַּם
וַיִּמְלֹט עַל נַפְשׁוֹ; וְלֹא יָדַע עוֹד כִּי הִ' עוֹשֶׂה אֶת מַלְאָכָיו
יִצּוּרָיו — וַיִּגַּם לְנַפְשׁוֹ, וַיָּבֵא אֶל מְעַרְתַּת עֵינַן גְּדִי, וַיִּסְתַּתֵּר
שָׁם יָמִים אַחֲרָיִם, וַתִּבְאֵה הַשִּׁמְמִית, וַתֹּאדָּרַג עַל פֶּתַח הַמְּעָרָה
אֶת מַטְוֵה יְרֵיעֶתָהּ. וַיִּתּוֹרוּ הַזְיִפִּים, וַיֹּאמְרוּ לְשְׂאוֹל הֲלֹא
דָּוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ בַּמְּעָרָה, לְכֹדֵה אֶתְנוּ וְנִמְצָאֵנוּ. וַיִּלֶּךְ
שְׂאוֹל וַיָּבֵא אֶל הַמְּעָרָה הַהִיא, וַיֹּאמֶר: „לֹא זֹאת הִיא
הַמְּעָרָה יַחֲבֵא בָּהּ דָּוִד, כִּי רָאוּ נָא אֶת מְבוֹאָהּ... קוֹרֵי
עַכְבִּישׁ אֲרוּגִים סְבִיבָה... וְלוֹ עָבַר בָּהּ אִישׁ, הֲלֹא קָרַע
יִקְרַע אֶת הַמַּטְוֵה לַגְּזוּרִים; וַיִּפְּנוּ וַיִּלְכוּ לְדַרְכָּם. וְדוֹד שָׁמַע אֶת
אֲשֶׁר דִּבֶּר שְׂאוֹל, וַיִּפּוֹל עַל פְּנֵי וַיֹּאמֶר: „סִלַּח נָא אֱלֹהִים
לְאוֹלָתִי עַל אֲשֶׁר הִרְהַבְתִּי עוֹז בְּנַפְשִׁי לְאֹמֵר לָךְ בְּיָמַי חֲרַפִּי
מִהַ תַּעֲשֶׂה? אָמַרְתִּי לְשׂוֹא בְּרֹאת הַיִּצּוּרִים הָאֵלֶּה, וְהִנֵּה
הַיִּצּוּרִים הַנִּמְבָּזִים הִצִּילוּ אֶת נַפְשִׁי; גַּם הַזָּכוֹב גַּם הַשִּׁמְמִית
פּוֹעֵל בְּפִיךָ הַמָּה, כָּלֵם בְּחֻמָּה עֲשִׂיתָ, וְתִכְלִית לְכָל שְׂמֵת!

verhaft sind, wie Dämonn unter Seraphim, erschaffen! Wenn ich nur könnte, ich vertilgte sie alle von der Erde!“ Damit aber verging er sich vor Gott; denn späterhin als er vom Ewigen zum Könige Israels gesalbt und vom Saul verfolgt wurde, und er also die Flucht ergreifen mußte, gerieth er in einem schattigen Hain. Des Laufens müde legte er sich auf einen Rasen, um auszuruhen und entschlief, und siehe! die Sipim, die Spione Sauls kamen ihm auf die Spur, und schon waren sie im Begriffe ihn zu erspießen, als eine Fliege sich auf seine Wangen niederließ, und ihn so heftig stach, daß er erwachte. Schnell sprang er auf und kaum konnte er der Gefahr entfliehen. Noch verstand er aber nicht den Fingerzeig Gottes, indem Er seine Geschöpfe zu Schutz-Engeln macht. Als David nun wieder, seine Flucht fortsetzend, sich in einer Grotte, zu Engedi verstreckte, verwob eine Spinne den Eingang der Grotte. Und auch diese Zufluchtstätte Davids hatten die Sippim ausgekundschaftet und Saul herbei geführt. Doch dieser den Eingang erblickend, sagte: „Nein, hier kann David nicht sein, denn im Hineingehen hätte er ja das Spingeweb zerrissen!“ Und so zogen seine Leute fort. Als David die Worte Sauls hörte, fiel er zur Erde und betete: „Vergieb mir o Gott! meine jugendliche Frechheit, mit der ich deine Schöpfung tadelte; denn diese von mir verhassten, getadelten Geschöpfe, haben das Leben mir gerettet! Alles ist dein Händewerk! Alles hast du mit Weisheit erschaffen, und Allen ein Zeil gesetzt!“

משלי-מוסר

- 1 אדם תועה מדרך השכל , בקהל רפאים ינוח .
- 2 אמר עצל שחל בדרך , ארי בין הרחבות .
- 3 אמר עצל ארי בחוץ , פתוך רחבות ארצה .
- 4 אל תמנע טוב מבעליו , בהיות לאל ידך לעשות .
- 5 אל תאמר לרעה לך ושוב ומחר אתן , ויש אתך .
- 6 אל תחרש על רעה רעה , והוא יושב לבטח אתך .
- 7 אל תתרע את בעל אף , ואת איש חמות לא תבוא .
- 8 אל תהי בתקעי כף , בערבים משאות .
- 9 אל תתהלל ביום מחר , כי לא תדע מה ילד יום .
- 10 אשרי אדם מפחד תמיד , ומקשה לבו יפול ברעה .
- 11 אנשי לצון יפיוחו קריה , וחכמים ישיבו אף .
- 12 ארך אפים רב תבונה , וקצר רוח מרים אולת .
- 13 אבן ואבן איפה ואיפה , תועבת ה' גם לשניהם .
- 14 איש חמה יגרה מדון , וארך אפים ישקיט ריב .
- 15 איש מחסור אהב שמחה , אהב יין ושמן לא יעשיר .

Sitten. Sprüche.

---

1. Ein Mensch, der vom Vernunftwege abweicht, wird erst mit den Grabesbewohnern ausruhen.
2. Der Faule spricht: auf der Landstraße ist ein Leopard, in den Gassen hält ein Löwe sich auf.
3. Der Faule spricht: draussen hält ein Löwe sich auf, auf der Straße Könnte ich ermordet werden.
4. Versage dem Dürftigen die Wohlthat nicht, wenn Du mit Göttlicher Macht es thun kannst.
5. Sage Deinem Nächsten nicht: heute gehe, morgen komme, dann will ich's Dir geben— wenn Du es noch heute hast.
6. Ersinne nie Uebles wider deinen Nächsten, der friedlich mit dir wohnt.
7. Geselle dich nicht zu Jähzornigen, mit Gallfüchtigen gehe nicht um.
8. Sey nicht von denen die leicht Handschlag machen, und für Schulden Bürgschaft leisten.
9. Rühme dich des Morgenden Tages nicht, denn du weißt nicht was ein Tag erzeugt.
10. Heil dem Manne der immer besorgt, ins Unglück stürzt wer trockigen Herzens ist.
11. Spötter fachen Zorn in der Stadt an, Weise wissen ihn zu dämpfen.
12. Der Langmüthige zeigt viel Verstand, der Jähzornige offenbart seine Thorheit.
13. Zweierlei Gewichter, zweierlei Mafe, Beides ist dem Ewigen ein Abscheu.
14. Der Gallfüchtige sucht Streit anzufachen, der Langmüthige Hader zu stillen.
15. Ein Wollüstiger wird zum Dürftigen; Wer Wein und Salbung liebt, der wird nicht reich werden.

- 16 איש אמונות רב ברכות, ואין להעשיר לא ינקה.
- 17 אגר בקיץ בן משביל, נרדם בקציר בן מביש.
- 18 אהב מוסר אהב דעת, וישנא תוכחת בער.
- 19 אטם אזנו מועקת דל, גם הוא יקרא ולא יענה.
- 20 אוצר נחמד ושמן בניה חכם, וכסיל אדם יבלענו.
- 21 אולת אדם תסלה דרבו, ועל ה' יזעה לבו.
- 22 אולת קשורה בלב נער, ישבט מוסר ירחיקנה ממנו.
- 23 אם רעב שנאה האכילהו לחם, ואם צמא השקהו מים.
- 24 ברב דברים לא יחדל פישע, וחושף שפתיו משביל.
- 25 במוב צדיקים תעלץ קריה, ובאבר רשעים רנה.
- 26 בלב גבון תנוח חכמה, ובקרוב בסילים תודע.
- 27 בכל מקום עיני ה' צופות רעים וטובים.
- 28 באזני בסיל אל תדבר, פי יבוז לשכל מליה.
- 29 בארה אפים יפתה קצין, ולשון רפה תישבר גרם.
- 30 בקש לץ חכמה ואין, ודעת לנכון נקל.
- 31 ברצות ה' דרבי איש, גם אויביו ישלים אתו.
- 32 בן חכם ישמח צב, וכסיל אדם בזה אמו.

16. Der solide Mann hat vielen Segen; wer nach Reichthum überstürzt, der nimmt kein gutes Ende.
17. Ein vernünftiger Sohn sammelt zur Sommerzeit, ein schamloses Kind verschläft die Lernzeit.
18. Wer Kenntniß schätzt, der liebt Belehrung; ein Unvernünftiger scheuet Vermahnung.
19. Wer dem Flehen des Dürftigen sein Ohr verstopft, wird auch einst flehen und nicht erhört werden.
20. In der klugen Wohnung ist herrlicher Getreide- und Oelvorrath; der thörichte Mensch schleumt alles auf.
21. Des Menschen Starrsinn verdreht seinen Weg, und wider Gott murren sein Herz.
22. Starrsinn haftet fest am Knabenherzen; eine Zuchtruthe, wird ihn wegschaffen.
23. Hungert dein Feind, reiche ihm Brod; dürstet er, lange ihm Wasser.
24. Wer viel spricht kann Fehler nicht vermeiden, wer den Lippen Einhalt thut ist weise.
25. Ueber des Frommen Glück freuet sich die Stadt; beim Untergang der Freoler jubelt sie.
26. Im Herzen des Verständigen ruhet die Weisheit, im Herzen des Thoren taumelt sie umher.
27. Allgegenwärtig ist Gottes Blicke, er schauet die Bösen und die Guten.
28. Halte dem Thoren keine Strafrede, er verachtet deine geistreichen Worte.
29. Durch Gelassenheit besänftigt man den Herrscher, die weiche Zunge zermalmet Knochen.
30. Der Spötter sucht Weisheit und findet sie nicht; der Weise findet sie leicht.
31. Wenn des Menschen Handlungen dem Ewigen wohlgefallen, so versöhnt er ihm auch alle seine Feinde.
32. Ein weiser Sohn erfreuet den Vater; der thörichte Mensch macht seine Mutter verächtlich.

- 33 גוֹזַל אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר אֵין פִּישַׁע, חָבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
- 34 גַם לְרַעְהוּ יִשְׁנֵא רֵשׁ, וְאֶהְיֶי עֲשִׂיר רַבִּים.
- 35 גַם אָוִיל מִהַרְיֵשׁ חָכֵם יִחַשֵׁב, אִמָּם שְׁפָתָיו נָבוֹן.
- 36 גַם מִתְרַפֶּה בְּמַלְאכָתוֹ, אָח הוּא לְבַעַל מִשְׁחִית.
- 37 גַם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַבֵּר נָעַר, אִם זָךְ וְאִם יִישָׁר פִּעְלוֹ.
- 38 דְבָרֵי גִרְגָן בְּמַתְלַהֲמִים, וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי בָטָן.
- 39 דָּלוּי שִׁקִּים מִפֶּסֶחַ, וּמִשָּׁל בְּפִי כְסִילִים.
- 40 דִּרְךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה, לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשִׁלוּ.
- 41 דְבַר שֶׁקֶר יִשְׁנֵא צְדִיק, וְרִשָׁע יִבְאִישׁ וַיִּחַפֵּיד.
- 42 דְבַשׁ מִצֵּאת אֶבֶל דִּיךְ, פֶּן תִּשְׁבַּעְנּוּ וְהִקְאֵתוּ:
- 43 הִבִּיֵאֶה לְמוֹסֵר לְבָךְ, וְאַזְנִיךָ לְאִמְרֵי דַעַת.
- 44 הַתְּרַפִּית בְּיָזִם צָרָה, צַר כְּחֻכָּה.
- 45 הוֹלֵךְ בַּתּוֹם יִלֵּךְ בַּפֶּחַח, וּמַעַקֵּשׁ דְּרָכָיו יוֹדַע.
- 46 הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגַלֵּה סוֹד, וְנִאֲמַן רוּחַ מְכַסֶּה דְבָר.
- 47 הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יַחֲכֵם, וְרַעְהוּ בְּסִילִים יִרְעַע.
- 48 הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים, וְדַל מִרַעְהוּ יִפְרֵד.
- 49 הִקָּר רַגְלָךְ מִבֵּית רַעַךְ, פֶּן יִשְׁבַּעְךָ וּשְׁנֵאֲךָ.

33. Wer seinen Vater oder seine Mutter beraubt, und glaubt es sey kein Verbrechen, der ist des Verderbers Freund.
34. Selbst seinem Freunde wird der Dürftige verhaßt; der Reiche hat der Freunde viele.
35. Sogar wenn ein Narr schweigt, hält man ihm für Klug, für verständig den, der seine Lippen zuschließt.
36. Wer nachlässig in seinem Geschäft ist, der ist des Verderbers Bruder.
37. Schon im Spiel giebt das Kind sich zu erkennen, ob lauter, ob redlich sein Thun seyn wird.
38. Des Zankfüchtigen Worte sind verhüllten Pillen gleich, wirken, nachdem sie ins Innere Gedrungen.
39. Wie der Tanz eines Lahmen ist das Gleichniß im Munde des Thoren.
40. Der Weg der Drebler ist dunkle Finsterniß, sie Stolpern woran sie selber nicht wissen.
41. Der Fromme hasset das lügenhafte Wort, und beschämt den Bösewicht und macht ihn erröthen.
42. Findest du Honig, so genüße ihn mässig, du möchtest seiner übersatt werden und wegspeien müssen.
43. Lenke dein Herz zur Sittenlehre, und deine Ohren neige zu vernünftigen Reden.
44. Zeigst du dich kraftlos zur Unglückszeit, so ist deine Kraft wohl klein.
45. Wer aufrichtig wandelt, geht ungestört; wer krumme Wege nimmt, wird ruchbar überall.
46. Wer Geheimnisse entdeckt, ist ein Verläunder; wer selbige verhüllt ist ehrlichen Gemüthes.
47. Wer mit Weisen umgeht wird selbst weise, wer sich an Thoren anschließt verdirbt sich selbst.
48. Reichthum schafft viele Freunde, der Arme wird bald von seinen Freunden getrennt.
49. Mache dich im Hause deines Freundes selten, er möchte deiner übersatt werden und dich hassen.

30 הדלת תשוב על צירה , ועצל על מפתו .

31 הנמלים עם לא עז , ויכינו בקנין לחמם .

32 זכר צדיק לברכה , וישם רשעים ירקב .

33 חסד ואמת אל יעזובה , קשרם על גרגרותיה , פתכם על לוח לבך .

34 חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב , בל יתיצב לפני חשבים .

35 חזית איש אץ בדבריו , תקוה לכסיל מפניו .

36 חוח עלה ביד שבור , ומשל בפי כסילים .

37 חולק עם גנב שזנא נפשו , אלה ישמע ולא יגיד .

38 טוב נקלה ועבד לו , ממתבבד וחסר לתם .

39 טוב ארחת ירק ואהבה שם , משור אבוס ושנאה בו .

40 טוב מעט בצדקה , מרוב תבואות בלא משפט .

41 טוב שפל רוח את עניים , מחלק שלל את גאים .

42 טוב ארך אפים מגבור , ומשל ברוחו מלכד עיר .

43 טוב פת חרבה ושלוחה בה , מבית מלא זבחי ריב .

44 טובה הוכחת מגלה , מאהבה מסהרת .

30. Wie die Thüre um die Angel sich dreht, so dreht der Faule auf dem Bett sich herum.
31. Die Ameisen, ein ohnmächtiges Völkchen, bereiten sich dennoch ihr Brod im Sommer.
32. Des Gerechten Andenken dauert zum ewigen Segen, des Freolers Name verweist mit ihm.
33. Edelmuth und Treue müssen dich nie verlassen, hänge sie um deinen Hals, schreibe sie auf deine Brusttafel.
34. Hast du einen Mann bemerkt, der in seinem Geschäft geschickt, so ist's gewiß, daß er Fürsten und nicht Elenden vorgestellt werden wird.
35. Hast du Jemanden bemerkt, der in seinen Geschäften überellt ist, wahrlich, vom Thoren läßt sich mehr erwarten als von ihm.
36. Ein Dornstrauch in des Betrunknen Hand, ist ein Gleichniß in des Thoren Mund.
37. Wer den Eid vernimmt und nicht bekennt, der ist eines Dieben Theilnehmer, und haßt sich selber.
38. Glücklicher ist der gemeine Mann, ein Diener sogar der sein Brod hat, als wer vornehm thut und ihm an Brod mangelt.
39. Besser ist ein Gericht Kraut in Einigkeit, als gemästete Ochsen in Feindschaft.
40. Besser wenig mit Recht erwerben, als großes Einkommen mit Unrecht.
41. Besser gebeugten Gemüths unter Bescheidenen seyn, als großen Gewinn mit Stolzen theilen.
42. Der Langmüthige ist stärker als ein Kriegerheld, wer seine Leidenschaften besiegt, stärker als der Festungen-Crocherer.
43. Lieber trockenes Brod in Ruhe als Gastmähler in einem Hause des Jankes.
44. Besser offenerziger Tadel, als allzuschonende Liebe.

- 65 טוב רש הולך בתמו , מעקש דרכים והוא עשיר .
- 66 טמן עצל ירו בצלחת , נלאה להשיבה אל פיו .
- 67 יראת ה' ראשית דעת , חכמה ומוסר אוילים בוו .
- 68 יראת ה' שנאת רע , גאה וגאון ודרך רע ופי ההפכות
שנאתי .
- 69 ירא את ה' בני ומלך , עם שונים אל התערב .
- 70 יהלך זר ולא פיה , נכרי ואל שפתיה .
- 71 יתר מרעהו צדיק , ודרך רשעים תתעם .
- 72 יש בוטה במדקרות חרב , ולשון חכמים מרפא .
- 73 יש מתעשר ואין כל , מתרושש והון רב .
- 74 יד חרוצים תמשול , ורמיה תהיה למס .
- 75 יסר בנה ויניחה , ויתן מערבים לנפשה .
- 76 בחמץ לשנים וכעשן לעינים , בן העצל לשלחיו .
- 77 בעם לאביו בן כסיל , וממר לילדתו .
- 78 בפנים הפנים לפנים , בן לב האדם לאדם .
- 79 בצרור אבן במרגמה , בן נוחן לכסיל כבוד .
- 80 כסף סינים מצפה על חרש , שפתים דלקים ולב רע .
- 81 פורה שחת בה יפל , וגלל אבן אליו תשוב .

65. Glücklicher ist der Dürstige, der in seiner Unschuld wandelt, als der Reiche der krume Wege geht.
66. Hat der Faule die Hand in der Tasche gesteckt, so mach's ihm Mühe sie nach dem Munde zu bringen.
67. Ehrfurcht vor dem Ewigen, ist aller Wissen Anfang, Thoren verachten Weisheit, und Vermahnung.
68. Gottesfurcht ist: das Böse hassen; Stolz, Hochmuth, Heimtücke, und Lügenmund sind mir verhaßt.
69. Fürchte den Ewigen, mein Sohn! und den König; mit Aufrührern laß dich nicht ein.
70. Mag ein Fremder dich loben, nicht du dich selbst; ein anderer, nicht dein eigener Mund.
71. Der Fromme ist für seinen Nächsten ein Wegweiser, der Weg des Gottlosen führet irre.
72. Manche Reden sind wie Dolchstiche, des Weisen Zunge ist heilsam.
73. Mancher thut reich und es ist gar nichts dahinter, mancher thut arm und besitzt grossen Schatz.
74. Fleißige Hand herrscht, läßige wird zinsbar.
75. Züchtige deinen Sohn, denn schafft er dir Vergnügen, und bringt Wollust deiner Seele.
76. Was Essig dem Zahne, ist, Rauch den Augen, das ist der faule Bote seinem Herrn.
77. Ein thörichter Sohn, macht dem Vater Verdruß, und der Mutter Herzensleid.
78. Wie Wasser dem Gesichte seinen Schatten zeigt, so auch das Menschenherz dem Menschen.
79. Was der Stein zum Versteinigen dient, das dient Ehrenbezeigung dem Thoren.
80. Ein irrdenes Geschirr mit falschem Silber überzogen, sind heißglühende Lippen und ein böses Herz.
81. Wer eine Grube Gräbt, stürzt selbst hinein; der Stein rollt zurück auf den, der ihn gewälzt.

- 82 כְּבֹד אָבֵן וְנִמְלֵל הַחֹל, וְכַעַס אֲוִיל כְּבֹד מְשֻׁנְיָהֶם.
- 83 כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר, וְכְבֹד מַלְכִים חֶקֶר דְּבָר.
- 84 כְּצַפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנְיָה, בֶּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ.
- 85 לָמָּה זֶה מַחִיר בְּיַד כְּסִיל, לְקִנּוֹת הַכְּמָה וְלֵב אֵין.
- 86 לִפְנֵי שֹׁכֵר יִגְבֶּה לֵב אִישׁ, וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנוּה.
- 87 לֶךְ אֶל נִמְלָה עֲצֵל, רֵאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם.
- 88 לֵב שֹׁמֵחַ יִיטִיב פָּנִים, וּבְעַצְבַּת לֵב רוּחַ נִכְבָּאָה:
- 89 לֵב אָדָם יִחַשֵׁב דְּרָכּוֹ, וְהִ יְכִין צַעֲדוֹ.
- 90 לֹא יִכּוֹן אָדָם בְּרִשְׁעָה, וְיִשׁוֹרֵשׁ צַדִּיקִים בֶּל יִצּוּמָה:
- 91 לֹא יֵאָהֵב לֵץ הוֹכֵחַ לוֹ, אֶל חֲכָמִים לֹא יִלְדָה.
- 92 לֹא יִחְפוֹץ כְּסִיל בְּתַבּוּנָה, כִּי אִם בְּהַתְנַלּוֹת לְבוֹ.
- 93 מִכֶּסֶף פֶּשַׁע מִבִּקְשׁ אֶהְבָּה, וְשִׁנְיָה בְּדָבָר מִפְּרִיד אֱלוֹף.
- 94 מִשֹּׁדֵד אֵב יִבְרִיחַ אִם, בֶּן מִכִּישׁ וּמַחֲפִיר.
- 95 מִקְצֵה רִגְלִים חָמָס שׁוֹתָה, שִׁלַּח דְּבָרִים בְּיַד כְּסִיל:
- 96 מִכֶּסֶף פִּשְׁעֵיו לֹא יִצְלִיחַ, וּמִדָּה וְעוֹזֵב יִרְחָם.
- 97 מִתְאוּהָ וְאֵין נִפְשׁוֹ עֲצֵל, וְנִפְשׁ חֲרָצִים תִּדְרֹשֵׁן.
- 98 מְגִדֵּל עוֹז יִשֵּׁם הֵ, בּוֹ יִרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב.

82. Schwer ist der Stein, auch Sand ist eine Last, aber lästiger als beides ist: die Laune des Thoren.
83. Ehre Gottes ist: der Dinge Gang verbergen; der Könige Ehre ist: geheime Dinge an den Tag zu bringen.
84. Wie der aus seinem Neste vertriebene Vogel, so der Mensch der aus seiner Heimath auswandert.
85. Was nützt das Geld in des Thoren Hand? Weisheit zu kaufen hat er doch kein Herz!
86. Vor dem Falle geht der Troß, und vor der Ehre Bescheidenheit.
87. Gehe zur Aneise hin, du Fauler, betrachte ihre Wege, und werde Flug!
88. Frohes Herz macht heiteres Gesicht, ein betrübtes Herz macht eine finstere Miene.
89. Der Mensch entwürft den Weg, Gott bestimmt den Schritt.
90. Auf Ungerechtigkeit steht der Mensch nicht fest, der Gerechten Stamm aber wanket nicht.
91. Belehrung liebt kein Spötter, darum besucht er die Weisen nicht.
92. Der Thor verlangt nicht nach Vernunft, nur eigne Gedanken will er verbreiten.
93. Wer Beleidigung unterdrückt sucht Eintracht, wer sie wiederholt trennt den Freund.
94. Ein ungerathener schändlicher Sohn richtet den Vater zu Grunde und bringt die Mutter ins Elend.
95. Wer Narren zu Geschäftsträgern macht, ermüdet nur Füße, verschluckt nur Aergerniß.
96. Wer seine Sünden verhüllt, der kann nicht glücklich seyn, wer aber sie bekennt und sie nicht wieder begeht, der findet Erbarmen.
97. Der träge Mensch wünscht wohl, erlangt aber nichts, des Thätigen Leben gedeiht.
98. Der Name des Ewigen ist ein fester Thurm, zu ihm nimmt der Fromme seine Zuflucht, und ist geschüst.

99 מִנֶּעַ בַּר יִקְבְּהוּ לְאוֹם , וּבִרְכָה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר .

100 מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חַן יִמְצָא מִמַּחְלִיק לְשׁוֹן .

101 מַחֲשֵׁבוֹת צַדִּיקִים מְשַׁפֵּט , תַּחֲבִלוֹת רְשָׁעִים מְרַמֶּה .

102 מִלֶּאֱדָר רְשָׁע יִפֹּל בְּרָע , וְצִיר אֲמוֹנִים מְרַפָּא .

103 כְּמַעֲנֵה רֶךְ יִשִּׁיב חֲמָה , וְדַבֵּר עֲצָב יַעֲלֶה אָף .

104 מִיָּם עַמְמִיקִים דְּבָרֵי פִי אִישׁ , נַחַל נִבְעַ מְקוֹר חֲכָמָה .

105 מְלוֹהַּ הִי חוֹנֵן דָּל , וּגְמֹלוֹ יִשְׁלַם לוֹ .

106 מִיָּם עַמְמִיקִים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ , וְאִישׁ תְּכוּנָה יִדְלָגָה .

107 מַעֲדָה בְּגַד בְּיוֹם קָרָה , חֶמֶץ עַל נֶתֶר , וְיֹשֶׁר בְּשָׂרִים
עַל לֵב רָע .

108 מִיָּם קָרִים עַל נַפְשׁוֹ , וְהִיא וְשִׁמּוֹעָה טוֹבָה מֵאַרְצֵי מֶרְחָק .

109 מַחְזִיק בְּאֲזֵנָיו כָּלֵב עֹבֵר מִתַּעֲבָר עַל רִיב לֹא לוֹ .

110 מִיָּשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה , לֹא תִמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ .

111 מִיָּשִׁיב דְּבַר בְּטָרָם יִשְׁמַע , אֲוֹלֵת הִיא לוֹ וּכְלָמָה .

112 מִה' מִצְעָדֵי גֹבֵר , וְאָדָם מִה' יִבִּין דְּרָפוֹ .

113 מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה , גַּם תִּפְּלֹתוֹ תוֹעֵבָה .

114 מְלֶךְ שׁוֹפֵט בְּאֶמֶת דְּלִים , כִּסְאוֹ לְעַד יִבּוֹן .

115 נֶר הִי נִשְׁמַת אָדָם , הַפֶּשֶׁל כָּל חֲדָרֵי כְּמֹן .

- 99.** Fluch des Volkes trifft den Aorenwucherer, Segen aber den, der es feil bictet.
- 100.** Der den Nächsten vermahnet erntet nachher mehr Beifall ein als der, der ihm schmeichelt.
- 101.** Die Frommen denken auf gerechten Vorthail, der Frevler Anschläge sind Trugschlüsse.
- 102.** Ein treulofer Bote stürzt ins Unglück, der treue Geschäftsträger bringt Heil.
- 103.** Sanfte Antwort stillt den Zorn, brausende Gegenrede facht ihn an.
- 104.** Wie tiefes Wasser sind die Reden des edlen Mannes, ein sprudelender Bach, eine Quelle der Weisheit.
- 105.** Wer gegen Arme mildthätig ist leihet dem Ewigen, Er wird die Wohlthat ihm vergelten.
- 106.** Rathschläge liegen wie tiefes Wasser im menschlichen Herzen, ein verständiger Mann weiß sie heraus zu schöpfen.
- 107.** Wie zur Frostzeit sich in Seide kleiden, und auf Kreide Eßig gießen, so ist Betrübten Lieder vorsingen.
- 108.** Was frisches Wasser dem ermüdeten Körper, das ist frohe Nachricht aus fremdem Lande.
- 109.** Wer sich in fremde Händel mengt, gleicht dem, der einem vorübergehenden Hund an die Ohren greift.
- 110.** Wer Gutes mit Bösem vergilt, dessen Haus verläßt Unglück nie.
- 111.** Antworten ohne die Frage erst ganz abzuwarten, ist einfältig, und bringt Schande.
- 112.** Gott bestimmt jeden Schritt des Menschen, was weiß der Erdensohn wohin das Geschick ihn führt?
- 113.** Wer der Lehre sein Ohr verstopft, dessen Gebet ist auch ein Scheusal.
- 114.** Ein König der die Arme mit Wahrheit richtet, befestigt seinen Thron auf immer.
- 115.** Des Menschen Seele ist ein Licht des Ewigen, womit er des Herzens Innerstes durchsucht.

- 116 נֶצַר בְּנֵי מִצְוֹת אֲבִיהֶן , וְאֵל תַּמְשֵׁחַ תּוֹרַת אֲמִיהֶן .
- 117 נְשֵׂאִים וְרוּחַ וּגְשָׁם אֵין , אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמַתַּת לְשֹׁקֵר .
- 118 גֹּסֶם זֶהָב וְחֲלֵי כֶּתֶם , מוֹכִיחַ חֶכֶם עַל אֵין שְׂמֵעַת .
- 119 נְאֻמָּנִים פְּצָעֵי אוֹהֵב , וְנִעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׂוֹנֵא .
- 120 נֶפֶשׁ שְׁבַעָה תְּבוּס נִפְתָּ , וְנֶפֶשׁ רַעְבָּה כָּל מֵר מִתּוֹק .
- 121 נֶצַר פִּיּוֹ שֹׁמֵר נֶפְשׁוֹ , פֶּשֶׁק שְׂפִתָּיו מִחֲתָה לוֹ .
- 122 נֶצַר תְּאֵנָה יֹאכַל פְּרִיָּה , וְשֹׁמֵר אֲדָנָיו יִכְבֵּד .
- 123 נוֹצֵר תּוֹרָה בֶּן מִבֵּין , וְרַעָה זוֹלָלִים יִכְלִים אָבִיו .
- 124 נִתָּן לָרֵשׁ אֵין מַחְסוֹר , וּמַעֲלִים עֵינָיו רַב מְאֵרוֹת .
- 125 נָסוּ וְאֵין רִדְף רָשָׁע , וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח .
- 126 נִבְחָר שֵׁם מַעֲשֵׂר רַב , מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב .
- 127 נִבְהַל לַהוֹן אִישׁ רַע עֵין , וְלֹא יֵדַע כִּי חֶסֶד יִבְאֶנּוּ .
- 128 עַד מָתִי פְתִים תֵּאָהֱבוּ פְתִי , וְלִצִּים לְצוֹן חֲמָדוֹ לָהֶם ,
וּבְסִילִים יִשְׁנֹאוּ דַעַת .
- 129 עֲצָלָה תִּפְּלוֹ תִרְדָּמָה , וְנֶפֶשׁ רְמִיָּה תִרְעַב .
- 130 עַד לְשֹׁקֵרִים לֹא יִנְקָה , וְיִפְיֵחַ בְּזוֹבִים לֹא יִמְלֵט .
- 131 עֲשֵׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט , נִבְחָר לָהּ מִזֹּבַח .

116. Mein Sohn! hüte das Gebot deines Vaters, vernachlässige nicht deiner Mutter Lehre.
117. Wer mit falscher Freigebigkeit Prahl gleich dem dicken Gewölk bei windigem Wetter, der Regen bleibt aus.
118. Wie goldner Ohrring, wie gülden Geschmeide, ist Vermahnung des Weisen aufmerksamen Ohren.
119. Freundes Schläge sind Freundschaftsbürgen, Feindes, Küsse sind zur Last.
120. Der Satte tritt Honigseim mit Füßen, dem Hungerigen ist das Bitterste süß.
121. Wer den Mund bewahrt, verwahrt seine Person; wer ihn aufreißt dem drohet Gefahr.
122. Wer den Feigenbaum wartet genüßt seiner Frucht; wer seinem Herrn treulich dient erlangt einst Ehre.
123. Wer Lehre beherzigt ist ein weiser Sohn, wer mit Schlemmern Umgang hat, behämt seinen Vater.
124. Wer dem Armen spendet, der hat nie Mangel, wer ihm sich entzieht wird durch vielen Fuch geheimsucht.
125. Der Fressler flieht wenn Niemand verfolgt, der Fromme ruht unerschrocken wie ein Löwe.
126. Besser ist guter Ruf, als großer Reichthum, besser beliebt sein als Gold und Silber besitzen.
127. Ein neidisch Auge sieht lüstern nach Reichthum hin, und merkt es nicht daß dieses ihm Mangel zuzieht.
128. Wie lange noch Ihr Albernern wollt Ihr Albernheit lieben? Ihr Spötter an Spöttelei Gefallen finden? Ihr Thoren Kenntniße hassen?
129. Faulheit artet in Schlassucht aus, der lässige Leib muß darben.
130. Eine lügenhafte Zunge bleibt nicht ungeahndet, der Trugverbreiter geht zu Grunde.
131. Recht und Gerechtigkeit üben gefällt dem Ewigen besser als Opfer.

132 עֵנָה כָּסִיל בְּאוֹלָתוֹ , פֶּן יִהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינָיו :

133 עֲשֵׂק דָל חֲרַף עֵשֶׂתוֹ , וּמִכְבֹּדוֹ חִגַּן אֲבִיוֹן .

134 עֵבֶר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע , וּמִזֹּנָא מִתַּנַּת יַחְיָה .

135 עֶבֶד אֲדָמָתוֹ יִשְׁבַּע לַחֶם , וּמִרְדֵּף רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ .

136 עֶבֶד מִשְׁבִּיל יִמְשַׁל בְּבֶן־מִיָּשׁ , וּבְחֹף אַחִים
יִחַלֵּק נַחֲלָה .

137 עֲקָשׁ־לֵב לֹא יִמְצָא טוֹב , וְנִהְפֵךְ בְּלִשְׁוֹנוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה .

138 עֵיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה , אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעֲצוֹר לְרוּחוֹ .

139 עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר , וּפְתָיִים עָבְרוּ וְנִעְנְשׂוּ .

140 עֲשִׂיר בְּרִשִׁים יִמְשׁוֹל , וְעֶבֶד לֹהֵ לְאִישׁ מְלֹוָה .

141 פְּתַח פִּיךָ נִשְׁפֹּט צֶדֶק , וּדִין עֲנִי וְאֲבִיוֹן .

142 פְּתֵי יֵאֱמִין לְכָל דָּבָר , וְעָרוֹם יִבִּין לְאִשְׁרוֹ .

143 פֶּחֶם לְנַחְלִים וְעַצִּים לְאִשׁ , וְאִישׁ מְדַיְנִים לְחֲתָחַר רִיב .

144 פּוֹרַע מוֹסֵר מוֹאֵם נִפְשׁוֹ , וְשִׁמְעַע הוֹבַחַת קוֹנָה לֵב .

145 פּוֹטֵר מִים רֵאשִׁית מְדוֹן , וְלִפְנֵי הַחַגְלָלַע הָרִיב גְּמוּשׁ .

146 פְּגוּשׁ דָּב יִשְׁכּוֹל בְּאִישׁ , וְאַל כָּסִיל בְּאוֹלָתוֹ .

147 פִּי כָּסִיל מְחַתֶּה לוֹ , וְשִׁפְתָיו מוֹקֵשׁ נִפְשׁוֹ .

132. Bescheide dem Narren wie es seine Narrheit verdient!
daß er sich nicht weise dünke.
133. Den Armen drücken, heißt seinen Schöpfer lästern; einen
Nothleidenden begünstigen ist Gott verehren.
134. Der Gewinnsüchtige bringt Unglück in sein Haus, wer
Geschenke nicht leiden kann lebt glücklich.
135. Wer sein Land baut wird des Brodes satt, wer leeren
Aussichten nachstrebt, verfällt in Armuth.
136. Der fleißige Sklave, waltet über den ungerathenen
Haussohn, und theilt den Nachlaß unter den Verwandten.
137. Ein arglistiges Herz findet nie Glück, falsche Zunge
verfällt in Unglück.
138. Der Mensch der seine Gedanken in sich nicht halten kann,
gleichet einer offenen mauerlosen Stadt.
139. Der Kluge sieht die Folge des Nebels und birgt sich
davor, Unbesonnene sind unaufmerksam und müssen
büßen.
140. Der Reiche herrscht über Arme, der Schuldner ist Sla-
ve seines Gläubigers.
141. Sei Fürsprache der Gerechtigkeit, den Armen und Be-
drängten.
142. Der Einfältige glaubt jeder Sage, der Kluge untersucht
erst ihren Grund.
143. Was Kohlen zur Gluth, was Holz zur Flamme, das
ist der zankstüchtige Mann, Streit anzufachen.
144. Wer Zucht verwirft macht sich selbst verächtlich, wer
Mahnung annimmt blendet das Herz.
145. Des Zankes Beginn ist eine Wasseröffnung, mache
ein Ende der Streitigkeit ehe die Fluth ausbricht.
146. Lieber einen wüthenden Löwen begegnen, als einen
Thoren in seinem Staarsinn.
147. Des Thorns eigner Mund ist sein Unglück, seine Rippen
sind seine Fallstricke.

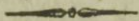
- 148 צָדִיק הִרְאִישׁוֹן בְּרִיבוֹ , וּבֵא רַעְהוּ וַחֲקֵרוּ .
- 149 קָנְהָ חֲכָמָה קָנְהָ בִּינָה , אֶל תִּשְׁבַּח וְאֶל תֵּט מֵאִמְרֵי פִי .
- 150 קָחוּ מוֹסְרֵי וְאֶל כֶּסֶף , וְדַעַת מִתְרוּץ נִבְחָר .
- 151 רֵאשִׁית חֲכָמָה קָנְהָ חֲכָמָה , וּבְכָל קִנְיָנָה קָנְהָ בִּינָה .
- 152 רֵאִישׁ עִשָׂה כֶּף רַמְיָה , וְיַד חֲרוּצִים תַּעֲשִׂיר .
- 153 רֵאִיתָ אִישׁ חָבֵם בְּעֵינָיו , תִּקְוָה לְכֶסֶל מִפְּנֵוּ .
- 154 רַבּוֹת מִחֲשׁוֹבוֹת בְּלֵב אִישׁ , וְעַצְתָּהּ הִיא תִקְוָה .
- 155 רַע רַע יֹאמֵר הַקּוֹנֶה , וְאִזְלָל לֹא יִתְהַלָּל .
- 156 רְצוֹן מֶלֶךְ לְעַבְדּוֹ מִשְׁכִּיל , וְעִבְרָתוֹ תִהְיֶה מִבִּישׁ .
- 157 רְצוֹן מַלְכִים שׁוֹפְתֵי צְדָק , וְדַבַּר יִשְׂרָאֵל יֶאֱהָב .
- 158 רִיבָה רִיב אֶת רַעָה , וְסוֹד אַחֵר אֶל תִּגָּל .
- 159 שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיָּה , וְאֶל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמָה .
- 160 שִׁפְתַי אֲמַת תִּבּוֹן לְעַד , וְעַד אֲרַגִּיעָה לְשׁוֹן שָׁקֵר .
- 161 שְׂאוֹל וְאַבְדּוֹן נֹגֵד הִ , אֶף כִּי לִבּוֹת בְּנֵי אָדָם .
- 162 שָׁמַע עֲצָה וְקָבַל מוֹסֵר , לְמַעַן תִּחַבֵּם בְּאַחֲרִיתָהּ :
שָׁמַע לְאֲבִיָּה זֶה יִלְדָהּ , וְאֶל תִּבּוֹן כִּי וְקָנְהָ אֲמָה .
- 164 שִׁפְתֵי יֵשֶׁק , מִיִּשְׁיב דְּבָרִים נִכְחִים .
- 165 שְׂאוֹל , וְאַבְדּוֹן לֹא תִשְׁבַּעְנָה , וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא
תִשְׁבַּעְנָה .

148. Wer den Streit zuerst vorträgt, hat immer Recht bis sein Gegner auftritt, dann gehet die Untersuchung an.
149. Erwirb Weisheit, erwirb Vernunft, vergiß meine Lehren nicht, und weiche nie von ihnen.
150. O! strebt nach meiner Sittenlehre und nicht nach Silber; Kenntniß ist besser als rediegenes Gold.
151. Der Weisheit Anfang ist Weisheit anwerben, um alles Gut schaffe dir Kenntnisse.
142. Müßige Hand bringt Armuth, emsige schafft Reichthum.
153. Hast du den bemerkt, der sich weise dünkt? der Thor hat bessere Aussichten als er.
154. In des Menschen Herzen entstehen vielfältige Anschläge, des Ewigen Rathschluß allein hat Bestand.
155. Wer kaufen will, der tadelt die Waare, wer bloß zum Beschauen einhergeht der rühmt sie immer.
156. Fleißigen Unterthanen schenkt der Fürst sein Wohlwollen, gegen den Nachlässigen ist sein Unwillen.
157. Ein redlicher Mund genüßet des Fürsten Gnade, wer Wahrheit spricht wird geliebt.
158. Im Streite mit deinem Nächsten rede was zur Sache gehört, mische andere Geheimnisse nicht ein.
159. Mein Sohn! merke auf die Lehre deines Vaters, vernachlässige deiner Mutter Unterricht nicht!
160. Die wahrhafte Sprache besteht ewiglich, der Lügenmund kaum einen Augenblick.
161. Gruft und Verwesung sind dem Ewigen gegenwärtig, um wie viel mehr, des Menschen Herzen.
162. Horch auf guten Rath, nimm Lehre an, damit du endlich weise werdest!
163. Folge Deinem Vater der dich in der Welt gesetzt, verachte nicht deine Mutter selbst in ihrem hohen Alter.
164. Wer mit Gründen widerlegt, ist küßendwerth.
165. Grab und Hölle werden nimmer satt, der Menschen Augen haben nie genug.

- 166 יִשְׁפְּנוּ עִם לֹא עֲצוּם , וַיִּשְׁימוּ בְּסֹלַע פִּיתָם .
- 167 שְׂמֵמִית בְּיָדַיִם תִּתְּפֹשׂ , וְהִיא בְּהִיבְלֵי מְלָךְ .
- 168 שְׂאֵת פָּנָי רִשָּׁע לֹא טוֹב , לְהַטּוֹת צְדִיק בְּמִשְׁפָּט .
- 169 עֲנָאָה תִּעַרַר מְדָנִים , וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְבֶּסֶה אֶת־כְּרָה :
- 170 שְׂמֵחָה לְאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִּי , וְדַבֵּר בְּעֵתוֹ מֵה טוֹב .
- 171 שְׂפָתַי כְּסִיל יָבֹאוּ בְּרִיב , וּפִי לְמַהֲלָמוֹת יִקְרָא .
- 172 שְׂמֵחָה לְצְדִיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט , וּמִחֲתָה לְפַעֲלֵי אָוֶן .
- 173 נִטְמַר פִּי וּלְשׁוֹנִי , שִׁמְר מְצֻרוֹת נַפְשׁוֹ .
- 174 שׁוֹט לְסוּם וּמִחַג לְחַמּוֹר , וְיִשְׁבֹּט לְגוֹ כְּסִילִים .
- 175 יִטְבֹּל אָדָם הָאָרֶץ אָפוֹ , וְתִפְאַרְתּוֹ עֵבֶר עַל פְּיָטֵע .
- 176 שֵׁן רָעָה וְרַגְל מוֹעֵדֶת , מְכַבֵּחַ בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה .
- 177 שׁוֹא וְדַבֵּר כְּזָב הַרְחֵק מִמֶּנִּי , רֵאשׁ וְעִשָּׂר אֶל תִּמְנָן
לִי הַמְרִיפֵנִי לַחֵם חֶקֶן .
- 178 תּוֹחֲלֶת מְמַשְׁכָּה מִחֲלָה לֵב , וְעֵץ חַיִּים תֵּאֱוֶה בָּאָה .
- 179 תּוֹעֵבֶת מְלָכִים עֲשׂוֹת רִשָּׁע , כִּי בְצַדִּיקָה יִבּוֹן כְּסֵא .
- 180 תּוֹעֵבֶת ה' אָבֵן וְאָבֵן , וּמֵאֲזֵנֵי מְרֻמָּה לֹא טוֹב .
- 181 תּוֹעֵבֶת צְדִיקִים אִישׁ עוֹל , וְתּוֹעֵבֶת רִשָּׁע יִשָּׂר דֶּרֶךְ .
- 182 תּוֹעֵבֶת ה' מִחֲשָׁבוֹת רָע וּמִהַרִּים אִמְרֵי נַעַם .

166. Die Bergflüche ein ohnmächtiges Völkchen, und bauen ihre Häuser in Felsen.
167. Die Spinne die du mit den Händen greifen kannst, sie hält sich in königlichen Pallästen auf.
168. Des Fresslers Ansehen schonen, dadurch das Recht des Frommen zu verdrehen ist eine Unthat.
169. Innerer Groll erregt Hader, Liebe bemäntelt alle Vergehungen.
170. Seine eigne befriedigende Antwort, macht dem Menschen Freude, was für gute That thut nicht ein Wort zu seiner Zeit!
171. Des Thoren Lippen öffnen sich mit Streitigkeit, sein Mund fordert zu Schlägereien auf.
172. Dem Frommen ist Freude Gerechtigkeit auszuüben, den Uebelthätern Freude Unheil zu stiften.
173. Wer Mund und Zunge bewahrt, bewahrt sich vor Unglück.
174. Die Peitsche fürs Pferd, die Stachel für den Esel, und die Ruthe für Thorenrücken.
175. Die Vernunft des Menschen zügelt seinen Zorn; Fehler übersehen gereicht ihm zur Bieder.
176. Ein loser Zahn, ein wankender Fuß, ist die Zuversicht auf Treulosen zur Zeit der Noth.
177. Falschheit und Lüge entferne von mir, gib mir weder Armut, noch Reichthum, gib mir nur mein täglich Brod.
178. Langwieriges Harren ist ein Herzeleid, bald erfüllter Wunsch ist ein Lebensbaum!
179. Ungerechte Handlungen sind dem Fürsten ein Greul, denn nur durch Gerechtigkeit steht fest sein Thron.
180. Zweierlei Gewicht, ist dem Ewigen ein Abscheu; betrügerische Waagschaale ein Mißgefallen.
181. So wie der Frevler dem Frommen ein Abscheu, so ist der Redliche dem Bösen ein Greul.
182. Böse Anschläge im Herzen und sanfte, geschmeidige Worte sind dem Ewigen ein Greul.

- 183 תועבת ה' דרך רישע, ומרדף צדקה יאהב.
- 184 תורת חכם מקור חיים, לסור ממוקשי מות.
- 185 תמת ישרים תנחם, וסלף בגדים ישדם.
- 186 תחנונים ידבר רש, ועשיר יענה עזות.
- 187 תפוחי זהב במשפיות פסף, דבר דבר על אפניו.
- 188 תחת גערה במבין, מהפזת כסיל מאה.
- 189 תפארת בחורים פחם, והדר זקנים שובה.

183. Des Ruchlosen Bahn ist dem Ewigen ein Greul; Er
liebt den der nach Tugend strebt,
184. Des Lebens Quell ist die Lehre des Weisen, um den
Schlingen des Verderbens zu entgehen.
185. Die Frommen leitet ihre Niedlichkeit, der Treulosen Tü-
cke zerrüttet sie.
186. Der Dürftige spricht im flehenden Tone, der Reiche
redet Jedem hart an.
187. Wie goldne Aepfel in Silberdratharbeit, ist ein wohl-
angebrachtes Wort.
188. Ein Verweis wirkt beim Verständigen mehr als Hundert
Schläge beim Thoren.
189. Der Jünglinge Pracht ist ihre Jugendkraft, der Alten
Schmuck ist graues Haar.
-